

28927.

PROTOCOLUL SINODULUI

ARHIDIECEZEI ORTODOXE ROMÂNE
:: DE ALBA-IULIA ȘI SIBIIU. ::

SESIUNILE ORDINARE DIN ANII 1923—1924.

SIBIIU, 1924.

Inv. A.24.490

PROTOCOLUL SINODULUI

ARHIDIECEZEI ORTODOXE ROMÂNE
:: DE ALBA-IULIA ȘI SIBIIU ::

SESIUNILE REGLEMENTARE
DIN ANII 1923—1924.

SIBIIU, 1924
TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE.

262; 281(R4)

49564

Protocolul

**Sinodului anual al Arhidiecezei ortodoxe
române de Alba-Iulia și Sibiiu, ținut în
Sibiiu, la anul 1923.**

Ședința I.

ținută la 2/15 Aprilie, 1923.

1. În urma convocării făcute prin literile Înalt Preasfinției Sale Domnului arhiepiscop și mitropolit Dr. Nicolae Bălan dela 14/27 Martie a. c. Nr. 2645 Pres. alăturată la acest protocol sub lit. A), deputații sinodali au participat azi A) la sfânta liturgie, împreună cu chemarea Duhului sfânt, oficiată în biserica catedrală. După terminarea ritualelor, s'au întrunit tot acolo, unde invitat prin o deputațiune, se prezintă și Înalt Preasfinția Sa și ocupând locul prezidial, prin cuvântarea acluză la acest protocol sub lit. B), declară sesiunea ordinară a sinodului B) arhidiecezan pentru anul 1923 deschisă.

2. Președintele numește notari interimali pe Dr. George Proca și Pompeiu Morușca din cler; și pe: Pompiliu Dan, Dr. Grigorie Păltineanu, Eugen Popescu și Gheorghe Dragoș mireni.

3. Se prezintă raportul consistorial din 24 Martie 1923, Nr. 2884 Plen., cu care se înaintează actele electorale supletorii ale de-

putaților la Sinodul arhidiecezan din cercurile: Sibiiu, Sighișoara și Brașov, din cler, și Blaj și Mediaș, mirenești, pe restul sesiunii actuale dimpreună cu credenționalele deputaților aleși.

Se dau comisiunii verificătoare care se va alege.

4. Se cetește lista deputaților și se constată că sunt prezenți 36 de deputați.

În conformitate cu acest rezultat Sinodul se declară capace a aduce concluze valide.

5. Punându-se la ordinea zilei alegerea biroului și a comisiunilor, ședința se suspende pe 5 minute pentru combinațiunile convenite.

Redeschizându-se ședința se declară cu vot unanim aleși:

I. În biurou:

Din cler: Dr. George Proca și Pompeiu Morușca; mireni: Pompiliu Dan, George Dragoș, Dr. Grigorie Păltineanu, și Eugen Popescu, dintre cari prezidentul pe baza §-ului 5 din Regulamentul afacerilor interne numește notar general pe Dr. George Proca.

II. În comisiunea verificătoare:

Din cler: Dr. A. Crăciunescu, Ioan Hamsea și Pompiliu Piso; mireni: Dr. George Dubleş, Dr. Simion Dragomir, Dr. Ioan Fruma, Dr. George Măcelariu și Dr. Virgil Olariu.

III. In comisiunea organizatoare:

Din cler: Sergiu Medean, Lucian Triteanu și Mateiu Voileanu; mireni: Dr. Lucian Borcea, Dr. Nicolae Comșa, Petru Drăghits, Ioan de Preda, Dr. Nicolae Vecerdea și Dr. Aurel Vlad.

IV. In comisiunea bisericească:

Din cler: Dr. Ioan Dobre, Andreiu Ludu și Dr. Nicolae Stinghe; mireni: Dr. Romul Boca, Dr. Romul Curta, Dr. Ioan Marghita, Dr. Nicolae Schiau, Dr. Emil Șelariu și Dr. Aurel Stoian.

V. In comisiunea școlară:

Din cler: Vasilie Domșa, Ioachim Muntean și Dr. Ioan Stroia; mireni: Dr. Iosif Blaga, Dr. Ioan Bunea, George Popa-Liseanu, Ioan Pricu, Dr. Ioan Radu și Dr. Victor Stanciu.

VI. In comisiunea financiară:

Din cler: Nicolae Borcea, Ioan Căndea și Avram Pecurariu; mireni: Anastasie Boiu, Dumitru Comșa, Victor Fincu, Dr. Ilarie Holom, Ioan Iosif, Nicolae Macrea și Dr. Octavian Sglimbea

VII. In comisiunea petiționară:

Din cler: Valeriu Goron și Dr. Ioan Stanciu; mireni: George Dragoș, Dr. Grigorie Păltineanu și P. Russu.

6. Se prezintă:

- a) Raportul general al Consistorului plenar Nr. 2515;
- b) raportul consistorial Nr. 10251 din 1922, prin care se promovează Literile fundaționale Fondul Regele Ferdinand și Regina Maria.
- c) raportul consistorial Nr. 2276, prin care se promovează: Statutul internatului arhidiecezan;
- d) raportul consistorial Nr. 2277, prin care se promovează Literile fundaționale Alexandru Lebu;
- e) raportul consistorial Nr. 2509, prin care se promovează: Proiectul de statut al fondului de pensii arhidiecezan;
- f) raportul consistorial Nr. 10408, referitor la chestiunea împărțirii fondurilor cu eparhia Clujului.

Se dau comisiunii organizatoare.

7. Se prezintă:

- a) Raportul general al Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc Nr. 2621;
- b) raportul Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc Nr. 3106, în chestiunea credincioșilor noștri din America;
- c) raportul consistorial Nr. 2345, despre starea Orfelinatului arhidiecezan;
- d) raportul Consistorului Nr. 1127, prin care se promovează conspectul caselor parohiale și intravilanelor din arhidieceză.

Se dau comisiunii bisericești.

8. Se prezintă:

- a) Raportul general al Consistorului arhidiecezan, ca senat școlar Nr. 2646;
- b) raportul senatului școlar Nr. 2872, despre situațiunea școalelor primare confesionale;
- c) raportul senatului școlar Nr. 3179, despre catehizație.

Se dau comisiunei școlare.

9. Se prezintă:

- a) Raportul general al Consistorului arhidiecezan, ca senat episcopesc Nr. 2448 a. c.;
- b) raportul consistorial, ca senat episcopesc Nr. 2426, în cauza rămasului arhierului Dr. Ilarion Pușcariu;
- c) raportul Consistorului, ca senat episcopesc Nr. 2770, referitor la votarea ajutoarelor din fundațiunea «Andronic»;
- d) raportul consistorial Nr. 2761, cu care înaintează raționările fondurilor și fundațiilor arhidiecezane pe anul 1922;
- e) raportul consistorial Nr. 2482, cu care înaintează Proiectul de buget al fondurilor și fundațiilor pe anul 1924;
- f) raportul consistorial Nr. 2134, cu care înaintează conspectul supraerogărilor fondurilor arhidiecezane pe anul 1922;
- g) raportul consistorial Nr. 2706, prin care se promovează raționamentul Tipografiei arhidiecezane încheiat la 30 Iunie 1922;
- h) raportul consistorial Nr. 2707, cu care înaintează raționamentul Bibliotecii arhidiecezane încheiat cu 30 Iunie 1922;

- l) Raportul consistorial Nr. 2705 prin care înaintează raportul comisiei administrative a Tipografiei arhidiecezane referitor la conducătorul Tipografiei.
- k) Raportul consistorial Nr. 2421, prin care înaintează conspectul donațiunilor făcute în anul 1922.

Se dau comisiei financiare.

Anunțându-se ședința proximă pe Marți în 4/17 Aprilie 1923 la ora 9 a. m. ședința se încheie la ora 12^{1/2}.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. George Proca m. p.,
notar.

Ședința II.

ținută la 4/17 Aprilie, 1923.

Prezident :

Notar :

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Pompelu Morușca.

Ședința se deschide la ora 9 a. m.

10. Se cetește protocolul ședinței I. dela
2/15 Aprilie a. c.

Se autentică.

11. Se prezintă :

- a) Raportul Consistorului arhidiecezan Nr. 2483 în chestiunea împlinirii alor 50 de ani dela trecerea din această viață a fericitului în Domnul arhiepiscop și mitropolit Andreiu.
- b) Raportul Consistorului arhidiecezan Nr. 1338 prin care se notifică centenarul morții marelui dascăl Gheorghe Lazăr.
- c) Raportul Consistorului arhidiecezan Nr. 3128 prin care se promovează abzicerea arhimandritului Lucian Triteanu dela postul de asesor ordinar al senatului bisericesc, fiind ales episcop la Roman.

Se predau comisiei organizatoare.

12. Se prezintă :

- a) Arătarea lui Nicolae Cârstea și soții din Codlea contra parohului de acolo Gheorghe Preșmerean.
- b) Propunerea deputatului sinodal Eugen Muntean pentru introducerea hramului școalei.

Se predau comisiunii petiționare.

13. Se prezintă cererile de concediu ale deputaților: Eugen Muntean, Dr. Simion Dragomir, Dr. Emil Șelariu și Petru Russu pentru întreaga sesiune, a deputaților Dr. Iosif Blaga și Dr. Dionisie Roman pe câte 3 zile și a deputatului Constantin Moldovan pe 2 zile.

Concediile cerute se acordă.

14. La ordinea zilei comisiunea verificatoare prin raportorul ei Dr. Gheorghe Dubleș, raportează asupra actului consistorial Nr. 2884 prin care se înaintează actele alegerilor supletorii de deputații sinodali din cler: a asectorului consistorial Matei Voileanu ales în cercul electoral I. Sibiiu, a preotului P. Morușca ales în cercul electoral XIV Sighișoara și a lui Dr. Nicolae Stinghe ales în cercul electoral XVI Brașov, precum și a deputaților mireni Dr. Dionisie Roman ales în cercul electoral XIII Mediaș și Anastasiu Boiu ales în cercul V Blaj.

La propunerea comisiunei:

Sinodul verifică alegerea de deputați la sinodul arhidiecezan pentru restul periodului prezent a deputaților din cler Matei Voileanu ales în cercul I. Sibiiu, Pompeiu Morușca ales în cercul XIV Sighișoara și Dr. Nicolae Stinghe ales în cercul XVI Brașov, precum și a deputaților mireni Dr. Dionisie Roman ales în cercul XIII Mediaș și Anastasiu Boiu ales în cercul V Blaj.

15. La ordinea zilei raportul comisiei organizatoare. Raportorul Dr. Nicolae Vecerdea cetește raportul general plenar al Consistorului arhidiecezan din 6 Martie a. c. Nr. 2515.

După cetire, la propunerea comisiei, raportul în general se ia la cunoștință, se primește de bază la discuția specială și se aclude la protocol sub litera C).

16. Trecându-se la desbaterea specială, luând spre știre partea de sub I, II, III privitoare la sfintirea bisericii de încoronare și la încoronarea MM. LL. Regele Ferdinand I și a Reginei Maria

1. Sinodul arhidiecezan luând act de toate demersurile și întregul fel de participare atât a I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului Nicolae, cât și a Consistorului arhidiecezan și a celuilalt cler și popor la îndeplinirea și făptuirea ambelor acte de o adevărată însemnătate și măreție istorică își exprimă adâncă și sincera sa bucurie și satisfacție sufletească.

17. La partea a III-a Statul personal în conformitate cu propunerea comisiei

2. Față cu moartea arhiereului vicar Dr. Ilarion Pușcariu, a protopopului asesor onorar în senatul bisericesc Dumitru Moldovan și a asesorului onorar în senatul școlar Andrei Bârseanu, Sinodul arhidiecezan își

exprimă sincerele și unanimele sale regrete, relevând și din acest prilej multele și valoroasele merite, pe cari și le-au câștigat față de biserică și neamul nostru, fiecare la locul unde a fost, în deosebi Pușcariu și Bârseanu, stând decenii întregi în fruntea treburilor noastre bisericești și culturale; Sinodul dă expresiune durerii sale pentru pierderea valoroșilor bărbați prin ridicare.

3. Considerând alegerea părintelui asesor consistorial arhimandritului L. Triteanu de cătră Preasfințitul sinod episcopesc al bisericii autocefale ortodoxe române la treapta de arhieru, în care demnitate a fost întărit prin M. S. Regele, iar de cătră marele colegiu electoral al aceleiași biserici la demnitatea de episcop al eparhiei Romanului, deoparte ca pe o răsplată bine meritată a unei activități de peste două decenii în serviciul bisericii noastre autonome din părțile ardelene, iar de altă parte ca pe o chemare la împlinirea unei misiuni de cea mai mare importanță pentru o cât mai fericită înfăptuire a operei de unificare sufletească și de consolidarea organică a întregii noastre biserici ortodoxe române, care a devenit și va rămâne biserică dominantă din România întregită

Sinodul arhidiecezan exprimă nou-lui episcop sincerele mulțămiri ale arhidiecezei, pe care a servit-o timp îndelungat, și îi urează deplină sănătate, pentru ca tot binele pe care l-a făcut bisericii și neamului nostru la locurile mai inferioare, cari i-au fost încredințate rând pe rând în centrul arhidiecezei noastre, să-l poată face în și mai mare măsură dela locul mai înalt de episcop, la care este chemat în centrul ortodox-român de lângă Moldova și Siret.

I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Nicolae exprimă de asemenea mulțămiri P. C. Sale Părintelui arhimandrit Lucian Triteanu, pentru serviciile pe cari le-a făcut bisericii și instituțiunilor ei, cum și pentru ajutorul pe care i l-a dat de când a ocupat scaunul de arhiepiscop, dorindu i ca și acolo în scaunul de episcop să poată desvolta muncă rodnică spre lauda lui Dumnezeu și mulțumirea credincioșilor.

4. Sinodul ia act cu aprobare deoparte de faptul că nou alesul asessor consistorial activ în senatul bisericesc Trandafir Scorobeț și-a ocupat postul; de altă parte că în cursul anului 1922 a fost ales secretar consistorial preotul Virgil Nistor, care

și-a și ocupat postul și astfel acel important post are de aici încolo un titular definitiv.

5. Luând act că părintele protopop al Hundoarei Andrei Ludu a renunțat la postul de asesor consistorial activ în senatul școlar, împreună cu postul de referent școlar,

Sinodul arhidiecezan decide ca atât postul de asesor consistorial activ în senatul bisericesc, devenit vacant prin alegerea de episcop a fostului titular pâr. Lucian Triteanu, cât și postul de asesor consistorial împreună cu postul de referent școlar devenit vacant prin renunțarea pâr. Andrei Ludu și postul devenit vacant prin moartea fericitului Dumitru Moldovan, precum și celelalte posturi vacante, să fie întregite încă în cursul actualei sesiuni sinodale.

18. Punctul IV privitor la Seminarul arhidiecezan

Se ia spre știre.

19. Punctul V referitor la înființarea nouălor protopopiate: al Oituzului, Jiului, Băiței, Oltului și al Târnavei-mari,

Sinodul îl ia spre știre cu aprobare, invitând Consistorul arhidiecezan ca să continue și să termine cât mai curând această operă de nouă arondare și așezare.

20. Demersurile făcute pentru întregirea protopopiatelor vacante, —

Sinodul le ia spre știre cu aprobare.

21. Punctele VI și VIII privitoare la sinoadele protopresbiterale și la alegerile sinodale suplatorii, —

Sinodul le ia spre știre.

22. Punctele IX și X privitoare la ședințele consistoriale și la numărul esibilitelor, —

Sinodul le ia spre știre, invitând Consistorul arhidiecezan să respecte așa fel Regulamentul afacerilor interne consistoriale, ca numărul ședințelor extraordinare consistoriale în viitor să fie cât mai redus.

23. Încheierea raportului general conținând înștiințarea, că asupra altor chestiuni de importanță se vor înainta rapoarte speciale, —

Sinodul o ia spre știre.

24. În legătură cu raportul general plenar, comisia organizatoare având în vedere magistralul discurs pe care l-a rostit I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru Dr. Nicolae Bălan, în ședința dela 12 Martie 1923 a senatului român, discurs prin care I. P. S. Sa a participat la discuția generală asupra acelui proiect de lege, care a devenit și este azi Noua Constituție a patriei noastre întregite, discurs în care I. P. S. Sa a scos la iveală și a lămurit raporturile evanghelice și democratice dintre ortodoxie și neamul nostru și pe

cele dintre biserica noastră și statul român, dreptul bisericii noastre ortodoxe-române de a fi și de a rămâne pentru toate veacurile biserica dominantă din România întregită și în fine raporturile dintre biserica noastră și dintre celelalte biserici din această țară, cu atâta cunoștință de cauză, în orizonturi și cu vederi atât de largi, cu o înțelegere atât de adâncă, cu aprecieri și indicațiuni atât de juste, în mod atât de luminos și cu o putere atât de convingătoare cum numai foarte rar s'a vorbit, ori nu s'a vorbit nici odată încă până acum, despre aceste chestiuni capitale în parlamentul țării noastre și în fine discurs care, producând un efect covârșitor asupra tuturor factorilor competenți, a contribuit în măsură decizătoare, ca biserica noastră ortodoxă-română să obțină în Constituția țării locul de onoare și de frunte pe care îl are azi — propune și

Sinodul arhidiecezan își exprimă sentimentele sale de admirațiune și de mulțămire față de I. P. S. Sa pentru marea onoare și pentru valoroasele servicii pe cari I. P. S. Sa le-a făcut și din acest prilej bisericii și neamului nostru.

I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul mulțamește Sinodului pentru cuvântul de aprobare.

25. La ordinea zilei urmează comisiunea bisericească. Raportorul acesteia deputatul Andrei Ludu cetește Raportul Consistorului

arhidiecezan ca senat bisericesc din 14 Martie a. c. Nr. 2621.

După cetire, la propunerea comisiunii, se ia spre știre în general, se anexează la protocol sub litera *D)* și *D)* se primește de bază la discuția specială.

26. Punctul I referitor la vizitațiunile canonice ale I. P. S. Sale Părintelui arhiepiscop și mitropolit Nicolae în toate parohiile noastre din județul Treiscaune, vreme de 18 zile fără întrerupere, cât și în Avrig și în Sibiiu Poarta Turnului, —

49591
Sinodul îl ia la cunoștință exprimând I. P. S. Sale mulțămiri și recunoștința întregii biserici înviorată și întărită în conștiința sa românească și ortodoxă prin arhierasca prezență și prin sfaturile părintești și luminate.

27. Punctul II privitor la viața internă religioasă, —

Sinodul ia spre știință întemeierea fondului Regele Ferdinand și Regina Maria, înființat de cătră I. P. S. Sa Părintele arhiepiscop și mitropolit din incidentul încoronării MM. LL. Regale la Alba-Iulia în scopul promovării acțiunei de misiune internă, menită să combată moravurile și ideile greșite și vrășmașe bisericii noastre ortodoxe române și I. P. S. Sale pentru întreitul merit de a fi inițiat, înființat și dăruit acest fond cu 10,000 Lei îi exprimă vii mulțămiri.

28. La propunerea comisiei bisericești, —

Sinodul solicită Consistorul de a angaja și porni la acțiunea misionară cât mai grabnic cel puțin 2 preoți misionari.

29. La propunerea comisiei bisericești, —

Sinodul invită Consistorul de a prezenta pe viitor și date statistice concrete privitor la situația vieții religioase și morale a poporului, cum sânt numărul celor ce se spovedesc și se cuminecă, a celor ce trăesc în concubinaj, ori în căsătorie numai civilă, cercetarea bisericii etc. cari date se pot culege din rapoartele generale ale oficiilor protopopești, redactate pentru sinoadele protopopești ordinare.

30. La propunerea comisiei bisericești, —

Sinodul invită Consistorul ca și față de concubinii renitenți să se ia măsuri coercitive de ordin moral.

31. Punctul II și III privitor la bibliotecile parohiale și casele culturale, —

Sinodul mulțamește I. P. S. Sale pentru intervenția și câștigarea dela ministerul cultelor a celor 2388 volume de cărți distribuite apoi bibliotecilor parohiale.

32. Pentru crearea unei emulări în sporierea bibliotecilor parohiale și în familiarizarea poporului cu cetitul, —

a) Sinodul invită consistorul ca să-și câștige și să prezinte pe viitor în raport și date statistice, după protopopiate, despre progresul ori regresul bibliotecilor și utilizării lor, remarcând progresul invederat al unora sau regresul de reprobare al altora.

b) Consistorul să solicite dela guvern concursul organelor sale administrative la înființarea și menținerea caselor culturale, fără de care strădania bietului preot rămâne în cele mai multe cazuri o decepție și descurajare.

33. Punctul IV privitor la presa bisericească,

Sinodul constată cu satisfacție nivelul tot mai ridicat ca fond și formă atât a «Telegrafului Român» cât și a «Luminei Satelor» și a «Revistei Teologice» și invită Consistorul a stăruî cu aceiași insistență și pe viitor ca «Lumina Satelor» să străbată în cercuri cât mai largi în straturile poporului iar în ce privește abonamentul la «Telegraful Român» să mențină concluzul sinodal din 1896 rămânând însă preotului latitudinea de a se rebonifica din cassiera bisericeii, în care caz colecția completă a ziarului aparține arhivei parohiale.

34. Punctul V privitor la muzeul bisericesc la a cărui înființare și îmbogățire, cu obiecte de însemnătate istorică, artistică și etnografică din viața bisericii și a neamului nostru a depus atâta stăruință I. P. S. Sa,

Sinodul îl ia la cunoștință cu deosebită satisfacție.

35. Punctul VI referitor la conferențele preoțești, a căror activitate prezintă un valoros concurs efectiv la dezvoltarea și întărirea conștiinței morale și ortodoxe a poporului,

a) Sinodul îl ia spre știre pe lângă exprimarea deplinei plăceri la adresa organizatorilor Asociației clerului, cât și preoților cari s'au remarcat printr'o muncă devotată la refacerea vieții religioase morale a satelor.

b) În deosebi se invită Consistorul să tipărească cărțile de rugăciuni și de cuprins religios-moral, pe cari să le desfacă gratuit ori cu prețuri minimale cu ocazia cercurilor religioase și a conferințelor preoțești, pentru sistarea străbaterii în popor a lecturii de prin târguri de editură și duh străin bisericii noastre.

36. Privitor la punctul VII despre sectele religioase, —

Sinodul invită Consistorul:

a) Să depună și mai departe toată stăruința pentru o salarizare corespunzătoare a preoției.

b) Să solicite guvernului oprirea ori cărei subvenții străine, care alimentează propaganda sectară, cât și clarificarea poziției de drept și de libertate a propagandei sectarilor.

c) Veneratul Consistor să grăbească cu instrucțiunile pentru combaterea sectarismului, și cu instituirea de preoți misionari.

37. Punctele VIII—XII privitoare la ridicarea cursului teologic la 4 ani, la hirotonirea de preoți, la ajutorarea preoților deficienți, a văduvelor și orfanilor de preoți, la remunerarea administratorilor parohiali și la decretarea unor filii ca parohii de sine stătătoare, —

Sinodul le ia spre știre.

38. Punctul XIII privitor la intervenția Veneratului Consistor către guvern pentru închiderea crișmelor în Dumineci și sărbători, —

Sinodul îl ia la cunoștință, invitând Consistorul să intrevină ca și prăvăliile să fie închise în Dumineci și sărbători toată ziua.

39. Punctul XIV privitor la măsurile luate de I. P. S. Sa și de Veneratul Consistor pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor celor nenorociți în groaznicul incident din valea Jiului, —

Sinodul îl ia spre știre.

40. Datele statistice privitoare la ședințele senatului bisericesc, la statul preoțesc și profesoral, la comunele bisericesti matere și filii, la parohiile vacante, la frecvența secțiunii

teologice, la votarea ajutoarelor din fondul Rudolfin și fondul bisericilor, la procesele matrimoniale și disciplinare, —

Sinodul le ia spre știință.

41. Urmează Comisiunea școlară. Raportul Ioan Pricu cetește raportul Consistorului arhidiecezan ca senat școlar din 8 Martie a. c. Nr. 2646.

La propunerea comisiei:

E) Raportul în general se ia la cunoștință, se anexează la protocol sub litera E) și se primește de bază la discuția specială.

42. Punctul I despre gimnaziul din Brașov cu datele despre profesori, elevi, examene de maturitate, serbări, inspecțiuni și fonduri, —

Se ia la cunoștință cu observarea, ca în loc de numirea «gimnaziul din Brașov» să se folosească și în actele oficiale numirea cea nouă «Liceul Andreiu Șaguna din Brașov».

43. În legătură cu raportul despre Liceul din Brad, —

Sinodul ia act cu satisfacție :

a) Că liceul numit acum «Avram Iancu» s'a completat la 8 clase și în anul prezent se face primul examen de maturitate.

b) Că noul edificiu s'a terminat; a fost inaugurat după ritualele prescrise și astfel liceul s'a plasat în acest edificiu pompos, având toate condi-

țiunile a se desvoltă și de a desfășură o mănoasă activitate pentru poporul nostru din Zarand, iar pentru munca depusă la terminarea zidirii și completării liceului Sinodul exprimă Veneratului Consistor gratitudinea.

c) Datele despre profesori, elevi, serbări școlare, excursiuni școlare, fonduri și vizitarea liceului se iau la cunoștință, iar pentru trecerea la cele vecinice a valorosului profesor Dr. Traian Suciș Sinodul exprimă sentimentele sale de pietate prin ridicare.

44. Punctul III despre «Școala normală Andrei Saguna» cu datele despre profesori, elevi, festivități școlare, sărbători naționale, excursiuni, ordinea examenelor, întreținerea elevilor, fonduri în administrația direcțiunii școlare,—

Se ia la cunoștință, iar în ce privește examenele, Sinodul ia act cu plăcere de îmbunătățirea simțitoare ce se constată în instrucțiune în anul școlar 1921/22 față de trecut și în special, că toți candidații câți s'au prezentat în număr de 28 la examenul de capacitate au obținut diploma de învățători pentru școalele primare.

45. La ordinea zilei Comisiunea financiară. Raportorul ei deputatul Nicolae Borza, cetește raportul Consistorului arhidiecezan ca senat epitropesc din 7 Martie a. c. Nr. 2448

F) La propunerea comisiunii raportul în general se ia spre știre, se anexează la protocol sub lit. F) și se primește de bază la desbaterea specială.

46. Punctul I despre capitalizarea în suma considerabilă de Lei 1.651,620.67 bani, despre încassarea taxelor impuse comunelor bisericesti, despre premiile la fondul de asigurare, despre plasările de capitale în acții «Albina» și Banca Românească, —

Punctul II despre administrarea realităților, despre reparațiile făcute la edificii, la hotelul Bulevard, reședința mitropolitană și biserica catedrală, —

Sinodul le ia la cunoștință, invitând Consistorul să continue cu reparațiile necesare, fără considerare la scumpete.

47. În ce privește moșiile cu arândă forțată, exproprierea moșiilor Iclandul mare, Budiul de câmpie, Geaca și Lobodaș din Turda, Rodbav și Feldioara și livada fundațiunii Lebu dela marginea orașului Sibiiu, —

Sinodul ia la cunoștință măsurile întreprinse de Consistorul arhidiecezan, invitându-l să stărue și pe mai departe ca livada fundațiunii Lebu să nu se exproprieze.

48. La partea II B. despre împroprietăririle arhidiecezei, a instituțiilor sale culturale și a comunelor bisericesti, —

Sinodul ia cu aprobare la cunoștință pașii întreprinși de Consistorul arhidiecezan către Ministrul agriculturii și invită Consistorul a stăruî și pe viitor, ca arhidieceza cu instituțiile sale și comunele bisericești să fie considerate la împrăștiere.

I. P. S. Sa constată, că legea agrară a fost nefavorabilă bisericilor; dar fiind aceasta singura ocaziune de a repara întrucâtva nedreptățile de secole ce s'au făcut bisericii noastre, am înaintat Domnului ministru al agriculturii Al. Constantinescu mai multe memorii și mă simt dator a aminti și cu această ocaziune, că Domnul ministru ne-a satisfăcut cererile noastre dând ordin, ca biserica să fie împrăștiată cu precădere conform împrejurărilor. Pentru această bunăvoință țin să exprim Domnului ministru mulțumita mea și a Sinodului arhidiecezan.

49. Partea II C. despre administrarea averilor comunelor bisericești,

D. despre donațiuni,

E. despre cumpărături și vinderi de realități,

F. despre zidiri de biserici, case parohiale și școli, precum și liceul din Brad,

Se iau spre știre.

50. Partea III-a despre situațiunea socoților bisericești (rațiocinii cu finea anului 1922),

cu tabloul despre socoți intrate 1479 și neîntrate 665 din cele 22 de protopopiate,

Sinodul o ia la cunoștință și aprobă măsurile luate de Consistorul arhidiecezan pentru reducerea res-tanțelor.

Eshauriată fiind ordinea de zi și anunțându-se ședința proximă pe mâne la ora 9 a. m. ședința se încheie la ora 1 p. m.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,

arhiepiscop și mitropolit.

Pompeiu Morușca m. p.,
notar.

Ședința III.

ținută la 5/18 Aprilie 1923.

Prezident:

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Notar:

Gheorghe Dragoș.

Ședința se deschide la ora 9 a. m.

51. Se cetește protocolul ședinței a doua dela 4/17 Aprilie.

Se autentică.

52. Se prezintă raportul Consistorului arhidiecezan, ca senat epitropesc Nr. 2391 prin care se transpune bilanțul «Telegrafului Român».

Se predă comisiunei financiare.

53. Se prezintă cererile de concediu pe întreaga sesiune a deputaților Dr. Petru Groza, Dr. Virgil Olariu și Dr. I. Stanciu și cererea deputatului Gheorghe Popa Liseanu pentru restul sesiunei actuale.

Concediile cerute se acordă.

54. Deputatul Dr. Grigorie Păltineanu face următoarea propunere:

Având în vedere că mijloacele enumerate în §-ul 17 din proiectul de statut al fondului de pensiuni prezentat în actuala sesiune sinodală nu sunt suficiente pentru o alimentare mai efectivă a fondului;

Având în vedere că Marele arhiepiscop și mitropolit fericitul Andrei a dispus în testamentul său, ca din venitele Tipografiei arhidiecezane să se dea în primul loc ajutoare văduvelor preotese;

Având în vedere, că fondul general administrativ al Consistorului a scăpat de sarcini prin faptul, că salarizarea funcționarilor consistoriali a luat-o asupra sa statul,

Propun: Din venitul curat al Tipografiei și Librăriei arhidiecezane să se verse în fondul de pensii $\frac{2}{3}$ (două treimi), iar din fondul general administrativ $\frac{1}{3}$ (o treime).

Rog pe Veneratul Sinod să binevoiască a transpune prezenta propunere Comisiunei organizatoare spre a o face obiect de studiu respective a o accepta în proiectul de statute de pensii, care se va prezenta în sesiunea actuală.

Propunerea fiind sprijinită de mai mulți deputați,

Se predă comisiunei organizatoare.

55. La ordinea zilei urmează comisiunea organizatoare. Raportorul Dr. Vecerdea citește raportul consistorial Nr. 2276 dimpreună cu Statutele referitoare la Internatul arhidiecezan.

La propunerea comisiunei

Raportul consistorial se ia spre știre, iar statutul Internatului arhidiecezan se aprobă, având a se anexa în întregime la protocolul sinodal sub litera G).

G)

56. Aceiași comisiune prin acelaș raportor citește actul consistorial Nr. 2277 dimpreună cu Proiectele de «Litere fundamentale pentru fundațiunea culturală Alexandru Lebu și fundațiunea Alexandru Lebu pentru Cacova».

Sinodul la propunerea comisiunei, raportul consistorial îl ia spre știre, iar literile fundamentale le aprobă având a se anexa în întregime la protocolul sinodal sub litera H). H)

57. Aceiași comisiune prin acelaș raportor cetește raportul consistorial Nr. 10,251/1922 privitor la înființarea «Fondului Regele Ferdinand și Regina Maria» dimpreună cu literile fundamentale ale acestui fond.

Sinodul la propunerea comisiunei ia spre știre cu deosebită plăcere raportul consistorial, iar Literile fundamentale le aprobă cu textul prezentat având a se anexa în întregime la protocolul sinodal sub litera I). I)

58. Aceiași comisiune prin acelaș raportor prezintă raportul consistorial Nr. 2483 dimpreună cu programul privitor la comemorarea aniversării a 50-a dela moartea Marelui nostru arhiepiscop și mitropolit «Andrei Șaguna».

Raportul consistorial se ia spre știre cu aprobare, invitându-se Consistorul arhidiecezan să se îngrijească ca comemorarea să se desfășure sub condițiuni deplin satisfăcătoare.

59. Aceiași comisiune prin acelaș raportor cetește actul consistorial Nr. 1338 privitor la comemorarea aniversării de 100 ani dela moartea Marelui dascăl al neamului Gheorghe Lazăr.

Raportul consistorial se ia spre știre cu aprobare, invitându-se Consistorul arhidiecezan ca să efeptuiască comemorarea în condițiuni deplin satisfăcătoare.

60. Deputatul Dr. Victor Stanciu în legătură cu serbarea comemorării Marelui dascăl Gheorghe Lazăr, pentru a evidența tot ceea ce a făcut biserica noastră ortodoxă română pentru școala și cultura românească, propune ca la muzeul bisericesc să se înființeze și o secție școlară în care să se adune toate lucrurile ce privesc trecutul școalei românești și această secție să fie inaugurată deodată cu serbarea Gheorghe Lazăr.

Propunerea se primește și se invită Veneratul Consistor arhidiecezan să facă demersurile necesare.

61. La ordinea zilei urmează comisiunea bisericească, care prin raportorul ei Dr. Nicolae Stinghe cetește actul consist. Nr. 2345 privitor la Orfelinatul arhidiecezan.

Raportul consistorial se ia spre știre și se exprimă vii mulțămirii I. P. S. Sale Dlui arhiepiscop și mitropolit Nicolae pentru munca neobosită, îngrijirea și dragostea părintească ce o depune pentru susținerea, creșterea și educațiunea orfanilor noștri de a deveni membri folositori bisericeii și neamului nostru. Asemenea exprimă vii mulțămiri Corpului VII de armată

din Sibiiu pentru generosul concurs oferit Orfelinatului cu prilejul sărbătorilor Crăciunului din anul 1922.

62. Aceiași comisiune prin acelaș raportor prezintă actul consistorial Nr. 3106 referitor la măsurile luate pentru organizarea parohiilor noastre din America prin trimiterea celor 8 preoți și prin concursul cerut dela Ministerul de externe.

Sinodul ia spre știre raportul consistorial și exprimă adânci mulțumiri I. P. S. Sale și Veneratului Consistor pentru interesul și grija ce o poartă credincioșilor noștri din America, de a nu fi lipsiți de păstori sufletești vrednici, cari să-i țină și înțarească în ortodoxie și să-i ferească de sectarism.

63. Aceiași comisiune prin acelaș raportor prezintă actul consistorial Nr. 1127 cu privire la casele parohiale.

Se ia spre știre.

64. La ordinea zilei urmează comisiunea școlară care prin raportorul el Ioan Pricu cetește raportul Consistorului arhidiecezan Nr. 2872 Școl. despre situația școalelor primare confesionale.

La propunerea comisiunei

În general raportul cetit se ia la cunoștință și se primește ca bază la discuția specială.

În special :

1. Se ia act, că în urma stăruințelor continue depuse din partea Veneratului Consistor arhiecezan și Măritului Consistor mitropolitan, ancheta școlară propusă prin concludul congresual Nr. 63/921 s'a ținut.

2. Se ia act cu plăcere, că față de măsurile ilegale luate contra școalelor noastre confesionale, măsuri, cari au provocat concludul Sinodului arhiecezan Nr. 43 din 13 Aprilie 1922, reprezentanții Ministerului instrucțiunii publice au declarat că în Ministerul central din București nu se află nici un act referitor la aceste măsuri arbitrare și că dâșii până la anchetă nu au avut cunoștință de ele, fiind acelea luate și executate mai întâiu de directoratul general al instrucțiunii din Cluj.

3. Se ia act cu satisfacție că acești reprezentanți și-au exprimat părerea de rău, că s'a putut proceda astfel față de școala primară confesională, cea mai veche instituție a Românilor din Ardeal.

4. În fine se ia la cunoștință, că după desbateri îndelungate ancheta în deplin acord, a ajuns la concluziile, în baza cărora Măritul Consistor mitropolitan în ședința plenară a luat hotărârea Nr. 225 M. din 23 August 1922, care a fost adusă la cunoștință

clerului și poporului credincios din arhidieceză de Veneratul Consistor arhidiecezan prin circ. Nr. 7118/922 Școlar.

5. Asupra faptului, că nici în urma acestor dispoziții luate în bună înțelegere cu organele statului, justele așteptări, ca în școalele noastre confesionale învățământul să-și reia cursul normal și organele noastre bisericești să-și poată exercita în deplină libertate drepturile și datorințele lor nu s'au realizat, — Sinodul își exprimă părerea de rău și invită Consistorul să persiste și mai departe, întru clarificarea deplină a situației și apărarea intereselor școalei noastre confesionale, interese identice cu ale culturii neamului nostru românesc.

6. Se ia act cu plăcere de hotărârea Direcțiunei regionale a învățământului cercul Sibiiu, față de corpul învățătoresc din Rășinari, pentru neglijarea datorințelor oficiale în ce privește educația religioasă a tinerimii școlare și se relevă importanța acestor fel de hotărâri, ca un avertisment tuturor celor neglijenți.

7. Față de adresa inspectorului lichidator din Cluj, bazată pe deciziunea Ministerului Nr. 17,589/1923 și conform căreia școalele primare și normale confesionale, cu începere dela 1 Martie a. c. trec sub conducerea

administrativă și sub controlul Direcțiunilor regionale, după informațiunile autentice primite dela membrul comisiei George Popa Liseanu, se constată, că adresa în chestiune a interpretat greșit deciziunea ministerială Nr. 17,589/923. De fapt această deciziune nu schimbă nimic în ordinea de drept, care a existat și până acum și avizează la competența Direcțiunilor regionale numai acele chestii, cari și până acum aparțineau sferei de competență și se rezolvau de Directoratul general din Cluj numai în ce privește pe învățătorii statificați, puși de stat la dispoziția școalelor confessionale.

În consecință, Veneratul Consistor e invitat a procura direct dela Ministerul central decizia Nr. 17,589/923 și a interveni la forul din Cluj pentru rectificare.

8. În fine Veneratul Consistor e invitat a face și mai departe toate efortările, ca la soluționarea definitivă a problemei prin legea despre reforma învățământului primar, punctul de vedere reprezentat de Biserica noastră să fie pe deplin recunoscut și codificat.

Fiind timpul înaintat și anunțându-se ședința proximă pe mâine la orele 9 a. m. ședința se încheie la ora 1 d. a.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,

arhiepiscop și mitropolit.

Gheorghe Dragoș m. p.,
notar.

Ședința IV.

ținută la 6/19 Aprilie, 1923.

Prezident :

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Notar :

Pompelu Morușca.

Ședința se deschide la ora 9 a. m.

65. Se cetește protocolul ședinței a III-a dela 5/18 Aprilie a. c.

Se autentică.

66. La ordinea zilei comisiunea școlară. Raportorul ei deputatul Ioan Pricu cetește actul Consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, din 29 Martie a. c. Nr. 3179 în chestia catehizației.

La propunerea comisiunei:

Sinodul ia la cunoștință raportul consistorial, aprobându-se dispozițiile luate atât față de remunerația preoților-cateheți, cât și față de uniformizarea catehizației prin numirea de inspectori speciali ai învățământului religios.

Pentru o ameliorare generală în chestiunea catehizației Veneratul Consistor să intervină la guvern, ca la numirea de învățători la școalele primare, să se țină cont de confesiunea elevilor și să se numească învățători de confesiunea elevilor, pentru ca în caz de lipsă, aceștia să poată face și catehizația.

În acest scop se invită Consistorul să intervină, ca în programa şcoalelor normale să se țină seamă de pregătirea învăţătorilor în vederea îndatoririi de a catehiza.

Tot odată se invită a lua măsurile de lipsă pentru îngrijirea catehizării şi educaţiei în şcoalele de ucenici, precum şi în armată.

67. La ordinea zilei urmează comisiunea organizatoare. Raportorul acesteia deputatul Dr. Lucian Borcia ceteşte actul consistorial din 13 Martie Nr. 2509, prin care se înaintează proiectul de Statut al fondului de pensii pentru preoţimea şi funcţionarii bisericeşti ai arhiecezei.

La propunerea comisiunei:

Proiectul fiind tipărit şi împărţit între deputaţi se consideră de cetit, se anexează la protocol sub litera K) şi se primeşte de bază la discuţia specială.

68. Intrând în discuţiune:

Sinodul aproabă Statutul provizor al fondului de pensii în textul proiectului cu următoarele modificări:

La art. I. §. 1 între cuvintele: «cari ocupă un post» se introduce: «cari întrunesc condiţiile pentru a putea ocupa un post», — iar la sfârşitul §-ului se adaugă aliniatul nou:

Unde acest statut vorbește despre funcționari, fără a face distincțiuni, se vor înțelege toate categoriile înșirate în aliniatul premergător.

La §. 2 se șterg cuvintele dela urmă «și servește pentru scopurile» înlocuindu-se cu: «și are la bază ajutorarea reciprocă a membrilor».

La §. 3 aliniatul din urmă se schimbă astfel: «Pentru soțiile funcționarilor amintiți în §-ul 1, cari sunt și ele funcționare bisericești, participarea la fondul». etc.

La art. II. §. 4 neschimbat.

La §-ul 5 în loc de cuvântul dela început, «Preoților» se introduce: «Funcționarilor amintiți în §-ul 1».

§. 6 neschimbat.

La art. III. §. 7, 8, 9 și 10 neschimbați, §. 11 după: din partea Consistorului, se întregește cu: *pe-*
tentul fiind în drept să ceară comple-
tarea comisiei cu un medic designat de
el, iară la sfârșit se adaugă aliniatul nou: «Dacă funcționarul devine neapt de serviciu, în urma unui accident suferit în serviciul funcțiunii sale, va primi pensiunea cuvenită după zece ani de serviciu, chiar și dacă nu a servit 10 ani împliniți».

§. 12 aliniatul din urmă după cuvintele: cu a 5-a parte a pensiunii se întregește cu: «pe un an».

§. 13. aliniat 1. în loc de: «dacă băiatul» ect. se schimbă: «dacă minorii își câștigă».... și cuvintele din urmă: «iară fata dacă se mărită»... se eliminatează.

La aliniatul ultim, după cuvintele: dacă va dovedi aceasta, se intercalează: «din cinci în cinci ani».

Și la sfârșit se adaugă aliniatul nou:

«Copiii legitimi sau legitimați ai femeilor membre ale fondului, al căror soți nu sunt în serviciul arhidiecezei, au drept la ajutor numai dacă a murit și tatăl lor și dacă, după acesta nu beneficiază de ajutor sau pensiune.»

La art. IV. §. 14 și 15 neschimbat.

La art. V. §. 16 se întrecește după: se pierde, cu 1 prin moarte, și astfel punctul 1 devine 2, 2 devine 3, 3 devine 4, 4 devine 5, 5 devine 6 și în rândul al doilea în loc de «și» se pune «sau», 6 devine 7, iar la sfârșitul aliniatului cuvântul «etc.» se suprimă, mai adăugându-se punctul 8: «orfanii primiți în Internatul arhidiecezan nu beneficiază de ajutor, câtă vreme sunt adăpostiți gratuit în internat».

Art. VI. §. 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 neschimbat.

La art. VII. §. 26, 27 neschimbat.

La art. VIII. §. 28 aliniatul 2, în loc de: «ca a celorlalți copii», se modifică: «ca ale copiilor îndreptățiți».

§. 29 neschimbat.

Art. IX. împreună cu titlul se
suprimă.

§. 30 neschimbat.

§. 31 la început se întregește ast-
fel: «Dacă ulterior se constată o eroare
de fapt» etc.

§. 32 neschimbat.

Art. X. devine IX.

§. 33 neschimbat.

Art. XI. devine X.

§. 34 se modifică astfel:

Membrii vechi ai fondului de
pensiuni, cari încă nu și-au întregit
taxele către fond potrivit statutelor
formulate de Sinodul arhidiecezan în
anul 1919 sunt în drept să le între-
giască acum, potrivit §-ului 14 din
acele statute, plătind după sumele de
întregire 10% interese de întârziere
pe toți anii de serviciu înainte de 1
Aprilie 1921.

Aceste sume se vor plăti în curs
de doi ani și se vor reține la cassa
arhidiecezană din salar în rate lunare
egale.

Membrii intrați în serviciu îna-
inte de 1 Aprilie 1921 vor primi pe
anii serviți înainte de acest termin
pensia cuvenită conform statutelor
după cari au plătit sau întregit taxele,
și anume majorată conform §-ului 35,
iar pentru anii serviți după 1 Aprilie

1921 după statutul prezent §. 9, socotindu-li-se însă după fiecare an din primii zece ani serviți sub regimul prezentului statut o pensie egală cu 4% din salar, gradații și bani de cvartir.

Membrii intrați în serviciu înainte de 1 Aprilie 1921 sunt în drept să-și răscumpere maximum jumătate din anii serviți înainte de 1 Aprilie 1921, plătind pe toți anii ce dorește să-și răscumpere în curs de 2 ani, 5% dela retribuțiunile, cari se socotesc la pensie și de cari beneficiază la răscumpărare. Sunt în drept să răscumpere și mai mulți ani, plătind de fiecare an un plus de 10% din retribuțiunile amintite mai sus. Anii serviți dela 1 Aprilie 1921 încoaci se vor adauge la anii răscumparați.

Membrii fondului dinainte de 1 Aprilie 1921, întrucât de prezent sunt în regulă cu plătirile și întregirile prevăzute în statutul din 1919, vor beneficia de răscumpărarea prevăzută în aliniatul 4 al acestui §. plătind pe jumătate din anii serviți înainte de 1 Aprilie 1921 — 3%, iar pe anii în plus 6% din retribuțiunile amintite în §-ul 9 al prezentului statut.

§. 35, 36 neschimbați.

§. 37 aliniatul din urmă se întregeste la început după cuvântul: Sta-

tutul, astfel: «Statutul prezent, după punerea lui în aplicare definitivă se poate» etc.

§. 38 cuvântul «însă» după «In cazul» se eliminează.

§. 39 neschimbat.

Astfel modificat proiectul de statut, Sinodul decide punerea lui în aplicare pe ziua de 1 Iulie 1923, dar numai în mod provizor.

Sinodul invită Consistorul să-i prezinte la proxima sesiune sinodală calculul matematic, atât ce privește posibilitatea aplicării dispozițiilor din statut, cât și ce privește a câta parte minimală din venitele anuale ale fondului în care în afară de taxele fundamentale, taxele de avanzare, taxele de răscumpărare și eventual alte categorii de venituri trebuie să se rezerve pentru fondul neatacabil, menit să fie rezerva permanentă a pensiunilor, prezentându-i eventual și propuneri concrete pentru modificarea statutului.

Consistorul este invitat să prezinte proximei sesiuni sinodale propuneri pentru instituirea unui serviciu special al fondului de pensiuni și pentru organizarea lui atât în vederea administrării fondului, cât și în vederea stabilirii pensiunilor din caz în caz, făcând obiect de studiu și colaborarea membrilor fondului de pen-

siuni la acest serviciu. Sinodul autorizează Consistorul ca și până atunci, să angajeze puterile necesare de lucru, cerând pentru acoperirea cheltuelilor ajutor dela stat și în lipsa acestuia acoperindu-le din mijloacele disponibile bisericești.

Consistorul este invitat să intervină cât mai grabnic la organele în drept ale statului pentru soluționarea urgentă a situației sub raportul pensiunilor a profesorilor dela școala normală «Andrei Șaguna» și să raporteze proximei sesiuni sinodale despre rezultatul obținut. Tot odată Consistorul este rugat să facă obiect de studiu modalitățile ajutorării acestor profesori și a membrilor familiei la caz de pensionare sau deces înainte de a se fi putut lămurii și soluționa situația lor, în ce privește pensiunile.

Propunerile prezentate de d-nii deputați Dr. Grigorie Păltineanu și soții sub Nr. 43 sin. se transpun Consistorului arhidiecezan ca material de studiu.

69. La ordinea de zi comisiunea financiară. Raportorul D. Comșa prezintă raportul Consistorului arhidiecezan ca senat epitropesc din 7 Martie a. c. Nr. 2426, asupra rămasului P. S. Sale arhiereului Dr. Ilarion Pușcariu.

Sinodul ia la cunoștință raportul, invitând Consistorul a prezenta în se-

siunea sinodală proximă Literile fundaționale și starea fondului, după detragerea legatelor și a cheltuielilor.

70. Aceiași comisiune prin acelaș raportor prezintă actul consistorial din 18 Martie a. c. 2770, despre votarea și distribuirea ajutoarelor din fundațiunea «Andronic».

Raportul consistorial se ia cu aprobare la cunoștință, îndrumându-se Consistorul a majoră ajutoarele pentru ucenici, sodali și măieștri la câte 200, respective 400 și 600 Lei.

71. Aceiași comisiune prin raportorul Nicolae Macrea cetește actul consistorial arhidiecezan ca senat epitropesc, din 18 Martie a. c. Nr. 2707, prin care se prezintă socoțile Librăriei arhidiecezane pe anul 1921/22.

Sinodul ia cu aprobare la cunoștință bilanțul Librăriei.

72. Aceiași comisiune prin acelaș raportor prezintă actul Nr. 41 sin. din 5 Aprilie a. c., prin care se înaintează Bilanțul «Telegrafului Român» pe anul 1922.

Sinodul ia cu aprobare la cunoștință acest bilanț.

73. Aceiași comisiune prin acelaș raportor prezintă actul Consistorului arhidiecezan ca senat epitropesc din 18 Martie a. c. Nr. 2706, cu rațiociniul Tipografiei arhidiecezane pe anul 1921/22.

Sinodul ia la cunoștință cu aprobare bilanțul Tipografiei arhidiecezane.

74. Aceiași comisiune prin acelaș raportor prezintă actul Consistorului arhidiecezan ca senat epitropesc, din 6 Aprilie a. c. Nr. 3293, prin care promovează Raportul Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane pe a. 1922.

Sinodul îl ia spre știre.

75. Aceiași comisiune prin acelaș raportor prezintă proiectul de buget pentru fondul Tipografiei arhidiecezane pe anul 1924.

Bugetul se aprobă.

76. Aceiași comisiune prin acelaș raportor propune să se stabilească diurna de zi pe seama deputaților în suma de Lei 150.—.

Sinodul fixează diurna deputaților sinodali cu Lei 150.— (una sută cincizeci) plus spezele efective pe căile ferate.

77. Aceiași comisiune prin raportorul Anastasiu Boiu raportează asupra actului Consistorului arhidiecezan ca senat epitropesc, din 18 Martie 1923 Nr. 2761, privitor la rațiociniul fondurilor și fundațiilor și depozitelor arhidiecezane pe 1922.

La propunerea comisiunii

Sinodul:

a) la spre știre raportul consistorial.

b) Aprobă socoțile fondurilor și fundațiilor.

c) Dă absolutor Consistorului pe gestiunea anului 1922.

În ce privește efectele fondurilor și fundațiilor dela anumite institute financiare de solvabilitate dubie, să îndrumă cassa consistorială să-și procure informațiile necesare și Consistorul să raporteze asupra celor ce sunt de abscris.

Consistorul se invită să urgiteze la stat rambursarea bonurilor de tezaur și a Imprumutului Ardealului de 5% al Consistorului și al întregii arhidieceze, fiind scadent la 1 Februarie 1923.

Asemenea să se solicite la guvern plata dobânzilor după bonurile de tezaur austro-ungare, pe cari biserica le-a avut înainte de războiul mondial.

78. Aceiași comisiune prin acelaș raportor prezintă actul Consistorului arhidiecezan ca senat epitropesc, din 18 Martie a. c. Nr. 2482, prin care se înaintează proiectul de buget al fondurilor și fundațiilor arhidiecezane pe anul 1924.

Sinodul votează proiectul de buget prezentat și bugetul aprobat se anexează la protocol sub litera *L*). *L*)

79. Aceiași comisiune prin acelaș raportor prezintă actul Consistorului arhidiecezan ca senat epitropesc, din 18 Martie a. c. Nr. 2134, prin care se înaintează conspectul supraerogătelor fondurilor și fundațiilor arhidiecezane.

Sinodul ia la cunoștință supra-erogatele făcute în cursul anului 1922 în suma de Lei 251,850.24 și dă Consistorului indemnizație pentru plătirile făcute în plus.

Anunțându-se ședința proximă pe azi la ora 4 d. a. ședința se încheie la ora 12¹/₄ din zi.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit,

Pompeiu Morușca m. p.,
notar.

Ședința V.

ținută la 6/19 Aprilie 1923.

Prezident:

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Notar:

Dr. George Proca.

Ședința se deschide la orele 4 p. m.

80. Protocolul ședinței a IV-a nefiind încă redactat, —

Se va autentica odată cu protocolul ședinței a V-a.

81. Deputatul Dr. Ioan Dobre face următoarea propunere:

Considerând, că astăzi se află și astfel de pensioniști bătrâni și neputincioși, cari n'au familie și își duc traiul în cele mai grele condițiuni, fără nici un sprijin și îngrijire la bătrânețe, e necesar a se înființa un azil pentru dâșii, —

Propun a se încredința Veneratul Consistor să studieze chestiunea din toate punctele de vedere și să vină cu raport în proxima sesiune.

Fiind propunerea sprijinită de mai mulți deputați,

Se transpune Consistorului spre studiere.

82. La ordinea zilei urmează alegerea unui asesor ordinar salarizat în senatul bisericesc în locul devenit vacant prin abdicarea asesorului Lucian Triteanu și a lor doi asesori onorari în senatul bisericesc în locul devenit vacant prin răposarea fostului asesor onorar

Dumitru Moldovan și în locul devenit vacant prin renunțarea asesorului Sergiu Medean; a unui asesor referent în senatul școlar în locul devenit vacant prin abdicarea asesorului Andreiu Ludu și a unui asesor onorar în senatul școlar devenit vacant prin răposarea asesorului Andreiu Bârseanu.

Pentru a se face combinațiunile necesare prezidiul suspendă ședința și Sinodul se preface în conferință. După redeschiderea ședinței se designează ca bărbați de scrutinii: Lucian Triteanu, Petru Drăghici și Dumitru Comșa.

Se procedează la alegerea unui asesor ordinar salarizat în senatul bisericesc și la alegerea a lor doi asesori onorari în acelaș senat.

La apelul nominal răspund și votează 39 deputați. Terminându-se votarea se face scrutiniul și se constată că au primit:

a) La postul de asesor ordinar: Dr. Ioan Stroia 23 voturi, Andreiu Ludu 15, o bilă albă.

b) La postul de asesori onorari au intrunit: Dr. Ioan Dobre 39, Sergiu Medeanu 31, Dr. Aurel Crăciunescu 4 și Virgil Nistor 4.

I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Nicolae în sensul paragrafului 116 din Statutul organic întărește pe alesul Dr. Ioan Stroia și din a sa parte de asesor ordinar în senatul bisericesc, iar pe aleșii Dr. Ioan Dobre și Sergiu Medeanu de asesori onorari în acelaș senat.

83. Se pune la ordinea zilei alegerea unui asesor referent salarizat în senatul școlar.

La apelul nominal răspund și votează 38 deputați.

Terminându-se votarea se face scrutiniul și se constată că au primit: Andreiu Gâlea 36 voturi, Andreiu Ludu 1 vot, iar o bilă a fost albă.

Conform acestui rezultat, I. P. S. Sa declară de asesor salarizat în senatul școlar pe pâr. Andreiu Gâlea.

84. Se pune la ordinea zilei alegerea unui asesor onorar mirean în senatul școlar.

La apelul nominal răspund și votează 38 deputați.

Terminându-se votarea se face scrutiniul și se constată că au primit: Dr. Ioan Bunea 22 voturi, Dr. Nicolae Vecerdea 11 voturi, Ioan Pricu 4 voturi, o bilă albă.

Conform acestui rezultat I. P. S. Sa declară pe Dr. Ioan Bunea asesor onorar în senatul școlar.

85. Aleșii asesori Dr. Ioan Stroia, Dr. Ioan Dobre, Sergiu Medean și Dr. Ioan Bunea mulțămesc I. P. S. Sale și Veneratului Sinod pentru aceasta distincție, promițând, că își vor îndeplini cu demnitate funcțiunea ce li se încredințează.

Se ia act.

86. La ordinea zilei comisiunea organizatoare, care prin raportorul Ioan de Preda referă actul din 30 Martie a. c. Nr. 10,408 în chestia împărțirii fondurilor și fundațiilor arhidiecezane cu nou înființata eparhie a Clujului.

In conformitate cu propunerea comisiunei,
Sinodul enunță :

1. Cheia împărțirii fondurilor și
fundațiunilor se face după $\frac{2}{3}$ pentru
arhidieceză și $\frac{1}{3}$ pentru dieceza
Clujului.

I. Impărțirea fondurilor.

Se declară de fonduri divizibile
următoarele :

1. Fondul general administrativ.
2. „ Rudolfin.
3. „ bisericilor sărace.
4. „ școlar eparhial.
5. „ de pensuni.
6. „ cultural.
7. „ de asigurare.
8. „ Reuniunea învățătorilor.

Toate aceste fonduri se vor împărți după starea lor la 31 Decembrie 1922 cu următoarele excepțiuni și observări :

a) Arhidieceza nu consideră ca divizibile și deci nu poate consimți la împărțirea : reședinței mitropolitane din strada Mitropoliei Nr. 32, apoi a vilei mitropolitane din strada Carmen Sylva cu grădina din față și cu casa aparținătoare grădinei, apoi a sesiunii mitropolitane de 9 jugăre catastrale din hotarul comunei Șura mare, precum și a celorlalte obiecte apar-

ținătoare fondului instruct, al fondului general administrativ și aflate în folosința arhiepiscopului-mitropolit; având toate acestea destinațiunea de a rămâne în beneficiul personal al arhiepiscopului și mitropolitului.

b) Pe lângă mobilierul extradat Consistorului din Cluj în 13 Octombrie 1919, se mai extradează acelui Consistor încă o cassă werthaimiană de fier cu tressort 115/75 cm. având astfel Consistorul din Cluj două casse: una mijlocie și una mai mică, iar arhidiecezei îi rămân două casse mari.

c) Sidoxia și taxele cununărilor încassate în arhidieceză pentru fondul general administrativ în anii 1920, 21 și 22 nu sunt divizibile, după ce dieceza Clujului și-a încassat singură acestea în teritoriul său.

d) Chestiunea împărțirii taxei administrative încassată după fondurile divizibile în anii 1920, 1921 și 1922 se va rezolvă de către Consistorul arhidiecezan.

e) Cvota culturală de Lei 20,000.— anual ce intră la fondul cultural dela Banca Românească în baza acordului făcut la fuzionarea băncii culturale «Lumina» din Sibiiu cu «Banca Românească», se va împărți în fiecare an și în viitor între arhidieceză și dieceza Clujului după cheia $\frac{2}{3}$ pentru

arhidieceză și $\frac{1}{3}$ pentru dieceza Clujului.

f) Suma de Lei 120,000.— primită în anul 1921 dela Ministerul cultelor ca ajutor pentru fondul de pensiuni, încă este a se împărți după această cheie.

g) *Impărțirea edificiilor.* Având în vedere, că împărțirea în natură a edificiilor fondurilor divizibile (General și Rudolfin) după cheia stabilită nu se poate face acum, fără ca o parte din ele să fie vândute sau răscumpărate în numărar, ceea ce în împrejurările de nestabilitate valutară de astăzi ar fi riscat pentru ambele părți, împărțirea lor faptică se amână pentru alt timp, ce se va fixa în comun acord de comproprietari. Până la ieșirea din indiviziune, edificiile se vor administra ca și până acum de Consistorul arhidiecezan, care va predă Consistorului din Cluj an de an $\frac{1}{3}$ parte din venitul curat al lor.

h) *Impărțirea moșiilor* fondului general și a porțiunilor canonice ale fondului Rudolfin se ține în suspens până la terminarea lucrărilor de reformă agrară. Până atunci venitul moșiilor se administrează de către Consistorul arhidiecezan, iar porțiunile canonice ale fondului Rudolfin rămân în situația în care se află de prezent.

II. Fonduri în litigiu.

1. *Fondul seminarial.* Având în vedere, că fondul seminarial are să susțină o instituție creiată anume pentru arhidieceză și legată de ea, acest fond se declară de indivizibil, fiind el proprietatea exclusivă a arhidiecezei. Se recunoaște însă episcopiei Clujului dreptul de a-și crește candidații la preoție în seminarul «Andreian» sub aceleași condițiuni cu candidații la preoție ai arhidiecezei, până ce episcopia Clujului își va putea înființa un seminar propriu.

2. Tot *indivizibil* și ca proprietate exclusivă a arhidiecezei se declară și *Fondul catedralei.*

3. *Fondul Orfelinatului încă se declară de indivizibil și proprietate exclusivă a arhidiecezei.* Acest fond a fost creiat pentru înființarea unui Orfelinat în Sibiiu, care este deci o instituție a arhidiecezei, asupra căreia episcopia Clujului nu poate ridica pretențiuni de împărțire.

III. Impărțirea fundațiilor.

Fundațiunile după natura lor juridică, formând un corp, nu sunt divizibile, și au să se administreze acolo, unde au dispus fundatorii, fără considerare la aceea, că cine le-a făcut și

spre ce scop sunt făcute. Favorurile și beneficiile fundațiunilor însă stau între marginile literilor fundaționale la dispoziția tuturor aceloră, cari au aparținut teritorului arhidiecezei.

Considerând însă, că la unele fundațiuni scopul lor este a se îndeplini în întregime sau în mare parte pe teritorul numai uneia dintre cele două dieceze, se enunță următorul concluz:

a) Să se extradeze diecezei Clujului cele 17 fundațiuni cu caracter local:

1. Fundaț. Zeno Popescu, Reghin.
2. „ Ioan și Maria Popescu, Deda.
3. „ Dr. Absolon Todea, Reghin.
4. „ Bota.
5. „ Troancheș, Trimpoele.
6. „ Troancheș, Valea-Do-sului.
7. „ Kendefy, Miheș.
8. „ Bardossy, Turda.
9. „ Trombițaș, T.-Mureș.
10. „ Pop, Abrud.
11. „ Manovițiu, Abrud.
12. „ Gavril Nichita, Suciul de jos.
13. „ Carolina Gall, Cluj.
14. „ Petru Feșteu, Deag.

15. Fundaț. Pop, Brădești.
16. „ Petru Fizeșan, Abrud.
17. „ Oprea Parasca, Mașca.

Valoarea acestor fundațiuni la 31 Decemvrie 1922 este de Lei 53,059.71, iar Consistorul din Cluj s'a declarat mulțămît cu extrădarea lor.

b) Rămân în administrația și proprietatea exclusivă a Arhidiecezei următoarele 26 fundațiuni cu menire locală și anume:

1. Fundaț. Veturia Stroia, Sibiiu.
2. „ Gliceria Mihuț, Petroșeni.
3. „ Nicodinescu, Făgăraș.
4. „ Cristofor Guma.
5. „ Gremoiu, Făgăraș.
6. „ Maria Aleman, Reșinari.
7. „ Petcu, Cernat.
8. „ Cora Soliman I.
9. „ Cora Soliman II.
10. „ Petru Brote, Reșinari.
11. „ Radu Negru, Făgăraș.
12. „ Jujan, Glodgilești.
13. „ Bădilă.
14. „ Stroia Belciu.
15. „ Tipeiu-Enescu.
16. „ Turcu, Făgăraș.
17. „ Bucșa, Glâmboaca.
18. „ Barcian.
19. „ Filantropul anonim.
20. „ Dumitru Coltofeanu.

21. Fundaț. Alexandrina Mateiu.
22. „ Patachi, Mihail.
23. „ Ioan și GrațIELA Iancu.
24. „ Ioan Pușcariu, Bran.
25. „ Pușcaș, Glâmboaca.
26. „ SuciU, Balomir.

Valoarea acestor fundațiuni la 31 Decembrie 1922 este de Lei 113,069.80.

c) Fundațiunile cu caracter general: 1. Șaguna; 2. Andronic; 3. Hannia; 4. Ioan Popescu; 5. Vlad; 6. Mihaiu au să rămână în administrația arhidiecezei, rezervându-se episcopiei Clujului dreptul de a participa la $\frac{1}{3}$ din beneficiul destinat în sensul literilor fundaționale pentru burse și ajutoare.

d) Fundațiunile: 1. Cologea; 2. Florian CârIan; 4. Dr. Ioan Popescu; 4. Matora, fiind înființate de ctitori din dieceza Clujului pentru promovarea de scopuri culturale în prima linie, sau în mare parte în dieceza Clujului, să extradează în administrația Consistorului din Cluj.

Fundațiunile PeioviCiU și PutnokY, fiind înființate de ctitori din arhidieceză, rămân în administrația arhidiecezei.

Fundațiunea Cirlea deși este înființată de ctitor din dieceza Clujului, având în vedere, că $\frac{1}{2}$ venitul ei este destinat pentru susținerea corului bi-

sericei catedrale din Sibiiu, rămâne în administrația arhidiecezei, rezervându-se parohiilor din Abrud și Alba-Iulia dreptul de a putea beneficia de $\frac{1}{2}$ din venit, după ce vor dovedi, că au cor bisericesc.

Fundațiunea Francisc Iosif (Lei 110,224·70) fiind a se contopi cu nou înființatul fond «Regele Ferdinand și Regina Maria» să se împartă, având a primi arhidieceza $\frac{2}{3}$, iar dieceza Clujului $\frac{1}{3}$ din averea fundațiunei.

Fundaț. Panoviciu (Lei 3,047·38) încă să se împartă astfel, ca dieceza Clujului să primească $\frac{6}{7}$ pentru parohia Finciu, iar arhidieceza $\frac{1}{7}$ pentru biserica patronată din Sibiiu, din averea fundațiunei.

e) Cu privire la fundațiunile în litigiu, se decide:

1. Fundațiunile Moga, Pantazi și Miron Romanul, fiind fundațiuni înființate de arhiepiscopi ai arhidiecezei, se declară de fundațiuni indivizibile, având a rămâne în administrația arhidiecezei, dar cu dreptul de beneficiu al diecezei Clujului la $\frac{1}{3}$ parte din venitul lor; — la fundațiunea Pantazi de sine înțeles după ce se va inactiva fundațiunea.

2. Tipografia arhidiecezană cu fondul ei, fiind de fapt o fundațiune pusă în înțelesul punctului IV. din

Testamentul fericitului mitropolit Șaguna sub administrația Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane — încă se declară de indivizibilă. Se rezervă însă episcopiei Clujului dreptul la $\frac{1}{3}$ parte din beneficiu.

3. Fundațiunea Ioan Mețianu, a cărei menire este înființarea unei mănăstiri de călugărițe în arhidieceză, se declară de indivizibilă și de proprietate exclusivă a arhidiecezei.

4. Fundațiunea Lebu, care încă nu este inactivată, având a fi o fundațiune culturală pentru întreaga Mitropolie, — se va administra de către arhidieceză, în baza literilor fundamentale, ce se vor aproba de către Sinodul arhidiecezan și Congresul național bisericesc.

IV.

Având în vedere, că până la finea anului 1922, bursele și ajutoarele din fundațiunile declarate mai sus de fundațiuni indivizibile, dar cu dreptul episcopiei Clujului de a beneficia de $\frac{1}{3}$ parte din venitul lor — s'au distribuit de către Consistorul arhidiecezan conform normelor în vigoare din trecut, între reflectanți din teritoriul vechiu al arhidiecezei, nefăcându-se deosebire, dacă reflectanții au fost fii ai arhidiecezei sau ai die-

cezei Clujului, și considerând, că bugetul acestor fundațiuni pe anii 1920, 21 și 22 este exhaustat, se statorește, că episcopia Clujului va beneficia de venitul acestor fundațiuni în proporția mai sus stabilită numai începând cu anul 1923.

Distribuirea burselor și ajutoarelor se va face însă și pentru episcopia Clujului tot de către Consistorul arhidiecezan în baza literilor fundamentale, dar astfel, ca $\frac{2}{3}$ din venitul destinat spre distribuire să se distribuie între reflectanții din arhidieceză, iar $\frac{1}{3}$ între reflectanții din dieceza Clujului.

Cererea Consistorului din Cluj, ca $\frac{1}{3}$ parte din venitul acestor fundațiuni, să i-se pună la dispoziție an de an, spre a face însuș distribuirea, nu poate fi considerată, fiind aceasta contra dispozițiilor fundamentale.

V.

Chestia încassării taxei administrative după fundațiunile indivizibile, rămase în administrația arhidiecezei, dar cu dreptul de beneficiu al episcopiei Clujului la $\frac{1}{3}$ parte din venitul lor, o va rezolvă Consistorul arhidiecezan.

VI.

Cvota dela Universitatea săsească în suma de Lei 15,000.— începând

din anul 1923 să împarte între arhidieceză și dieceza Clujului, în raport cu numărul sufletelor ce au ambele dieceze în teritoriul fondului regi.

VII.

Avansurile ridicate până acum de Consistorul din Cluj dela arhidieceză, se vor reține din partea ce-i revine diecezei Clujului, în urma împărțirii fondurilor și fundațiunilor arhidiecezane.

VIII.

Consistorul arhidiecezan face rezerva, ca întru cât ulterior pentru fondurile și fundațiunile împărțite și predate se va cere plățirea vre-unui supliment de impozit (dare) către stat, comună sau județ, să se repartizeze între ambele dieceze în raportul în care s'au împărțit și predat.

IX.

După ce Consistorul din Cluj își rezervă dreptul de control asupra felului în care Arhidieceza va administra fondurile și fundațiunile, cari vor rămâne în administrația arhidiecezei, — Consistorul arhidiecezan declară, că nu poate recunoaște acest drept ce și-l revindecă Consistorul din Cluj, fiind aceasta incompatibil cu raporturile ce trebuie să existe între Consistorii.

87. La ordinea zilei urmează comisiunea petiționară, carea prin referentul ei Dr. Grigorie Păltineanu prezintă:

a) Propunerea deputatului Eugen Muntean, referitoare la introducerea hramului școlar.

b) Arătarea lui Nicolae Cârstea și soții contra parohului Gheorghe Preșmerean din Codlea.

Se transpun Consistorului spre ulterioară afacere.

88. La propunerea biroului:

Sinodul în sensul §-ului 30 din Regulament, decide solvirea diurnelor și cheltuielilor de călătorie pentru deputații sinodali în sesiunea aceasta și anume:

Diurne	Lei	42,450.—
Spese de drum „		3,976.—
Birou	„	400.—
Total .		Lei 46,826.—

89. Privitor la autenticarea protocoalelor ședinței a IV-a și a V-a se ia următorul conclud:

Autenticarea să se facă prin o comisiune sinodală constătoare din deputații aflători în Sibiu, care se va întruni sub prezidiul ordinar în localitatea pentru ședințele consistoriale, mâine la orele 12 din zi.

90. Terminându-se toate afacerile, președintele-arhiepiscop se adresează deputaților cu următoarele cuvinte:

Am ajuns la sfârșitul lucrărilor Sinodului nostru arhidiecezan din acest an, și constat cu multă satisfacție obiectivitatea și serioșitatea cu cari s'a desbătut obiectele puse la ordinea zilei, obținând soluțiuni satisfăcătoare și nu mă îndoiesc, că din ele vor rezultă roade bune pentru biserica și credincioșii noștri. Relevez cu deosebită bucurie, că la hotărârile aduse a domnit spiritul păcii și al deplinei armonii. Prin această armonie și bună înțelegere se ridică prestigiul bisericeii și al corporațiunilor ei. Acest spirit Vă rog să-l duceți și propagați și acasă în mijlocul credincioșilor noștri.

Mulțămindu-Vă Dlor deputați, că mi-ați dat tot sprijinul și ajutorul la rezolvirea tuturor agendelor noastre sinodale, rog pe bunul Dumnezeu, să Vă conducă cu bine la vetrele Domniilor Voastre.

La cuvintele I. P. S. Sale răspunde deputatul Ioachim Muntean următoarele:

Înalt Preasfințite Domnule arhiepiscop și mitropolit !

În numele membrilor Sinodului nostru arhidiecezan, Vă rog să primiți expresia sentimentelor noastre de adâncă mulțămită pentru modul și chibzuința cu care conduceți naia bisericii noastre. Din lămuririle pe cari ați avut bunăvoința a ni-le împărtăși la toate chestiunile cari s'au pertractat, am avut de nou ocaziunea să ne convingem, că sunteți un vrednic urmaș al Marelui episcop și mitropolit Andreiu.

Rugăm pe bunul Dumnezeu, să vă țină mulți ani în deplină sănătate, ca să desăvârșiți opera grea la care suntem chemați spre binele bisericeii și fericirea neamului. Să trăiți I. P. Sfințite.

În fine Părintele arhimandrit Lucian Triteanu își ia rămas bun dela Sinod având a-și ocupa în curând scaunul de episcop din Roman.

Cu acestea sesiunea ordinară a Sinodului arhidiecezan din anul 1923 s'a încheiat la orele 7 p. m.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. George Proca m. p.,
notar.

Autenticarea protocoalelor ședințelor IV și V dela 6/19 Aprilie conform concluzului de sub Nr. 89 s'a făcut în prezența deputaților: Nicolae Borzea, Ioan Căndea, Dr. Ioan Dobre, Vasile Domșa, Petru Drăghici, Ioan Hamsea, Sergiu Medean, Pompeiu Morușca, Ioan de Preda, Dr. George Proca, Lucian Triteanu, Mateiu Voileanu.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. George Proca m. p.,
notar general.

Anexe la protocolul sinodal
din anul 1923.

A.

(Acluz la Nr. 1, pag. 3.)

Nr. 2645 Pres.

NICOLAE,

din mila lui Dumnezeu arhiepiscop al arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiiu și mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubitului cler și popor din arhidieceza noastră, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos.

Având în vedere §§-ii 89 și 90 din Statutul Organic, convocăm și prin aceasta declarăm convocat Sinodul ordinar al arhidiecezei noastre în biserica catedrală din Sibiiu în *Dumineca Tomii*, adică la 2/15 *Aprilie a. c.*, la 9 ore a. m., când se vor începe ritualele bisericești, iar după acestea va urmă deschiderea Sinodului în localul designat spre acest scop.

Sibiiu, la 14/27 Martie 1923.

Nicolae,

arhiepiscop și mitropolit.

B.

(Acluz la Nr. 1, pag. 3.)

Vorbirea de deschidere

a I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului
nostru NICOLAE.

Hristos a înviat!

Domnilor deputați!

Potrivit normelor organizațiunii noastre bisericești, v'am convocat la Sinodul arhidiecezan anual, pentruca împreună sfătuindu-ne, să aducem hotărârile necesare pentru buna desvoltare a bisericii noastre și a așezămintelor ei. Mulțumindu-vă că ați urmat învătării ce v'am făcut, vă zic: Bine ați venit!

Venerabil Sinod!

Intr'un lung șir de ani ne-am obicinuit să vedem de-a dreapta persoanei arhiepiscopului și mitropolitului, cu ocazia întrunirii corporațiunilor noastre bisericești, venerabila figură de patriarh a octogenarului arhiereu - vicar arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu.

De astădată am durerea a Vă vesti, că apăsător de povara bătrânețelor adânci, s'a mutat dintre noi în cealaltă viață. Amintirea lui va rămâne însă pururea binecuvântată printre noi, pentru că întreaga sa viață și-a jertfit-o pe altarul binelui și prosperării bisericii și neamului nostru. Făcând parte din generațiunea care a văzut fața marelui nostru arhiepiscop și mitropolit Andreiu, adormitul în Domnul a fost un

credincios purtător al tradițiilor create de geniul părintelui său ocrotitor. Dornic de lumină și pururea gata să-și dea tot devotamentul pentru misiunea ce purtă, el lasă pe seama generației de astăzi a preoțimii noastre o frumoasă pildă de urmat. Cu recunoștința și pietatea cu care l-am însoțit la locașul odihnei de veci, să zicem și acum: Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii!

Sirurile noastre s'au mai rărit și prin trecerea la cele veșnice al altor doi bărbați valoroși ai bisericii și școalei noastre.

Unul este fericitul Andreiu Bârseanu, membru al Consistorului nostru arhidiecezan și al celui mitropolitan, o luminoasă figură de dascăl, care câteva decenii și-a pus forțele sale în serviciul bisericii și culturii românești, ca profesor la școalele noastre confesionale din Brașov, pe urmă ca președinte al «Asociațiunii» noastre. E de prisos să spun și cu această ocaziune, ce a fost Andreiu Bârseanu pentru noi, când atât de adeseori simțim golul ce l-a lăsat în urma sa.

Al doilea bărbat pe care l-am pierdut, este bătrânul protopop al Sighișoarei Demetriu Moldovanu, care după o activitate mănoasă de peste 50 de ani în ogorul bisericii și a vieții noastre publice, a lăsat vacant scaunul ce l-a ocupat.

Pentru tot ce au făcut acești bărbați bisericii și neamului, să rugăm pe bunul Dumnezeu să-i răsplătească în corturile dreptilor, ear nouă să ne ridice alte lumini cari să le ia locul cu vrednicie.

Venerabil Sinod!

Despre desfășurarea vieții noastre bisericești, veți lua cunoștință mai amănunțită din rapoartele ce se vor prezentă. Ea a decurs normal și cu vădite

tendințe spre progres. Dintre proiectele alcătuite în sesiunea sinodală trecută, pe cele mai multe le-am putut trece în faza realizării. Amintim în primul rând, înființarea muzeului bisericesc și a internatului arhidiecezan pentru orfanii de preoți.

Muzeul va avea să cuprindă tot ce poate să ne dea o oglindă cât mai completă a trecutului nostru bisericesc, servind în acelaș timp ca factor de educație pentru generațiile viitoare. În internatul ce l-am deschis, sunt adăpostiți deocamdată patruzeci de elevi dela diferite școale din Sibiu. Pentru anul viitor îi vom lărgi cuprinsul, ca să putem primi într'însul mai mulți din numărul mare al celor ce au trebuință de ajutor.

Cu bucurie constat o intensificare a activității pastorale a preoțimii noastre. Fără îndoială, astăzi se predică mai mult ca mai nainte. Evanghelizarea ce se face prin preoții organizați în cercuri religioase, împreună pe alocurea cu mărturisirea și cuminecarea poporului, e un început îmbucurător și mult promițător. Și am nădejdea, că utilizând experiențele pastorale făcute în decursul războiului și de atunci încoace și aprofundând din ce în ce mai mult problemele vieții religioase, amvoanele bisericilor noastre vor căpăta glas și vor împrăștiă cu îmbelșugare lumină în straturile largi ale credincioșilor.

În privința activității culturale a preoțimii noastre, pot remarcă un simțitor progres. Dovada o fac cele *400 de biblioteci parohiale* (dintre cari mai bine de 100 înființate în anul trecut) unele cu 2—300 de volume, precum și cele *140 de case culturale* înființate aproape toate în ultimii doi ani.

Tot aici țin să amintesc și Congresul catihetic al preoțimii noastre, primul Congres cu acest caracter,

care a avut ca centru al preocupărilor sale găsirea căilor și a mijloacelor celor mai potrivite pentru răspândirea luminii lui Hristos în mijlocul credincioșilor și cu deosebire a tinerimii.

Pentru a avea la îndemână mijloacele materiale necesare spre a întreține propaganda religioasă și a organiza o mai vie misiune internă, am inițiat cu ocazia marelui eveniment al încoronării *Fondul Regele Ferdinand I și Regina Maria*, primind preagratia în cuviință a MM. Lor de a purta acest glorios nume.

Cadrele păstoririi sufletești le-am lărgit și în afară de teritoriul patriei noastre îndreptându-ne privirile spre plaiurile Americii, unde se găsesc peste 150,000 de credincioși ai bisericii și fii ai neamului nostru. Consistorul nostru încă înainte de războiu le-a trimis preoți și le-a dat o oarecare organizație bisericească. A intervenit însă războiul și mai mulți ani n'am putut avea nici un contact cu parohiile noastre de acolo. În acest timp s'a apropiat de ele un episcop rus, sfîșindu-le ca preoți oameni cari n'aveau pregătirea cerută la noi. Acești preoți, în număr destul de mare, punându-se sub conducerea unui fost preot-profesor din Bucovina, au încercat să se organizeze într'un protopopiat sub jurisdicțiunea episcopului rus din New-York.

Văzând primejdia acestei înstrăinări, deși lipsa de preoți este atât de simțită și la noi acasă, am luat hotărârea de a trimite deocamdată un număr de opt preoți cari să completeze organizația bisericească a credincioșilor noștri de peste ocean și să le stea într'ajutor în multele lor trebuințe. Ei astăzi sunt acolo și — pe lângă toate greutățile ce le-au întâmpinat — am nădejdea că vor duce la îndeplinire opera mi-

sionară ce le-am încredințat. La plecare le-am spus să se poarte astfel, ca să fie o adevărată binecuvântare trimisă de către biserica mamă de acasă, pe seama fiilor ei răslășiți pe pământul Americii. Zic și acum: Domnul să fie cu dâșii!

Venerabil Sinod !

Cu privire la școlile noastre confesionale nici acum nu Vă pot arăta o situație clară și îmbucurătoare. Din raportul ce-l prezentăm veți binevoi a cunoaște, că Consistorul nostru mitropolitan a acceptat o soluție provizorie luată în înțelegere cu On. Ministeriu al instrucțiunii, în nădejdea că împreună lucrarea noastră ne va deschide calea spre o mai bună soluție definitivă. Noi am stat pe punctul de vedere al hoărării Congresului nostru național-bisericesc și avem convingerea că statul nostru, mai ales în faza de astăzi a dezvoltării sale, nu poate renunța la marele ajutor pe care i-l întinde biserica noastră în opera de luminare a poporului. Noi cari prin școlile confesionale am aprins lumina în popor, nu vrem s'o stângem, nici s'o punem sub obroc, ci mai vârtos așteptăm tot sprijinul statului, ca s'o ținem în sfeșnic și să lumineze tuturor din casa noastră. Aceste simțăminte ale noastre sperăm să găsească aprecierea cuvenită și din partea factorilor conducători ai vieții noastre de stat.

Dintre proiectele ce se vor prezenta, scot la iveală pe acela al regulării fondului de pensiune a preoților și funcționarilor noștri bisericești. Deși împrejurările materiale ale traiului sunt schimbăcioase și situația valorilor valutare e foarte labilă, totuși am crezut că e necesar să alcătuim alte norme pentru pensiuni, căci cele vechi nu mai puteau fi aplicate

astăzi. Prin noua organizare a fondului de pensiuni, mai corăspunzătoare cerințelor vremii, cred că vom crea cu un indemn mai mult pentru înțelegerea activității preoțimii noastre, văzându-și mai asigurate familiile și mai răsplătite bătrânețele.

În sfârșit amintesc că în anul acesta se împlinesc 50 de ani dela moartea marelui nostru arhiepiscop și mitropolit Andrei Șaguna, organizatorul mitropoliei noastre, și tot în anul acesta cade centenarul morții marelui dascăl Gheorghe Lazăr, fiu al bisericii noastre, care a servit ca profesor la seminarul teologic, de unde trecând Carpații, a săvârșit opera de deșteptare a neamului nostru.

Biserica recunoscătoare va ține să prăznuiască după merit amintirea acestor doi bărbați. Consistorul nostru a luat dispozițiile necesare, ca aceste prăznuiri să se desfășoare în cadre potrivite.

Domnilor deputați!

Valurile vieții, răscolite de războiul mondial, continuă să fie agitate și astăzi. Biserica însă — «stâlp și întărire a adevărului» — stă neclătită în misiunea ei, servind ca razim sufletesc neînșelător pentru toți fiii săi. Viața ei e cel mai prielnic teren de înfrățire a cugetelor și de armonizare a sufletelor în vederea unei munci de înălțare prin credință și morală a neamului nostru.

Rugându-Vă, ca în spiritul acesta să Vă îndrumați activitatea toți cari faceți parte din corporațiunile noastre bisericesti, și implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor noastre, — declar sesiunea ordinară a Sinodului nostru arhidiecezan din anul 1923 deschisă.

C.

(Acluz la Nr. 15, pag. 11.)

Nr. 2215 Plen.

Raportul plenar.

Venerabil Sinod arhidiecezan!

Avem onoare a prezenta următorul raport despre afacerile tratate în plenul Consistorului arhidiecezan și despre momentele mai însemnate din biserica noastră dela ultima sesiune sinodală până azi.

I. Sfințirea bisericii de încoronare.

La locul prim amintim serbările din biserica de încoronare dela Alba-Iulia, care terminată în cursul anului 1922, cu observarea mărețului nostru ceremonial bisericesc în ziua de 25 Septemvrie (8 Octomvrie) 1922 a fost sfințită de către subsemnatul arhiepiscop-mitropolit, asistat de I. P. S. Sa Gurie arhiepiscopul Basarabiei, P. S. Sa Vartolomei episcopul Râmnicului și P. S. Sa Nicolae episcopul Clujului și de mai mulți protopresbiteri și preoți din arhidieceză și din dieceza Clujului în prezența înalților demnitari civili și militari și a numeroși credincioși. Dată astfel sfintei sale meniri biserica de încoronare îmbrăcată în haine de sărbătoare a așteptat măreața zi a încoronării.

II. Incoronarea.

În veci memorabilă va fi ziua de Duminecă 2/15 Octomvrie 1922, în care s'a făcut în biserica ca-

tedrală însuși actul sacru al încoronării. Eternizăm pentru veci în acest raport numele ierarhilor români ortodocși, cari au luat parte la acest act însemnat în istoria neamului nostru.

Incoronarea a făcut-o I. P. S. Sa Mitropolitul Primat al bisericii ortodoxe române Miron, încunjurat de I. P. S. Lor mitropolitul Pimen al Moldovei, Nicolae al Ardealului, Gurie arhiepiscopul Basarabiei, de P. S. Lor episcopii Teodosie al Romanului, Vartolomeiu al Râmnicului, Teofil al Buzăului, Visarion al Argeșului, Ioan al Aradului, Iosif al Caransebeșului, Platon al Dunării de jos, Nicodim al Hușilor, Roman al Orăzii-mari, Nicolae al Clujului, arhieriei Evghenie și Iacob, și de alți protopopi și diaconi, prezenți fiind toți dignitarii țării și un public imens din toate laturile României întregite.

Amândouă aceste acte mărețe s'au săvârșit pe teritoriul arhidiecezei noastre. Ne unim și din acest prilej rugăciunile noastre de mulțumită către a tot puternicul Dumnezeu, care a căutat cu milă asupra noastră a poporului românesc din Ardeal, și ne-a învrednicit să vedem aceste zile mărețe.

III. Statul personal.

Avem durerea să amintim trecerea la cele vecinice a mai multor membri din sânul Consistorului arhidiecezan.

1. În luna August 1922 a răposat arhierul-vicar Dr. Ilarion Pușcariu în vârstă de 80 de ani. Cu trecerea lui din viață a dispărut dintre noi și ultimul demnitar bisericesc, care și-a început cariera pe timpul Marelui mitropolit Șaguna și întreagă viața sa a închinat-o binelui bisericii.

2. Tot în anul trecut în luna Decembrie a trecut la cele vecinice asesorul consistorial onorar din senatul bisericesc, protopopul Dumitru Moldovan din Sighișoara, care a început și el activitatea sa de capelan în Sighișoara tot pe timpul fericitului mitropolit Șaguna, și a fost unicul protopop în funcțiune, care hirotonirea de preot a primit-o dela nemuritorul Marele mitropolit Andreiu.

3. O însemnată pierdere avem de înregistrat prin trecerea din viață a asesorului consistorial onorar din senatul școlar, Andreiu Bârseanu, zelosul președinte al «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», care a avut loc în luna lui August 1922.

4. Asesorul consistorial ordinar din senatul bisericesc, protopresbiterul Lazar Triteanu a fost prin Preasfințitul Sinod episcopesc al bisericii autocefale ortodoxe române ridicat la treapta de arhieru, în care demnitate a fost întărit prin Majestatea Sa Regele, iar la 16/29 Martie 1923 prin Marele Colegiu electoral a fost ales episcop al eparhiei Romanului.

Asesorul astfel destinat pentru treapta mai înaltă a preoției a trecut în cea monahală fiind hirotonit prin I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae de protosințel în Duminica lăsatului de brânză, iară în ziua Invierii Domnului de arhimandrit.

5. Nou alesul asesor consistorial ordinar în senatul bisericesc, protopresbiterul Trandafir Scorobet și-a ocupat postul în Iulie 1922.

6. Alesul asesor consistorial ordinar în senatul școlar și totodată referent școlar, protopresbiterul Andreiu Ludu, a renunțat la postul de referent școlar. Urmează, ca Venerabilul Sinod să ia măsuri în privința postului de referent școlar.

7. În cursul anului a fost ales secretar consistorial preotul Virgil Nistor, care și-a ocupat postul în luna Maiu 1922, acvirându-se prin alegerea aceasta la acel loc un preot devotat chemării sale.

IV. Seminarul arhidiecezan.

Prin ridicarea cursului teologic la 4 ani s'a simțit necesitatea de a se creia la seminar posturile necesare de profesori. Astfel la începutul anului școlar 1922/23 s'a creat un post nou de profesor pentru studiile biblice, la care prin concurs a fost instituit candidatul de profesor Nicolae Colan, absolvent de teologie.

În cursul anului făcând examenul prescris înaintea Comisiunei consistoriale, profesorul seminarial Ilie Beleuță a fost instituit profesor definitiv în seminarul arhidiecezan.

V. Protopopiate nouă.

În scopul de a înlesni administrația și de a îngriji mai cu efect de viața sufletească a poporului nostru, Consistorul cu observarea normelor în vigoare a înmulțit numărul protopopiatelor, înființând altele nouă în centre unde s'a simțit mai mult trebuința de a se întocmi asemenea organe pentru a da nouă viață instituțiilor noastre bisericești. Am ales locurile mai expuse propagandelor de secte și uneltirilor confesionale. Astfel am instituit un nou protopopiat în Săcuime prin crearea unui nou protopopiat al Oituzului, un nou protopopiat pe Valea-Jiului în Petroșani, altul în Băița, spre a putea întimpina mai cu efect propaganda sectară printre lucrătorii băieși și în Făgăraș și pe Târnava-mare, înființând un protopopiat în Șercaia și unul în Ibașfalău, ca centre

culturale în viața noastră românească. Creiarea acestor protopopiate am notificat-o Ministerului de culte în scopul de a asigura în bugetul statului dotațiunea necesară pentru viitorii protopresbiteri. Urmând asigurarea dotațiunei dela stat, vom purcede la organizarea și la întregirea nouelor protopopiate.

VI. Protopopiate vacante.

Protopopiate vacante sunt trei, în Brașov, Sibiiu și Sighișoara. În tractul Brașov s'a făcut alegerea și numirea de protopresbiter a directorului dela liceul de acolo Dr. Iosif Blaga, în cel al Sibiiului este pusă ziua de alegere, și în cel al Sighișoarei sunt luate măsurile pentru escrierea de concurs.

VII. Sinoadele protopresbiterale.

În anul 1922 s'au ținut în fiecare protopresbiterat sinoadele protopresbiterale ordinare. Nu am putut străbate cu intențiunile noastre de a se ține în tot locul acele sinoade în terminul normal din luna lui Februarie, de oarece nu s'a putut ajunge încă, ca sinoadele ordinare în singuraticile parohii să se țină normal în luna Ianuarie spre a se putea prezenta protopresbiterilor datele necesare cu ținerea sinoadelor protopresbiterale. Vom stărui, ca și la ținerea sinoadelor ordinare protopopești să ajungem la stadiul normal.

Sinoadele protopresbiterale au îmbrățișat problemele mai arzătoare din viața noastră bisericească, și Consistorul va căuta a îngriji, ca și în aceste organisme legale bisericești să ia curs o nouă viață, îmbrățișând mai ales problemele menite a ridica sufletul poporului nostru.

VIII. Alegeri sinodale supletorice.

Prin cazuri de moarte și prin renunțare devenind vacante 5 locuri de deputați sinodali, am luat măsurile cuvenite pentru întregirea acelor.

Astfel am dispus alegere de deputați din cler în cercul Sibiiului, devenit vacant prin moartea arhiereului-vicar Dr. Ilarion Pușcariu, în cel al Brașovului, devenit vacant prin reposarea protopopului Dr. Vasilie Saftu, în al Sighișoarei prin trecerea din viață a protopopului Dumitru Moldovan, și de deputați mireni în cercul Mediașului prin răposarea deputatului Dr. Dumitru Popp, și Blaj, prin renunțarea deputatului Dumitru Comșa.

Actele electorale le înaintăm cu raport special.

IX. Ședințe consistoriale.

În cursul anului 1922 s'au ținut 97 ședințe consistoriale, dintre cari au fost:

Plenare ordinare	5	extraordinare	5	total	10
Bisericești . . .	20	„	12	„	32
Școlare . . .	17	„	7	„	24
Epitropești . . .	24	„	7	„	31

X. Numărul esibilitelor.

În anul 1922 esibite au fost 10,738, cari după natura lor se împart astfel:

Prezidiale	566
Plenare	324
Bisericești	3,650
Școlare	2,018
Epitropești	4,180
	10,738

Alte chestiuni de importanță cum este de pildă:

Inființarea și deschiderea internatului arhidiecezan, Fondul Regele Ferdinand și Regina Maria, chestiunea împărțirii fondurilor cu episcopia din Cluj, distincțiunile membrilor din cler și din instituțiunile noastre bisericești culturale, comemorarea de 50 ani dela răposarea Marelui mitropolit Șaguna, aniversarea de 100 ani dela moartea dascălului Gheorghe Lazăr, chestiunea Orfelinatului și altele, se vor înainta cu rapoarte speciale.

Vă rugăm să binevoiți a lua acest raport la cunoștință.

Sibiiu, din ședința plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 6 Martie 1923.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

D.

(Acluz la Nr. 25, pag. 17.)

Nr. 2621 Bis.

Raportul bisericesc.

Venerabil Sinod arhidiecezan!

În consonanță cu dispozițiunile Statutului organic, cari normează sfera de activitate a Consistorului ca senat bisericesc, acest senat și în anul expirat și-a dat toată silința întru promovarea mersului regulat al tuturor chestiunilor aparținătoare competenței sale, nizuindu-se a asigura o sănătoasă și traianică desvôltare a vieții religioase-morale a poporului nostru credincios.

Despre momentele mai însemnate obvenite anul trecut prezentăm următorul raport:

1. Vizitațiuni canonice.

Înalt Preasfinția Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru Nicolae, dorind a îndeplini un punct cardinal din bogatul program ce și-l'a precizat deodată cu suirea sa pe scaunul mitropolitan, a făcut în luna Maiu anul trecut o minușioasă vizitațiune canonică în cel mai expus colț al arhidiecezei noastre, în județul Treiscaune, unde dușmanii noștri înainte cu 7 ani, prin foc și sabie, prin amenințări și terorizări declaraseră de exterminată legea și biserica noastră, legea românească, și deodată cu ea însuși poporul român din acele părți.

În decurs de 18 zile a vizitat toate comunele noastre bisericesti din întreg județul Treiscaune, rostind în acest răstimp 30 de predici, afară de cuvântările și răspunsurile date cu ocaziunea primirilor și recepțiunilor. Le-a propovăduit cuvântul cel de viață dătător al Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. I-a întărit în credința strămoșească, în iubirea de lege și neam, și n'a fost predică în care să nu-și aducă aminte de Majestatea Sa Regele nostru Ferdinand și de dinastia noastră.

Afară de aceasta s'a interesat cu dinadinsul de starea morală și materială a lor, s'a informat dacă sunt sau nu obiceiuri și curente străine de biserică și legea noastră, și acolo unde le-a constatat — într'un singur loc; secta pocăiților — le-a combătut prin sfaturi potrivite, luminând mințile credincioșilor.

A examinat cu deamănuntul activitatea preoților cu raport la cancelaria parohială, arhiv, rațiocinii și averea bisericii, edificiile bisericesti și școlare, biblioteca parohială acolo unde a aflat-o, iar unde nu a existat, a înființat-o pe loc prin donațiuni de cărți, distribuind mai multe sute, astfel, că azi nu e parohie în tot județul, unde să nu existe bibliotecă.

A cercetat casele parohiale, activitatea pastorală a preotului. A ținut ședințe cu comitetele parohiale în toate locurile unde a trebuit lămurită vre-o chestiune, dând peste tot locul soluțiunile necesare.

A examinat toate antimisele; pe cele deteriorate și învechite, — care din punct de vedere istoric au preț de netăgăduit, — le-a înlocuit cu altele nouă, aducându-le pe cele vechi cu sine și le-a depus în muzeul bisericesc.

A examinat toate cărțile bisericesti, între cari a găsit prețioase manuscrise și cărți vechi, precum și

icoane vechi cu deosebire din secolul XVIII, aducându-le pentru muzeu, iar acolo unde necesitatea a cerut, le-a înlocuit cu altele nouă.

S'a interesat de aproape de starea învățământului poporal din toate comunele, a vizitat școala normală de fete din Sf. Gheorghe și tot cu această ocaziune a târnosit biserica renovată din acel oraș.

Nu ne îndoim, că sămânța aruncată de I. P. S. Sa cu această ocaziune va da roade îmbelșugate.

În Nrii 33—40 ai «Telegrafului Român» din anul trecut s'a publicat un raport detaliat despre această vizitațiune canonică, de care în județul Treiscaune se va povesti multă vreme, din generație în generație.

În toamna anului trecut I. P. S. Sa a vizitat oficiul protopopesic al tractului Avrighului, pe care l-a găsit în ordine și totodată a luat dispozițiunile de lipsă pentru renovarea bisericii din Avrigh în astfel de mod, ca frumoasa pictură, care este o operă artistică dela finea secolului al XVIII-lea, să fie salvată.

Tot în toamna anului trecut I. P. S. Sa a vizitat comunitatea bisericească din Sibiiu, Poarta Turnului, celebrând sfânta liturgie și predicând în Dumineca din 5 Noemvrie 1922, iar după aceea a vizitat casa parohială și oficiul parohial.

2. Viața internă religioasă.

Una și nedespărțită a fost viața și lupta pentru existență și dezvoltare a poporului român cu viața și dezvoltarea bisericii și ierarhiei sale naționale.

Crescut fiind poporul nostru dela început și în decursul veacurilor în religiunea lui Hristos în forma ei genuină, a aflat în doctrina religiunei unicul îndreptar sigur și mântuitor al vieții sale, în organiza-

țiunea bisericii un prototip al unei nimerite organizațiuni a vieții sale publice, în cultul divin o bogată hrană spirituală pentru convingerea sa religioasă, iar în ierarhie un vecinic păzitor și îndreptător al său pe toate terenele vieții și desvoltării sale.

În timpurile de tristă aducere aminte spre a-și conserva biserica așa precum a moștenit-o dela părinți, a renunțat veacuri întregi la viața publică politică.

Alipirea poporului nostru în decursul veacurilor către biserica sa națională, i-a salvat în trecut existența și viața, iar în decursul războiului mondial a fost un puternic factor, care a contribuit la unirea tuturor românilor sub un singur sceptru.

Durere însă, că războiul mondial pe lângă folosul cel mare ce l-am avut în urma lui, prin venirea în contact a credincioșilor noștri pe diferite fronturi cu diferiți oameni, s'au molipsit de idei și obiceiuri contrare spiritului și obiceiurilor bisericii noastre și de idei cari tentează chiar la temelia statului român.

Pe când lupta purtată de biserica noastră înainte de războiu aveă un caracter de apărare, acum după războiu trebuie să ia ofensiva spre a combate ideile greșite cari încearcă a se furișă în mijlocul poporului nostru, prin o intensivă misiune internă.

În scopul de a promova această misiune internă, prin clerici bine pregătiți, I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae din prilejul încoronării Majestăților Lor Regele și Regina în Alba-Iulia, a pus bază unui fond, care să poarte numele Majestăților Lor, contribuind la el cu suma de 10,000 Lei, ca cu timpul din venitele lui să se poată face o largă propagandă de misiune internă bisericească.

Literile fundationale se promovează cu esibit separat.

3. Biblioteci parohiale și case culturale.

Convinși fiind de însemnătatea cea mare a unei lecturi bune și sănătoase, am insistat și în anul trecut, ca în fiecare comună să se înființeze câte o bibliotecă parohială, care să fie un nesecat izvor de știință și cultură; iar spre a veni în ajutor preoțimii la procurarea cărților bune și folositoare, Comisiunea administrativă a Tipografiei arhidiecezane a tipărit un nou catalog a cărților aflătoare în Librărie.

În legătură cu bibliotecile, am insistat pentru înființarea caselor parohiale, case, unde să fie așezate bibliotecile și care să fie locul de întrunire pentru popor mai ales în Dumineci și sărbători, căci prin întrunirea poporului în aceste case, prin conferințe, prin cetire, prin cântări, prin distracții potrivite, se abate dela multe rele.

Asociația clerului «Andrei Șaguna» prin mijlocirea I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae a primit dela Ministerul cultelor, Direcțiunea culturală, un număr de 2388 cărți. Pe acestea le-a distribuit la 34 biblioteci parohiale și case culturale, parte ca întregire la începuturile de biblioteci existente, parte ca temelie la biblioteci noi.

Astăzi se află pe teritoriul arhidiecezei 380 biblioteci, cu 112 mai multe ca în anul trecut și 144 case culturale, cu 88 mai multe ca în anul trecut.

4. Presa bisericească.

În legătură cu bibliotecile parohiale și casele culturale Consistorul, și în spectal I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae a îngrijit, de a se creă o bună presă

bisericească, atât pentru preoțime, cât și pentru poporul credincios. În jurul ziarelor «Telegraful Român» și «Revista Teologică» s'a căutat de a se atrage pentru colaborare forțele noastre tinere dela seminar și gremiile consistoriale, precum și cei mai buni mănuitori ai condeiului dintre preoțime și protopresbiteri.

Iar foaia poporală «Lumina Satelor» apărută la îndemnul și stăruința I. P. S. Sale la 1 Ianuarie a. tr. redigiată de harnicul preot Iosif Trifa într'un spirit pronunțat religios și național, care săptămână de săptămână dă țaranului nostru o sănătoasă și bogată lumină spirituală, prinde tot mai mult teren, se tipărește în aproape 10,000 exemplare.

Sunt sate, unde numărul abonaților trece de 100. Și nu există cătun în arhidieceză, în care să nu meargă 1—2 exemplare din această foaie.

5. Muzeul bisericesc.

Cu începere din Octomvrie 1922 Consistorul a ținut să pună temelie îndelung așteptatului «*Muzeu bisericesc*» ortodox român, grație inițiativei I. P. S. D. arhiepiscop, On. Ministru al cultelor și artelor, care în scopul procurării mobilierului, necesar muzeului, a pus la dispoziție considerabila subvenție de aproape Lei 43,000—. În urma mai ales a circularei stăruitoare, adresată preoției deja în Septemvrie 1921, au încurs pe seama muzeului aproape 160 obiecte toate vechi și în parte străvechi, între cari peste 100 antimise, 30 icoane, cum și diverse alte obiecte, cari au fost exact înregistrate și provăzute cu etichete în regulă, așa, că inaugurarea festivă a noului muzeu poate urmă cu ocazia serbării semicentenarului dela moartea fericitului mitropolit Andreiu.

Conducerea muzeului s'a încredințat bătrânului profesor în pensie, Dumitru Comșa, care începând din Martie a. c. continuă a înregistra și rândui temeinic și Biblioteca mitropolitană, întemeiată de mitropolitul Andreiu și augmentată din contribuțiile urmașilor săi.

6. Confențele preoțești.

În cadrul vieții noastre bisericești și-a croit drum bun și lucrează cu rezultate frumoase Asociația clerului «Andreiu Șaguna» pe întreg teritoriul mitropoliei noastre. Secția Sibiiu, de pe teritoriul arhidiecezei noastre, și-a ținut adunarea generală în 1922 la 1/14 Noemvrie, reorganizându-și comitetul pe un nou period de trei ani și discutând câteva chestiuni de importanță pentru viața religioasă a poporului: Respectarea repausului duminical, închiderea crășmelor în Dumineci și sărbători, primejdia sectarismului etc.

Secția n'a putut desvoltă o activitate mai intensivă prin adunări generale, pentru că până acum Congresele anuale ale Asociației s'au ținut tot în Sibiiu, absorbind în cadrele lor mai largi și strădaniile secției de pe teritoriul arhidiecezei.

Cel din urmă Congres al Asociației, ținut în 2/15—3/16 Noemvrie a. tr. a avut caracter catehetic și a fost o înălțătoare manifestare a preocupărilor de cari se călăuzește preoțimea în misiunea sa pastorală, tot mai conștientă. După obicinuitele chestiuni de ordin administrativ, atențiunea Congresului s'a concentrat asupra importante probleme a educației religioase prin școală, lămurindu-se de astădată în deosebi cine să predea religiunea în școala primară; care este materia de învățământ în școala primară și care trebuie să fie educația religioasă în școlile pro-

fesionale și de ucenici. Lucrările acestui Congres, ca și a celor două de mai nainte, s'au dat publicității în Analele Asociației; din Analele ultimului Congres se alătură un exemplar la acest raport. Reorganizarea comitetului central, pe un nou period de 3 ani, ne dă cele mai bune nădejdi, că preoțimea prin munca sa conștientă și plină de râvnă, va isbuti să înalțe viața religioasă și cultura poporului, acolo unde cu toții o dorim.

În acest scop lucrează cu frumos spor pe teritoriul arhidiecezei despărțămintele Asociației în număr de 23, organizate după protopopiate. În raportul general către Congresul Asociației din toamnă au fost amintite ca mai active despărțămintele: Cohalm, Deva, Dobra, Hunedoara, Ilia, Mercurea, Sebeș, iar între cele mai întârziate: Târnava, Oituz și Sf. Gheorghe, aceste două din urmă de curând constituite prin desfacerea despărțământului Treiscaune. Despărțămintele țin de două ori pe an întruniri, toamna: Conferențe pastorale, iară primăvara adunări ordinare, împreunate cu misiuni interne pentru preoți. În 1922 cu puține excepții, toate despărțămintele au ținut conferență pastorală, câte două zile, după următorul program modificat pe ici pe colea după trebuințele locale: Liturgie cu predică pentru popor, cuvântarea de deschidere a prezidentului, dare de seamă asupra celor mai de valoare publicații de cuprins religios-moral și în genere bisericesc-cultural, apărute în cursul anului; importanța școalei confesionale în cultura neamului; îngrijirea educației religioase a tineretului în legătură cu școala de Dumineca; alcătuirea unui plan analitic al activității pastorale în decursul anului, — după luni și săptămâni — în legătură cu introducerea unui registru (condică) de evidență.

Iară adunările ordinare din primăvara acestui an sunt încă în curgere. În afară de laturea lor administrativă, cu aceste adunări sunt împreunate și misiuni interne pentru preoți. În decursul acestora se țin meditații și alocuții în legătură cu mărturisirea și cuminecarea tuturor. Anul trecut în legătură cu mărturisirea obiectul meditațiilor au fost: Indatorirea preotului de a se mărturisi; Importanța mărturisirii ca mijloc de curățire și înviorare pentru preot, și Legătura spirituală a preotului cu Hristos și împărtășirea lui în chip văzut cu trupul și sângele Domnului. Iară anul acesta, în legătură cu cuminecarea, s'au făcut meditații despre reala prezență a «Domnului Hristos» în sfânta cuminecătură și a două: Cu ce simțeminte însoțește preotul momentul prefacerii în sfânta liturgie.

Pentru luminarea și întărirea vieții religioase în popor, despărțămintele Asociației lucrează prin cercurile religioase. Secția Sibiiu este împărțită în 104 astfel de cercuri, cu câte 3—8 preoți, cari slujesc în sobor, predică și răspândesc înțelegere și lumină creștinească prin cuvântări și conferințe. Activitatea acestor cercuri tinde a se desvoltă în așa numitele misiuni populare, chemate a zidi viața sufletească a mulțimii și a stavili năvala sectarismului distrugător.

7. Sectele.

Propaganda sectară își încearcă din nou norocul printre Români.

Înainte de războiul mondial, această propagandă avea cel mai larg concurs al politicei ungurești, care oferia Românilor prin ea un mijloc de renegare sufletească și națională.

Din întâmplare această mișcare nu-și desminte caracterul și tendința prin ceice stau în fruntea ei: Matadori străini de limba noastră, cari caută să năimească și pe unii dintre ai noștri, obscuri și fără nume și fără răspundere, cari să se pună în slujba lor.

Până bine de curând sectarii au fost ignorați de organele bisericești, știindu-se că peste cei convertiți la secte stă brațul ocrotitor al organelor de stat.

A mai fi ignorați și de aici încolo, ar însemna, ca biserica să se depărteze de menirea sa de a purta de grijă, ca fiecare suflet să fie împreunat cu Hristos și să păstreze sigilul de proprietate a Mântuitorului Isus. Clerul nostru a fost de credința, că împiedecarea propagandei sectare e de căderea organelor siguranței de stat și a poliției.

Azi începe a fi altfel privită și rezolvită în cadrele activității pastorale și a educației sistematice religioase.

Datele ce posedem sunt următoarele:

1.	Din prot. Agnita	cu 34 comune bis.	1 par.	cu 5 sect.
2.	„ „ Avrig	„ 23	„ „ 1	„ „ 4 fam. sect.
3.	„ „ Bran	„ 23	„ „ 6	„ „ 35 sufl.
4.	„ „ Brașov	„ 25	„ „ 4	„ „ 20 s. 7 fam.
5.	„ „ Cohalm	„ 25	„ „ 4	„ „ 10 sufl.
6.	„ „ Deva	„ 35	„ „ 11	„ „ 66 s. și 2 fam.
7.	„ „ Dobra	„ 17	„ „ 4	„ „ 12 sufl.
8.	„ „ Făgăraș	„ 38	„ „ 1	„ „ 2 sufl.
9.	„ „ Geoagiu	„ 37	„ „ 6	„ „ 315
10.	Hațeg n'a raportat.			
11.	Din prot. Hunedoara	„ 27	„ „ 3	„ „ 7
12.	„ „ Ilia	„ 27	„ „ 5	„ „ 113
13.	„ „ Mediaș	„ 34	„ „	fără sectari
14.	„ „ Mercuria	„ 25	„ „ 3 par.	cu 165 și 7 fam.
15.	„ „ Oituz	„ 12	„ „ 2	„ „ 6 sufl.
16.	„ „ Orăștie	„ 29	„ „ 1	„ „ 10 sufl.
17.	„ „ Săliște	„ 14	„ „ 14	„ „ fără sectari

18.	Din prot. Sebeș	cu 32 comune bis.	1 par.	cu 65
19.	„ „ Sf. Gheorghe	„ 18	„ „ 1	„ „ 45
20.	„ „ Sibiu	„ 27	„ „ 5	„ „ 115 s.
21.	„ „ Sighișoara	„ 31	„ „ 3	„ „ 135 s. 12 fam.
22.	„ „ Târnava	„ 18	„ „ 5	„ „ 5 sufl.
23.	„ „ Zarand	„ 51	„ „ 6	„ „ ?

Din totalul comunelor bisericesti din arhidieceză, 73 de parohii cu sectari, adică 13%.

Case de rugăciuni au sectarii din Brașov-vechi și Brașov Tocile.

Servește cauzei răspândirii sectelor:

a) atmosfera neprielnică ce se face în jurul școalei confesionale;

b) lipsa de preoți;

c) regimul ordonanțelor guvernului în favoarea propagandei sectare, pentru înlăturarea cărora s'au depus eforturi continue din partea Consistorului arhidiecezan.

8. Creșterea clerului.

Concluzul Sinodului arhidiecezan Nr. 41 din 1921, prin care s'a decis ridicarea cursului teologic dela 3 la 4 ani, s'a pus în aplicare cu începutul anului școlar 1921/22, modificându-se în acel sens planul de învățământ, care se pune în aplicare treptat, așa, că în toamna anului viitor va fi deja introdus în trei cursuri, iar în 2—3 ani vom fi în situațiunea fericită, de a ridica Seminarul teologic «Andreian» la rangul de Academie teologică.

La începutul anului școlar curent numărul profesorilor dela Seminar s'a înmulțit cu o nouă putere didactică în persoana domnului Nicolae Colan, absolvent de teologie și litere, care a făcut și studii speciale teologice în Berlin.

9. Lipsa de preoți.

În executarea multor probleme inițiate din centru ne împiedecăm tare din cauza lipsei de preoți din parohiile noastre, situate cu deosebire în regiunile muntoase.

În urma fericitelor împrejurări schimbate, numărul clericilor cari vin la teologie, cu toate stăruințele noastre, nu este corăspunzător cerințelor actuale, iar mulți clerici după absolvare nu îmbrățișează cariera preoțească.

Pentru a suplini marea lipsă de preoți, am introdus în comunele mici vacante de 3, 5, ba și 10 ani, cari nici în urma concurselor repetite nu s'au putut întregi în mod normal, sistemul de învățători-preoți, hirotonind întru presbiteri pe învățătorii din comunele respective, ceruți de sinoadele parohiale cari au documentat, că au diploma câștigată la vre-una din școlile normale confesionale din mitropolia noastră, unde au avut ocazia să învețe mai temeinic doctrina bisericii, cântările și rânduielile slujbelor bisericești și au fost crescuți în spirit bisericesc, iar ca învățători s'au remarcat ca oameni, cari dau garanță, că vor fi adevărați conducători ai poporului nostru și ca preoți.

Anul trecut au fost hirotoniți după prestarea examenului de cvalificațiune preoțească 12 învățători, instituindu-se ca administratori parohiali.

Ei beneficiază de întreg salariul ca învățători, iar ca preoți beneficiază de stole, și din partea statului, de salariul de bază.

Experiențele făcute până acuma cu ei sunt satisfăcătoare.

Cu toate acestea sistemul de preoți-învățători nu are și nu va avea un caracter permanent, ci îl vom practica numai până atunci, până când Seminarul nostru «Andreian» va fi în stare să ne dea o sucrescență suficientă de clerici pentru trebuințele arhidiecezei.

10. Ajutorarea preoților deficienți, văduvelor și orfanilor.

În aceste timpuri de ne mai pomenită scumpete, fiind mijloacele de cari dispunem insuficiente pentru a veni în ajutorul preoților deficienți, al preoțeselor văduve și orfanilor de preoți, am intervenit pentru ajutorarea lor la Ministerul cultelor, care ne-a și pus la dispoziție spre acest scop pe timpul din 1 Aprilie 1921 până 31 Martie 1922 o sumă co-răspunzătoare.

Conspectul preoților deficienți, văduvelor și orfanilor pe timpul din 1 Aprilie 1922 până în 31 Martie 1923 l-am promovat la începutul anului curent domnului Ministru, și suntem siguri, că în cel mai scurt timp ne vor sosi ajutoarele, pe cari apoi le vom distribui.

11. Remunerarea administratorilor parohiali.

Tot asemenea am intervenit și pentru remunerarea acelor preoți, cari administrează parohiile vacante, luându-se ca normă pentru fiecare administrator jumătate salarul de bază.

Ministerul cultelor prin actul său din 25 August 1922 Nr. 43,198 ne-a încunoștiințat, că începând cu 1 Aprilie 1922 încuviințează pentru suplinirea parohiilor vacante, întrucât acestea se găsesc la o distanță mai mare de 8 km. de parohia preotului suplinitor,

salarul de bază întreg cu excepțiunea cazurilor când în cuprinsul unei raze de 8 km. dela parohia vacantă s'ar găsi alți preoți, cari ar putea să suplinească.

Conform acestei încunoștiințări s'a și compus conspectul administratorilor parohiali pentru timpul din 1 Aprilie 1922 până în 31 Martie 1923 și s'a înaintat domnului Ministru. Sperăm, că în timpul cel mai scurt va sosi remunerațiunea.

12. Parohii și filii nouă.

Intenționând Consistorul a da un impuls mai puternic vieții religioase din toate părțile arhidiecezei și cu deosebire în părțile unde credincioșii noștri sunt în contact zilnic cu elemente străine, a inițiat, ca acele filii, cari au un număr mai însemnat de suflete și nu se pot administra în mod corăspunzător, să fie ridicate la parohii de sine stătătoare.

Până acuma s'au declarat de parohii și s'au recunoscut și din partea Ministerului de culte următoarele filii: Aninoasa, Bicsad, Cisnădie, Mercuria-Ciucului, Odorhei, Simeria, Petrila-Ferdinand, Runcșor, Dicioșanmărtin, Sibișelul-nou, Zăbala, Abuș, Aita-seacă, Bățanii-mari, Bernade, Fișer, Racoșul de jos, Șercaia și Cristur.

Tot asemenea s'a îngrijit Consistorul, ca în acele comune, unde preponderanța locuitorilor aparțin altor confesiuni, și se află și credincioși de ai noștri, cari până acuma au fost lăsați în voia întâmplării, să fie eruati, conscriși și constituiți în filie și anexați la cea mai apropiată parohie de ei.

13. Combaterea alcoolului.

Cunoscând Consistorul ravagiile produse în urma consumării alcoolului și aflând, că ordinul Mi-

nisterului de interne Nr. 3892 din 1921 nu se mai respectă, a înaintat o nouă adresă Ministerului cultelor în această chestiune, alăturată sub %, la care însă până acum n'am primit răspuns.

14. Ajutorarea celor săraci și nenorociți.

Consistorul și în special I. P. S. Sa în cazuri grabnice a venit totdeauna cu obolul său în ajutorul celor nefericiți, iar din incidentul groazniciei nenorociri întâmplată în 21 Aprilie 1922 în una din ocnele de pe Valea-Jiului, unde peste 80 de muncitori și-au pierdut viața, rămânând după ei aproape 100 de copii și 60 văduve, I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae prin un călduros circular, alăturat sub %, adresat clerului și poporului credincios din arhidieceză a dispus purtarea unui disc în Dumineca din 29 Maiu în toate bisericile noastre în favoarea familiilor, cari au suferit pe urma dezastrului amintit.

S'a adunat pe seama nenorociților de pe Valea-Jiului suma de Lei 32,892.—.

15. Sărbători bisericești și naționale.

Implinindu-se în 16 Iunie a. c. 50 de ani dela trecerea din această viață a fericitului adormitul întru Domnul, Marele arhiepiscop și mitropolit Andreiu, iar în 3 Septemvrie a. c. 100 de ani dela răposarea deșteptătorului neamului românesc, Gheorghe Lazăr, Consistorul a luat inițiativa, ca ambele aceste zile să se comemoreze în mod demn de viața și faptele lor. Programul fiecărei serbări se va publica la timpul său.

Premergând aceasta, în special arătăm următoarele:

I. Senatul bisericesc în decursul anului 1922 a ținut ședințe 32.

II. Statul preoțesc se prezintă astfel:

a) În gremiul Consistorului:

Asesori consistoriali protopresbiteri	3
Oficiali consistoriali presbiteri	3
Diaconi ceremoniali	3

b) La seminar și la școala normală:

1. Arhimandrit, director seminarial	1
2. Protopresbiter profesor	1
3. Protopresbiter, directorul școalei normale	1
4. Presbiteri, profesori la seminar și școala normală	5

c) În afară:

Protopresbiteri, totodată parohi	21
Protopresbiter emeritat în pensie	1
Administrator protopopesic și paroh	1
Parohi	542
Administratori parohiali	15
Capelani	22
Presbiteri în alte funcțiuni	37
Presbiteri pensionați	7

În decursul anului 1922 au răposat 17 preoți, cu unul mai mult ca în anul 1921.

Hirotoniri s'au săvârșit: 25 presbiteri.

III. Comunele bisericești:

a) Matere	676
b) Filii	260

IV. Parohii vacante la finea anului 1922 au fost

125. Conspectul lor sub %.

Numărul sufletelor în arhieceză la finea anului au fost 552,160, cu 11,859 mai multe suflete ca anul trecut.

V. Secțiunea teologică a seminarului «Andreian» în anul școlar 1921/22 a fost frecventată de elevi, și anume:

a) În cursul I.	21	elevi
b) În cursul II.	24	"
c) În cursul III.	21	"
Dintre aceștia cu maturitate gimnazială	13	"
Cu maturitate comercială	5	"
Cu opt clase gimnaziale	5	"
Cu șapte clase gimnaziale	4	"
Cu șase clase gimnaziale	4	"
Cu opt clase gimnaziale, curs de maturitate și curs pedagogic	1	"
Cu examen de maturitate școala reală	1	"
Cu patru clase gimnaziale și pedagogia	8	"
Cu școala primară și pedagogia	1	"

S'au supus la examenul de calificare preoțească și l-au prestat în termenul din Iulie 1922 10 elevi, iar în termenul din Februarie a. c. 8 elevi.

Programa seminarului se alătură sub %.

VI. Între marginile bugetului s'au votat în anul 1922 următoarele ajutoare:

a) Din fondul Rudolfin preoților Lei 1,850.—.

b) Din fondul bisericilor comunelor bisericesti Lei 3,338.—.

VII. Procese matrimoniale și disciplinare:

a) Matrimoniale în decursul anului 1922 au fost finalizate 296.

b) Disciplinare pentru diferite transgresiuni și delictе au fost 59, dintre cari 41 s'au finalizat, iar 18 sunt în curs.

Ne rugăm a se lua acest raport la cunoștință.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 14 Martie 1923.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

E.

(Acluz la Nr. 41, pag. 22.)

Nr. 2646 Școl.

Raportul școlar.

Venerabil Sinod arhidiecezan!

Despre activitatea Consistorului arhidiecezan, ca senat școlar pe timpul dela sesiunea sinodală a anului 1921 până la sesiunea anului 1922, avem onoare a prezenta următorul raport:

I. Liceul din Brașov.

1. Profesori.

În anul școlar 1921/22 au funcționat 20 de profesori, și anume: 1 director, 16 profesori titulari definitivi, 1 suplinitor, 1 ajutor și 1 medic de igienă.

2. Elevi.

S'au înscris la începutul anului elevi . . .	442
În decursul anului	8
În total s'au înscris elevi .	450
Din aceștia au trecut la altă școală	24
Au devenit elevi particulari	6
Au întrerupt studiul	5
Au murit	2
În total .	37
Au urmat cursurile până la sfârșitul anului .	413
Nu s'a supus examenului de clasă	1
S'au supus examenului final	412

Numărul elevilor particulari, cari au dat examen în decursul anului școlar:

Băieți	44
Fete	26
In total	70

Dintre elevii regulați au beneficiat de între-	
ținere ca interni	8
Externi	32
În convinct	2
Au urmat cursuri speciale din limba engleză	8

3. Examenele de maturitate.

Examenele de maturitate s'au dat în termenul normal din Septembrie 1921 și în termenul din Iunie 1922.

La termenul din Septembrie 1921 s'au prezentat 4 candidați la examen integral, și pe baza lucrărilor în scris toți 4 au fost respinși pe un an, la termenul din Iunie 1922. La termenul de vară examenul de maturitate s'a dat în zilele de 9 și 10 Iunie 1922 st. n. Din partea Consistorului a prezidat examenele comisarul consistorial Mateiu Voileanu, asistând din partea guvernului directorul liceului de fete din Cluj, dl Nicolae Bogdan.

La examenul acesta s'au prezentat 17 candidați. Pe baza examenului în scris nu s'a admis la examenul verbal un candidat, ci a fost respins pe un an, având a face în termenul din Iunie 1923 din nou examenul întreg. Doi candidați folosindu-se la examenele în scris la matematică de mijloace nepermise, nu au fost admiși la examenul verbal, ci au fost îndrumați din nou la examen în scris la termenul proxim din Septembrie.

Din cei 14 candidați admiși la examenul verbal, 2 au fost declarați maturi cu foarte bine, 7 cu bine, 3 simplu maturi, iar 2 candidați s'au îndrumat la examen de corigență din câte un studiu la terminul proxim din Septemvrie.

4. Serbări.

În 14/27 Octomvrie 1921 s'au serbat aniversarea sf. Sofii, patronul liceului, în biserica dela sf. Nicolae, și apoi în sala festivă a liceului. Cu acea ocaziune s'a serbat și aniversarea de 25 de ani de preoție a protopopului tractului Brașovului, Dr. Vasilie Saftu.

În ziua sf. Andreiu (30 Noemvrie v.) s'a comemorat amintirea Marelui mitropolit Andreiu Șaguna. Profesorul-catehet Dr. Gheorghe Popoviciu a rostit o conferință asupra activității Marelui arhiereu. Liceul, elevii și profesorii au luat parte la festivitățile naționale, date și cu concursul oficialității civile și militare la 10 Maiu și la ziua Eroilor, în 25 Maiu, la cari ocazii corul liceului nostru s'a îngrijit de partea artistică a programului.

Corul liceului a colaborat și la alte festivități: La serbările date cu ocazia vizitei oaspeților francezi, în 27 Octomvrie 1921; la serbarea pomului de Crăciun dela spitalul militar și la Orfelinatul copiilor orfani de războiu.

La 3 Iunie elevii noștri sub conducerea profesorului Octavian Giurgiu au dat o producțiune declamatorică-dansantă în Cernatu.

5. Inspecțiuni.

Școalele noastre din Brașov au fost inspecționate în anul 1922 în zilele de 3, 4 și 5 Aprilie de dl director Dr. Ioan Bunea din Sibiiu, în calitate de

comisar ministerial. Și cu această ocaziune s'a constatat bunul mers și nivelul înalt al instrucției liceului nostru.

6. Fondurile

înființate și administrate de conferența profesorală la finea anului 1923 prezintă suma de Lei 109,590.33.

Sub A % anexăm Anuarul liceului.

II. Liceul din Brad.

Înainte de a face darea de seamă despre viața internă a liceului nostru din Brad pentru anul școlar 1921/22 avem să notificăm cu bucurie Venerabilului Sinod, că acest liceu s'a complectat cu 8 clase, și în anul acesta se va face primul examen de maturitate.

Despre anul școlar 1921/22 avem onoarea a prezenta următoarele date:

1. Profesori.

Au funcționat 4 profesori titulari împreună cu directorul, 3 profesori suplinitori și 4 auxiliari, în total 11.

Igiena a predat-o medicul Dr. Ștefan Feier.

La 6 Noemvrie 1921 a răposat profesorul Dr. Traian Suciu, în al 15-lea an al funcțiunei sale ca profesor la acest liceu.

2. Elevi.

S'au înscris elevi pentru anul școlar 1921/22:

Cl.	I. ordinari	84	particulari	5
"	II.	"	50	" 7
"	III.	"	47	" 5
"	IV.	"	39	" 5
"	V.	"	30	" 5
"	VI.	"	12	" —
"	VII.	"	13	" 2

Total ordinari 275 particulari 29

Din totalul elevilor de 304, fete au fost 4. În acest an școlar liceul a avut VII clase.

Lecțiile s'au ținut tot în edificiul școalei de fete de stat până la 14 Noemvrie 1921. La data aceasta fiind terminat noul edificiu al liceului nostru, lecțiile s'au trecut în acest edificiu, premergând după ritualele prescrise sfințirea apei și stropirea localităților.

Starea sanitară a fost normală.

În acest an școlar a funcționat și un internat lângă liceul nostru din Brad, în care au fost adăpostiți 39 de elevi, dintre cari 10 bursieri și 3 semi-bursieri.

Donațiuni pe seama elevilor au încurs dela dl Ministru Constantinescu 100 metrii stofă, iar dela dl General Nic. Constantinescu Lei 25,000— pentru trebuințele internatului.

3. Serbări școlare.

În acest an școlar s'a serbat la 30 Noemvrie, ziua sf. Andrei, în amintirea Marelui mitropolit Andrei Șaguna și Sâmbătă I. a sf. post din Paresimi sf. Teodor, în amintirea Mecenatului Teodor Pop; la 10 Maiu ziua Eroilor, cu care ocaziune elevii conduși de profesori au dat un frumos festival artistic.

4. Escursiuni școlare.

Sub conducerea profesorilor 31 de elevi au făcut o escursiune la comuna Vidra, la casa martirului Iancu și de acolo la ghețarul dela Scărișoara. Escursiuni mai mici s'au făcut la ruinele din Cebea, la mormântul lui Iancu și la izvorul Crișului.

5. Fondurile

administrate de corpul profesoral, cum e: Fondul Hodoș; Fondul de premii; Fondul pentru escursiuni;

Fondul de gimnastică, cu finea anului 1922 dau suma de Lei 32,789.40.

6. Vizitarea liceului.

În anul școlar 1921/22 a inspectat liceul nostru directorul dela liceul «Moise Nicoară» din Arad — comisarul guvernial Ascaniu Crișan, care a adus elogii muncii asidue, ce se depune la acea școală.

Complectat liceul cu VIII clase, ajuns a fi plasat în noul edificiu pompos, provăzut cu muzee, cu sală de gimnastică, cu internat, are acum toate condițiile de a se desvoltă și de a desfășura o mănoasă activitate pentru poporul nostru din acele locuri românești istorice.

III. Școala normală „Andrei Șaguna”.

a) Profesori.

În anul școlar 1921/22 la școala normală «Andrei Șaguna» au funcționat 21 de profesori, și anume: 1 director, 4 profesori titulari definitivi, 1 profesor titular provizor, 7 profesori suplinitori, 4 profesori auxiliari, 2 învățători la școala de aplicație, 1 învățător pedagog și 1 medic pentru igienă.

b) Elevi.

Elevi înmatriculați au fost 231 și anume:

In clasa	I. băieți	30	fete	—	total	30
„ „	II. „	24	„	1	„	25
„ „	III. „	28	„	6	„	34
„ „	IV. „	22	„	10	„	32
„ „	V. „	16	„	22	„	38
„ „	VI. „	6	„	14	„	20
„ „	VII. „	6	„	13	„	19
„ „	VIII. „	13	„	10	„	23
Suma băieți		145	fete	76	total	231

În cursul anului au părăsit școala în total 11 elevi, prin urmare la examenul de fine de an s'au prezentat 220 elevi.

Elevi particulari au fost:

In cl.	II.		5
" "	III.		10
" "	IV.		8
" "	V.		2
" "	VI.		3
" "	VII.		9
" "	VIII.		3
Total			40

c) Examene.

Examene parțiale de capacitate au făcut cu concesiune consistorială în clasa VI 15 elevi, în cl. VII 7, în cl. VIII 3 elevi, în total 25 elevi.

Din totalul de 220 de elevi regulați, cari s'au prezentat la examenele de fine de an, au fost promovați 199, sau 90.5%, au rămas corigenți 20 sau 9%, repetent a rămas 1 sau 0.5%.

Dacă facem comparație între rezultatele în învățământ din anul școlar anterior și anul școlar curent, situația se prezintă astfel:

Elevi promovați în anul 1920/21. . . 88.5%
 Elevi promovați în anul 1921/22. . . 90.5%
 avem deci 7 în plus.

Elevi corigenți 1920/21 12%
 Elevi corigenți 1921/22 9%—3
 Elevi repetenți 1920/21 4.5%
 Elevi repetenți 1921/22 0.5%—4

Prin urmare în instrucțiune se poate constata o simțitoare îmbunătățire în favorul anului școlar 1921/22.

Candidații în număr de 28, cari s'au prezentat în acest an școlar la examenul de capacitate-final, toți au obținut diplomă de învățător pentru școalele primare.

d) Festivități școlare.

Școala normală «Andrei Șaguna» în anul școlar 1921/22 a avut următoarele festivități școlare :

1. Inaugurarea festivă a anului școlar.
2. Aniversarea a 400 ani dela moartea Domnului Neagoie Basarab, în 9 Octomvrie 1921.
3. Incheierea festivă a anului școlar, în 25 Iunie 1922.

e) Sărbătorile naționale.

Aniversarea unirii Transilvaniei cu România (1 Decemvrie), aniversarea unirii principatelor române (24 Ianuarie), proclamarea independenței României (10 Maiu) și ziua Eroilor (Înălțarea Domnului) au fost sărbătorite după un program comun cu celelalte școale secundare din Sibiiu* și cu concursul efectiv al corului școlii normale.

Afară de festivitățile școlare elevii școlii, în colaborare cu elevii seminarului Andreian au aranjat în 12/25 Decemvrie 1921 în sala Prefecturii județului o ședință festivă în memoria patronului Societății lor de lectură «Mitropolitul Andrei Șaguna». La invitația «Comitetului convenirilor sociale ale Societății române din Sibiiu» corul școlii sub conducerea profesorului de muzică T. Popovici, a cântat la convingerea socială din 25 Februarie 1922, executând mai multe piese.

În fine cu ocaziunea recepției solemne la «Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român», în onoarea domnului H. Focillon, pro-

fesor, directorul muzeului etnografic din Lyon, corul școalei a cântat mai multe cântece românești, religioase, patriotice și populare, ridicând astfel solemnitatea recepției.

f) Escursiuni.

În anul școlar 1921/22 excursiuni mai mari a făcut școala sub conducerea profesorilor :

1. La Cislădie, Sadu și Rîul-Sadului sub conducerea profesorilor Eugen Todoran și V. Costin, cu care ocaziune o grupă de 90 elevi a vizitat uzinele electrice din Sadu, pitoreasca vale dela Rîul-Sadului și fabrica de postav (școala de țesătorie) din Cislădie.

2. La sf. Gheorghe, în zilele de 5—8 Maiu 1922 sub conducerea directorului Dr. Vasile Stan, și a profesorilor Timotei Popovici, Valeriu Olariu și Nicolae Topolog. La excursiunea aceasta au participat membrii corului școalei, în total 70 elevi și profesori. Corul sub conducerea profesorului T. Popovici a luat parte activă la actul sfințirii bisericii ortodoxe române din Sf. Gheorghe, săvârșit în 23 Aprilie — ziua de Sf. Gheorghe — de I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, cântând răspunsurile liturgice. Seara corul a dat un festival, care a fost în acest centru săcuiesc, o prețioasă manifestare românească culturală, admirată de public și apreciată elogios de ziarile române și străine. La întoarcere excursioniștii au vizitat Brașovul.

3. La Săliște, în 5 Iunie 1922 (a doua zi de Rusalii). La această excursiune au participat clasele superioare ale școalei sub conducerea directorului și a profesorilor T. Popovici, A. Popoviciu, Valeriu Olariu, Maria Rociu, M. Radulescu, Al. D. Hagiu, Nicolae Topolog și Nicolae Borcea.

Dimineața excursioniștii au participat la serviciul divin în biserica cea mare din Săliște, unde corul mixt al școalei a cântat răspunsurile liturgice. După amiază a vizitat Săliștea și frumoasele ei împrejurimi, iar seara au aranjat un festival cultural cu cântece și teatru în sala școalei sub conducerea profesorului de muzică T. Popovici cu un program bogat și bine ales.

g) Examene.

În anul școlar 1921/22 s'au ținut următoarele examene:

1. Din 6—10 Septembrie 1921 examene de primire.

2. Din 10—15 Septembrie, examene particulare de capacitate și de corigență.

3. Din 30—31 Decembrie 1921, examene parțiale de capacitate întregi și de corigență.

4. Examenele dela finea anului școlar s'au ținut în următoarea ordine:

a) 22 Maiu. Examen în scris din limba și literatura română cu elevii particulari ai clasei VIII.

b) 23 Maiu. Examen parțial de capacitate din obiectele tehnice cu elevii particulari ai clasei VIII.

c) 24 Maiu. Examen de capacitate parțial în scris din matematică cu elevii regulați și particulari ai clasei VIII.

d) 29—31 Maiu. Examene de capacitate parțiale orale cu elevii regulați și particulari ai cl. VIII.

e) 10 Iunie. Examen de capacitate final în scris.

f) 12—13 Iunie. Examene în scris cu elevii particulari din clasele V—VII.

g) 14—24 Iunie. Examenele orale cu elevii regulați și particulari din clasele I—VII.

h) 25 Iunie. Încheierea festivă a anului școlar.

i) 26—29 Iunie. Examene de capacitate finale orale.

Examenele din 10—15 Septembrie 1921 au fost prezidate de asesorul consistorial Dr. Gheorghe Proca, în calitate de comisar consistorial. A asistat ca delegat al Ministerului instrucțiunii Dr. Ioan Stroia, revizor școlar în Sibiiu.

Examenele din 30—31 Decembrie 1921 au fost prezidate de asesorul consistorial Mateiu Voileanu, în calitate de comisar consistorial. A asistat delegatul Ministerului instrucțiunii Dr. Vasile Bologa, directorul liceului de fete din Sibiiu.

Examenele de fine de an au fost conduse de comisarul consistorial Mateiu Voileanu, asesor. La examenele finale de capacitate a asistat ca delegat al Ministerului de instrucțiune Victor Păcală, inspectorul general al învățământului normal din Transilvania.

h) Intreținerea elevilor.

În anul școlar 1921/22 au fost provăzuți în internatul școlii cu locuință, luminat, încălzit și hrană 136 elevi și 46 eleve pentru o taxă anuală de Lei 3.000.— și alte taxe școlare.

Externi, cu locuința în oraș la părinți, ori interni la Orfelinatul «Principele Mircea» au fost 19 elevi și 30 eleve.

Ministerul instrucțiunii a distribuit în acest an școlar elevilor și elevelor spre a le ușura susținerea la școală, 167 burse à Lei 2.000.— și 33 semiburse à Lei 1.000.—, în total Lei 367.000.—.

i) Fonduri în administrarea direcțiunii școlare.

Fondurile școlii, administrate de director, cu situația dela 30 Iunie 1922 sunt următoarele:

1. Biblioteca și mijloacele de învățământ	Lei 20,870.68
2. Fondul corpului profesoral pentru tipărirea de manuale	„ 4,641.50
3. Fondul pentru trebuințele elevilor „	10,356.25
4. Fondul Ana Stan n. Vidrighin pentru premii de purtare	„ 2,852.—
5. Fondul corului	„ 533.—
6. Depozitul pentru lucrul manual „	2,247.66
7. Depozitul librăriei cooperative	„ 195.—
8. Fondul disponibil	„ 1,451.—
9. Fondul de ajutorare al elevilor săraci	„ 1,313.—
10. Fondul steagului	„ 3,248.—
Suma Lei 47,708.09	

Anexăm /. Anuarul școalei pe anul 1921/22 și ne rugăm a se lua raportul la cunoștință.

Sibiiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 8 Martie 1923.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

F.

(Acluz la Nr. 45, pag. 24.)

Nr. 2448/1923 Epitr.

Raportul epitropesc.

Venerabil Sinod arhidiecezan!

Despre afacerile epitropești arhidiecezane avem onoare a Vă raporta următoarele:

I.

Ca și în anul premergător, fondurile și fundațiunile au sporit în mod corăspunzător, capitalizând unele dintre ele, chiar și peste cvota prescrisă de regulament. Conform socotelilor așternute cu raport special, suma totală a capitalizărilor în 1922 face *Lei 1.651,620·67*, — ajungând astfel starea fondurilor, fundațiunilor și dotației dela stat la 31 Decemvrie 1922 cifra de *Lei 10.846,820·07*.

Taxele impuse comunelor bisericesti s'au incassat în mod normal. Sidoxie au intrat *Lei 83,000·—*, adecă cu *Lei 17,000·—* mai mult ca în anul 1921.

Premii la fondul de asigurare am incassat *Lei 8,800·—*, iar taxe dela biserici pentru fondul de pensii *Lei 22,000·—*.

Plasări de capitale mai însemnate am făcut, optând la emisiunea acțiilor «Albina» cu *Lei 270,000·—*, iar la «Banca Românească» cu *Lei 47,000 —*.

Rapoartele comisiilor: Tipografie și fundațiunea Andronic, se înaintează separat.

II.

A. Administrarea realităților arhidiecezane.**1. Edificiile.**

Administrarea realităților din centru a urmat în mod normal. Potrivit dispozițiilor legii pentru prelungirea contractelor de închiriere am putut realiza o nouă urcare a chiriilor față de chiriile plătite în anul premergător.

Având în vedere scumpirea enormă a lucrului, nici în anul acesta n'am putut face, decât numai unele reparaturi mai neînsemnate, dar absolut indispensabile la edificiile fondurilor și fundațiunilor arhidiecezane. Am căutat însă, ca și prin acestea să asigurăm buna conservare a edificiilor, a căror stare — cu toate greutățile, ce am avut de întâmpinat în administrarea lor în anii din urmă — astăzi este destul de mulțumitoare, afară de edificiile fundațiunei Lebu din strada Orfanilor și strada Șurei-mici, cari fiind de tot vechi — au lipsă de o renovare radicală, ceea ce se va putea face la timp mai oportun.

O singură reparatură mai însemnată am făcut în sarcina fondurilor arhidiecezane la hotelul Bulevard, unde a trebuit să reînnoim pânza cortului din curtea hotelului, cheltuind suma de Lei 19,851.—.

La reședința mitropolitană din strada Mitropoliei Nr. 32 am făcut în contul ajutorului de Lei 200,000.— ce vom primi dela stat din bugetul exercițiului financiar 1923/24 reparaturi în suma de Lei 145,298.35.

Această sumă am anticipat-o din fondurile arhidiecezane până la acoperirea ei din ajutorul dela stat.

La biserica catedrală am reparat în anul trecut coperișul, urmând, ca în anul acesta să continuăm

cu reparaturile arhitectonice necesare la ferestrele cupolei principale și să facem pregătirile necesare pentru repararea picturii.

2. Moșiile.

Moșiile arhidiecezane au fost date în arândă forțată, iar la finea anului 1922 a urmat exproprierea lor.

Până acum ni-s'a expropiat moșia din Icelandul-mare, din care ni-s'a rezervat pentru trebuințele arhidiecezei un complex de 243 jugăre catastrale. Terenul rezervat l-am exarândat deocamdată țăranilor pe timp de un an, urmând, ca după terminarea reformei agrare să căutăm a afla o modalitate mai rentabilă pentru cultivarea lui.

Exproprierea moșiei din Budiul de câmpie este în curs. Această moșie probabil ni-se va expropria în întregime, afară de intravilane și pădure.

Moșia din Geaca și moșia numită «Lobodaș» din Turda încă s'au expropiat.

Din amândouă acestea s'a rezervat pentru episcopia Clujului câte un complex de câte 100 jugăre catastrale.

În fine ni-s'au expropiat locurile fondului seminarial din hotarul comunelor Rotbav și Feldioara.

Cu exproprierea ne este amenințată și Livada fundațiunii Lebu, situată la marginea orașului Sibiiu. Comisiunea de ocol a și hotărât exproprierea acestei livezi. Contra exproprierii am înaintat în termen legal apel la Comisiunea județeană.

B. Improprietărirea.

1. Improprietărirea arhidiecezei și a instituțiilor sale culturale.

În scopul improprietării arhidiecezei și a instituțiilor sale culturale am cerut să ni-se dea pă-

mânt în județele ~~Sibiu~~, Alba de jos și Făgăraș, și anume:

a) Pentru sesiune arhiepiscopescă-mitropolitană 200 jugăre.

b) Pentru gospodăria seminarului «Andreian» și a internatului arhidiecezan câte 50 jugăre.

c) Pentru școala normală «Andreiu Șaguna» și pentru Orfelinat 100 jugăre.

d) Pentru înființarea unei mănăstiri de călugări 80 jugăre, iar pentru înființarea unei mănăstiri de călugărițe 30 jugăre.

e) Pentru înființarea unei școale de cântăreți 100 jugăre.

f) Pentru vicarul arhiepiscopesc și pentru cei patru asesori consistoriali din senatul bisericesc, la fiecare porțiune canonică de câte 32 jugăre.

Din acestea ni-s'au acordat până acum:

a) Pentru sesiune arhiepiscopescă-mitropolitană o moșie de 200 jugăre catastrale în hotarul comunei Drașău din județul Alba de jos.

b) Pentru școala normală «Andreiu Șaguna» 40 jugăre, iar pentru Orfelinatul arhidiecezan 20 jugăre catastrale din rezervele de pământ ale statului, situate în hotarul comunei Loamnăș din județul Alba de jos.

c) Pentru înființarea unei mănăstiri de călugări ni-s'a pus în vedere 76 jugăre catastrale din moșia comunității grecești din Brașov, situată în hotarul comunei Sâmbăta-superioară, cuprinzând în sine mănăstirea lui Constantin Brâncoveanu.

Celelalte cereri nu s'au rezolvat încă.

2. Improprietărirea comunelor bisericești.

Pătruși de marea importanță ce are reforma agrară și pentru biserica noastră, prin mai multe cir-

culare am îndrumat preoțimea, să ceară cu insistență împroprietărirea comunelor parohiale cu sesiuni parohiale, cantorale, școlare și cu terenuri potrivite pentru zidiri de biserici, școli și case parohiale.

Cum însă dispozițiunile legii agrare sunt de tot nefavorabile bisericii noastre, întrucât legea pune biserica între cei din urmă, cari sunt îndreptățiți la împroprietărire, și admite scutirea de sub expropriere a proprietăților bisericești pentru sesiuni parohiale, cantorale și școlare numai întrucât acestea au avut această destinațiune la 1 Decembrie 1918, cazuri, cari la noi sunt de tot prea puține, — printr'un memoriu bine motivat am arătat Ministerului agriculturii marea nedreptățe ce i-s'ar face bisericii noastre și astăzi în statul național român, dacă s'ar executa cu severitate aceste dispozițiuni ale legii agrare, și am cerut, ca să se ia de cu bun timp măsuri de îndreptare, îndrumând organele agrare, ca și în cadrele legii care nu se mai poate schimba, să proceadă cu cea mai mare sollicitudine posibilă la împroprietărirea bisericilor noastre.

Am cerut aceasta în deosebi pentru bisericile din părțile Săcuimii, acolo, unde refacerea prestigiului bisericii noastre reclamă mai imperios concursul tuturor factorilor de cădere, de a i se da bisericii posibilitatea să-și îndeplinească opera culturală la care este angajată în acele părți.

Cu bucurie constatăm, că intervenirea noastră a avut rezultatul dorit. Ministerul agriculturii ne-a înțeles doleanțele noastre, și cu adresele sale Nr. 19,518 și 20,486/1922 ne-a încunoștiințat, că a luat măsurile necesare, ca bisericile ortodoxe să fie împroprietărite *cu precădere*.

Sperăm, ca pentru sesiunea viitoare să putem prezentă Venerabilului Sinod arhidiecezan un tablou mulțumitor al bisericilor împrăștiate.

În legătură cu aceasta ținem să amintim, că proprietățile mai mari ale bisericilor din arhidieceză s'au expropriat.

Astfel s'au expropriat moșiile «Metelcu» și «Sudiți» ale bisericii sf. Nicolae din Brașov, cea dintâi în întregime, iar din a doua 1150 hectare. Pentru aceste moșii expropriate biserica va primi dela stat suma de Lei 6.891,200.—.

Exproprierile moșiilor din județul Brașov ale bisericii sf. Nicolae din Brașov este încă pendentă de hotărârile ce se vor lua de către forurile agrare în această chestiune.

Asemenea a fost expropriat muntele «Preduș» al bisericilor brăne, precum și muntele «Dihamul» al bisericii din Râșnov.

C. Administrarea averilor comunelor bisericesti.

Administrarea acestor averi a decurs normal. Cazuri de necorectități nu s'au ivit decât foarte puține, și și acelea de tot neînsemnate.

Despre averile comunelor bisericesti, administrate de organele parohiale, prezentăm și în anul acesta consemnarea anexată sub %.

D. Donațiuni. —

Despre donațiunile ce s'au făcut pe seama comunelor noastre bisericesti și instituțiunile culturale susținute de biserică — în sensul concluzului sinodal Nr. 53 din anul 1915 — prezentăm un act separat. Aici constatăm numai, că suma totală a donațiunilor

face peste tot Lei 3.508,831·04 în bani și realități, deci cu Lei 2.078,327·68 mai mult față de anul premergător. Tot aici trebuie să remarcăm constatarea, că donațiuni în realități și în anul acesta s'au făcut mai puține.

Donațiuni mai însemnate sunt:

1. Comisiunea de unificare, Cluj — pentru Orfelinatul arhidiecezan — Lei 800,000·—.

2. Petru Oașa, București — pentru înzestrarea fetelor sărace din Sibiel și Cacova — Lei 260,000·—.

3. Bucur Bunescu, București — pentru biserica din Turcheș — Lei 100,000·—.

4. Ministerul muncii și ocrotirilor sociale — pentru înființarea Internatului arhidiecezan — Lei 100,000·—.

5. Vasile Grădinar, Ploiești — pentru biserica din Brașov-Tocile — Lei 85,000·—.

6. Banca națională a României — pentru înființarea Internatului arhidiecezan — Lei 50,000·—.

7. Banca Românească — pentru înființarea Internatului arhidiecezan — Lei 30,000·—.

8. Banca Marmarosch-Blank — pentru înființarea Internatului arhidiecezan — Lei 20,000·—.

9. Simion Chirca din Hunedoara — pentru biserica din Hunedoara — o fundațiune de Lei 30,000·—.

10. Școala de tragere din Sf. Gheorghe — pentru renovarea bisericii din Sf. Gheorghe — Lei 15,000·—.

11. Înalt Prea Sfinția Sa mitropolitul Dr. Nicolae Bălan — pentru fondul Regele Ferdinand și Regina Maria — Lei 10,000·—.

12. Ignat Mircea, București — pentru fondul Regele Ferdinand și Regina Maria — Lei 10,000·—.

13. Femeile Române din Wettland (America) — pentru Orfelinatul arhidiecezan — Lei 12,500·—.

14. Gheorghe Bucurenci — pentru biserica din Perșani — Lei 21,000.—.

15. Gheorghe Măgean — un clopot pentru biserica din Săcel în valoare de Lei 10,000.—.

16. Elisaveta Dancu — realități pentru biserica din Săcel în valoare de Lei 16,000.—.

17. Elena Mihalcea — pentru biserica din Satulung — Lei 10,000.—.

18. Maria Broșu și Catinca Bârseanu — pentru biserica din Dârste — Lei 10,000.—.

19. Ana Danci-Chirca din Hunedoara — o casă în valoare de Lei 20,000 — pentru biserica din Hunedoara.—.

20. Gheorghe Lupescu din Sohodol — un clopot pentru biserica din Sohodol (prot. Hunedoara) în valoare de Lei 10,000.—.

21. Ioana I. Blaga din Lancrăm — pentru procurarea clopotelor la biserica din Lancrăm — Lei 12,000.—.

22. Petru Sârbu din Sebeș — pentru prapori la biserica din Sebeș — Lei 12,000.—.

23. Ioan Covășan din Sf. Gheorghe — pentru un clopot la biserica din Sf. Gheorghe — Lei 10,000.—.

24. Gheorghe Micu din Feldioara — o casă pentru biserica din Arini în valoare de Lei 20,000.—.

În legătură cu aceasta ținem să amintim, că vrednicul arhiereu-vicar arhiepiscopesc, P. S. Sa Dr. Ilarion Pușcariu, decedat în cursul anului trecut, și-a testat întreaga sa avere constatătoare din efecte în valoare nominală de Lei 68,900.— și dintr'o bibliotecă — pentru scopuri bisericești.

Despre inventarizarea și preluarea rămasului urmează raport separat.

E. Cumpărări și vinderi de realități.

Cumpărări și vinderi de realități s'au făcut prea puține, din cari amintim pe cele mai mari și anume:

În parohia Slimnic s'a cumpărat casă parohială cu prețul de Lei 200,000.—, iar în parohia Hondol s'a cumpărat tot casă parohială cu prețul de Lei 30,000.—.

Dintre vânzările mai mari amintim vinderea casei din succesiunea Ioan Russu a liceului din Brad cu prețul de Lei 90,000.—.

F. Zidiri de biserici, case parohiale și școale.

Din cauza scumpetei materialului de zidire și a lucrului în anul acesta nu s'au făcut zidiri noi de biserici, case parohiale și școale. S'au inițiat însă zidiri de biserici în Sebeșul-săsesc, Geoagiul de jos-Suseni, Zărnești și Valea-Nandrului, prin aprobarea de repartiții.

Dintre lucrările de zidire aprobate în anul premergător s'a terminat anul acesta renovarea bisericii din Sf. Gheorghe, iar zidirea bisericii din Poiana-Sărată este în curs de executare.

Zidire de casă parohială am aprobat pentru parohia Zam.

Afară de acestea am aprobat mai multe raparaturi și mai multe colecte.

Unele dintre comunele bisericesti s'au bucurat și în anul acesta de binevoitorul sprijin material al Ministerului cultelor, acordându-li-se ajutoare după împrejurări.

În legătură cu aceasta ținem să amintim, că zidirea liceului din Brad este terminată într'atâta, întrucât instrucția elevilor se face deja în noua zidire înzestrată cu mobilierul și aranjamentul intern necesar.

Au mai rămas încă neterminată zidirea salei de gimnastică, facerea trotoarelor și a grilajului din jurul edificiului, a căror terminare întârzie din motivul, că guvernul nu a pus încă la dispoziția Comitetului gimnazial fondurile necesare.

Edificiul liceului din Brad sub raport arhitectonic, situat pe cel mai frumos intravilan al orașului, se prezintă în condițiuni admirabile, și după terminarea completă a lui va fi unul dintre cele mai moderne licee din țară.

III.

Situația socotelilor bisericești (rațiocinii) cu finea anului 1922 se prezintă în modul următor:

Cu finea anului 1922 trebuiau să intre

la Exactorat din 22 protopopiate cu

660 parohii matere 3631 rațiocinii

Din acestea au intrat 2966 „

Rămânând astfel o restanță neintrată de 665 rațiocinii.

Din rațiociniile intrate în decursul anului 1922 în număr de 2966 s'au rezolvat până la finea anului 1487, rămânând nerezolvate 1479 rațiocinii, la cari adaogându-se restanța neintrată cu 665 rațiocinii, ar da o restanță totală de 2144 rațiocinii.

În comparație deci cu anul 1921, când au intrat 1359 rațiocinii, în anul 1922 au intrat 2966 rațiocinii, deci cu 1607 rațiocinii mai mult, ceea ce denotă o interesare cu mult mai mare ca în periodul trecut.

Ce privește revidarea acestor rațiocinii în comparație cu anul trecut, ea se prezintă astfel:

Cu finea anului 1921 s'au revidat . . 625 rațiocinii

Iar cu finea anului 1922 s'au revidat . 1487 „

Deci s'au revidat mai mult cu . . . 862 rațiocinii.

Prin urmare se poate constata, că cu finea anului 1922 au intrat cu 1607 și s'au revidat cu 862 rațiocinii mai mult ca în anul 1921.

Ce privește restanța repartizată după protopopiate, aceia ne prezintă următorul tablou :

Protopopiatul	Rațiocinii intrate dar nerezolvate	Rațiocinii restante dar neintrate
1. Agnita	36	20
2. Avrig	23	08
3. Bran	47	18
4. Brașov	80	74
5. Cohalm	118	38
6. Deva	92	07
7. Dobra	26	04
8. Făgăraș	122	21
9. Geoagiu	52	139
10. Hațeg	—	—
11. Hunedoara	27	—
12. Ilia	163	4
13. Mediaș	75	41
14. Mercuria	27	—
15. Orăștie	26	70
16. Săliște	2	24
17. Sebeș	37	—
18. Sibiu	31	27
19. Sighișoara	95	65
20. Târnava	45	18
21. Treiscaune	26	80
22. Zarand	329	07
Suma totală	1479	665

Din acest tablou se poate constata, că înaintarea rațiociniilor s'a făcut în întregime din următoarele

protopopiate: Hațeg, Hunedoara, Mercuria și Sebeș, iar puțin satisfăcător din protopopiatele: Brașov, Co-halm, Geoagiu, Mediaș, Orăștie, Sighișoara și Trei-scaune.

Sibiiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat epitropesc, ținută la 7 Martie 1923.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

G.

(Acluz la Nr. 55, pag. 28.)

Statutele internatului arhidiecezan.

I. Înființarea și organizarea internatului.

Art. 1. Pe temeiul concluzului Consistorului arhidiecezan din 7 Aprilie 1922 Nr. 2893 și al Sinodului arhidiecezan din 13/26 Aprilie 1922 Nr. 34 se înființează în anul 1922 în orașul Sibiiu «Internatul arhidiecezan».

Art. 2. Internatul acesta se înființează pe timp nelimitat și are de scop, ca într'ânsul să se adăpostească și să se provadă cu locuință și cu toate cele necesare traiului vieții:

a) În rândul prim în mod gratuit orfanii preoților și ai funcționarilor bisericești din arhidieceza ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiiu, ai profesorilor dela seminarul teologic «Andreian» și ai profesorilor școalei normale «Andrieu Șaguna» din Sibiiu.

b) În rândul al doilea ca solvenți pruncii preoților în funcțiune din arhidieceză.

c) În rândul al treilea tot ca solvenți alți orfani din arhidieceză și eventual — întrucât este loc — și alți tineri.

Art. 3. În internat se primesc numai băieți, cari urmează la vre-o școală medie, secundară, civilă sau comercială, la școala normală sau la vre-o meserie

sau industrie mai aleasă din Sibiiu. Cei cari urmează la vre-o meserie sau industrie trebuie să fi absolvat cel puțin 4 clase de școală medie.

Art. 4. Cei primiți în internat beneficiază de locuință, întreținere, încălzit și luminat, și întrucât este posibil și de spălatul schimburilor. Orfanii săraci ai preoților, funcționarilor bisericești, ai profesorilor seminariali și ai profesorilor școalei normale — întrucât permite bugetul vor beneficia și de îmbrăcăminte și încălțăminte gratuită.

Art. 5. Supravegherea internatului cade în competența Consistorului arhidiecezan ca senat școlar, care decide și asupra primirii pruncilor în internat. Partea administrativă-economică a internatului aparține Senatului epitropesc.

II. Resursele pentru întreținerea internatului.

Art. 6. Internatul se plasează într'un edificiu al arhidiecezei, oferit în mod gratuit din partea Consistorului spre acest scop.

Art. 7. Spre acoperirea cheltuielilor împreunate cu susținerea internatului servește:

a) Un impozit de 2% votat cu începere din 1 Iulie 1922, deocamdată pe un termen de 5 ani asupra competențelor de salariu brut al tuturor parohilor în funcțiune.

b) Impozit de 2% asupra salarelor de bază și gradațiilor funcționarilor din administrația centrală a Consistorului arhidiecezan, ale profesorilor seminariali și dela școala normală «Andrei Șaguna».

c) Un impozit de 80, 60 și 40 Lei anual asupra parohiilor în proporția dupăcum sunt ele de clasă primă, a doua sau a treia clasă.

Protopresbiterii solvesc impozitul de 2% numai după retribuțiunile lor ca parohi, nu și după cele ce primesc ca protopresbiteri.

d) Venitul dintr'un disc ce se va purta în fa-
vorul acestui internat în toate bisericile noastre din
întreagă arhidieceză în fiecare an, în ziua de Paști și
de Crăciun.

e) O contribuție de 1000 Lei anual din funda-
țiunea Moga.

f) Jumătate din venitul discului ce se poartă în
Dumineci și sărbători în biserica catedrală din Sibiiu.

g) Taxele dela elevii solvenți, ce se vor statori
an de an de către Consistorul arhidiecezan.

Art. 8. Afară de venitele în art. precedent nu-
mite, internatul arhidiecezan este îndreptățit a primi
legate și ofrande benevole.

Art. 9. Toate aceste venituri specificate în art. 7
și 8 se vor administra sub numirea de «Fondul in-
ternatului arhidiecezan» după normele după care se
administrează celelalte fonduri și fundațiuni ale ar-
hidiecezei.

Art. 10. Internatul arhidiecezan se reprezintă
înaintea tuturor autorităților de Consistorul arhidie-
cezan și organele sale.

Art. 11. Internatul ca atare și întreaga lui avere
este și rămâne pentru toate timpurile proprietatea
arhidiecezei ort. române de Alba-Iulia și Sibiiu, asupra
căreia arhidieceza și organele sale poate dispune
după plac.

Art. 12. Statutele acestea intră în deplină vi-
goare după ce vor primi aprobarea Sinodului ar-
hidiecezan.

Art. 13. Aceste statute s'au compus în două exemplare, dintre cari unul se depune în Cassa de fier a Consistorului arhidiecezan, iar al doilea rămâne la dosarul actelor.

Sibiiu, din şedinţa plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 13 Martie 1923.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop şi mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

H.

(Acluz la Nr. 56, pag. 29.)

I. Literile fundamentale

pentru fundatiunea așa numită: «Fondul cultural Alexandru Lebu».

I. Fericitul Alexandru Lebu, proprietar și locuitor în Sibiiu, născut în comuna Cacova din județul Sibiiu, prin testamentul său din 5 Ianuarie 1908 a dispus, ca din întreaga sa avere mișcătoare și nemiscătoare — după detragerea legatelor — să se înființeze o fundatiune pentru toți Românii de confesiunea ortodoxă din Transilvania și Ungaria sub numirea de: «*Fondul cultural Alexandru Lebu*».

II. În baza acestei dispozițiuni testamentare, prin aceasta se înființează și se decretează de înființată: «*Fundatiunea culturală Alexandru Lebu*» — în situațiunea politică schimbată de astăzi în urma sfârșitului norocos al războiului mondial — pentru toți Românii de confesiunea ortodoxă din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

III. Avera acestei fundatiuni constă la 31 Decembrie 1922 — după detragerea legatelor și a speșelor — din următoarele:

A. Avere nemiscătoare:

Imobilele înscrise în foaia funduară Sibiiu Nr. 2696 sub A + 1431, 1942, 1943, 1957, 2060, 2149,

2150, 2151, 2152, 2153, 2455, 2456, 2457, 2470, 2471, 2472, 5139, 5140 și 5205 top. — împreună în valoare de Lei 682,000.—.

B. *Avere mișcătoare:*

1. Activa.

1. O cassă wertheimiană și mobilier	Lei	357·50
2. Depuneri	„	29,294·08
3. Efecte	„	284,600·—
4. Vite și unelte agricole	„	95,461·90
Suma	Lei	409,713·48

II. Pasiva.

1. Imprumut intern	Lei	25,919·52
2. Fondul cultural Alexandru Lebu pentru Cacova	„	15,000·—
Suma	Lei	40,919·52

Avere curată Lei 1.050,793·96

IV. 1. Scopul acestei fundațiuni este național-românesc, și deoarece aceasta este identic cu cel confesional ortodox, administrarea ei se încredințează în mâinile Consistorului arhidiecezan ortodox român de Alba-Iulia și Sibiiu, care își va exercita acest drept, după normele prescrise pentru administrarea fondurilor și fundațiunilor arhidiecezane, sub controlul Congresului național-bisericesc.

2. Din această fundațiune se vor distribui stipendii și ajutoare tinerilor — fără diferență de sex — români de confesiunea ortodoxă din întreaga mitropolie, cari se vor dedica învățăturei artelor și științelor de orice fel, și cari se vor distinge prin purtare bună și prin talent, și despre ai căror părinți se

va dovedi, că nu sunt în stare să-și crească copiii lor din averea proprie.

3. Consistorul arhidiecezan în ședința plenară va designa după trebuință mai de aproape, conform spiritului timpului și raporturilor politice și sociale ale Românilor, scopurile pentru cari să se întreprindă venitul fundațiunei, precum și mărimea și categoria stipendiilor și ajutoarelor, nefiind exclus nici un ram de știință, arte, industrie, comerț, economie, cu un cuvânt, nimic ce poate contribui la prosperarea culturală și materială a poporului român.

4. Conferirea stipendiilor și ajutoarelor se va face de către Consistorul arhidiecezan plenar în urma concursului ce se va publica în toate organele oficiale ale episcopilor, cari compun mitropolia Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

La conferirea stipendiilor și ajutoarelor, întrucât între reflectanți se vor ivi și rude de ale fundatorului, acestea în condițiuni egale vor avea preferință față de ceilalți reflectanți.

5. Tot din venitele acestei instituțiuni se va plăti Mariei Miclăuș, fostei econoame a fundatorului, la începutul fiecărui an până ce va fi în viață un ajutor de 600 coroane sau 300 (treisute) Lei anual, lăsându-i-se totodată în folosință gratuită locuința ce deține în casa din Sibiu — Piața Rozelor Nr. 11.

6. Până la altă dispoziție, ce se va lua de către Consistorul arhidiecezan, din venitul anual al fundațiunei se vor distribui ca stipendii și ajutoare 70%, iar restul de 30% se va capitaliza an de an.

V. Școala agronomică înființată de Consistorul arhidiecezan încă în timpul când fundatorul era în

viață pe realitățile din Sibiiu, strada Orfanilor Nr. 5, strada Lemnelor Nr. 5 și strada Șura-mică Nr. 2 — considerând necesitatea existenței acestei școale în interesul poporului român ortodox — se susține și pe mai departe sub numirea de «*Școala agronomică a Fondului cultural Alexandru Lebu*» ca parte constitutivă a fundațiunei.

Despre gospodăria acestei școale se vor purta socoteli separate, iar venitul ei se va vărsa la finea fiecărui an în «Fondul cultural Alexandru Lebu».

VI. În înțelesul dorinței fundatorului această fundațiune are să existe pe vecie, iar averea ei este inalienabilă.

VII. Consistorul arhidiecezan se va îngriji, ca pe spesele fundațiunei să se țină în stare bună mormântul fundatorului, precum și de aceea, ca în fiecare an la o zi anumită a mecenatilor, ce se va sta-tori de cătră Consistor, să se officieze în biserica ca-tedrală din Sibiiu un parastas pentru odihna sufletului răposatului fundator.

VIII. Consistorul arhidiecezan ia asupra sa ad-ministrarea acestei fundațiuni între marginile acestor litere fundationale și în conformitate cu manipularea și administrarea celeilalte averi bisericești, luând tot-odată asupra sa responsabilitatea morală și materială pentru administrarea corectă a averii fondului.

Socotelile fundațiunei se vor înainta în fiecare an Sinodului arhidiecezan, iar apoi Congresului na-țional-bisericesc spre aprobare.

IX. Fundațiunea se reprezintă în afacerile ei de drept, precum și în cele economice și administrative, prin Consistorul arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiiu și organele sale.

X. Fundațiunea se consideră de înființată din momentul aprobării literelor fundaționale de către Sinodul arhidiecezan și Congresul național-bisericesc.

XI. Aceste litere fundaționale s'au compus în trei exemplare, dintre cari unul se va păstra la dosarul actelor, al doilea în Cassa de fier a Consistorului arhidiecezan, iar al treilea la Consistorul mitropolitan.

Sibiiu, din ședința plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 13 Martie 1923.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

II. Literile fundaționale

**ale fundațiunei așa numite: «Fondul cultural
Alexandru Lebu pentru Cacova».**

I. Fericitul Alexandru Lebu, proprietar și locuitor în Sibiiu, născut în comuna Cacova din județul Sibiiu, prin testamentul său din 5 Ianuarie 1908 a dispus, ca din averea sa să se separeze suma de 30,000 (treizeci mii) coroane, din care Consistorul arhidiecezan din Sibiiu să înființeze o fundațiune pentru scopurile culturale ale locuitorilor comunei bisericești ortodoxe române din Cacova din județul Sibiiu.

II. În baza acestei dispoziții testamentare, prin aceasta se înființează și se decretează de înființată fundațiunea așa numită: «Fondul cultural Alexandru Lebu pentru Cacova» cu suma de 30,000 coroane, astăzi 15,000 (cincisprezece mii) Lei.

III. Toate venitele acestei fundațiuni se vor capitaliza, până când capitalul va crește la suma de 20,000 (douezeci mii) Lei, iar de aici încolo se vor capitaliza numai 25%, până când fundațiunea va ajunge la cifra de 50,000 (cincizeci mii) Lei, când apoi Consistorul arhidiecezan va decide, cât să se mai continue capitalizarea și în ce măsură.

IV. După inactivarea acestei fundațiuni, din venitele ei de 25% la sută se vor da în fiecare an pentru acoperirea trebuințelor școalei confesionale ortodoxe române din Cacova. Din restul de 50% al venitului,

cu suma de 50 (cincizeci) Lei se vor acoperi spesele unui parastas, care se va servi în fiecare an la o zi satorită de Consistorul arhidiecezan în biserica ortodoxă română din Cacova, de către preotul local, pentru amintirea reposatului fondator, a părinților săi și a soțiilor sale.

Restul ce mai prisosește din venitul anual al fundațiunei se va distribui ca ajutoare pentru ținutul român ortodox de ambele sexe din comuna Cacova, spre orice scop cultural, începând dela cărți de învățământ.

La dorința fondatorului se vor distribui ajutoare în deosebi acelor tineri, cari se dedică meseriilor.

V. Ajungând capitalul acestei fundațiuni cu ajutorul lui Dumnezeu la suma de 50,000 (cincizeci mii) Lei atunci se va da și preotului ortodox român din parohia Cacova un ajutor de 200 (două sute) Lei anual.

VI. Dacă școala confesională ortodoxă română din Cacova, din orice motiv și-ar pierde caracterul ei confesional, Consistorul arhidiecezan va dispune liber și de cele 25% din venitul anual al fundațiunei, menite pentru dotațiunea școalei, folosindu-le pentru alte scopuri confesionale românești ale locuitorilor ortodocși români din Cacova.

VII. Toate ajutoarele din această fundațiune se vor distribui de către Consistorul arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiiu ca senat epitropesc, la propunerea Comitetului parohial ortodox român din comuna Cacova.

VIII. Consistorul arhidiecezan ortodox român de Alba-Iulia și Sibiiu va administra această fundațiune după normele de administrare a tuturor fondurilor și fundațiunilor arhidiecezane, luând asupra sa

răspunderea morală și materială pentru buna administrare a averii fundațiunei.

IX. Fundațiunea se reprezintă în afacerile ei de drept, precum și în cele economice și administrative, prin Consistorul arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiiu.

X. Fundațiunea se consideră de înființată din momentul aprobării literelor fundaționale de către Sinodul arhidiecezan.

XI. Aceste litere fundaționale s'au compus în trei exemplare, dintre cari unul se va păstră la dosarul actelor, al doilea în Cassa de fier a Consistorului arhidiecezan, iar al treilea în arhiva parohiei Cacova.

Sibiiu, din ședința plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 13 Martie 1923.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

I.

(Acluz la Nr. 57, pag. 29.)

Nr. 10,251/1922.

Literile fundamentale ale „Fondului Regele Ferdinand și Regina Maria“.

I. La inițiativa I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului Dr. Nicolae Bălan, Consistorul arhidiecezan ortodox român din Sibiiu din prilejul actului de încoronare al MM. LL. Regele Ferdinand și Regina Maria, săvârșit în 2/15 Octomvrie 1922 și spre aducere aminte pentru toate timpurile de acest măreț act, înființează un fond special bisericesc, care va fi numit «Fondul Regele Ferdinand și Regina Maria».

II. Fondul acesta se compune:

1. Din contribuiri benevole, al căror început l-a făcut I. P. S. Sa Dl arhiepiscop și mitropolit Dr. Nicolae Bălan, dăruind din parte-și suma de zece mii (10,000) Lei.

2. Din donațiuni și legate ce se vor face pe seama acestui fond.

3. Din averea actualelor fundațiuni «Francisc Iosif» și a fondului «Rudolfin», cari se desființează, iar averea lor se incorporează la fondul «Regele Ferdinand și Regina Maria».

III. Durata «Fondului Regele Ferdinand și Regina Maria» este nelimitată și destinațiunea sa nici-când nu se va putea schimba.

IV. Scopul pe care fondul îl urmărește este: ca venitele lui să se întrebuințeze întru promovarea misiunii interne a bisericii ortodoxe române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiiu, creînd, multiplicând și alimentând mijloacele pentru înălțarea prestigiului bisericii naționale și sprijinind clerul să poată întreprinde cu isbîndă un apostolat la înălțimea cerințelor vremii, spre a putea insuflă în fiii bisericii de toate clasele și condițiile un duh creștinesc superior, ca prin toate acestea principiile lui Hristos să se prefacă în legi ale vieții pe seama individului, a familiei ei și a societății și să fie incorporate în tot atâtea așezăminte sociale religioase, ca societăți pentru răspîndirea evangheliei, a cărților și a presei creștine, societăți de temperanță, pentru combaterea luxului, pentru ocrotirea celor nevoiași, pentru salvarea celor alunecați, prin institute de corecțiune ș. a.

V. Spre ajungerea scopului mai sus indicat servesc 80% din venitul anual al fondului, iar restul de 20% are să se capitalizeze.

VI. Asupra întrebuințării venitelor fondului, în înțelesul punctului IV. hotărește Consistorul arhidiecezan, ca senat bisericesc; iar partea administrativă și economică a fondului, cade în competența senatului epitropesc.

VII. Avera fondului se administrează după regulile în vigoare pentru administrarea averilor bisericesti. Consistorul ia asupra sa responsabilitatea morală și materială pentru corecta administrație a acestui fond.

VIII. Fondul se reprezintă înaintea tuturor autorităților civile, administrative și militare prin Con-

sistorul arhidiecezan ortodox român din Sibiiu și prin organele acestuia.

IX. Fondul se privește înființat și își începe activitatea sa îndată după aprobarea acestor litere fundaționale din partea Sinodului arhidiecezan.

Sibiiu, din ședința plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 6 Februarie 1923.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

Nr. 3986/1923.

Aceste litere fundaționale s'au aprobat de către Veneratul Sinod arhidiecezan în ședința din 5/18 Aprilie 1923 prin concluzul Nr. 57/1923.

Sibiiu, 13 Ianuarie 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

K.

(Acluz la Nr. 67, pag. 36.)

ad. Nr. 8070 Epitr. 1923.

Statutul provizoriu

al fondului de pensiuni al preoților și funcționarilor bisericești din arhidieceza ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiiu.

I. Dispoziții generale.

§ 1. Fondul de pensiuni servește în întâia linie pentru pensionarea preoților din arhidieceză, a profesorilor seminariați dela seminarul «Andreian», a funcționarilor și a oamenilor de serviciu consistoriali, cari întrunesc condițiile pentru a putea ocupa un post definitiv, precum și a văduvelor lor și ajutorarea orfanilor lor, iară în a doua linie pentru ajutorarea internatului orfanilor de preoți din arhidieceză.

Unde acest statut vorbește despre funcționari, fără a face distincțiuni, se vor înțelege toate categoriile înșirate în alineatul premergător.

§ 2. Fondul de pensiuni este proprietatea Arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiiu și are la bază ajutorarea reciprocă a membrilor.

§ 3. Participarea la acest fond este obligatorie pentru toți cei înșirați la § 1.

Pentru soțiile funcționarilor amintiți în § 1, cari sunt funcționare bisericești, participarea la fondul de pensiuni este facultativă.

II. Dreptul de pensiune.

§ 4. Fiecare funcționar din categoria celor numiți în § 1 au dreptul la pensiune după un serviciu neîntrerupt de 10 ani, în cazul dacă prin boală sau bătrânețe, sau altă cauză devin neapți pentru a mai servi sau dacă sunt dimisionați fără vina lor din serviciu.

Timpul de serviciu se socotește din ziua intrării în serviciile numite în § 1 până la ziua când a urmat pensionarea.

La pensionare se vor considera numai acei ani de serviciu după cari s'au plătit taxele prescrise în §§-ii 18, 19 și 20.

§ 5. Funcționarilor amintiți în § 1 li se socotesc ca ani de serviciu și acei ani, cari i-au petrecut ca învățători, profesori, sau în altă funcțiune bisericească-scolară în arhidieceză, întrucât nu primesc după acei ani serviți pensiune separată și dacă plătesc taxele prescrise în §§-ii 18, 19, 20 plus 5% interese.

Preoții, cari primesc o pensiune de învățător, vor primi dela acest fond pensiune numai dela data intrării în serviciu de preot.

§ 6. Drept de pensiune are și văduva și copiii unui funcționar numit în § 1, răposat după un serviciu de 5 ani, capătă însă pensiunea corăspunzătoare după anii serviți.

Văduva unui pensionar sau funcționar cu drept de pensiune, dacă ea însăși are drept de pensiune ca fostă funcționară, nu va putea cumula cele 2 pensuni, va avea însă drept la pensiunea cea mai mare.

III. Pensiunea.

§ 7. Pensiunea este personală, legată de persoana care beneficiază de ea. Plata ei nu poate fi

făcută decât titularului. La copii minori se plătește tutorelui.

§ 8. Preoții și protopopii după un serviciu de 40 ani, funcționarii consistoriali după 35 ani, iar profesorii dela seminarul «Andreian» după 30 ani au dreptul la pensiunea întreagă normată în § 9.

§ 9. După serviciu de 10 ani pensiunea se statorește la 40% dela retribuțiunile ce le-a avut funcționarul în ziua pensionării și după cari s'au plătit cvotele prescise.

Dela 10 ani în sus:

a) la preoți-protopopi se mai adaogă după fiecare an de serviciu 2%;

b) la funcționari consist. 2 și $\frac{4}{10}\%$;

c) iar la profesori seminariali 3%.

Pensiunea nu poate fi mai mare decât salariul și adaosele după cari s'au făcut reținerile (§ 19) primite în ziua pensionării.

§ 10. *Limita de vârstă se statorește:*

1. Pentru preoți și protopresbiteri 65 ani;

2. pentru funcționari 60 ani și

3. pentru profesorii seminariali 55 ani.

§ 11. Dacă funcționarii numiți la § 1, înainte de a împlini 10 ani de serviciu din cauză de boală sau alt neajuns ar deveni neapți pentru a servi mai departe, ceea ce este a se constată prin 2 medici designați anume spre acest scop din partea consistorului, petentul fiind în drept să ceară complectarea comisiei cu un medic designat de el, ori fără vina lor ar fi demisionați din funcțiune, pentru cazul că ar fi împlinit cel puțin 5 ani de serviciu, li se asigură o escontentare în mărimea unei jumătăți a salariului anual și adaosul de scumpete avut, iară neîmplinind

nici 5 ani de serviciu li se restituie taxele fără interese, cu cari au contribuit la fond. Dacă funcționarul devine neapt de serviciu în urma unui accident suferit în serviciul funcțiunei sale, va primi pensiunea cuvenită după 10 ani de serviciu, chiar și dacă nu a servit 10 ani împliniți.

§ 12. *Văduva* funcționarului are drept la jumătate din pensiunea ce a avut bărbatul ei, sau din pensiunea la care ar fi avut drept același în ziua morții sale. Văduva are drept la pensiune până la moarte sau până la remăritare. Văduva nu are drept la pensiune, dacă dela celebrarea căsătoriei până la pensionare nu au trecut cel puțin 2 ani și dacă soțul la încheierea căsătoriei a fost trecut de 55—60—65 ani (§ 10) și nu a servit după împlinirea acestor ani încă cel puțin 3 ani în serviciu activ, după încheierea căsătoriei.

Consistorul e în drept a face excepțiuni din caz în caz (accident, boală acută etc.).

Văduva unui funcționar, care a răposat înainte de a împlini 5 ani de serviciu, drept escontentare pentru sine și copiii săi primește odată pentru totdeauna o sumă egală cu a 5-a parte a pensiunii pe un an, la care ar fi avut drept bărbatul ei, după un serviciu de 30, 35 sau 40 ani.

§ 13. *Copiii* legitimi și legitimați, a căror mamă trăește, ai unui funcționar numit în § 1, — răposat după un serviciu de cel puțin 5 ani — au drept la ajutor, până devin majori, care se sistează însă și mai înainte, dacă minorii își câștigă singuri existența.

Ajutorul de copii se fixează pentru 1 copil 20% din pensiunea cuvenită tatălui; pentru 2 copii 35%; pentru 3 sau mai mulți copii 50% din acea pensiune.

Suma ajutoarelor tuturor copiilor nu poate trece suma pensiunii la care are drept văduva. În cazul, că sunt mai mulți ca 3 copii îndreptățiți la ajutor, li se va putea acorda ajutor extraordinar conform §-ului 28. Orfanii ai căror părinți au fost ambii funcționari, au dreptul a reflecta la pensiunea care le convine.

Orfanii de tată și mamă, capătă ajutorul dublu.

Orfanilor cu defecte corporale sau mintale, cari nu-și pot câștiga singuri existența li se poate acorda ajutorul și după ce au devenit majori, eventual până la moarte, dacă vor dovedi aceasta din 5 în 5 ani prin certificat medical și dela oficiul parohial respectiv. Copiii legitimi sau legitimați ai femeilor membre ale fondului, ai căror soți nu sunt în serviciul arhidiecezei, au drept la ajutor numai dacă a murit și tatăl lor și dacă după acesta nu beneficiază de ajutor sau pensiune.

IV. Dispoziții excepționale.

§ 14. Când un funcționar iese din serviciu fără vina lui, d. e. prin reducerea personalului sau prin nerealegere, acela are dreptul la pensiune și fără documentarea invalidității, dacă a împlinit 10 ani de serviciu (§ 9), iară când astfel de cazuri se ivesc înainte de împlinirea alor 10 ani de serviciu, i se restituie, cu excepția taxei fundamentale, sumele ce a contribuit la fondul de pensiuni, însă fără interese.

§ 15. Dacă un funcționar, ieșit din serviciul bisericii fără vina lui (§ 11) sau cu învoirea autorității bisericești competente, intră iarăși în serviciu, prin aceasta își recâștigă dreptul avut la fondul de pensiuni și la pensionare i se vor socoti și anii de serviciu anteriori, dacă va restitui pensiunea sau suma

taxelor primite dela fond cu 5% interese dela ziua primirii aceloră. Fără aceste restituiri timpul de serviciu i se va socoti numai dela ziua reintrării în serviciu.

V. Pierderea dreptului la pensie.

§ 16. Dreptul de pensie se pierde:

1. Prin moarte.
2. Prin renunțare de bună voie la post.
3. Prin destituire din post în cale disciplinară, dacă pierderea drepturilor de pensie se enunță prin sentință disciplinară ca pedeapsă.
4. Prin trecerea dela confesiunea ortodoxă la altă confesiune.
5. Prin pierderea calității de cetățean român.
6. Când văduva se mărită sau duce o viață imorală, și dacă la moartea soțului din vina ei proprie nu a trăit împreună cu el sau a fost pedepsită pentru crimă sau delict difamante.
7. Orfanii când devin majori, sau își câștigă singuri existența, sau se căsătoresc, sau dacă sunt pedepsiți pentru crimă sau delict difamante, decretându-se prin sentință judecătorească și suspendarea drepturilor cetățenești sau interdicția «dela funcțiuni publice».
8. Orfanii primiți în Internatul arhidiecezei nu beneficiază de ajutor, câtă vreme sunt adăpostiți gratuit în Internat.

VI. Mijloace.

§ 17. Fondul se alimentează din:

1. Taxa fundamentală.
2. Taxa anuală.
3. Taxa de avansare.

4. Taxe dela biserici.
5. $\frac{1}{2}$ venit dela parohiile și protopopiatele vacante.
6. Discuri.
7. Taxele pentru examenul de cvalificațiune preoțesc și extradarea duplicatelor de diplome ori certificate.
8. Pedepse dictate de autoritățile bisericești spre acest scop.
9. Ajutor permanent dela stat.
10. Donațiuni și legate făcute în favorul acestui fond.
11. Interesele capitalului disponibil al fondului.
12. Suma ce se plătește din venitele Tipografiei arhidiecezane pentru ajutorarea preoteselor văduve.
13. Din alte sume destinate pentru fond de Consistorul arhidiecezan și din venit extraordinare.

Taxa fundamentală.

§ 18. Taxa fundamentală se statorește egală cu salarul și gradațiile pe o lună, cari se plătesc odată pentru totdeauna din partea fiecărui funcționar îndreptățit la pensiune în sensul §-ului 4 și se poate achită deodată sau se detrage din salar în 24 rate egale cu 5% interese.

Taxa anuală.

§ 19. Taxa anuală se statorește la 10% dela salar, gradații și bani de cvartir, iar la protopopi și dela salarul dela stat și dela adausul dela Consistor, care se reține în rate lunare la cassa arhidiecezană.

Aceste rețineri se fac numai în decurs de 40, 35, 30 ani, dela ceice au intrat în serviciu după 1 Aprilie 1921.

Taxa de avansare.

§ 20. Taxa de avansare este sporul retribuțiunii pe o lună a celor înaintați în funcțiune dela 1 Aprilie 1921 începând, sau sporul lunar ce-l primesc la salar ca gradație, sau alt titlu, care se consideră la fondul de pensiune.

Taxa dela biserică.

§ 21. Fiecare comună bisericească din arhidieceză contribuie cu o taxă anuală după averea de care dispune, și anume:

Comuna cu avere de inventar până la 5000 Lei — 25 Lei taxă.

Comuna cu avere de inventar până la 10,000 Lei — 40 Lei taxă.

Comuna cu avere de inventar până la 20,000 Lei — 60 Lei taxă.

Comune cu avere de inventar peste 20,000 Lei — 100 Lei taxă.

Această taxă se administrează în pătrarul prim al fiecărui an la cassa arhidiecezană.

Parohiile și protopresbiteratele vacante.

§ 22. Jumătate din venitul parohiilor vacante revine acestui fond pe întreaga durată a vacanței, tot asemenea și 10% din salarul ce-l primesc dela stat administratorii pentru administrarea parohiilor vacante.

Administratorii protopopești, întrucât au în biserică oficiu sistemizat, contribuie cu jumătate din venitul fix din protopresbiterat plus 10% din salarul ce l-ar primi dela stat pentru administrarea protopresbiteratului.

Discul.

§ 23. În fiecare biserică din arhidieceză se poartă anume pentru acest fond un disc de două ori pe an

și anume: La Duminica Floriilor și a doua zi de Rusalii. Sumele vărsate se varsă la fondul de pensii.

Taxele pentru examene și duplicate.

§ 24. Dela fiecare candidat de preot, pentru examen de calificățiune preotească drept taxă de certificat se incassează în favorul fondului de pensiiune o taxă de 50 Lei, iar dela profesori pentru atestatul de definitivare 100 Lei. Pentru extradare de duplicate după orice diplomă sau certificat se plătește în favorul acestui fond 25 Lei taxă.

Tipografla arhidiecezană.

§ 25. Suma destinată din venitul Tipografiei arhidiecezane pentru ajutorarea preoteselor văduve, se va transpune la acest fond.

VII. Acordarea pensiei.

§ 26. Pensionarea se decide prin Consistorul arhidiecezan în ședință plenară la propunerea senatelor respective:

a) La cererea funcționarului.

b) Din oficiu, când este reclamată, în interesul oficiului.

ad a) Cererea de pensionare înainte de limita vârstei și anii de serviciu complet va aveà să fie provăzută cu certificat dela 2 medici designați de Consistor și cu dovadă dela cassa arhidiecezană despre plata taxelor prescrise.

ad b) În caz când funcționarul nu se învoiește să fie pensionat, necesitatea se constată din oficiu prin sentința forului competent disciplinar.

Cei ce au ajuns limita de vârstă, pot fi pensionați în interesul serviciului și fără proces disciplinar

§ 27. Cererile de pensionare ale văduvelor și orfanilor au să fie înaintate Consistorului în termen de cel mult 3 luni dela moartea soțului sau tatălui — și vor avea să fie provăzute cu următoarele acte:

1. Extras din matricula morților de pe actul de moarte al soțului.

2. Extras de botez al copiilor minori.

3. Dovadă despre plata taxelor.

4. Certificat de moralitate din partea oficiului parohial, în care se atestă, că văduva e în viață și că duce o viață morală, că la moartea soțului a trăit împreună cu el, că nu a fost pedepsită pentru crimă sau delict difamante, și că nu s'a măritat.

5. Certificat de cetățenie română.

6. Extras de pe actul de căsătorie.

7. Certificat dela oficiul parohial, unde s'a făcut căsătoria, prin care se atestă, că nu s'a desfăcut căsătoria prin despărțenie și din care să se vadă, că dela celebrarea căsătoriei până la moartea soțului au trecut cel puțin 2 ani, și dacă soțul la încheierea căsătoriei a fost trecut de 55, 60, 65 ani (§ 10) că a servit după împlinirea acestor ani cel puțin 3 ani în serviciul activ (§ 12).

8. Certificat dela oficiul parohial unde domiciliază copiii și mama, prin care să se dovedească, că sunt în viață.

Orfanii de ambii părinți vor avea să înainteze și certificatul de moarte al mamei.

Dacă cererea de pensiune se înaintează după 3 luni dela moartea soțului sau tatălui — pensiunea se licvidează numai dela data intrării cererii.

VIII. Ajutoare extraordinare.

§ 28. Consistorul arhidiecezan poate acorda ajutoare extraordinare funcționarilor și urmașilor îndreptățiți la pensiuine, în caz de necesitate.

În cazul, când rămân mai mult de 4 copii, Consistorul poate acorda după necesitate ajutoare extraordinare și celorlalți copii, care ajutoare însă nu pot fi mai mari, ca ale copiilor îndreptățiți.

§ 29. Din venitul fondului se votează după putință o subvențiune corăspunzătoare internatului arhidiecezan pentru orfanii de preoți.

§ 30. În cazul morții unui membru în activitate se plătește urmașilor un ajutor de înmormântare egal cu salariul și gradațiile pe 3 luni, — iar pentru pensionari văduve și orfani pensiunile ori ajutoarele licvidate pe 3 luni.

§ 31. Dacă ulterior se constată o eroare de fapt cu privire la timpul servit, la persoană, vârstă sau retribuțiune, la rețineri sau la calculul pensiunii, atât pensionarul cât și Consistorul poate cere rectificarea pensiunii.

§ 32. Fondul de pensiuine se administrează separat de celelalte averi ale arhidiecezei și se poate elocă: 1. în depuneri la bancă, 2. în acții și efecte, 3. în realități.

IX. Cheltuelile serviciului pensiunilor sânt:

§ 33. 1. Pensiunile și ajutoarele prevăzute în §§-ii 9, 12, 13, 28, 29, 30.

2. Subvenții pentru plata personalului și materialului serviciului pensiunilor.

X. Dispoziții transitorii.

§ 34. Membrii vechi ai fondului de pensuni, cari încă nu și-au întregit taxele către fond potrivit statutelor formulate de Sinodul arhiepiscopesc în anul 1919, sunt în drept să le întregescă acum potrivit §-ului 14 din acele statute, plătind după sumele de întregire 10% interese de întârziere pe toți anii de serviciu înainte de 1 Aprilie 1921. Aceste sume se vor plăti în curs de 2 ani și se vor reține la cassa arhiepiscopescă din salar în rate lunare egale.

Membrii intrați în serviciu înainte de 1 Aprilie 1921 vor primi pe anii serviți înainte de acest termen pensia cuvenită conform statutelor după cari au plătit sau întregit taxele, și anume majorată conform §-ului 35, iar pentru anii serviți după 1 Aprilie 1921 după statutul prezent, § 9, socotindu-li-se însă după fiecare an din primii zece ani serviți sub regimul prezentului statut o pensie egală cu 4% din salar, gradații și bani de cuartir.

Membrii intrați în serviciu înainte de 1 Aprilie 1921 sunt în drept să răscumpere maximum jumătate din anii serviți înainte de 1 Aprilie 1921, plătind pe toți anii ce doresc să-și răscumpere, în curs de 2 ani, 5% dela retribuțiunile cari se socotesc la pensie și de cari beneficiază la răscumpărare. Sunt în drept să răscumpere și mai mulți ani, plătind de fiecare an un plus de 10% din retribuțiunile amintite mai sus.

Anii serviți dela 1 Aprilie 1921 încoace se vor adăuga la anii răscumpărați.

Membrii fondului dinainte de 1 Aprilie 1921, întrucât de prezent sunt în regulă cu plătirile și întregirile prevăzute în statutul din 1919, vor beneficia de răscumpărarea prevăzută în alineatul 4 al acestui §,

plătind pe jumătate din anii serviți înainte de 1 Aprilie 1921 — 3%, iar pe anii în plus 6% din retribuțiunile amintite în § 9 al prezentului statut.

§ 35. Pensionarilor de azi, cari au o pensie anuală până la 100 Lei anual, li se acordă pe viitor pensia majorată de 10 ori, iar ceice au o pensie mai mare de 100 Lei anual, pentru plusul dela 100 Lei în sus, de 5 ori, fără adaosul de 100%.

§ 36. Intrucât în cursul timpului pe cale legislativă s'ar lua din partea statului măsuri, ca pensiunile funcționarilor eclesiastici din arhidieceză să fie suportate de cassa generală de pensiuni, ce se află în administrația statului după legea generală de pensiuni, și drept urmare fondul de pensiuni și-ar pierde menirea precizată în alineatul 1 al §-ului 1, averea fondului cu intacta asigurare a drepturilor câștigate pentru trecut și pe lângă satisfacerea conștiințioasă a obligamentelor statutare față de pătași și urmașii lor îndreptățiți, rămâne în proprietatea arhidiecezei, spre a se subvenționa din venitele lui internatul pentru orfanii de preoți.

§ 37. *Statutul prezent intră în vigoare în mod provizor la 1 Iulie 1923*, având Consistorul a prezentă în proxima sesiune sinodală calcul matematic despre posibilitatea aplicării dispozițiilor cuprinse în aceste statute.

Statutul prezent, după punerea lui în aplicare definitivă, se poate modifica numai prin Sinodul arhidiecezan și numai prin un concluz luat cu o majoritate de 2 terțialități a voturilor celor prezenți. Propunerile de modificare pot veni numai prin sau dela Consistorul arhidiecezan, — care este dator să le publice în organul oficios al arhidiecezei cel puțin cu

15 zile înainte de întrunirea Sinodului, — și deodată cu convocatorul la Sinod să le comunice și deputaților sinodali.

§ 38. În cazul când dotațiunea actuală a celor îndreptățiți în § 1 la pensii s'ar micșora, ori ar interveni o modificare în alimentarea fondului, ori s'ar schimba situația valutară încât venitele fondului nu ar fi suficiente pentru plățirea cheltuelilor prevăzute în § 33, Sinodul arhiepiscopal trebuie să supună unei revizuiri dispozițiile privitoare la suma pensiunii și ajutoarelor și să le reducă după trebuințele ce vor rezultă din experiențele câștigate conform împrejurărilor.

§ 39. Cu aplicarea statutelor prezente se încredințează Consistorul arhiepiscopal, care va face o instrucțiune nouă, pe care o va pune în aplicare în mod provizor, iară la proxima sesiune sinodală o va prezenta spre aprobare.

L.

(Acluz la Nr. 78, pag. 45.)

Proiect de buget

al Consistorului arhidiecezei ortodoxe române de
Alba-Iulia și Sibiu pro 1924.

I. Fondul general administrativ.

	Lei	b.
a) Acoperire	1 687,534	50
b) Recerințe:		

a) Salare:

1. Pentru posturi ocupate în gremiu .	957 290	—
2. Pentru posturi vacante în gremiu .	179,760	—

b) Dotația protopopilor:

3. Integritate la salar	12,000	—
-----------------------------------	--------	---

c) Spese:

4. Contribuție	15,000	—
5. Conservarea edificiilor	10,000	—

d) Trebuințe materiale:

6. Combustibil (încălzit, luminat) . .	50,000	—
7. Tipărituri și recvizite	60,000	—
8. Vizitațiuni canonice	50,000	—
9. Monitorul oficial	30,000	—
10. Esmisiuni și diurne	40,000	—
11. Pentru cursul pastoral	50,000	—
12. Diurne deputaților sinodali . . .	35,000	—

13.	Diurne deputaților congresuali	35,000.—
14.	Biblioteca arhiepiscopozană	20,000.—
15.	Intreținerea reședinței mitropolitane	30,000.—
16.	Chirii	12,000.—
17.	Muzeul bisericesc	10,000.—
18.	Suștinerea organism. mitrop.	1,000.—
19.	Remunerații	5,000.—
20.	Scopuri de caritate	5,000.—
21.	Spese mărunte și neprevăzute	4,000.—
	Capitalizare	76,484.50
	Total	1.687,534.50

Bilanț:

Acoperire	1.687,534.50
Rezerve	1.687,534.50
Prisos	—.—

II. Fondul Seminarial și Școala Normală.

a) Acoperire 2.843,613.90

b) Rezerve:

1. Salare:

1.	Pentru posturi ocupate	319,404.—
2.	Pentru posturi vacante	160,320.—

2. Trebuințe materiale:

3.	Combustibil (încălzit, luminat)	60,000.—
4.	Reparaturi și întreț. edificiilor	25,000.—
5.	Pentru bibliotecă	10,000.—
6.	Medicamente pentru elevi	8,000.—
7.	Reverenzi pentru elevi	90,000.—
8.	Complectarea mobilierului	20,000.—
9.	Intreținerea internatului	300,000.—
10.	Salare pentru corpul didactic	627,086.40
11.	Salare pentru personalul de serviciu	36,000.—
12.	Casa cercuială	5,376.—

13.	Combustibil	84,000.—
14.	Luminat	24,000.—
15.	Mobilier și colecții	80,000.—
16.	Întreținerea internatului	895,000.—

3. Alte recerințe:

17.	Contribuție	14,000.—
18.	Taxa administrativă	12,500.—
19.	Conservarea edificiilor	15,000.—
	Capitalizare	57,927.50
Total		2.843,613.90

Bilanț:

Acoperire	2.843,613.90
Recerințe	2.843,613.90
Prisos —.—	

III. Fondul Catedralei.

a) Acoperire 451,298.—

b) Recerințe :

1. Salarii 165,918.—

Trebuințe materiale:

2.	Combustibil (înlăzit, luminat)	20,000.—
3.	Spese de întreținere	20,000.—
4.	Susținerea corului	60,000.—
5.	Odăjdii	50,000.—
6.	Clopote	100,000.—
7.	Pentru internatul arhidiecezan	10,000.—
	Capitalizare	25,380.—
Total		451,298.—

Bilanț:

Acoperire	451,298.—
Recerințe	451,298.—
Prisos —.—	

IV. Fondul internatului arhidiecezan.

a) Acoperire 327,000.—

b) Recerințe:

1. Intreținerea internatului 270,000.—

2. Incălzit și luminat 30,000.—

3. Conservarea edificiilor 10,000.—

Capitalizare 17,000.—

Total 327,000.—

Bilanț:

Acoperire 327,000.—

Recerințe 327,000.—

Prisos —.—

V. Fondul Rudolfin.

a) Acoperire 17,640.—

b) Recerințe:

1. Contribuție 2,000.—

2. Taxa administrativă 1,900.—

3. Dotația clerului arhidiecezan 1,000.—

4. Conservarea edificiilor 2,000.—

5. Fondului de pensii 2,500.—

Capitalizare 8,240.—

Total 17,640.—

Bilanț:

Acoperire 17,640.—

Recerințe 17,640.—

Prisos —.—

VI. Fondul Tipografiei.

a) Acoperire 47,807.50

b) Recerințe:

1. Contribuție	5,000.—
2. Taxa administrativă	4,675.—
3. Conservarea edificiilor	5,000.—
4. Ajutoare văduvelor preotese	5,000.—
5. Salare	4,000.—
Capitalizare	24 132.50
Total	47,807.50

Bilanț:

Acoperire	47,807.50
Recerințe	47,807.50
Prisos	—.—

VII. Fondul bisericilor sărace.

a) Acoperire 3,807.50

b) Recerințe:

1. Taxa administrativă	439.—
2. Ajutoare bisericilor	1,000.—
Capitalizare	2,368.50
Total	3,807.50

Bilanț:

Acoperire	3,807.50
Recerințe	3,807.50
Prisos	—.—

VIII. Fondul școlar eparhial.

a) Acoperire 42,595.—

b) Recerințe:

1. Taxa administrativă	1,338.—
2. Ajutoare școalelor	5,000.—
3. Ajutoare dela Universitatea săsească	34 500.—
Capitalizare	1,757.—
Total	42,595.—

Bilanț:

Acoperire	42,595.—
Recerințe	42,595.—
Prisos	—.—

IX. Fondul de pensii arhidiecezan.

a) Acoperire 245,692.50

b) Recerințe:

1. Pensii	70,000.—
2. Taxa administrativă	3,332.—
Capitalizare	172,360.50
Total	245,692.50

Bilanț:

Acoperire	245,692.50
Recerințe	245,692.50
Prisos	—.—

X. Fundațiunea Moga.

a) Acoperire 2,737.50

b) Recerințe:

1. Taxa administrativă	262.—
2. Fondului Rudolfin	200.—
3. Stipendii	1,750.—
4. Contribuție	200.—
Capitalizare	325.50
Total	2,737.50

Bilanț:

Acoperire	2,737.50
Recerințe	2,737.50
Prisos	—.—

XI. Fundațiunea Francisc Iosefin.

a) Acoperire 5,070.—

b) Recerințe:

1. Taxa administrativă 547.—

2. Stipendii pentru teologi și pedagogi } 1,500.—

3. Stipendii pentru gimnaziști. }

Capitalizare 3,023.—

Total 5,070.—

Bilanț:

Acoperire 5,070.—

Recerințe 5,070.—

Pris os —.—

XII. Fundațiunea Șaguna.

a) Acoperire 9,675.—

b) Recerințe:

1. Taxa administrativă 949.—

2. Remunerație secretarului 115.—

3. Diurne membrilor din comisie 150.—

4. $\frac{2}{4}$ din venit ajutor bisericilor 4,230.50

5. $\frac{1}{4}$ din venit ajutor școalelor 2,115.25

Capitalizare 2,115.25

Total 9,675.—

Bilanț:

Acoperire 9,675.—

Recerințe 9,675.—

Pris os —.—

XIII. Fundațiunea Pantazi.

a) Acoperire 150,000.—

b) Recerințe:

1. Contribuție	25,000.—
2. Taxa administrativă	15 968.—
3. Conservarea edificiilor	10,000.—
4. Interese după împrumuturi	2 500.—
5. Chirie F. General	2,000.—
6. Chirie F. Catedralei	2,400.—
Capitalizare	92,132.—
Total	150,000.—

Bilanț:

Acoperire	150,000.—
Receințe	150,000.—
Prisos	—.—

XIV. Fundațiunea Andronic.

a) Acoperire 31,337.50

b) Receințe:

1. Contribuție	2,500.—
2. Taxa administrativă	3,276.—
3. Ajutoare meseriașilor	7,500.—
4. Conservarea edificiilor	1,000.—
Capitalizare	17,061 50
Total	31,337.50

Bilanț:

Acoperire	31,337.50
Receințe	31,337.50
Prisos	—.—

XV. Fundațiunea Miron Romanul.

a) Acoperire 2,075.—

b) Receințe:

1.	Taxa administrativă	306.—
2.	Stipendii	500.—
	Capitalizare	1,269.—
	Total	2,075.—

Bilanț:

Acoperire	2,075.—
Recerințe	2,075.—
Prisos	—.—

XVI. Fundațiunea Dr. A. Mihaiu.

a) Acoperire 1,510.—

b) Recerințe:

1.	Taxa administrativă	234.—
2.	Stipendii	1,000.—
	Capitalizare	276.—
	Total	1,510.—

Bilanț:

Acoperire	1,510.—
Recerințe	1,510.—
Prisos	—.—

XVII. Fondul Cultural.

a) Acoperire 30,490.25

b) Recerințe:

1.	Taxa administrativă	3,438.—
	Capitalizare	27,052.25
	Total	30,490.25

Bilanț:

Acoperire	30,490.25
Recerințe	30,490.25
Prisos	—.—

XVIII. Fondul de Asigurare.

a) Acoperire	19,510.—
b) Recerințe:	
1. Taxa administrativă	2,284.—
2. Desdaunări	2,500.—
3. Ajutoare pentru zidiri de biserici	5,000.—
Capitalizare	9,726.—
Total	19,510.—

Bilanț:

Acoperire	19,510.—
Recerințe	19,510.—
Pris os	—.—

XIX. Fondul Orfelinatului.

a) Acoperire	165,450.—
b) Recerințe:	
1. Taxa administrativă	8,905.—
2. Conservarea edificiilor	1,000.—
3. Susținerea Orfelinatului	150,000.—
4. Contribuție	1,000.—
5. Extraordinare	1,000.—
Capitalizare	3,545.—
Total	165,450.—

Bilanț:

Acoperire	165,450.—
Recerințe	165,450.—
Pris os	—.—

XX. Fundațiunea A. Lebu.

a) Acoperire	45,080.—
b) Recerințe:	

1. Taxa administrativă	3,796.—
2. Conservarea edificiilor	2,500.—
3. Contribuție	2,000.—
Capitalizare	36,784.—

Total 45,080.—

Bilanț:

Acoperire	45,080.—
Recerințe	45,080.—

Prisos —.—

XXI. Fundațiunea Cologea.

a) Acoperire 550.—

b) Recerințe:

1. Taxa administrativă	65.—
2. 3 stipendii à Lei 60.—	180.—
Capitalizare	305.—

Total 550.—

Bilanț:

Acoperire	550.—
Recerințe	550.—

Prisos —.—

XXII. Fundațiunea Peiovicu.

a) Acoperire 117.—

b) Recerințe:

1. Taxa administrativă	7.—
Capitalizare	110.—

Total 117.—

Bilanț:

Acoperire	117.—
Recerințe	117.—

Prisos —.—

XXIII. Fundațiunea V. Vlad.

a) Acoperire 2,850.—

b) Recerințe:

1.	Taxa administrativă	268.—
2.	Contribuție	270.—
3.	Stipendii	500.—
4.	Conservarea edificiilor	200.—
	Capitalizare	1,612.—
	Total	2,850.—

Bilanț:

Acoperire	2,850.—
Recerințe	2,850.—
Prisos	—.—

XXIV. Fundațiunea I. Mețianu.

a) Acoperire 11,720.—

b) Recerințe:

1.	Taxa administrativă	1,999.—
	Capitalizare	9,721.—
	Total	11,720.—

Bilanț:

Acoperire	11,720.—
Recerințe	11,720.—
Prisos	—.—

XXV. Fundațiunea Cirlea.

a) Acoperire 525.—

b) Recerințe:

1. Taxa administrativă	22.—
2. Corului bisericesc Sibiiu-Cetate .	150.—
3. Corului bisericesc Alba-Iulia . . .	150.—
Capitalizare	203.—
Total	525.—

Bilanț:

Acoperire	525.—
Recerințe	525.—
Prisos	—.—

Sibiiu, din ședința Consistorului arhidiecezan,
ca senat epitropesc, ținută la 9 Martie 1923.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

PROTOCOLUL
SINODULUI ANUAL
ȚINUT LA ANUL 1924.

Protocolul

**Sinodului anual al Arhidiecezei ortodoxe
române de Alba-Iulia și Sibiiu, ținut în
Sibiiu, la anul 1924.**

Ședința I.

ținută la 21 Aprilie (4 Maiu), 1924.

Prezident:

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Notar:

Dr. George Proca.

1. În urma convocării făcute prin literile I. P. S. Sale Domnului arhiepiscop și mitropolit Dr. Nicolae Bălan dela 2/15 Aprilie a. c. Nr. 3958 Pres. alăturate la acest protocol sub litera A), deputații sinodali au participat azi la sfânta liturgie împreună cu chemarea Duhului sfânt, oficiată în biserica catedrală. După terminarea ritualelor s'au întrunit tot acolo, unde invitat prin o deputațiune se prezintă și Înalt Preasfinția Sa și ocupând locul prezidial, prin cuvântarea acluză la acest protocol sub litera B), declară sesiunea ordinară a Sinodului arhidiecezan pentru anul 1924 deschisă.

2. Prezidentul numește notari interimali pe Dr. George Proca și Constantin Moldovan deputați din cler și pe Nicolae Colan, Dr. Octavian Filipescu, Ioan Moșoiu și Dr. Ioan Popa deputați mireni.

3. Se prezintă raportul Consistorului arhidiecezan dela 20 Aprilie 1924, Nr. 4473, prin care se înaintează actele electorale ale deputaților la Sinodul arhidiecezan pe noul period de 3 ani: 1924, 1925 și 1926, dimpreună cu protestele intrate contra alegerilor.

4. Cetindu-se apelul nominal, își prezentează credenționalele în persoană următorii deputați: 1. Anastasiu Boiu, 2. Nicolae Borzea, 3. Dr. Ioan Bunea, 4. Ioan Căndea, 5. Dr. Nicolae Comșa, 6. Dr. Aurel Crăciunescu, 7. Nicolae Colan, 8. Pompiliu Dan, 9. Aron Demian, 10. Petru Drăgits, 11. Dr. Octavian Filipescu, 12. Ioan Ghișe, 13. Dr. Cornel Glava, 14. Ioan Hamsea, 15. Iosif Iancu, 16. Ioan Ionică, 17. Dr. Ioan Ioanoviciu, 18. Dr. George Măcelariu, 19. Nicolae Macrea, 20. Sergiu Medean, 21. Constantin Moldovan, 22. Ioan Moșoiu, 23. Ioachim Muntean, 24. Ioan Muntean, 25. Victor Păcală, 26. Dr. Grigorie Păltinean, 27. Alexandru Pavloviciu, 28. Avram Pecurariu, 29. Pompiliu Piso, 30. Dr. Ioan Popa, 31. Dr. Cornel Popescu, 32. Ioan de Preda, 33. Ioan Prescurea, 34. Dr. George Proca, 35. Dumitru Secărea, 36. Dr. Nicolae Schiau, 37. Dr. Nicolae Stinghe, 38. Dr. Ioan Stroia, 39. Dr. Nicolae Vecerdea, 40. Mateiu Voileanu.

5. Prin alți deputați se prezentează credenționalele deputaților: Dr. Lucian Borcia, Andreiu Ludu, Dr. Dionisie Roman, Dr. Victor Stanciu și Eugen Todoran.

6. Constatându-se că sunt prezenți 43 deputați, deci peste jumătate din numărul total,

Sinodul este îndreptăţit a începe lucrările, deci în sensul §-ului 4 din Regulamentul afacerilor interne, se procede la împărţirea deputaţilor în 4 secţiuni verificătoare, astfel că:

Secţiunea I constatătoare din deputaţii cercurilor I—V verifică pe deputaţii cercurilor VI—X.

Secţiunea II constatătoare din deputaţii cercurilor VI—X verifică pe deputaţii cercurilor XI—XV.

Secţiunea III constatătoare din deputaţii cercurilor XI—XV verifică pe deputaţii cercurilor XVI—XX.

Secţiunea IV constatătoare din deputaţii cercurilor XVI—XX verifică pe deputaţii cercurilor I—V.

Actele electorale, credenţionalele şi protestele, se împart în modul indicat, secţiunilor verificătoare.

Anunţându-se şedinţa proximă pe mâne la ora 9 a. m. în sala cea mare a prefecturii, şi punându-se la ordinea zilei rapoartele secţiunilor verificătoare, şedinţa se încheie la ora 1 p. m. din zi.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop şi mitropolit.

Dr. George Proca m. p.,
notar.

Ședința II.

ținută la 22 Aprilie (5 Maiu), 1924.

Prezident :

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Notar :

Dr. Ioan Popa.

Ședința se deschide la ora 9 a. m.

7. Se citește protocolul ședinței I. din 21 Aprilie (4 Maiu).

Se autentică.

8. La ordinea zilei urmează referadele secțiunilor verificatoare :

Secțiunea I prin referentul Dr. Nicolae Schiau raportează despre actele electorale din cercurile VI, VII, VIII, IX și X și arată că toți deputații din cercurile acestea și-au prezentat credenționalele, iar actele electorale sunt în ordine, nu sunt atăcate prin protest nici dificultate din oficiu, cu observarea că în cercul VI Orăștie a fost proclamat ales un singur deputat mirean, căci al doilea membru, care a întrunit majoritatea voturilor a fost totodată și comisar consistorial la scrutinii, a renunțat la mandat.

Verificarea deputaților: Dumitru Secărea, Aron Demian, Dr. Ioan Dobre, Dr. Virgil Olariu, Dr. Petru Groza, Dr. Cornel Popescu, Iosif Iancu, Dr. Nicolae Vecerde, Andreiu Ludu, Nicolae Macrea, Dr. George Dănilă, Con-

stantin Moldovan, Dumitru Comșa, Nicolae Colan se ia spre știre.

Referitor la al II-lea loc de deputat în cercul VI Orăștie, actele se depun pe masa biroului, spre a se predă comisiei verificătoare, care se va alege.

9. Secțiunea II prin referentul Dr. Cornel Popescu raportează asupra actelor electorale din cercurile XI, XII, XIII, XIV și XV și arată, că toți deputații și-au prezentat credenționalele, iar actele electorale nu sunt atăcate prin protest, nici dificultate din oficiu. Se verifică mandatele tuturor deputaților aleși.

Verificarea deputaților: Valeriu Goron, Dr. Ioan Marghita, Dr. Ioan Jantea, Pompiliu Piso, Dr. Cornel Glava, Ioan Ghișe, Dr. Aurel Crăciunescu, Dr. Dionisie Roman, Alexandru Pavloviciu, Ioan Muntean, Dr. Ioan Ioanoviciu, Dr. Octavian Filipescu, Dr. George Proca, Dr. Grigorie Păltineanu și Dr. Ioan Popa se ia spre știre.

10. Secțiunea III prin referentul Dr. Aurel Crăciunescu raportează despre actele electorale din cercurile XVI, XVII, XVIII, XIX și XX și arată, că alegerile sunt în ordine afară de a deputatului Dr. Nicolae Stinghe din cercul XVI Brașov și Ioan Moșoiu din cercul XVII Bran, precum și a deputaților mireni din cercul XVIII Făgăraș atăcate prin protest.

Verificarea deputaților: Dr. Ioachim Ciurea, Pompiliu Dan, Ioan Hamsea, Ioan Ionică, Nicolae Borzea, Ioan Căndea, Ioan de Preda, Dr. Victor Stanciu, Ioachim Muntean, Victor Păcală și Ioan Prescurea se ia spre știre, iar actele alegerii deputaților Dr. Nicolae Stinghe, Ioan Moșoiu precum și protestele înaintate contra alegerii deputaților mireni din cercul Făgăraș, se depun pe masa biroului spre a se predă comisiei verificătoare.

11. Secțiunea IV prin referentul ei Dr. Ioachim Ciurea raportează despre actele electorale din cercurile I, II, III, IV și V și arată că toți deputații și-au prezentat credenționalele. Alegerile sunt în ordine afară de alegerea deputatului din cler Eugen Todoran în cercul V Blaj, iar alesul deputat mirean Victor Fincu în cercul V Blaj în decursul timpului a reposat.

Verificarea deputaților: Mateiu Voileanu, Dr. Ioan Bunea, Octavian Goga, Dr. Ioan Stroia, Dr. Nicolae Comșa, Petru Drăghits, Avram Pecurariu, Dr. George Măcelariu, Dr. Nicolae Schiau, Sergiu Medean, Dr. Lucian Borgia, Dr. Atanasie Moga și Anastasie Boiu se ia spre știre.

Alegerea deputatului al II-lea mirean din cercul Blajului a rămas fără obiect și cercul se declară vacant, iar

în ceea ce privește alegerea deputatului din cler din cercul V Blaj, dificultată din oficiu, actele electorale se depun pe masa biroului pentru a fi predate comisiunii verificătoare.

12. Constatându-se verificate mandatele alor 53 deputați,

Prezidiul declară Sinodul capabil de a aduce concluse valide.

13. Urmând la ordinea zilei alegerea biroului sinodal și a comisiunilor,

Ședința se suspendă pe 10 minute, pentru a se face combinațiunile de lipsă.

14. Redeschizându-se ședința la propunerea deputatului Dr. George Proca, se aleg cu aclamare:

I. In birou:

a) Din cler: Constantin Moldovan și Dr. George Proca ; b) mireni: Nicolae Colan, Dr. Octavian Fllipescu, Dr. Ioan Jantea și Ioan Moșoiu, dintre cari președintele conform §-ului 5 din Regulamentul afacerilor interne numește notar general pe Dr. George Proca.

II. In comisiunea verificătoare:

a) Din cler: Valer Goron, Ioan Hamsea și Dr. Cornel Popescu ; b) mireni : Dr. Ioachim Ciurea, Dr. Cornel

Glava, Dr. Ioan Ioanoviciu, Dr. George Măcelariu, Dr. Ioan Popa și Ioan Prescurea.

III. In comisiunea organizatoare:

a) Din cler: Sergiu Medean, Ioachim Muntean și Mateiu Voileanu; *b)* mireni: Dr. Lucian Borcia, Dr. Nicolae Comșa, Petru Drăghits, Octavian Goga, Ioan de Preda și Dr. Nicolae Vecerdea.

IV. In comisiunea bisericească:

a) Din cler: Dr. Aurel Crăciunescu, Avram Pecurariu și Dr. Nicolae Stinghe; *b)* mireni: Iosif Iancu, Dr. Ioan Marghita, Dr. Atanasie Moga, Dr. Virgil Olariu, Dr. Grigorie Păltineanu și Dr. Nicolae Schiau.

V. In comisiunea școlară:

a) Din cler: Andreiu Ludu, Dr. Ioan Stroia și Eugen Todoran; *b)* mireni: Dr. Ioan Bunea, Pompiliu Dan, Aron Demian, Victor Păcală, George Popa-Liseanu și Victor Stanciu.

VI. In comisiunea financiară:

a) Din cler: Nicolae Borzea, Ioan Căndea și Pompiliu Piso; *b)* mireni: Anastasiu Boiu, Dumitru Comșa, Ioan Ionică, Nicolae Macrea, Alexandru Pavloviciu și Dr. Dionisie Roman.

VII. In comisiunea petiționară:

a) Din cler: Ioan Muntean și Dumitru Secărea; b) mireni: Dr. George Dănilă, Ioan Ghișe și Constantin Radovici.

15. Se prezentează:

- a) Raportul general al Consistorului arhidiecezan Nr. 4064.
- b) Raportul Consistorului arhidiec. Nr. 3007, prin care promovează testamentul arhiepiscopului Dr. Ilarion Pușcariu și literile fundamentale spre aprobare.
- c) Raportul Consistorului arhidiec. Nr. 3661, prin care promovează testamentul protopopului Ioan Droc și soției sale Agapia dimpreună cu literile fundamentale spre aprobare.
- d) Raportul Consistorului arhidiec. Nr. 3432, prin care se cer înviațiuni în cauza salarizării preoțimii.
- e) Raportul Consistorului arhidiec. Nr. 3808, prin care promovează cererea asesorelui Dr. Andrei Gâlea pentru recunoașterea anilor de serviciu prestați la stat ca revizor școlar.
- f) Raportul Consistorului arhidiec. Nr. 3771, prin care promovează cererea secretarului consistorial Virgil Nistor pentru recunoașterea anilor de serviciu la Consiliul dirigent.
- g) Raportul Consistorului arhidiec. Nr. 3772, prin care promovează apelul protopopului

Emilian Stoica contra decisului consistorial Nr. 9777/923.

- h)* Raportul Consistorului arhidiec. Nr. 3727, prin care promovează proiectul pentru modificarea Statutului provizor al fondului de pensii.
- i)* Raportul Consistorului arhidiec. Nr. 779, prin care promovează proiectul de arondare al cercurilor electorale pentru deputații sinodali.
- j)* Raportul Consistorului arhidiec. Nr. 3688, referitor la împărțirea fondurilor și fundațiilor cu dieceza Clujului.

Se predau comisiei organizatoare.

16. Se prezintă:

- a)* Raportul senatului bisericesc Nr. 3946.
- b)* Raportul în chestia catehizării Nr. 4111.
- c)* Raportul Consistorului Nr. 3949, prin care promovează proiectul de Statute pentru organizarea tinerimei adulte.
- d)* Raportul despre muzeul bisericesc Nr. 4389.
- e)* Raportul în chestiunea mișcării sectare Nr. 4126.
- f)* Raportul despre situația bisericii din America Nr. 4388.

Se predau comisiei bisericești.

17. Se prezintă:

- a)* Raportul senatului școlar Nr. 3698.
- b)* Raportul despre orfelinatul arhidiecezan Nr. 4169.

- c) Raportul despre internatul pentru orfanii de preoți.

Se predau comisiei școlare.

18. Se prezentează:

- a) Raportul senatului epitropesc Nr. 3807.
- b) Raportul prin care senatul epitropesc promovează cererea lui I. Bidu pentru estradarea fundațiunei «Anonime» Nr. 8191.
- c) Raportul prin care senatul epitropesc propune amortizarea acțiunilor: «Industria», «Hondoleana» și «Jiana» Nr. 10,344.
- d) Raportul prin care senatul epitropesc promovează conspectul donațiunilor din 1923 întocmit după protopopiate Nr. 3749.
- e) Raportul despre votarea și distribuirea bursei din fundațiunea «Andronic» Nr. 4390.
- f) Raportul despre Bugetul fondului tipografiei arhidiecezane pro 1925 Nr. 4527.
- g) Raportul Comisiei tipografiei arhidiecezane despre activitatea anului trecut Nr. 5528.
- h) Raportul despre socoțile fondurilor și fundațiunilor arhidiecezane pe 1923 Nr. 4522.
- i) Raportul prin care se promovează Bugetul pro 1925 Nr. 4523.
- j) Raportul prin care se promovează rațiociniul tipografiei arhidiecezane pe 1922/23.
- l) Raportul prin care se promovează rațiociniul librăriei arhidiecezane pe 1922/23.

Se predau comisiei financiare.

19. Se prezentează cererile de concediu ale deputaților Dr. Ioan Dobre, Dr. Petru

Groza și Dr. Virgil Olariu pe întreaga sesiune și a deputatului Constantin Radovici pe 3 zile.

Concediile cerute se acoardă.

Fiind ordinea zilei exhaustată, și anunțându-se ședința proximă pe Marți în 23 Aprilie (6 Maiu) a. c., la ora 5 p. m. I. P. S. Sa aduce la cunoștința dlor deputați, că mâne fiind sârbătoarea marelui mucenic Gheorghe, după sf. liturgie va celebra un parastas pentru odihna sufletelor adormiților în Domnul arhieriei noastre și mecenății bisericii și poporului nostru și roagă pe dnii deputați să participe la acest act solemn.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. Ioan Popa m. p.,
notar.

Ședința III.

ținută la 23 Aprilie (6 Maiu) 1924.

Prezident:

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Notar:

Constantin Moldovan.

Ședința se deschide la ora 5 p. m.

20. Se cetește protocolul ședinței a II-a din 22 Aprilie 1924.

Se autentică.

21. Se prezintă actul Consistorului arhidiecezan Nr. 4168, referitor la ridicarea institutului nostru teologic la rangul de academie teologică.

Se predă comisiei bisericești.

22. Cererea profesorului pensionat Dumitru Comșa pentru majorarea pensiunii.

Se predă comisiei organizatoare.

23. Deputatul Ioachim Muntean face următoarea propunere:

Având în vedere, că forma alegerilor indirecte de deputați în corporațiunile noastre superioare bisericești, așa cum se practică acum conform regulamentelor în vigoare, este împreună nu numai cu pierdere de timp prețios pentru poporul nostru muncitor, ci și cu spese bănești simțitoare pentru bisericile noastre în deobște sărace, de cari spese beneficiază mai ales străinii;

Având în vedere, că acele alegeri s'ar putea face în mod mai simplu, cu acelaș rezultat, dar fără daune materiale, — propun să se schimbe procedura în așa fel, ca pentru alegerea membrilor din cler la Sinodul protopopesesc preoțimea din tract să voteze cu țiduli pe cari să le trimită la oficiul protopopesesc, care va face scrutiniul și va statorește rezultatul. Aceiaș modalitate se va urmări și la alegerea deputaților mireni, trimițându-se protocoalele cu poșta, nu prin delegați sau bărbați de încredere, iar oficiul protopopesesc le va examina și scrutina, rămânând Sinodului dreptul și competența de a verifica alegerile ambelor categorii de membri din cler și dintre mireni. Aceiaș procedură s'ar putea aplica, cu unele precizări speciale și la alegerile pentru sinoadele eparhiale, ba chiar și pentru Congres, numindu-se pe lângă comisarii consistoriali și câte unul sau doi substituiți, ca comisioane de scrutiniu.

Se dă comisiei organizătoare.

24. Urmează la ordinea zilei comisia verificătoare, referentul acesteia Dr. Cornel Glava raportează despre actele alegerii de deputat din cler cercul V Blaj unde a fost proclamat de deputat profesorul Eugen Todoran. Alegerea a fost dificultată din partea secției IV și se dificultează și din partea comisiei din motivul, că candidatul proclamat de ales este înrudit cu comisarul consistorial Nicolae Todoran, care a prezidat alegerea, fiind acesta tatăl candidatului, precum și din motivul, că deși n'a întrunit nici un candidat majoritatea absolută a voturilor date, totuși nu s'a ținut cont de dis-

pozițiunea §-ului 22 din Regulament de a se face a II-a alegere, ci s'a tras soarte.

Sinodul în conformitate cu propunerea comisiei decide anularea mandatului și ordonarea unei noi alegeri pentru restul sesiunii sinodale.

25. Aceiaș comisiune prin acelaș referent raportează despre actul electoral al deputatului Ioan Moșoiu ales în cercul electoral Bran. Impotriva acestei alegeri a intrat protest pe motivul, că s'au comis ingerințe asupra alegătorilor. Pe lângă neluarea în considerare a protestului ca nebazat, la propunerea comisiei,

Sinodul verifică mandatul deputatului mirean Ioan Moșoiu în cercul XVII Bran.

26. Aceiaș comisiune prin acelaș referent raportează despre actul electoral din cercul Orăștie asupra alegerii deputatului al II-lea mirean.

Constatând comisiunea, că din 4 candidați, majoritatea voturilor a întrunit-o dnii Aron Demian și Dr. Aurel Vlad, care a fost și comisarul consistorial și care în decursul scrutiniului a declarat, că și în cazul dacă ar întruni majoritatea, renunță la mandat; — comisiunea propune proclamarea de al doilea deputat sinodal mirean în cercul Orăștie pe dnul Ioan Bratu, ca unul ce a întrunit cel mai mare număr de voturi, după candidatul Dr. Aurel Vlad.

Deputatul Dr. Lucian Borgia face contrapropunere de a se anulă alegerea mireană din

cercul VI Orăștie în ce privește al II-lea mandat pentru care majoritatea voturilor a întrunit-o Dr. Aurel Vlad și propune a se ordona alegere nouă.

După o discuție meritorică la care iau parte mai mulți deputați, punându-se la vot contra propunerea deputatului Dr. Lucian Borcia se primește cu majoritate de voturi și

Sinodul decide a se face alegere nouă pentru un deputat mirean în cercul al VI-lea Orăștie pentru restul sesiunii sinodale.

27. Aceiaș comisiune prin acelaș referent raportează despre actul electoral al deputatului din cler Dr. Nicolae Stinghe, ales în cercul Brașov.

În contra acestei alegeri a intrat protest din motivul, că în protocolul de alegere nu sunt induși alegătorii prezenți sau cel puțin votanții, ci se spune numai, că au votat 18 alegători, iar pe biletele de votare nu e scris numele întreg al candidatului.

Comisiunea propune a nu se valida mandatul ci a se dispune alegere nouă.

Deputatul Dr. Aurel Crăciunescu face contra propunerea în sensul, că mandatul deputatului Dr. Nicolae Stinghe să se valideze, iar pentru greșala de formă comisă de comisarul consistorial încredințat cu conducerea actului alegerii, Consistorul să-l tragă la răspundere în forma ce va afla de bine.

Pusă la vot contra propunerea deputatului Dr. Aurel Crăciunescu,

Sinodul o primește și astfel se validează alegerea deputatului din cler Dr. Nicolae Stinghe în cercul XVI Brașov. Consistorul să provoace pe comisar a se justifica.

28. Aceiaș comisiune prin acelaș referent raportează asupra alegerii deputaților mireni din cercul XVIII Făgăraș atacate prin protest.

Comisiunea arată, că actele electorale referitoare la aceste alegeri nu au intrat la Sinod.

La propunerea comisiunei

Sinodul invită Consistorul să-i transpună actele referitoare la alegerea de deputați mireni din cercul XVIII Făgăraș.

29. La ordinea zilei urmează comisiunea organizatoare, care prin referentul Dr. Nicolae Vecerdea cetește raportul consistorial din ședința plenară dela 1 Aprilie 1924 Nr. 4064.

Sinodul ia raportul spre știre, îl acceptează de bază pentru desbaterea specială și îl aclude la protocol sub litera C).

Intrând în desbaterea specială a punctului I «Festivitățile din Reșinari la 50 de ani dela moartea marelui mitropolit Șaguna»,

Sinodul arhidiecezan ia act cu multă satisfacție de succesul strălucit cu care a fost comemorată la 28 și 29 Iunie st. v. 1923 în Sibiiu și Reșinari a cincizecea aniversare dela

moartea marelui nostru arhiepiscop și mitropolit Andreiu, printr'un considerabil șir de acte festive.

Exprimându-și această satisfacție, Sinodul arhidiecezan face totodată și constatarea, că prin participarea M. S. Regelui și M. S. Reginei dimpreună cu întreaga noastră dinastie glorioasă, prin participarea I. P. S. Sale mitropolitului primat însoțit de reprezentanții întregii mitropolii, a întregului guvern al Țării și a celorlalți factori și autorități, cari au azistat, reprezentând întreaga noastră viață publică, genialul arhiepiscop și mitropolit al Românilor ortodocși din Ungaria de altădată a fost recunoscut și consacrat în mod oficial de un mare bărbat al întregului neam românesc, care unit și întregit într'o Românie mare, constituie suveranul Stat Român de azi.

Punctul II din raportul consistorial referitor la aniversarea de 100 de ani dela moartea marelui dascăl «Gheorghe Lazăr»,

Sinodul arhidiecezan îl ia spre știre cu deplină mulțămire constatând, că festivitățile aranjate în Sibiiu Sâmbătă la 29 Septemvrie st. n. și în Avrig Duminecă la 30 Septemvrie n. 1923 pentru comemorarea aniversării centenare dela moartea marelui dascăl Gheorghe Lazăr, au fost tot așa de mărețe și strălucite ca și acelea din

Iunie 1923, prin care a fost comemorată aniversarea semicentenară dela moartea marelui Andreiu și că precum acesta, tot astfel și marele dascăl Gheorghe Lazăr a fost recunoscut și consacrat în mod oficial de un mare mort al neamului românesc și al suveranului Stat Român de azi.

Punctul III referitor la personalul din centru,

Se ia spre știre cu adausul, că Sinodul arhidiecezan exprimă și cu acest prilej sincere mulțămiri P. S. Sale episc. Lucian Triteanu pentru multele și bunele servicii ce le-a făcut arhiepiscopiei și mitropoliei noastre, dorindu-i tot binele și deplină sănătate ca să poată face tot asemenea servicii și episcopiei de Roman, la a căreia conducere a fost chemat.

Punctele IV, V, VI, VII, VIII și IX referitoare la alegerile congresuale, sinoadele arhidiecezane, reconstituirea corporațiunilor bisericești în parohii, protopopiate și referitor la esibite și ședințele consistoriale,

Se iau spre știre remarcându-se mișcarea mai vie, care s'a manifestat în sinoadele protopopești, promițând o activitate mai intensivă și rezultate mai pozitive.

30. La ordinea zilei urmează comisiunea bisericească, care prin referentul Dr. Aurel Cră-

ciunescu cetește raportul senatului bisericesc din 2 Aprilie 1924 Nr. 3946.

Fiind timpul înaintat I. P. S. Sa ridică ședința la ora 7 p. m., anunțând proxima ședință pe Miercuri în 24 Aprilie ora 9 a. m. având a urmă la ordinea zilei pertractarea raportului senatului bisericesc.

Dr Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Constantin Moldovan m. p.,
notar.

Ședința IV.

ținută la 24 Aprilie (7 Maiu) 1924.

Prezident:

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Notar:

Nicolae Colan.

Ședința se deschide la ora 9 a. m.

31. Se citește protocolul ședinței a III-a
dela 23 Aprilie a. c.

Se autentică.

32. La ordinea zilei urmează raportul comisiunii bisericești, asupra raportului Consistorului arhidiecezan ca senat bisericesc din 2 Aprilie 1924, care s'a cetit întreg în ședința a III-a din 23 Aprilie a. c. Referentul Dr. Aurel Crăciunescu propune și

Sinodul ia raportul în general cu aprobare la cunoștință, se primește ca bază la discuția specială și se anechează la protocol sub litera D).

33. Punctul 1 referitor la biserica dominantă,

Sinodul îl ia cu aprobare la cunoștință, exprimându-și totodată bucuria ce a avut-o fiecare membru al Sinodului când a cetit discursul magistral al I. P. S. Sale ținut în senat.

Sinodul exprimă I. P. S. Sale recunoștința și mulțămita sa cea mai

sinceră pentru deamna apărare și reprezentare a intereselor sfintei noastre biserici în cel mai înalt areopag al patriei noastre.

34. Punctele 2 și 3 referitor la vizitațiunile canonice, sfințiri de biserici, școale și alte momente, la propunerea comisiunei,

Sinodul le ia cu aprobare la cunoștință dorind I. P. S. Sale, să poată lucra în această formă ideală începută, încă decenii întregi deplin sănătos. În special Sinodul relevă impresia ce a rămas în sufletele credincioșilor noștri în urma vizitației canonice, impresie care va rămâne multă vreme în inima celor ce au avut fericirea să aibă în mijlocul lor pe Înaltul ierarh și să-i asculte înțeleptele lui povețe și părinteștile lui îndrumări.

Sinodul își exprimă sincera bucurie că i-a fost dat I. P. S. Sale să sfințească cu fastul cuvenit și peatra fundamentală a catedralei ortodoxe din Cluj, centrul preasfințitei episcopii a Vadului, Feleacului și Clujului, oraș care până ieri alaltăieri a fost calvarul neamului românesc.

35. Punctul 4 referitor la vizitațiile oficiilor protopopești prin asesorii consistoriali,

Sinodul îl ia cu aprobare la cunoștință, invitând Consistorul, ca pe viitor să prezinte un raport mai amă-

nunțit asupra acestor vizitațiuni, arătând demersurile luate pe baza experiențelor ce s'au făcut.

36. Punctul 5 referitor la misiunea internă,

1. Sinodul îl ia cu plăcere la cunoștință, relevând în special că exemplul adevărat pentru activitatea misionară internă a dat-o însuși I. P. S. Sa prin neobosita activitate ce a dezvoltat-o ținând conferențe în centrul arhidiecezei, insistând pentru convocarea Congresului misionar din partea Asociației clerului.

2. În scopul unui rezultat mai mare, Sinodul invită Consistorul să afle mijloacele și modalitățile de lipsă, ca toți elevii noștri dela toate școalele să poată avea cărți de rugăciune, iar adulții și ceilalți credincioși Biblia, în special Testamentul nou, care este o comoară nesecată de învățături, un izvor de apă vie pentru sufletele însetate de ceva mai înalt și sfânt.

3. Sinodul invită Consistorul, că precum s'a făcut în Sibiiu, să dispună să se facă și în celelalte orașe conferințe religioase în Duminicile din postul Crăciunului și al Paștilor pentru ucenici și servitorime.

4. Sinodul aproabă îngrijirea deosebită ce se dă din partea Consi-

storului păstoririi sufletești a garnizoanelor militare, a orfelinatelor, a diferitelor spitale și a penitenciarelor. Având însă în vedere, că în multe din aceste instituțiuni se află capele sau sale de rugăciuni adaptate și aranjate după alt rit, Sinodul invită Consistorul să intervină la forurile competente, ca acest inconvenient să fie înlăturat după posibilitate și cu timpul să poată fi în fiecare instituție de acest fel o capelă aranjată complet și adaptată după ritul bisericii noastre.

5. Sinodul își exprimă dorința, ca la fiecare spital din orașe să fie instituit un duhovnic, care să locuiască acolo, ca astfel să-și poată îndeplini cu toată acuratețea misiunea față de bolnavi.

6. După ce la cele mai multe oficii publice din arhidieceză se află crucea după ritul catolic, Consistorul se invită să facă pașii de lipsă pentru introducerea crucii după ritul ortodox în oficiile publice.

37. Punctul 6 referitor la cursul pastoral pe care Consistorul intenționează să-l țină,

Sinodul îl invită a face de cu vreme toate demersurile, ca la acest curs să poată lua parte un număr corespunzător de preoți punându-se mai mare pond pe instrucțiunea misionară,

procurând în scopul acesta mijloacele necesari, cum sunt: cărți, reviste, broșuri, din cari cei ce vor participa să-și poată câștiga cunoștințe temeinice și afară de conferințele ce se vor ține. Totodată Sinodul invită Consistorul, să intervină la înaltul guvern pentru acordarea speselor necesare, ca unul sau doi din preoți să poată fi trimiși la studiu în străinătate unde sunt școale speciale de misionari.

38. Punctul 7 referitor la activitatea culturală,

Sinodul ia cu aprobare la cunoștință raportul, relevând însemnatul progres ce s'a realizat în chestia caselor culturale, a bibliotecilor parohiale și poporale.

39. Punctul 8 referitor la creșterea clerului,

Sinodul îl ia la cunoștință aprobând toate demersurile făcute, ca seminarul Andreian să fie ridicat la rangul de academie.

40. Punctul 9 referitor la lipsa de preoți,

Sinodul îl ia cu aprobare la cunoștință. Lipsa de preoți și numărul mic al clericilor se explică mai clar prin faptul, că preoțimea bisericii ortodoxe e mai slab salarizată decât orice altă categorie de slujbași ai statului; de aceea Sinodul invită Con-

sistorul, ca chestiunea salarizării preoțimii să o facă de urgență obiect de studiu și să ceară cu toată insistența dela Înaltul guvern soluționarea echitabilă și deamănă a acestei probleme.

Pentru îmbunătățirea situației materiale a preoțimii și o mai grabnică rezolvare a chestiunii sesiunilor parohiale, Consistorul este invitat să intervină la ministerul de agricultură, ca bisericile să fie împărțășite cu pământ și porțiuni canonice deja la luarea în folosință a pământului expropriat, astfel ca trecerea dela acest stadiu la ultimul al improprietăririi, să fie cât mai lentă.

Fiind situația materială a bisericilor noastre la orașe foarte critică, Consistorul e invitat să intervină la ministerul de interne, ca în bugetele orașelor de reședință și al județelor să se introducă la cheltueli sume corespunzătoare pentru ajutorarea bisericilor noastre.

41. Punctul 10 referitor la parohiile și filiile nouă în care se arată un progres îmbucurător,

Se ia la cunoștință.

42. Punctul 11 referitor la locuirea stabilă a preoților în parohiile proprii,

Se ia cu aprobare la cunoștință.

43. Punctul 12 referitor la combaterea alcoolismului,

Consistorul se invită, ca față de acele persoane, cari în mod deosebit și-au dat prețiosul lor concurs sprijinind acțiunea bisericii noastre, să-și exprime mulțămita sa.

44. Punctul 13 referitor la numărul ședințelor, statul preoțesc, comune bisericesti, parohii vacante, numărul poporațiunii, procese matrimoniale și disciplinare, la propunerea comisiunii,

Sinodul îl ia la cunoștință.

Fiind timpul înaintat și anunțându-se ședința pe astăzi la ora 5 p. m., prezidentul ridică ședința la ora 12¹/₄.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Nicolae Colan m. p.,
notar.

Ședința V.

ținută la 24 Aprilie (7 Maiu) 1924.

Prezident :

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Notar :

Dr. Octavian Filipescu.

Ședința se deschide la ora 5 p. m.

45. Se cetește protocolul ședinței a IV-a ținută la 24 Aprilie (7 Maiu) 1924 a. m.

Se autentică.

46. La ordinea zilei urmează comisiunea școlară. Raportorul Pompiliu Dan cetește raportul general al Consistorului arhidiecezan ca senat școlar dela 3 Aprilie a. c. Nr. 3698. La propunerea comisiunei,

Sinodul ia raportul în general cu aprobare la cunoștință, se primește ca bază la discuția specială și se aclude la protocol sub litera E).

E)

47. In special:

1. Partea din raport referitoare la situațiunea liceului ortodox-român Andreiu Șaguna din Brașov, la propunerea comisiunei,

Sinodul îl ia la cunoștință, invitând Consistorul să îndrume direcțiunea liceului, ca la publicarea anuarului să mențină numirea legală de Liceul ortodox-român Andreiu Șaguna.

48. Punctul 2 referitor la liceul ortodox-român Avram Iancu din Brad, la propunerea comisiunei,

Sinodul ia raportul despre situația liceului Avram Iancu din Brad la cunoștință. Își exprimă deosebita sa bucurie asupra faptului, că acest liceu a fost întregit la opt clase și că la finea anului școlar 1922/23 s'a făcut aici primul examen de maturitate sub prezidiul I. P. S. Sale arhiepiscop și mitropolit Dr. Nicolae Bălan și invită Consistorul, a îndrumă direcțiunea, ca pe viitor să mențină la publicarea anuarului numirea legală completă de Liceul ortodox-român «Avram Iancu», exprimându-și totodată dorința, ca în anuarul ambelor licee Brașov și Brad să se înregistreze și rezultatul inspecțiilor făcute de autoritățile de control confesionale, iar rapoartele Consistorului către Sinod să cuprindă nu numai date statistice, ci și un expozeu asupra vieții interne pedagogice a acestor licee.

49. Punctul 3 referitor la școala normală Andreiu Șaguna din Sibiiu, la propunerea comisiunei,

Se ia la cunoștință raportul Consistorului asupra situației școalei noastre normale Andreiu Șaguna susținută de arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiiu.

50. Punctul 4 referitor la școalele primare ortodoxe-române, la propunerea comisiunii,

Sinodul ia cu aprobare la cunoștință raportul Consistorului privitor la situația școalelor primare ortodoxe-române, din care rezultă, că Consistorul a încercat toate mijloacele pentru validitatea drepturilor bisericii în chestiunea menținerii școalelor confessionale și regretă, că factorii competenți nu au onorat până acuma tradiția și punctul de vedere al bisericii noastre. Sinodul aproabă toți pașii făcuți de Consistor până acuma în această chestiune.

Astăzi când stăm în pragul noilor legiferări școlare, Sinodul invită Consistorul să intervină la guvernul țării, ca influința ce a avut-o biserica noastră până acuma asupra educației școalelor primare să se asigure și în viitor.

Școala primară până acum a fost un organ de propagandă vie a bisericii. Ca să nu fie lipsită nici în viitor biserica noastră de acest organ, cere să se garanteze în noua legislațiune școlară următoarele:

a) Controlul efectiv al bisericii asupra învățământului și educațiunei religioase-morale în școalele primare.

b) Aplicarea exclusivă de învățători ortodocși-români în școalele pri-

mare din comunele cu populațiune ortodoxă.

c) Invățământul normal să fie astfel legiferat, ca învățătorii absolvenți ai școalelor normale conform tradiției din trecut, să aibă pregătirea trebuincioasă în instrucțiunea religioasă, cultul religios, cântarea bisericească și conducerea corurilor bisericești în măsura în care să pregătesc astăzi elevii școalelor noastre normale confesionale.

d) Programa analitică a școalelor și manualele scrise să nu conțină e-rezii sau învățăminte contrare bisericii noastre dominante. Și în consecință, biserica să primească asigurări, că la indicațiunile forurilor bisericești manualele escepționate să fie scoase din uz.

e) Regulamentul disciplinar să prevadă sancțiuni contra acelor membri ai corpului didactic și acelor organe de control, cari ar agită contra bisericii noastre ortodoxe creștine sau prinținuta lor ar jigni convingerea religioasă a credincioșilor.

Consistorul va intensifica acțiunea pentru satisfacerea următoarelor nevoi culturale ale bisericii noastre:

1. Intregirea și desăvârșirea preceptelor bisericii noastre ortodoxe, a

educației tinereime școlare și adulte eșite din școalele primare.

2. Iniințarea de cursuri de adulți cu caracter religios.

3. Editarea și răspândirea de reviste bune poporale, religioase, menite a țină și pe mai departe legătura vie între biserică și credincioși.

4. Iniințarea de case culturale și societăți de lectură ortodoxe-române.

5. Iniințarea de școale cantorale, care să pună la îndemână bisericii cantori luminați, ca organ de propagandă culturală a bisericii.

6. Iniințarea și susținerea de alte asemenea instituții menite a cimentă și a intensifica legătura vie dintre biserică și credincioși.

7. Sinodul este convins, că statul român intregit și biserica dominantă a acestui stat urmând acelaș ideal cultural, vor găsi împreună căile, cari duc la realizarea acestui ideal.

8. Se invită Consistorul a creia un post de inspector general pentru inspectarea școalelor noastre.

51. La ordinea zilei urmează comisiunea financiară. Raportorul Anastasie Boiu cetește raportul general al Consistorului arhidiecezan ca senat episcopesc dela 30 Martie anul curent Nr. 3807.

Raportul se ia în general cu aprobare la cunoștință, se ia de bază la

discuția specială și se aclude la protocol sub litera F).

F)

52. In special:

Punctul 1 la propunerea comisiei,

Sinodul ia la cunoștință împărțirea fondurilor comune cu dieceza Clujului, situațiunea fondurilor, fundațiilor și depozitelor, dând indemnizare pentru suma supraerogatorilor de 371,772 Lei 76 bani. Se dă indemnizare referitor la rescumpărarea bonurilor de tezaur, invitând Consistorul să facă demersurile necesare pentru incassarea acestor bani.

53. Punctul 2 referitor la administrarea realităților arhidiecezane,

Sinodul ia raportul la cunoștință, invitând Consistorul să facă toate reparațiile necesare edificiilor și în primul rând reparațiunea catedralei; încât bugetul n'ar permite acoperirea cheltuielilor, se autorizează a le acoperi în formă de împrumut din alte fonduri.

Totodată se invită Consistorul să ceară urcarea etalonului la depunerile sale dela bănci cel puțin la 12%.

54. Punctul 3 referitor la administrarea moșiilor bisericești și la împrumutarea comunelor bisericești,

Sinodul invită Consistorul să ceară în modul cel mai hotărât îm-

părtășirea tuturor parohiilor și filiilor noastre cu sesiuni, iar pentru înfăptuire se roagă I. P. S. Sa mitropolitul împreună cu episcopii sufragani să stăruie la forurile competente; iar unde nu s'ar afla pământ arabil, să ceară echivalentul corăspunzător în pădure sau pășune.

55. Punctul 4 referitor la administrarea averii comunelor bisericești, la cumpărări și vinderi de realități și zidiri de biserici, case parohiale și case culturale,

Sinodul invită Consistorul să intervină pe lângă Înaltul guvern și în special ministerul cultelor, ca să se introducă în bugetul statului o sumă mai însemnată pentru subvenționarea zidirilor și reparațiilor de biserici.

56. Punctul 5 referitor la raportul consistorial în cauza proceselor legatelor Galacteon Șagău și Pantaleon Lucuța,

Se ia la cunoștință.

57. Punctul 6 referitor la socoțile bisericești,

Sinodul îl ia cu plăcere la cunoștință, și invită Consistorul, ca în acele parohii sau protopopiate unde organele chemate nu-și fac datoria, să trimită la fața locului comisar pe spe-sele celor vinovați.

58. Punctul 7 referitor la donațiuni, cari în decursul anului se ridică la suma de Lei 3.903,554.—,

Sinodul ia cu plăcere la cunoștință și invită Consistorul, ca spre a îndemna și pe alți fii ai bisericei noastre să jertfească pe altarul Domnului, donatorilor să li se exprime mulțămă — iar numele lor să se aducă la cunoștință publică prin ziarele noastre.

59. Aceiaș comisiune prin acelaș raportor, referază actul consistorial din 17 Decemvrie 1923, referitor la amortizarea alor 10 acțiuni dela băncile «Industria», «Hondoleana» și «Jiana», la propunerea comisiunei,

Sinodul decide amortizarea lor, invitând Consistorul a șterge aceste acții, ca fără valoare, din conspectele respective.

60. Aceiaș comisiune prin acelaș raportor, referază actul consistorial din 10 Aprilie a. c., Nr. 4390, referitor la votarea și distribuirea stipendiilor din fundațiunea Andronic pe anul 1924.

Sinodul ia raportul Consistorului cu aprobare la cunoștință.

Fiind timpul înaintat și anunțându-se proxima ședință pe mâine 25 Aprilie (8 Maiu) ora 9 a. m., ședința se încheie la ora 7³/₄ seara.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. Octavian Filipescu m. p.,
notar.

Ședința VI.

ținută la 25 Aprilie (8 Maiu) 1924.

Prezident:

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Notar:

Ioan Moșoiu.

Ședința se deschide la ora 9 a. m.

61. Se cetește protocolul ședinței a V-a dela 24 Aprilie a. c.

Se autentică.

62. La ordinea zilei urmează referada comisiei organizatoare, care prin raportorul Dr. Nicolae Vecerdea prezintă actul consistorial din 1 Aprilie a. c. Nr. 3808, prin care se promovează cererea asesorului consistorial Dr. Andrei Gâlea pentru recunoașterea anilor de serviciu prestați în afară de arhidieceză, ca revizor școlar și profesor de religiune la școala medie din Dej. La propunerea comisiei,

Sinodul îi recunoaște și încuviințează și acest timp de serviciu cu îndreptățire la pensie și gradație dela 1 Maiu 1919 până la 31 August 1923.

63. Aceiaș comisiune prin acelaș referent prezintă actul consistorial dela 1 Aprilie a. c. Nr. 3778, prin care se înaintează cererea secretarului consistorial Virgil Nistor pentru a i se recunoaște 2 ani și 10 luni de serviciu

prestat la Consiliul dirigent. La propunerea comisiunei,

Sinodul îi recunoaște și încuviințează cei 2 ani și 10 luni cu îndreptățire la pensie și gradații.

64. Aceiaș comisiune prin raportorul Ioan de Preda, prezintă actul Consistorului dela 1 Aprilie a. c. Nr. 3689 în chestiunea împărțirii fondurilor și fundațiunii cu eparhia Clujului. La propunerea comisiunei,

I. Sinodul acceptează raportul ca bază pentru desbaterea specială.

II. La discuție în special Sinodul enunță:

1. Raportul Consistorului din 1 Aprilie 1924 Nr. 3688, îl ia cu aprobare la cunoștință și decide în conformitate cu propunerile Consistorului, că menține concluzul său din 6/19 Aprilie 1923, Nr. 86/923 în deplină valoare.

2. Aproabă concluzul Consistorului arhidiecezan Nr. 8184/923 referitor la împărțirea taxei administrative.

3. Nu acceptează propunerea delegaților Consistorului din Cluj cuprinsă în procesul verbal din 5 Aprilie a. c. de cuprinsul, că chestiile neaplanate să se supună deciderii unui for de arbitrii instituit din partea Congresului național-bisericesc, ci decide, ca întreaga chestie a împărțirii fon-

durilor și fundațiunilor să se promoveze Consistorului mitropolitan spre ulterioară dispunere.

65. Aceiaș comisiune prin referentul Dr. Lucian Borgia prezintă actul consistorial de sub Nr. 3432 dela 5 Aprilie a. c. în chestia modalităților plătirii retribuțiunilor dela stat ale preoților și funcționarilor bisericești. La propunerea comisiunei,

Sinodul aproabă și își însușește în totul demersurile făcute de I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Nicolae, precum și de Consistor în chestiunea modalităților de plată a retribuțiunilor și ajutoarelor pe cari preoții și funcționarii bisericești le primesc din vistieria statului.

Sinodul constată, că organizațiunei noastre bisericești, precum și dreptului de autocârmuire în exercițiul căruia mitropolia Transilvaniei se găsește de decenii și care îi este garantată prin lege, drept în scris în noua constituție pentru biserica ortodoxă din întregul cuprins al Țării, nu corespunde altă modalitate de plată a acestor retribuțiuni, decât plățirea lor globală către organul central eparhial de conducere, urmând ca acesta să le distribue singuraticilor preoți și slujbași bisericești și să dea guvernului socoteala cuvenită în vederea controlului rezervat prin constituție, statului.

Luarea în considerare a principiului de autocârmuire la stabilirea modalităților de plată, nu are numai însemnătate formală, pentru că de distribuirea retribuțiunilor prin organul central eparhial este strâns legată ordinea bisericească și disciplina pastorală, ambele indispensabile, ca biserica să-și poată îndeplini misiunea spre binele neamului și țării.

Sinodul este de credința, că înlocuirea statelor de plată cu carnete individuale, se poate face și fără atingerea dreptului de autocârmuire și a ordinii bisericești, dacă sumele necesare retribuțiunilor personalului bisericesc se ordonânțează pentru întreaga eparhie conducerii centrale eparhiale și distribuirea se lasă în grija acesteia.

Sinodul dă expresiune credinței sale, că guvernul țării la soluționarea acestei chestiuni va țineă seamă de interesele mari ale bisericii dominante și naționale a statului român legate de modalitatea de plătire a retribuțiunilor prin conducerea eparhiei, interese cari totodată sunt și interese de stat.

Sinodul mai departe dă expresiune convingerii, că guvernul lămurit asupra situației reale și asupra greutăților tehnice pe cari le-ar întâmpină o uniformizare a modalităților de plată,

care nu ar țineă seamă de caracterul deosebit al organizațiunii statului și a celei bisericești, precum și de deosebirile de organizațiune în diferitele provincii bisericești, împreună cu I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul și unit și cu sprijinul Consistorului va găsi modalitatea corespunzătoare, atât intereselor bisericești cât și necesităților dictate de buna orânduire a chivernisării banilor statului.

Sinodul arhidiecezan roagă pe I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul și invită Consistorul, să continue demersurile la guvern, și având în vedere, că chestiunea privește întreaga noastră mitropolie, roagă pe I. P. S. Sa, că dacă va crede de cuviință, să intervină împreună cu P. S. Lor episcopii sufragani pentru o bună și justă soluționare a chestiunei.

66. Aceiaș comisiune prin acelaș referent prezintă actul consistorial de sub Nr. 3727, referitor la proiectul pentru modificarea statutului provizor al fondului de pensii al preoților și funcționarilor din arhidieceza ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiiu, din anul 1923, precum și proiectul de instrucțiune pentru acest fond elaborat din partea Consistorului. La propunerea comisiunei,

Sinodul enunță:

a) Modificările proiectate fiind

tipărite și comunicate de mai înainte deputaților, se consideră de cetite.

b) Modificările propuse se a-proabă.

c) Se menține provizoratul punerii în aplicare a statutului până la sesiunea anului viitor și tot până la aceea dată se prelungește termenul pentru prezentarea calculului matematic. Se alătură la protocol sub litera G).

G)

d) Instrucțiunea se aproabă și se pune în aplicare în mod provizor până la sesiunea sinodală din anul 1925. Se alătură la protocol sub litera H).

H)

67. Aceiaș comisiune prin acelaș referent prezintă actul consistorial dela 1 Aprilie 1924, prin care se promovează literile fundamentale ale fericitului arhieru Dr. Ilarion Pușcariu. La propunerea comisiunei,

Sinodul aproabă literile fundamentale pentru «Fondul Dr. Ilarion Pușcariu» fost arhieru și vicariu arhiepiscopesc în Sibiiu, elaborate de Consistor și le anexează la protocol sub litera I).

I)

68. Aceiaș comisiune prin acelaș raportor prezintă actul consistorial din 1 Aprilie a. c. Nr. 3661, prin care se înaintează literile fundamentale ale «Fondului Ioan Droc fost proto-

presbiter și soției sale Agapia Droc n. Burbea». La propunerea comisiunei,

Sinodul aproabă literile fundamentele pentru «Fondul Ioan Droc fost protopresbiter și soția sa Agapia n. Burbea» elaborate de Consistor și le anexează la protocol sub litera K).

K)

69. Comisiunea organizatoare prin acelaș referent în legătură cu cele două acte anterioare prezintă următoarea propunere:

Având în vedere legea pentru persoanele juridice publicată în «Monitorul oficial» Nr. 227 din 6 Februarie 1924 și în deosebi Art. 1, 2, 66—83 și 94 din lege;

Sinodul autorizează Consistorul să facă însuș modificările necesare în vederea aplicării legii pentru persoanele juridice în textul literelor fundamentele existente, iar într-o cât una sau alta dintre fundațiuni nu ar avea litere fundamentele să le redacteze și să le prezinte instanțelor în drept fără aprobarea prealabilă din partea Sinodului, urmând să raporteze și să prezinte textele modificate sau noi, proximei sesiuni sinodale.

Sinodul primește propunerea comisiunei și enunță ca concluz:

Sinodul autorizează Consistorul să facă însuș modificările necesare în vederea aplicării legii pentru persoanele juridice și textul literelor fundamentele existente, iar într-o cât una sau alta dintre fundațiuni nu ar avea li-

tere fundationale să le redacteze și să le prezinte instanțelor în drept fără aprobarea prealabilă din partea Sinodului, urmând să raporteze și să prezinte textele modificate sau noi, proximei sesiuni sinodale.

70. Aceiaș comisiune prin raportorul ei Sergiu Medean, prezintă actul consistorial din 2 Februarie a. c. Nr. 779, prin care se înaintează noul proiect de arondare al cercurilor de deputați la Sinodul arhidiecezan.

Comisiunea constată, că noul proiect prezentat este compus în conformitate cu concluzul Sinodului arhidiecezan Nr. 63 din 1921, luându-se în considerare propunerile oficiilor protopopești și cu referință la situația topografică a fiecărei parohii. La propunerea comisiunei,

Sinodul aproabă noua arondare a celor 20 cercuri electorale pentru alegerea deputaților la Sinodul arhidiecezan. Arondarea se anexează la protocol sub litera L).

71. La ordinea zilei urmează comisiunea bisericească. Referentul acesteia Dr. Aurel Crăciunescu citește actul consistorial din 2 Aprilie a. c. Nr. 4111 în chestia catehizațiunei. La propunerea comisiunei,

Raportul se ia la cunoștință și se primește ca bază la discuția specială.

In special:

Sinodul ia cu aprobare la cuno-

ștință demersurile făcute de Consistor în această cauză.

Asemenea ia la cunoștință și demersurile făcute cu privire la înaintarea de profesori titulari a cateheților din Brașov, Deva, Orăștie și Sibiiu.

72. Cu privire la cateheții, cari au fost instituiți ca profesori titulari și au renunțat la parohiile lor,

Sinodul invită Consistorul, să intervină la factorii cu cădere, pentru egalizarea lor din toate punctele de vedere, cu ceilalți profesori titulari.

73. Cu privire la demersurile făcute de Consistor în ce privește învățământul religios în școalele primare,

Sinodul invită Consistorul să supravegheze cu toată rigoarea, ca ordinul ministerial Nr. 99,660 din 20 Septemvrie 1923 să fie menținut și executat de cei chemați în tot cu-prinsul său.

74. Cu privire la persoana care are să propună religiunea,

Sinodul invită Consistorul a interveni, ca la școalele normale de unde ies viitorii luminători ai satelor — fiind învățătorul obligat a propune religiunea — instrucția religioasă să se facă cu cea mai mare conștiențiositate.

75. Referitor la inspecțiunea învățământului religios din școalele secundare făcută prin comisarii consistoriali,

Sinodul invită Consistorul a prezenta pe viitor un raport mai detaliat despre aceste inspecții, ca astfel să se poată lua dispozițiile necesare pentru tipărirea de manuale corespunzătoare studiului religiunii spre a putea ajunge la stabilitatea și intensificarea învățământului religios.

Tot asemenea se invită Consistorul a face un raport despre rezultatele inspecțiilor școlare făcute de protopopi și parohi. Iar pe baza experiențelor câștigate să formuleze un normativ care să servească cateheților ca îndreptar.

76. Aceiaș comisiune prin acelaș referent citește actul consistorial din 2 Aprilie a. c. Nr. 4126 în chestia mișcărilor sectare. La propunerea comisiunei,

Sinodul ia raportul în general la cunoștință și-l acceptă ca bază la discuția specială.

În special:

1. Sinodul ia cu aprobare la cunoștință toate demersurile făcute de Consistor pentru combaterea mișcării sectare și acceptă mijloacele folosite spre acest scop.

2. Se invită Consistorul a interveni la factorii cu cădere pentru reglementarea chestiunii cultelor și pentru a se interzice sectelor din patria noastră de a mai întreține legături cu alte secte de peste hotare, fără știrea autorităților competente.

3. De asemenea se invită Consistorul, ca să facă toți pașii necesari pentru readucerea la biserica mamă a fiilor perduți și înstrăinați din cauza vitregiei trecutului și să caute cele mai eficace mijloace prin cari s'ar putea reface și înfăptui și cealaltă dorință arzătoare a neamului nostru, anume unitatea bisericii strămoșești.

4. Sinodul invită Consistorul să vegheze prin organele sale, ca drepturile bisericii noastre să nu fie știrbite în cazurile căsătoriilor mixte.

Totodată îl invită ca pentru o propagandă mai vie a învățăturilor bisericii noastre să tipărească broșuri de conținut religios-moral și a le răspândi în popor pe un preț redus.

5. Mai departe Sinodul invită Consistorul ca să intervină pe lângă organele administrative a pune la dispoziția sectarilor pentru morții lor alte cimitere, pentru a nu jigni sentimentul dreptcredincioșilor noștri.

6. Deputații Sinodului arhidiecezan înțeleg să-și exerciteze misiunea

lor de reprezentanți aleși ai clerului și poporului ortodox, nu numai prin participarea activă la ședințele acestui Sinod, ci și printr'o colaborare intimă cu organele administrative, parohiale și protopresbiterale, cu cercurile culturale preoțești și învățătorești, dând acestora tot concursul lor efectiv pentru realizarea unui maxim de progres religios-moral și cultural în mijlocul poporului drept credincios și pentru apărarea sfintei noastre biserici contra tuturor dușmanilor săi interni și externi. Deputații diferitelor cercuri electorale vor informa Consistorul și Sinodul arhidiecezan asupra experiențelor dobândite în cursul anului.

Fiind timpul înaintat și anunțându-se proxima ședință pe astăzi la ora 5 p. m. ședința se încheie la ora 1 din zi.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Ioan Moșolu m. p.,
notar.

Ședința VII.

ținută la 25 Aprilie (8 Maiu), 1924.

Prezident :

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Notar :

Nicolae Colan.

Ședința se deschide la ora 5 p. m.

77. Se cetește protocolul ședinței a VI-a.
Se autentică.

78. La ordinea zilei urmează raportul comisiei bisericești asupra actului consistorial Nr. 4168/924 cu privire la organizarea *Academiei teologice «Andreiane»*.

După cetirea proiectului de Regulament, la propunerea comisiei,

Sinodul ia la cunoștință Regulamentul academiei teologice «Andreiene», Normativul pentru viața internă în institut și Regulamentul pentru examenul de capacitate al profesorilor academiei teologice «Andreiene»; le aproabă și invită Consistorul să ia toate măsurile necesare pentru intrarea lor în vigoare cu începerea anului academic 1924/5. Se anexează la protocol sub literele M), N), O).

Inalt P. S. Sa părintele mitropolit Nicolae luând cuvântul rostește un magistral discurs, arătând necesitatea unei superioare pregătiri a clerului nostru, în conformitate cu trebuințele

M) N)
O)

vieții de azi. Spune între altele următoarele: «Academia noastră teologică n'a evaluat prin salturi, ci a crescut în mod organic. Poporul nostru nu mai trăiește viața patriarhală ca strămoșii noștri. În decursul războiului a luat contact cu alte neamuri, cu alte civilizații. Țăranul nostru a cutreerat pământul dealungul și dealat, a văzut multe lucruri și și-a câștigat nouă orientări. Păstorirea lui va trebui să se facă în conformitate cu situația schimbată, iar pentru aceasta ne trebuie un cler cu o temeinică pregătire.

Preoțimea noastră veche, dacă n'avea decât știința Molitvelnicului, avea entuziasmul sacru pentru Evanghelia lui Hristos și pentru biserica lui. Preoțimea din viitor va trebui să-și dubleze acest entuziasm printr'o fundamentală pregătire științifică. Aceasta firește nu se va face în dauna, ci pentru promovarea caracterului moral — care-i cel dintâiu rost al ori cărui învățământ. O spunem aceasta, pentru că în timpul din urmă școala a suferit și suferă încă de marea meteahnă a intelectualismului unilateral. Se neglijează în felul acesta izvoarele cele mai bogate ale zidirii caracterului.

Nu avem lipsă într'atâta de știință rece, aridă, cât de învățătură caldă.

Eu leg mari nădejdi de entuziasmul profesorilor dela academia noastră teologică, și gândindu-mă la viitor — văd ieșind din școala, a cărei constituție am consacrat-o astăzi, preoți cari se identifică cu idealul bisericii și al nea-

mului, cari se entuziasmează pentru Evanghelie și cultură. Pentru că noi vrem să fim o biserică dominantă nu printr'un articol de constituție, ci prin cultura clerului nostru.

Sinodul ridicându-se, ovaționează îndelung pe I. P. S. Sa.

79. Comisia organizatoare prin referentul Dr. Nicolae Vecerdea prezintă actul consistorial Nr. 3772 cu apelul protopopului Emilian Stoica din Cohalm contra deciziunii consistoriale Nr. 9777/923 în chestiunea interpretării și aplicării §-ului 34 din Statutul provizor al fondului de pensii din 1923.

Considerând, că aplicarea Statutului provizor al fondului de pensii din 1923 este încredințată Consistorului, fără ca împotriva acestuia să se poată face apel sau remediu de drept;

Considerând în deosebi, că apelantul afirmă categoric în apelul său, că pretinsa nedreptate ce i se face cerându-i-se să plătească în contul diferitelor taxe restante de Lei 21,000.— în loc de Lei 10,000.—, nu provine din negligența petentului, în sprijinul cărei afirmări invoacă deciziunea consistorială Nr. 1281 din 1920;

Considerând, că alineatul 3 al §-ului 34 se poate aplica numai în cazul când petentul din vină proprie nu e în regulă cu plătirile; Comisiunea propune,

Iar Sinodul decide, ca cererea părintelui protopop Emilian Stoica să fie transpusă Consistorului pentru a decide în fond asupra ei.

80. Acelaș referent al aceleiaș comisiuni prezintă cererea profesorului în pensiu ne Dumitru Comșa, pentru majorarea pensiei sale. La propunerea comisiunei,

Sinodul decide, ca cererea profesorului Dumitru Comșa să fie transpusă Consistorului, cu recomandarea, ca ea să fie satisfăcută în mod echitabil în cadrele fondului de pensii, eventual din alte mijloace ale arhiepiscopiei.

81. Acelaș referent al aceleiaș comisiuni prezintă propunerea deputatului Ioachim Muntean cu privire la schimbarea modalității de alegere a deputaților sinodali și congresuali. La propunerea comisiunei,

Sinodul transpune propunerea Consistorului pentru a o luă în considerare, când chestiunea va fi actuală.

82. Comisiunea bisericească prin referentul Dr. Aurel Crăciunescu prezintă actul consistorial Nr. 4388/924 cu privire la situațiunea bisericii din America. La propunerea comisiunii,

Sinodul ia cu aprobare la cunoștință toate dispozițiile făcute de Consistor pentru organizarea parohiilor noastre din America.

În scopul cât mai desăvârșitei organizări a credincioșilor noștri de peste Ocean, Sinodul invită Consistorul, să ceară dela forurile compe-

tente sprijinul material și moral pentru înființarea, dacă nu a unei episcopii, cel puțin a unui vicariat în America sub jurisdicțiunea Mitropoliei noastre. Iar pentru prezent să se facă toate demersurile necesare pentru trimiterea unei persoane de încredere, care controlând situația la fața locului să poată organiza temeinic viața bisericească a credincioșilor noștri din America.

83. Acelaș referent al aceleiaș comisiuni prezintă raportul consistorial Nr. 4389/924 referitor la muzeul bisericesc. La propunerea comisiunei,

Sinodul ia cu aprobare la cunoștință demersurile Consistorului pentru organizarea și îmbogățirea sistematică a acestei instituții culturale.

84. Comisiunea financiară prin referentul Nicolae Macrea propune ca deputaților sinodali să li se plătească o diurnă de Lei 200—plus spesele efective de deplasare.

Sinodul primește propunerea comisiunei.

Anunțându-se ședința următoare pe mâine la orele 9 a. m. președintele ridică ședința la orele 7 $\frac{1}{2}$ p. m.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Nicolae Colan m. p.,
notar.

Ședința VIII.

ținută la 26 Aprilie (9 Maiu), 1924.

Prezident:

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Notar:

Dr. George Proca.

Ședința se deschide la ora 9 a. m.

85. Se cetește protocolul ședinței a VII-a
dela 25 Aprilie a. c.

Se autentică.

86. Înainte de a trece la ordinea zilei
I. P. S. Sa mitropolitul comunică Sinodului, că
a primit dela dl ministru al artelor și cultelor
Alexandru Lăpădat următoarea telegramă: Am
bucuria a Vă anunța, că prin decisiunea de
astăzi a dlui ministru de domenii Al. Constan-
tinescu, arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiiu va
primi pădure în proprietate deplină și în locul cel
mai apropiat de reședință până la complectarea
a una mie de jugăre. Comunică I. P. S. Sa, că
a și mulțămît dlui ministru al cultelor pe cale
telegrafică și va mulțămi și dlui ministru al do-
meniilor Alexandru Constantinescu.

Sinodul ia cu plăcere la cuno-
ștință cele comunicate de I. P. S. Sa.

87. La ordinea zilei urmează continuarea
referadei comisiunii bisericești. Referentul ace-
steia Dr. Aurel Crăciunescu cetește actul con-
sistorial din 13 Aprilie a. c. Nr. 3949 prin

care se înaintează statutele societății Tinerimea adultă. La propunerea comisiunei,

Statutul se aproabă pe lângă următoarele modificări: În titlu în loc de Statutele societății «Tinerimea adultă» să se zică «Statutele cercului «Tinerimea adultă». Inaugurarea cercului Tinerimii să se facă cu un deosebit fast în prezența protopresbiterului tractual și al altor fruntași clerici și mirenii din părțile respective eventual chiar în prezența unui exmis consistorial.

La capitolul II să se adauge la punct 17 facerea de excursiuni cu scop educativ și instructiv. La capitolul V pct 4 actul referitor la drepturile adunării generale, textul să se schimbe astfel: Aprobarea propunerilor comitetului privitoare la bunul mers al societății, rezolvirea apelatelor înaintate în contra decisiilor comitetului în cauze disciplinare și pedepsirea abaterilor. În loc de terminii *delicte* și transgresiuni, să se folosească în tot locul termenul de abatere. La punctul «Abateri» sub litera d) să se adauge «Maltratarea animalelor».

Statutele cercului Tinerimii să se tipărească într'un număr corăspunzător de exemplare și să se trimită fiecărei comune bisericești din arhidieceză. Societățile tinerimii existente

dejă în comunele noastre bisericești să intre, respective să se contopească, în noul cerc al tinerimii.

Cercul tinerimii să poarte numele «Cercul tinerimii adulte Sf. Gheorghe».

În caz de dizolvare, averea rămâne în proprietatea arhidiecezei.

Statutele se alătură la protocol sub litera *P*).

P)

88. La ordinea zilei urmează referada comisiei școlare, care prin raportorul Pompiliu Dan referează actul consistorial din 3 Aprilie a. c. Nr. 4169 referitor la orfelinatul arhidiecezan. La propunerea comisiei,

Sinodul ia la cunoștință raportul despre activitatea orfelinatului pus sub direcțiunea preotului Iosif Trifa, dă Consistorului descărcare pentru gestiunea financiară a anului expirat și dă indemnizația cuvenită pentru cheltuelile făcute în plus peste venitele fondului în suma de Lei 36,301.92.

Autorizează Consistorul, ca la inactivarea «Fundațiunei Lebu» destinate pentru înființarea unei școale economice să organizeze la timp potrivit în legătură cu orfelinatul arhidiecezan un atelier, în care orfanii să se instrueze în pregătirea de mobile și utenzilii bisericești.

89. Aceiaș comisiune prin acelaș raportor referă actul consistorial din 3 Aprilie a. c. Nr. 4167 referitor la Internatul pentru orfanii de preoți. La propunerea comisiunii,

Sinodul ia la cunoștință pașii făcuți de Consistor pentru înființarea Internatului conform concluzului sinodal, Nr. 34/1922 precum și Proiectul de regulament privitor la viața internă a acestui internat. Ia act de viața normală, care atât din punct de vedere sanitar cât și moral, a domnit în acest internat în anul 1922/23 sub conducerea directorului Pompeiu Morușca și a prefectului de studii Nicolae Colan. Sinodul aduce profundele sale mulțămiri I. P. S. Sale dlui arhiepiscop și mitropolit Dr. Nicolae Bălan pentru înalta sollicitudine manifestată la realizarea acestei instituțiuni de caritate națională-bisericească.

Regulamentul pentru viața internă în internatul pentru orfanii de preoți anexat la raport, se anexează la protocolul Sinodului sub litera R).

R)

90. La ordinea zilei urmează comisiunea financiară, care prin raportorul Nicolae Macrea, prezintă proiectul de buget al tipografiei arhidiecezane pentru anul 1925. La propunerea comisiunii,

Sinodul aproabă bugetul cu aceea observare, ca la rubrica «Percepte» să

se treacă la fondul tipografiei arhidiecezane: 1. Din venitul tipografiei Lei 15,000.—, 2. din venitul librăriei Lei 15,000.—, ca astfel să se poată face reparațiuni mai radicale, la edificiile menționatului fond.

91. Aceiaș comisiune prin raportorul Nicolae Macrea prezintă bilanțul tipografiei arhidiecezane încheiat la 30 Iunie 1923. La propunerea comisiunii,

Sinodul aprobă bilanțul tipografiei arhidiecezane încheiat la 30 Iunie 1923, invitând totodată comisiunea de a afla mijloacele ducătoare la scop, ca pretensiunile tipografiei să se mai micșoreze.

92. Aceiaș comisiune prin acelaș raportor prezintă bilanțul librăriei arhidiecezane încheiat la 30 Iunie 1923. La propunerea comisiunii,

Sinodul aprobă bilanțul librăriei arhidiecezane încheiat la 30 Iunie 1923 și invită comisiunea administrativă, ca din cifra pretensiunilor de Lei 67,617.08 să amortizeze în contul anului viitor sumele mai neînsemnate, pe cari le va crede de neincassabile.

93. Aceiaș comisiune prin acelaș raportor prezintă bilanțul «Telegrafului Român» încheiat la 31 Decembrie 1923. La propunerea comisiunii,

Sinodul aproabă bilanțul încheiat la 31 Decemvrie 1923 și invită comisiunea tipografiei, ca pierderea de Lei 30,345.16 arătată în bilanț, să fie trecută pentru anul viitor, iar această pierdere să se amortizeze din restanțele de abonament și din venitele majorate pentru anunțuri.

94. Aceiaș comisiune prin acelaș raportor raportează asupra actului consistorial din 18 Aprilie a. c. prin care se promovează raportul comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane în anul 1923. La propunerea comisiunii,

Raportul se ia cu aprobare la cunoștință.

95. La ordinea zilei urmează reconstituirea Consistorului arhidiecezan prin alegerea asesorilor în senatul școlar și cel epitropesc.

Cu scrutinarea voturilor se încredințează deputații Ioan Hamsea, Dr. Lucian Borgia și Dr. Nicolae Vecerdea.

Comunicând I. P. S. Sa, că răposând contabilul-șef Victor Fincu, care în calitate de asesor în senatul epitropesc a ocupat și postul de controlor, care post va trebui să-l întregim cât mai în grabă, dispune ca în senatul epitropesc să se aleagă numai 5 asesori mireni astfel ca un loc să rămână neocupat.

Se ia act.

Pentru a se face combinațiunile necesare cu privire la alegerea asesorilor,

Ședința se suspendă pe 10 minute.

96. După redeschiderea şedinţei, se procedează la alegere.

La apelul nominal răspund şi votează 35 deputaţi. Încheindu-se votarea, se face scrutiniul şi se constată că au primit:

A. În senatul şcolar.

Asesor ordinar: Dr. Andreiu Gâlea 35 voturi.

Asesori onorari: a) Din cler: Dr. Aurel Crăciunescu 34 voturi şi Dr. Vasile Stan 35 voturi.

b) Mireni: Dr. Ioan Bunea 35 voturi, Dr. Lucian Borgia 35 voturi, Nicolae Colan 35 voturi, Dumitru Comşa 34 voturi, Ioan I. Lăpădat 29 voturi, Ioan Bratu 22 voturi şi Victor Păcală 19 voturi.

B. În senatul epitropesc.

Asesor ordinar: Dumitru Coltofean 33 voturi.

Asesori onorari: a) Din cler: Constantin Moldovan 33 voturi, Nicolae Borzea 26 voturi, Virgil Nistor 26 voturi, Maniu Lungu 23 voturi, Dr. Nicolae Stinghe 5 voturi şi Emanuil Cioran 1 vot.

b) Mireni: Petru Drăghits 34 voturi, Ioan de Preda 35 voturi, Spiridon Moian 33 voturi, Anastasie Boiu 20 voturi, Dr. Aurel Vlad 15 voturi, Dr. George Măcelar 1 vot şi Dr. Nicolae Schiau 1 vot.

Pe baza acestui rezultat, prezidiul declară aleşi :

A. In senatul școlar.

Asesor ordinar: Dr. Andreiu Gâlea.

Asesori onorari: a) Din cler: Dr. Aurel Crăciunescu și Dr. Vasile Stan.

b) Mireni: Dr. Lucian Borcia, Ioan Bratu, Dr. Ioan Bunea, Nicolae Colan, Dumitru Comșa și Ioan Lăpădat.

B. In senatul epitropesc.

Asesor ordinar: Dumitru Coltofean.

Asesori onorari: a) Din cler: Nicolae Borzea, Constantin Moldovan și Virgil Nistor.

b) Mireni: Anastasie Boiu, Petru Drăghits, Spiridon Moian și Ioan de Preda.

Asesorul nou ales în senatul epitropesc Anastasiu Boiu mulțamește I. P. S. Sale și Veneratului Sinod pentru încrederea pusă într'ânsul și promite că-și va da toată silința, să satisfacă tuturor îndatoririlor împreunate cu acest post.

Se ia act.

97. La ordinea zilei urmează continuarea referadei comisiunei financiare; referentul Anastasiu Boiu raportează asupra actului consistorial dela 20 Aprilie a. c. Nr. 4552 privitor la rațiociniul fondurilor și fundațiunilor arhidiecezane pe anul 1923, însoțit de raportul comisiunei consistoriale și al experților. La propunerea comisiunei se enunță:

a) Raportul Consistorului arhidiecezan se ia spre știre.

b) Socotelile și bilanțul fiind în regulă se aprobă.

c) Consistorului arhidiecezan i se dă absolutorul pe anul 1923.

d) Se invită Consistorul, ca pe viitor să țină seama în administrația fondurilor, de observările făcute de experți, iar postul de șef-contabil să-l întregească de urgență.

98. Aceiaș comisiune, prin acelaș raportor, prezintă actul Consistorului arhidiecezan din 20 Aprilie a. c. Nr. 4523, prin care se înaintază proiectul de buget al fondurilor și fundațiunilor arhidiecezane pe anul 1925. La propunerea comisiunei,

Sinodul votează toate sumele preliminate la titlul singuratic, așa precum s'au luat în proiectul de buget prezentat.

Bugetul pe anul 1925 astfel votat se aclude la protocol sub litera S). S)

99. Aceiaș comisiune prin referentul Nicolae Borzea, referă actul consistorial din 7 Octomvrie 1923 Nr. 8191, referitor la Fundațiunea «Anonimului» de Lei 50,000.— pe care credinciosul Ioan Bidu din Brașov în anul 1915, a încredințat-o Consistorului spre administrare, rezervându-și dreptul de a beneficia până va fi în viață, de venitul fundațiunei.

Schimbându-se împrejurările de traiu în urma situației create de războiul mondial, starea materială a fundatorului — fost comerciant în Brașov, — s'a sdruncinat așa că după afirmațiunile sale, nu mai dispune de mijloacele necesare pentru susținerea sa și a familiei sale. La propunerea comisiunei,

Sinodul invită Consistorul a extradă Fundațiunea «Anonimului» credinciosului Ioan Bidu din Brașov.

100. La propunerea biroului:

Sinodul în sensul §-ului 30 din Regulament, decide solvirea diurnelor și speșelor de călătorie pentru deputații sinodali în sesiunea aceasta și anume:

Diurne	Lei	68,200.—
Spese de drum „		6,186.—
Birou „		400.—
Total .		Lei 74,786.—

Privitor la autenticarea protocolului din ședința a VIII-a, se ia următorul conclud:

Autenticarea să se facă prin o comisiune sinodală constatătoare din deputații sinodali aflători în Sibiiu, care se va întruni sub prezidiul ordinar în localitatea pentru ședințele consistoriale, mâne la orele 11½ din zi.

Terminându-se toate afacerile, președintele arhiediscop se adresează deputaților cu următoarele cuvinte:

*Domnilor deputați!**Ven. Sinod!*

Cu ajutorul lui Dumnezeu am ajuns la sfârșitul lucrărilor Sinodului din acest an. Făcând o privire asupra acestor lucrări, mă simt pe deplin mulțămît, pentru că sunt convins, că hotărârile aduse vor fi pârghii puternice, cari vor fi în stare să ducă naia bisericii la limanul tot mai desăvârșitei izbânde.

Amintim în deosebi reorganizarea seminarului nostru în cadrele mai largi ale unei Academii teologice din care va ieși armata bine pregătită a preoților neamului nostru.

Hotărârile cu privire la organizarea tineretului și la chestiunile școlare indică și ele înaltele preocupări ale acestui Sinod, purtând grijă de viitorul bisericii și al neamului.

Constat cu bucurie spiritul de armonie și de bună înțelegere, care a stăpânit desbaterile acestui Sinod. Să-l păstrați și să-l duceți mai departe, ori pe unde sunteți chemați să vă desfășurați activitatea în sânul neamului nostru. Căci biserica trebuie să fie un factor de armonizare și de împăciuire înțeleaptă în mijlocul vieții. Ea trebuie să armonizeze multiplele interese cari preocupă societatea omenească.

Rugând pe bunul Dumnezeu să Vă ocrotească și să Vă ducă în pace la familiile D-Voastră, Vă mulțămesc pentru prețiosul concurs ce ni-l dați întru buna îndrumare a vieții noastre bisericești.

Impărtășindu-Vă binecuvântările mele arhieresti, declar sesiunea din 1924 a Sinodului arhidiecezan de închisă.

La cuvintele I. P. S. Sale Domnului ar-

hiepiscop și mitropolit răspunde în numele deputaților sinodali dl Petru Drăghits cu următoarele cuvinte:

I. P. S. Stăpâne!

Din însărcinarea colegilor mei, dați-mi voie să Vă exprim sincerile noastre mulțumiri și să Vă aduc omagiul devotamentului nostru profund pentru înțelepciunea cu care ați binevoit a conduce lucrările acestui Sinod și pentru jertfa pe care o aduceți pentru progresul bisericii și al neamului nostru.

Plecăm dela acest Sinod cu cele mai frumoase impresii.

Din rapoartele ce s'au desbătut, am observat cum biserica vie s'a închinat marilor ei bărbați Șaguna și Lazăr — pentru a se înălța marelui lor duh apostolic.

Am observat pașii gigantici pe care i-a făcut biserica pentru cât mai superioară pregătire a clerului său ridicând seminarul teologic la rangul unei academii.

Am luat cu bucurie la cunoștință grija ce o poartă biserica pentru tineretul nostru.

Și ne-am bucurat văzând, cu câtă conștiențiositate se chivernisește averea bisericii, moștenită dela înaintașii noștri darnici.

Sinodul arhidiecezan mulțamește I. P. S. Voastre și Ven. Consistor arhidiecezan pentru râvna și ostenelele îmbelșugate ce le depuneți pentru promovarea intereselor scumpei noastre biserici strămoșești și Vă dorește, ca bunul Dumnezeu să Vă țină întru mulți ani.

Să trăiți înalt Prea Sfințite!

Cu acestea sesiunea ordinară a Sinodului arhiepiscopesc din anul 1924, s'a încheiat la orele 12^{1/2} din zi.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. George Proca m. p.,
notar.

Autenticarea acestui protocol s'a făcut prin deputații prezenți: Dr. Lucian Borgia, Nicolae Colan, Dr. Aurel Crăciunescu, Petru Drăghits, Ioan de Preda, Dr. George Proca, Dr. Ioan Stroia și Mateiu Voileanu.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. George Proca m. p.,
notar general.

Anexe la protocolul sinodal
din anul 1924.

A.

(Acluz la Nr. 1, pag. 167.)

Nr. 3958 Pres.

NICOLAE,

din mila lui Dumnezeu arhiepiscop al arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiiu și mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubitului cler și popor din arhidieceza noastră, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos.

Având în vedere §§-ii 89 și 90 din Statutul Organic, convocăm și prin aceasta declarăm convocat Sinodul ordinar al arhidiecezei noastre în biserica catedrală din Sibiiu în *Dumineca Tomii*, adică la *21 Aprilie (4 Malu) a. c.*, la *9 ore a. m.*, când se vor începe ritualele bisericești, iar după acestea va urmă deschiderea Sinodului în localul designat spre acest scop.

Sibiiu, la 2/15 Aprilie 1924.

Nicolae,
arhiepiscop și mitropolit.

B.

(Acluz la Nr. 1, pag. 167.)

Vorbirea de deschidere

a I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului
nostru NICOLAE.

Domnilor deputați!

Stăm sub impresia luminosului praznic al In-
vierii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.
Sufletele noastre vibrează de solia, care s'a desprins
în Dumineca Invierii dela groapa goală și care ca un
fulger răspândindu-se în toate părțile a fost repetită
în decursul anilor, în decursul veacurilor de milioane
de inimi credincioase. Cu solia aceasta Vă bineventez
și eu de bun sosit la ședințele Sinodului nostru din
acest an, zicându-vă: *Hristos a înviat!*

Domnilor deputați!

Ieșiți din alegeri nouă, îndeplinite în întreaga
noastră mitropolie, D-Voastre reprezentați în acest
Sinod voința clerului și poporului arhidiecezei noa-
stre de Alba-Iulia și Sibiiu. Această voință, sprijinită
pe un trecut vechiu cât neamul însuși, se caracteri-
zează printr'o nestrămutată și fiească alipire către
sfânta noastră biserică și către așezămintele ei. Sunt
convins că Domniile-Voastre veți fi interpreții supe-
riori ai acestei voințe.

Venerabil Sinod!

Problemele ce avem să îndeplinim prin biserică,
în acest stadiu de consolidare a neamului în statul

nostru național, sunt multe și mari, și numai întărind-ne toate silințele vom putea să le ducem la izbândă. Înainte de toate avem să continuăm opera principală, în serviciul căreia stăm, de a reface și înălța viața religioasă morală a credincioșilor noștri, în mare parte zdruncinată prin războiu. În scopul acesta vom face uz de toate puterile divine așezate de Mântuitorul în sfânta sa biserică pentru a înviora credința, pentru a întări conștiințele morale, pentru a înălța idealele sociale și a ridica sufletele către culmile lor. Nu vom înceta de a pune în lucrare tot devotamentul preoțimii noastre pentru îndeplinirea acestei sfinte misiuni pastorale în mijlocul poporului.

Pilda mare a îndeplinirii acestei misiuni ne-a strălucit dinaintea ochilor sufletești și cu ocazia serbărilor semicentenare dela moartea marelui ierarh al bisericii noastre mitropolitul *Andreiu Șoguna*. Reprezentanți ai acestei arhidieceze și ai celorlalte dieceze ale mitropoliei noastre, reprezentanți ai întregii noastre biserici ortodoxe din cuprinsul țării, ai clerului și poporului ei, în frunte cu marii ierarhi și cu înalții demnitari ai statului, înconjurând glorioasa noastră Dinastie, strânși în jurul mormântului din Rășinari: am depus prinos de profundă admirație și recunoștință datorită Aceluia, care în vremuri grele ne-a păstorit și organizat biserica și prin această operă a sa, ne-a ocrotit de atunci și până azi.

La câțva timp după aceea ne-am îndreptat spre un al doilea mormânt, din frunțașă noastră parohie Avrig, unde-și doarme somnul de veci un alt fiu al bisericii noastre, Marele Dascăl *Oheorghe Lazăr*. Ridicat din șirul credincioșilor noștri săteni, crescut cu sprijinul bisericii noastre ardelene, până la cele

mai înalte școli ce le-a cercetat, el și-a început activitatea aici în Sibiiu, la școala de pregătire a preoților noștri, dar și-a continuat-o în cadre mai largi și cu succese, cari ca niște raze binefăcătoare s'au resfrânt asupra întregului nostru popor, în capitala țării românești. Și lângă acest mormânt ne-am smerit inimile în rugăciuni către Dumnezeu, care ne-a dat un atât de înflăcărat purtător al luminii și culturii.

Astfel am prăznuit amintirea acestor două mari personalități din trecutul mai apropiat al bisericii și neamului nostru, ca o făgăduință sărbătorească, că vom păstra moștenirea lor și de duhul lor ne vom inspira în lucrările de progres al bisericii și neamului nostru.

Venerabil Sinod!

Impresionați de prăznuirea acestor doi bărbați binemeritați, ne-am pătruns și mai mult de necesitatea răspândirii luminii și culturii în mijlocul poporului. Astfel am dat pe seama școlilor noastre confesionale tot ceea ce am fost în stare să dăm ca ajutor material și spiritual, și această jertfă am făcut-o în convingerea că statul nostru, mai ales în această primă fază a consolidării sale, are trebuință de sprijinul nostru. Imi exprim totodată nădejdea, că prin bună înțelegere vom putea soluționa chestiunea școlilor confesionale cu înaltul guvern al țării, fiind convinși deopotrivă de trebuința cooperării tuturor factorilor neamului și ai țării pentru progresul cultural-național.

O deosebită atențiune am dat problemei de a organiza tineretul nostru, ca să-l creștem în deprinderi și obiceiuri bune, în anii când acestea trebuiesc mai cu îngrijire statornicite în suflete. Domniile-Voașre veți binevoi a examina proiectul de statut pe ca-

re-l va prezentă Consistorul referitor la o bună organizare a tineretului.

Am mulțumirea a Vă vesti, că în anul trecut liceul nostru din Brad, înființat de marele ierarh Andreiu cu concursul preoțimii și al frunțașilor din Zarand, a fost complectat la 8 clase și în Iulie trecut s'a dat cel dintâiu examen de maturitate (bacalaureat), pe care, spre marea mea bucurie, l-am condus personal.

Venerabil Sinod!

Imi place să repet adevărul, că biserica progresează prin puterea apostolatului. Ținând seama de acest adevăr ni-am dat silința ca să ridicăm prin toate mijloacele cultura și să stimulăm râvna cea sfântă spre apostolat a preoțimii noastre. Am impresia, că această preoție se arată din ce în ce mai pătrunsă de misiunea ce are și își va «aprinde darul» (II Timotei 1, 6) pentru îndeplinirea ei.

În anul trecut preoțimea întregii noastre mitropolii a ținut, în Arad, un Congres pentru misiunea internă. E primul de acest fel. S'au sfătuit preoții noștri cu multă pricepere timp de câteva zile asupra misiunii lor, asupra mijloacelor și metoadelor de păstorire bună a turmei, asupra înțeleptei îndrumări morale și culturale a obștei credincioase. Eu binecuvintez aceste sfătuiri ale clerului nostru și rog pe bunul Dumnezeu să le binecuvinteze cu darul său și cu roade cât mai îmbelșugate.

În aceeași linie de preocupări pentru ridicarea culturală a preoțimii noastre stă organizarea seminarului nostru în cadrele mai largi ale unei Academii teologice cu patru ani de studii. Consistorul nostru Vă va prezentă proiectele de regulamente necesare.

Dela această reformă așteptăm cu drept cuvânt o ridicare a pregătirii științifice a preoțimii, întărirea prestigiului cultural și moral al ei, îndeosebi însă o înviorare a acelui devotament sacru și a spiritului de jertfă în care rezidă podoaba virtuților preoțești. Dacă venim cu această reformă tocmai în mijlocul crizei de preoți de astăzi, aceăsta e dovadă, cât de dâră și nebiruită e încrederea noastră în valoarea unei pregătiri religioase-morale și științifice superioare a clerului nostru. Această pregătire, dacă nu merge înainte, cel puțin trebuie să țină pas cu dezvoltarea culturii generale a neamului nostru. Dar și altfel numai dând școalelor noastre teologice o organizație cât mai superioară, susținută printr'un corp didactic la înălțime, vom putea să atragem către preoție elementele cele bune ale școalelor secundare, *și numai pe seama unui cler cult și cu râvnă vom putea să smulgem guvernelor un ajutor mai efectiv pentru a-l asigura tratul.*

Sunt convins, că întreg clerul și poporul arhiepiscopiei noastre, va aprecia cu bucurie acest pas spre progres, pe care-l datorăm vremii în care trăim, clerului și poporului nostru credincios. De aici înainte sunt larg deschise pentru toți fiii cei buni porțile *Academiei teologice «Andreiane»*.

Venerabil Sinod!

În legătură cu viața preoțimii noastre țin să constat o treptată întărire a factorilor susținători ai bune și indispensabilei discipline canonice. Eu sub disciplină nu înțeleg intervenția autorității bisericești când se produc abateri dela legi, căci aceasta e manauarea negativă a funcției disciplinare, ci sub disciplina clerului înțeleg, ca fiecare slujitor al altarului în

parte și cu toți împreună să fie pătrunși de aceleași principii întru înțelegerea și îndeplinirea misiunii lor, să fie străbătuți de acelaș duh în lumina căruia să conceapă problemele vieții religioase morale și culturale, să fie însuflețiți de *un gând* și de *o voință* ca și când un singur suflet ar fi activ în toți. Fără de acest unic *front sufletesc* în sânul preoției nu poate exista disciplină și nici binefacerile ei pentru reciproca sprijinire a fraților în munca și succesele lor, sub conducerea păstorilor din fruntea bisericii. Această disciplină e rezultatul unei tot mai îngrijite educații a preoților din *cura animarum* în contact cu idealul evangheliei și cu realitățile vieții pastorale.

Venerabil Sinod!

Despre desfășurarea vieții noastre bisericești, școlare și epitropești veți lua cunoștință mai amănunțit din rapoartele Consistorului nostru. Sunt convinși, că din sfaturile noastre vor rezulta deciziuni, cari pătrunzând în conștiința clerului și poporului vor duce așezămintele noastre bisericești cu un pas înainte; sunt convinși, că duhul frăției și al bune înțelegeri, Vă va călăuzi în lucrările ce avem de împlinit. Mulțumindu-Vă, că V-ați prezentat în număr atât de mare și implorând și dela acest loc binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor noastre, declar sesiunea ordinară a Sinodului arhidiecezan din anul 1924 *deschisă*.

C.

(Acluz la Nr. 29, pag. 183.)

Nr. 4064 Plen.

Raportul plenar.

Venerabil Sinod arhidiecezan!

Avem onoare a prezenta raport despre obiectele mai importante tractate în plenul Consistorului arhidiecezan în intervalul dela sesiunea sinodală din anul 1923 până la data de azi.

I. Festivitățile din Rășinari la 50 de ani dela moartea marelui mitropolit Andreiu.

În 16 Iunie 1923 s'au împlinit 50 de ani dela trecerea din viață a mitropolitului Andreiu baron de Șaguna. Biserica recunoscătoare a serbat în mod demn această aniversare, printr'un șir de festivități comemorative cari s'au desfășurat la mormântul din Rășinari și în centrul mitropoliei noastre.

La aceste serbări s'a alăturat întreagă biserica ortodoxă română din țara noastră și tot neamul românesc în frunte cu glorioasa noastră Dinastie.

Astfel am avut marea bucurie și deosebita cinste de a vedea în ziua de 29 Iunie 1923, la mormântul din Rășinari și în Sibiiu pe Maiestatea Sa Regele Ferdinand I, Maiestatea Sa Regina Maria, Altețele lor regale principele moștenitor Carol cu soția sa principesa Elena, principele Nicolae și principesa Irina.

Din partea Înaltului cler: I. P. S. S. Miron mitropolit primat, I. P. S. S. mitropolitul Pimen al Moldovei, P. S. S. Vartolomei episcopul Râmnicului, P. S. S. Lucian episcopul Romanului cu arhiereul Ilarion Mircea, P. S. S. dd. Iosif al Caransebeșului, Roman al Oradei-mari, Nicolae al Clujului și Filaret, arhiereul-vicar al Caransebeșului.

Pentru reprezentarea arhiepiscopiei din Bucovina au participat Consilierii consistoriali Șandru, Dr. Ip. Tarnavschi, profesorii de universitate Dr. V. Georgiu și Dr. V. Tarnavschi, decanul facultății teologice.

Din partea Înaltului guvern ministrul președinte I. I. C. Brătianu, ministrul de interne A. Văitoianu, ministrul de culte C. Banu, ministrul de instrucție Dr. C. Angelescu, ministrul de agricultură A. Constantinescu, ministrul de războiu Mărdărescu, ministrul de comunicațiune T. Moșoiu, ministrul muncii G. Mârzescu, ministrul industriei și al comerțului N. G. Sasu, ministrul lucrărilor publice Dr. Aurel Cosma, ministrul de justiție I. T. Florescu, ministrul de externe Duca și ministrul Iancu Nistor al Bucovinei și Inculeț al Basarabiei.

Parastasului dela mormântul fericitului mitropolit a premers liturghie festivă în biserica cea mare din Rășinari celebrată de ierarhii prezenți la serbări.

Avem onoare a prezenta programa serbărilor dinpreună cu numerii din ziarul «Telegraful Român» despre decursul sărbătorilor.

În chipul acesta demn și înălțător au decurs serbările în memoria aniversărei de 50 ani dela moartea Marelui mitropolit Andreiu. Ținem să amintim, că din acest prilej tipografia noastră arhidiecezană a pu-

blicat în volum Memoriile marelui mitropolit, iar Consistorul arhiepiscopal a ordonat o colectă pentru alimentarea fondului pentru un Monument marelui mitropolit, colectă, care până azi dă suma de 25,000 Lei de pe teritoriul arhiepiscopiei.

Cu privire la desfășurarea serbărilor în parohiile noastre, s'a dat circulara 924 din care alăturăm un exemplar la acest raport.

II. Aniversarea de 100 de ani dela moartea Marelui dascăl al neamului Gheorghe Lazăr.

După aniversarea de 50 de ani dela moartea Marelui mitropolit Andreiu, cu 3 luni mai târziu, s'a serbat aniversarea alor 100 de ani dela moartea Marelui dascăl Gheorghe Lazăr la mormântul său din comuna Avrigh. Și serbările dela Avrigh le-a inițiat și condus biserica în conlucrare cu «Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» și cu școalele din Sibiu.

Sâmbătă în 16/29 Septembrie 1923 s'a făcut parastas în catedrala din Sibiu, la care au asistat școalele române și «Asociațiunea» dimpreună cu Seminarul nostru arhiepiscopal și cu școala normală «Andreiu Șaguna», după care a urmat un festival în sala Urania cu cântări și cu discurs festiv rostit de domnul Dr. Ioan Bunea, directorul liceului Gheorghe Lazăr din Sibiu și Nicolae Colan, profesor în seminarul nostru arhiepiscopal.

Serbarea principală s'a făcut Duminică în 17/30 Septembrie, în comuna Avrigh la mormântul Marelui dascăl. În ziua aceasta în biserica din Avrigh s'a celebrat sfânta liturghie prin I. P. S. Sa mitropolit Nicolae, asistat de P. S. Sa Roman, episcopul Oradei-

mari și Nicolae, episcopul Clujului și de mai mulți protopopi și preoți.

La serbare au luat parte Alteța Sa regală principele de coroană Carol, ministrul de instrucțiune C. Angelescu, ministrul de comunicațiune T. Moșoiu, ministrul lucrărilor publice Dr. Aurel Cosma, secretarul general al ministerului de instrucțiune Valaori și reprezentanții instituțiilor culturale din țara întreagă.

Măsurile ce le-am luat pentru a se serbă memoria Marelui dascăl Gheorghe Lazăr, care a fost profesor la Seminarul nostru teologic din Sibiiu, se găsesc în circulara dată sub Nr. 7464 de dto 1 Septembrie 1923, din care alăturăm un exemplar la acest raport.

Tot cu ocaziunea aceasta s'a organizat la Avrig și o expoziție etnografică din partea «Asociațiunei».

III. Personalul din centru.

În personalul din centru dela ultima sesiune sinodală s'au făcut următoarele schimbări:

Nou alesul și sfințitul episcop al Romanului, fostul asesor consistorial Lucian Triteanu, urmând a fi instalat în 28 Maiu (10 Iunie) 1923 s'a despărțit de cătră Consistorul arhidiecezan în ședința plenară dela 30 Martie 1923. Înalt Prea S. Sa Părintele mitropolit Nicolae, accentuând bunele servicii prestate bisericei din arhidieceză ca asesor consistorial, dorește Preasfinției Sale noului episcop depline puteri sufletești și trupești ca să poată lucra pentru progresul sfintei noastre biserici și în noua misiune la care e chemat.

Noi aleșii asesori consistoriali ordinari: Dr. Ioan Stroia în senatul bisericesc, Dr. Andreiu Gâlea

În senatul școlar și asesorii onorari Dr. Ioan Dobre, Sergiu Medeanu pentru senatul bisericesc și Dr. Ioan Bunea pentru senatul școlar, au depus jurământul și au fost introduși în oficiu.

În cursul anului 1923 a fost pus în pensie arhivarul consistorial Dumitru Câmpeanu, iar în locul lui a fost instituit ca arhivar totodată și referent în Consistor, economul consistorial Ieronim Grovu.

Cu Dumineca Tomii din anul 1924 expiră mandatul de 3 ani, pentru care au fost aleși asesorii consistoriali onorari în senatul școlar și cel epitropesc, fiind a se face alegeri nouă.

IV. Alegeri congresuale.

În toamna anului 1923 expirând periodul de 3 ani pentru alegerile la Congresul național-bisericesc, Veneratul Consistor mitropolitan cu adresa din 21 Septembrie 1923 Nr. 234 a dispus alegeri nouă. În urma acestui ordin al Veneratului Consistor mitropolitan, Consistorul arhidiecezan cu adresa din 16 Octombrie 1923 Nr. 8379 Plen. a dispus alegeri nouă pe un nou period de 3 ani 1924, 1925 și 1926. Alegerile s'au făcut în cursul lunii Noembrie 1923 și rezultatul a fost promovat la Consistorul mitropolitan.

V. Alegerile la Sinodul arhidiecezan.

Cu Dumineca Tomii din anul 1924 expiră mandatul deputaților la Sinodul arhidiecezan pentru periodul trecut 1921, 1922 și 1923. Veneratul Consistor arhidiecezan cu circulara din 24 Februarie a. c. Nr. 1651 a dispus alegere nouă pentru noul period de 3 ani 1924, 1925 și 1926.

Rezultatul alegerilor se înaintează ca act special Veneratului Sinod arhidiecezan.

VI. Reconstituirea corporațiunilor bisericești.

Cu 31 Decemvrie 1923 expiră periodul de 3 ani pentru care au fost constituite corporațiunile bisericești în parohii și protopopiate. Având în vedere normele existente Veneratul Consistor arhidiecezan cu circulara din 4 Decemvrie 1923 Nr. 9204 Plen. a dispus alegeri nouă pe un nou period de 3 ani 1924, 1925 și 1926. Alegerile au avut pretutindenea curs normal.

Protopopiate vacante. În anul 1923 au fost vacante protopopiatele Brașov, Sibiiu și Sighișoara. Din aceste s'au întregit protopopiatul din Brașov prin înțărirea de protopop a directorului dela liceul din Brașov, Dr. Iosif Blaga, protopopiatul din Sibiiu prin înțărirea de protopop a preotului din Rășinar Emilian Cioran. Până la data raportului, instalarea noilor protopopi încă n'a avut loc.

Alegerea de protopop în tractul Sighișoara este în curgere.

VII. Protopopiate nouă.

Din cele patru protopopiate nouă au luat ființă cu 1 Ianuarie 1924 protopopiatul Oltului cu reședința în Șercaia și cel al Târnavei-mari cu reședința în Ibașfalău, fiind organizate conform normelor noastre bisericești. Pentru întregirea lor s'a publicat concurs, care are curs normal.

S'au organizat protopopiatul Băiței cu sediul în Băița, cel al Jiului cu sediul în Petroșeni și s'au pus la cale publicarea de concurs.

Nu s'au putut finaliză alegerile în protopopiatele din secuime al Sfântului Gheorghe și al Oituzului, stând în tratative pentru recuirarea de case protopopești.

VIII. Sinoadele protopopești.

Sinoadele protopopești în anul trecut 1923 au fost în special îndrumate să se ocupe mai în detal cu problemele azi la suprafață în biserică, mai ales cu bibliotecile parohiale, cu casele culturale, cu evidența mișcărilor religioase, cu sectele și cu păstoria suflătească a credincioșilor.

În general putem constată cu plăcere, că viața în sinoadele protopopești a luat mișcare mai vie, mai simțită, și urmărită cu controla convenită ea va angaja protopopiatele la o activitate mai intensivă cu roade binecuvântate.

Nu a succes să ajungem, ca sinoadele protopopești să se țină în toate tractele în luna Februarie, drept piedecă se invoacă împrejurarea, că oficiile protopopești nu au în luna Ianuarie toate datele dela oficiile parohiale pentru compunerea tabloului despre starea protopopiatului.

Dar greutatea aceasta nu e de natură de a face imposibilă o riguroasă acomodare la normele din Statutul organic. Stăruind cu consecință în aplicarea mijloacelor de îndreptare, vom ajunge și la situația normală, de a ține sinoadele parohiale regulat în luna lui Ianuarie, ear cele protopopești în Februarie.

Altcum constatăm, că în celelalte sinoadele protopopești au avut curs normal.

IX. Ședințe consistoriale.

În cursul anului 1923 s'au ținut ședințele consistoriale parte ordinare, parte extraordinare, după cum a cerut trebuința.

Ședințele au fost:

Plenare	ordinare	5	extraordinare	4	În total	9
Bisericești	„	19	„	18	„	37
Școlare	„	25	„	6	„	31
Epitropești	„	22	„	7	„	29

X. Esibite.

La Consistorul arhidiecezan au intrat în total 11,150 esibite și au fost împărțite la referenții consistoriali.

Alte obiecte tractate în plenul Consistorului vin înaintate cu acte separate.

Ne rugăm a se lua raportul la cunoștință.

Sibiiu, din ședința plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 1 Aprilie 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

D.

(Acluz la Nr. 32, pag. 187.)

Nr. 3946 Bis.

Raportul bisericesc.

Venerabil Sinod arhldiecezan!

În consonanță cu dispozițiunile Statutului organic, cari normează sfera de activitate a Consistorului ca senat bisericesc, acest senat și în anul expirat și-a dat toată silința întru promovarea mersului regulat al tuturor chestiunilor aparținătoare competenței sale, nizuindu-se a asigura o sănătoasă și trairnică desvoltare a vieții religioase-morale a poporului nostru credincios.

Despre momentele mai însemnate obvenite anul trecut, prezentăm următorul raport:

1. Biserica dominantă.

Fapt cu deosebire înălțător în cursul anului 1923 a fost atitudinea clerului ortodox, când cu raport la noua constituție — a cerut într'un glas să se păstreze în legea fundamentală a statului nostru vechea formulă, că: Religgiunea ortodoxă a răsăritului este religiunea dominantă a statului român, — căci credința celor 14 milioane de ortodocși, față de 3 milioane neortodocși este și acum credința ce stăpânește țara noastră.

Parlamentul pe temeiul nerăsturnabilelor motive arătate de ierarhii bisericii ortodoxe române, — a ți-

nut seamă de cererea generală a clerului ortodox din patria lărgită.

În cuvântarea dela senat a I. P. S. Sale mitropolitului nostru Nicolae, I. P. S. Sa a răspuns și în chestia confesională, pusă în discuție în aceeași ședință a senatului din partea I. P. S. Sale mitropolitului Suciul dela Blaj.

Oratorul bisericii noastre, ovaționat călduros de întreg senatul, a dezvoltat ideea democratismului clerului ortodox din Ardeal, rolul clerului față de popor, rolul bisericii ortodoxe în sinul neamului românesc; a arătat cum s'a făcut unirea unei părți a românilor ardeleni cu Vaticanul și alte momente de mare interes, iar la fine a atins chestiunea autonomiei bisericești și a instrucțiunii religioase în opera de luminare a neamului.

2. Omagiu bărbaților providențiali ai bisericii și ai neamului.

Ca semn de pietate creștinească biserica noastră a ținut să prăznuiască cu demnitate amintirea în veci neuitatului mare ierarh Andreiu Șaguna, dela a cărui adormire în Domnul s'a împlinit în 1923 o jumătate de veac.

Pietate și recunoștință s'a adus și memoriei celui alt mare apostol al neamului, luptătorului îndrăzneț dela Avrigh, iscusitului dascăl Gheorghe Lazăr, când în toamna anului se împliniră o sută de ani dela trecerea sa la cele vecinice.

Atât la Rășinari, cât și la Avrigh s'au celebrat parastase și s'au ridicat rugăciuni la Ceriuri pentru odihna sufletelor fericiților adormiți în Domnul.

3. Vizitațiuni canonice, sfințiri de biserici, de școale și alte monumente.

După minuțioasa vizitațiune canonică din 1922 în întreg județul Treiscaune, în 1923 I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae și-a întors privirile asupra colțului opus al arhidiecezei, asupra văii Jiului, dotată atât de îmbelșugat de Cel atotputernic cu bogății imense, ascunse în sînul pământului, în care mii de credincioși de ai noștri cu rizicul vieții se coboară în afunzimi, spre a-și câștiga pâinea cea de toate zilele pentru ei și pentru familiile lor.

Timp de 14 zile a petrecut I. P. S. Sa în mijlocul acestor harnici credincioși minieri, al căror mod de viață se deosebește cu totul de modul de viață al credincioșilor noștri agricultori din celelalte părți ale arhidiecezei.

Această vizitațiune a început-o în Lupeni, unde se întâmplase groaznica nenorocire, că în urma aprinderii gazului din mine și-au pierdut viața 80 lucrători, toți capi de familie. Văduvelor și orfanilor acestor nenorociți a ținut I. P. S. Sa să le adreseze cuvinte de mângăiere, oficiind în cimitir un serviciu divin pentru odihna sufletelor celor dispăruți și distribuindu-le suma de 33 mii Lei, colectată pe teritoriul arhidiecezei pentru ajutorarea lor.

A vizitat apoi toate locurile miniere: Aninoasa, Vulcan, Livezeni, Petrila Regele Ferdinand, Jiéțiu, Petrila Lunca de sus, Petroșanii și Puiu. În toate localitățile a celebrat sfânta liturghie și a predicat credincioșilor cuvântul Domnului.

Cu aceasta ocaziune a sfințit bisericile din Petroșani, Vulcan și Petrila Regele Ferdinand, edificiile școlare din Aninoasa și Vulcan, piatra fundamentală

a căminului muncitoresc din Petroșani, piatra fundamentală a noului locaş dumnezeiesc din Lupeni, tot în Lupeni cimitirul eroilor căzuți în crâncenele lupte de pe Valea Jiului, precum și locul pe care se va ridica casa Domnului din Puiu.

În decursul acestei vizitațiuni, care va rămâne neștearsă în amintirea credincioșilor noștri de pe Jiu, I. P. S. Sa a ținut 16 predici afară de cuvântările și răspunsurile date cu ocaziunea primirilor și recepțiunilor. Le-a propovedit cuvântul cel de viață dătător al Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. l-a întărit în credința strămoșească, în iubirea de lege și neam și n-a fost predică, în care să nu-și aducă aminte de Majestatea Sa Regele nostru Ferdinand I și dinastia noastră.

Afară de aceea s'a interesat cu deadinsul de starea morală și materială a credincioșilor, s'a informat dacă sunt sau nu obiceiuri și curente străine de biserică și legea noastră; și acolo unde le-a constatat, le-a combătut prin sfaturi potrivite, luminând mințile credincioșilor.

A examinat cu deamănuntul activitatea preoților cu raport la cancelaria parohială, arhiv, rațiocinii, averea bisericii, edificiile bisericesti și școlare, biblioteca parohială acolo unde a aflat-o, iar unde nu a existat, a înființat-o pe loc prin donațiuni de cărți, distribuind mai multe sute, astfel că azi nu e parohie în acea parte în care să nu existe bibliotecă. A cercetat casele parohiale, activitatea pastorală și culturală a preotului, a ținut ședințe cu comitetele parohiale în toate locurile unde a trebuit lămurită vre-o chestiune, dând peste tot locul soluțiunile necesare.

Aşa la Livezeni, unde credincioşii noştri au o bisericuţă mică de lemn, martoră vie a umilinţei noastre din trecut, I. P. S. Sa i-a îndemnat la ridicarea unui nou Sion, corăspunzător vremilor de azi. Sămânţa aruncată a căzut pe pământ roditor. Pecând I. P. S. Sa stropiă cu apă sfinţită pe credincioşi, episcopul bisericii s'a simţit îndemnat a mărturisi în auzul tuturor, că după îndemnurile auzite li-s'au luminat minţile şi li-s'au deschis inimile şi că ar vrea să facă în acest ceas un început spre a strânge un fond menit să servească de temelie la zidirea unei biserici noi în Livezeni.

I. P. S. Sa se bucură şi face începutul acestei lucrări, dăruind 2 mii Lei la mâna episcopului. În timp de 10 minute s'au adunat dela frunţaşii satului şi dela oaspeţii de faţă suma de 25 mii Lei.

A examinat toate antimisele; pe cele deteriorate şi învechite, cari din punct de vedere istoric au preţ de netăgăduit, le-a înlocuit cu altele nouă, aducându-le pe cele vechi cu sine spre a le depune în muzeul bisericesc.

Înainte de a părăsi Valea Jiului I. P. S. Sa a întrunit la o conferinţă pastorală preoţimea din acele părţi, împărtăşindu-le experienţele câştigate în decursul vizitaţiunii şi dându-le înviaţiunile şi sfaturile de lipsă.

Complectându-se în anul 1923 gimnaziul nostru din Brad, întemeiat de nemuritorul arhiepiscop şi mitropolit Andreiu, I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae a ţinut să conducă însuşi acest examen pentru că dat i-a fost dela Dumnezeu I. P. S. Sale, să vadă realizată aievea o ferbinte dorinţă a Marelui său antecesor. Cu această ocaziune I. P. S. Sa a vizitat

parohiile Brad, Ruda, Tebea și Rișca. În Tebea a oficiat un parastas solemn în fața mormântului eroului Avram Iancu și a celorlalți eroi naționali, cari își dorm somnul de veci în acest cimitir, toți luptători ai întregirii neamului.

Tot în cursul anului trecut I. P. S. Sa a târnosit bisericile din nou și radical renovate din: Ocna-Sibiului, Apoldul-inferior și Sibiu (Poarta-Turnului).

În trecerea Sa spre Timișoara, unde a întâmpinat în numele mitropoliei pe Maiestatea Sa Regele nostru Ferdinand, care pentru prima dată a cercetat Bănatul, I. P. S. Sa a sfințit monumentul ridicat în Pestișul-mare (protopopiatul Hunedoarei) în amintirea primei împroprietări din Ardeal, apoi școala de meserii înființată în Deva și pavilionul mechanic dela școala politehnică din Timișoara în prezența M. Sale Regelui nostru Ferdinand.

I. P. S. Sa cu ocaziunea sfințirii monumentului din Pestișul-mare și a școalei de meserii din Deva a vizitat parohiile noastre din Simeria și Tâmpa.

În fine I. P. S. Sa a sfințit cu mare solemnitate piatra fundamentală a Catedralei ortodoxe române din Cluj, asistat de episcopul acelei eparhii Nicolae, P. S. Sa episcopul Roman al Oradiei și Nichita al Argeșului. Tot în anul trecut a sfințit și frumosul monument ridicat în Poiana-Sibiului în amintirea celor căzuți în războiu.

4. Vizitațiunile oficiilor protopopești prin asesorii consistoriali.

Prin asesorii consistoriali au fost vizitate oficiile protopopești din protopresbiteratele: Bran, Brașov, Cohalm, Deva, Ilia, Mediaș, Orăștie, Săliște, Sighișoara și Zarand, și s'au aflat în ordine.

5. Misiunea internă.

Opera evanghelizării câștigă din an în an teren nou și rezultate mult promițătoare.

În orașe, în suburbii și în parohiile rurale, prin spitale, garnizoane, penitenciare și orfeline se țin misiuni, sau sunt în pregătire a se ține. Din datele ce posedem rezultă, că felul și metoda de evanghelizare diferă de acelea, pe care le cunoșteam înainte de războiu.

Atunci se apelă la inima credincioșilor. Se deșteptau emoții, unele permanente și valoroase, altele trecătoare, dar nu fără să lase urme neșterse în suflete.

Astăzi se pune mai mult pond pe nevoile minții și în misiunile didactice, aranjate în biserică se deslușește nizuința statornică de a așterne la baza vieții creștine doctrina neclătită a mântuirii sufletești și a alipirii de sf. biserică. Acestea sunt menite să formeze temelia progresului sufletesc din viitor și să fie cheazășia mântuirii.

Chiar și aceia, cari s'au împărtășit de o educație superioară, se simt atrași în mrejele binefăcătoare ale acestei mișcări și sunt setoși să învețe.

Prima conferință în cadrele Asociației și ale Cercului didactic a fost a I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae despre Biblie și pătura noastră cultă, după care a urmat și alte conferințe de conținut religios și moral.

Printre nevoile ardente ale Societății de azi nu sunt a se considera atât neajunsurile vieții politice și economice cât mai ales cele morale și religioase. Problema religioasă și-a recrutat o seamă de apostoli inimoși, la amvoane și tribune.

A învăța a devenit termin sinonim cu a evangeliză.

Dar cu cât instrucția devine mai onorabilă și mai necesară, curentul pornit de biserică are nevoie de dascăli acreditați și specialiști în adevărurile mântuitoare ale Evangheliei, pe care o propovăduiesc.

Adevărurile, cari câștigă o recunoaștere din ce în ce mai generală sunt:

Credința în bunurile spirituale cari sunt singurele adevărate și ultime valori și loialitatea față de biserică, societatea de sălășluire și de inspirație a sufletului.

Serviciile publice religioase, împărtășirea cu sfintele taine și viața harului sunt în acelaș timp semne și cheazăii ale manifestării Duhului lui Dumnezeu.

Adevărurile acestea sunt menite să aibă echou cât mai puternic în sufletul omului de azi, atras în cercul de influință al operii de evangelizare.

E necesar să fim azi cu toată grija cuvenită, pentru că privirile multora sunt prea mărginite și alunecă spre secte, iar alții stau orbi și nu văd calea mântuirii.

Comorile bisericii nu sunt o iscodire omenească, ci moștenire divină, păstrată cu sfințenie până în pragul zilelor noastre.

În scopul evangelizării a luat ființă: Asociația Clerului, care a ținut anul trecut în 11—12 Octombrie 1923 un Congres misionar în Arad.

Organizația independentă a Clerului se bucură de tot sprijinul autorității bisericești pentru seriozitatea preocupărilor și activității sale binecuvântate.

O operă creștină de seamă se contemplează prin instituirea de confesori și conferențieri pe la garnizoanele militare, penitenciare, spitale și orfeline.

Tabloul acestora se anexează sub %.

Pentru planurile noastre în viitorul apropiat considerăm aranjarea pe toamnă a unui curs pastoral spre a aduce preoșimea în contact cu mișcarea misionară de azi, cu literatura și metodele acreditate de evanghelizare.

6. Activitate culturală.

Elementele constitutive ale bisericii noastre: Clerul și mirenii consideră cultura o aliată naturală a religiei, ambele fiind avizate la sprijin reciproc, spre binele individului și al neamului.

Această concepție a bisericii despre cultură, care și-a găsit o întruchipare fericită în școala confesională, — cuprinde încă doi factori importanți ai promovării operii culturale: *Biblioteca și Casa culturală*.

Dela avântul acestora condiționăm trezirea maselor la conștiința înțelegerii postulatelor culturale de azi.

Suntem convinși, că o cultură sănătoasă ridică nivelul moral al Societății și e pedestalul puternic al religiei înfloritoare.

Pentru o biserică democratică și națională, cum este biserica noastră, pe lângă mântuirea sufletească misiunea culturală e rațiunea sa de a fi.

În acelaș ogor ne-am întâlnit și în anul acesta cu două inițiative serioase, a Statului și a Societății culturale.

În tabloul anexat % se arată că avem în arhiepiscopie:

28 școli vechi prefăcute în case culturale.

16 case culturale proprii.

23 case culturale în local închiriat.

106 case culturale în localul școalelor.

În total 173 case culturale.

Fonduri pentru case culturale în 81 parohii reprezentând un capital inițial de Lei 577,322.— care se fructifică și se mărește prin venituri dela petreceri și serate culturale, din taxe de membri și din donații.

Avem terene pentru zidirea de case naționale în 50 de locuri, obținute pe urma înfăptuirii reformei agrare.

Casele culturale sunt centre de inspirație și de elevație pentru întreaga familie a lui Hristos din localitățile în care există.

Ele servesc spre scopul tinerii de prelegeri și întruniri religioase-filantropice și caritative.

Prin înființarea lor biserica nu numai propovăduiește frățietatea creștină, ci de fapt o și realizează.

Prin casa culturală membrii bisericii sunt ținuți în strânsă legătură cu Mântuitorul Hristos.

Prin cărțile bibliotecilor parohiale și prin ziarurile, ce se citesc la anumite ore, ele devin niște satorii intelectuale, în care ascuțișul antagonismului dintre partidele politice se tocește și masele se ridică la ideile și sentimentele generale de solidaritate națională de iubire de neam și de țară.

Organul popular bisericesc «Lumina Satelor» străbate pretutindenea, ducând o solie nouă și trezind în conștiințele cetitorilor flacăra credinței și a alipirii de sfânta biserică.

7. Bibliotecile parohiale.

Mai ușor de înjghebat decât casele culturale — foarte costisitoare azi — sunt bibliotecile populare

cu binefacerile lor nespuse de mari. Ele pot fi o stavilă împotriva alcoolismului și a altor plăgi îngrozitoare.

Ele sunt menite să păstreze și să alimenteze gustul de cetit în absolvenții școalei elementare și să-i îndrume către comorile de gândire și de simțire nobilă ale neamului, depozitate în scrierile celor mai genuini reprezentanți ai rasei.

Scrierile cari formează sufletul generațiilor tinere se cetesc cu profit și de adulți pentru cari se adaogă în plus cartea cunoștințelor utile vieții.

Din două protopopiate avem date foarte elocvente despre aprecierea importanței bibliotecilor populare.

Dela Hunedoara ni-s'a raportat, că există 30 biblioteci parohiale cu 2029 volume și un spor de 221 volume față de trecut și la Sebeș cu 23 biblioteci parohiale, cu 3860 volume.

O dajdie culturală pe seama procurării de cărți selecte și sistematizarea lecturii comune în cercurile tinerimii adulte, ca și organizarea lecturii în familie în decursul iernii sunt probleme luate în programa viitorului apropiat.

Inființarea bibliotecilor fără trezirea și alimentarea gustului de cetit e zadarnică, precum ar fi zadarnică o expoziție de tablouri pe seama orbilor.

8. Creșterea clerului.

Concluzul Sinodului arhidiecezan Nr. 41 din 1921, prin care s'a decis ridicarea cursului teologic dela 3 la 4 ani s'a pus în aplicare cu începutul anului școlar 1921/22, modificându-se în acest sens planul de învățământ care s'a și pus în aplicare treptat așa,

că cu ajutorul bunului Dumnezeu la începutul anului școlar proxim se va deschide cursul al IV-lea și în scurt timp vom fi în situația fericită de a ridica seminarul nostru «Andreian» la rangul de Academie teologică.

9. Seminarul «Andreian».

În anul școlar 1922/23 au funcționat 10 profesori și anume: 1 director, 4 profesori ordinari și 5 profesori extraordinari. A fost frecventat de 60 elevi și anume:

În cursul I	elevi 20
În cursul II	" 19
În cursul III	" 21
Dintre aceștia cu maturitate gimnazială	" 20
Cu examen de maturitate dela școala reală	" 1
Cu maturitate comercială	" 5
Cu opt clase gimnaziale	" 4
Cu șapte clase gimnaziale	" 1
Cu șase clase gimnaziale	" 1
Cu patru clase gimnaziale și pedagogia	" 18
Cu patru clase civile și pedagogia	" 8
Cu două clase gimnaziale și pedagogia	" 1

S'au supus la examenul de cvalificațiune preoțească 21 clerici și l-au prestat cu succes.

Programa seminarului se alătură sub %.

Pentru înlesnirea susținerii elevilor am intervenit la Ministerul cultelor pentru asemnarea unui ajutor mai însemnat.

10. Lipsa de preoți.

În urma fericitelor împrejurări schimbate, numărul clericilor cari vin la teologie, cu toate stăru-

ințele noastre, nu este corăspunzător cerințelor actuale, iar mulți clerici după absolvare nu îmbrățișează cariera preotească.

Pentru a suplini marea lipsă de preoți, am introdus în comunele mici vacante de mai mulți ani, cari nici în urma concurselor repetite nu s'au putut întregi în mod normal, sistemul de preoți-învățători din comunele respective ceruți de sinoadele parohiale cari au documentat, că au diploma câștigată la vre-una din școalele normale confesionale din mitropolia noastră, unde au avut ocazia să învețe mai temeinic doctrina bisericii, cântările și rânduielile slujbelor bisericești și au fost crescuți în spirit bisericesc, iar ca învățători s'au remarcat ca oameni cari dau garanță, că vor fi adevărați conducători ai poporului nostru și ca preoți.

Experiențele făcute până acuma cu ei sunt satisfăcătoare. Cu toate acestea sistemul de preoți-învățători nu are și nu va avea un caracter permanent, ci îl vom practica numai până atunci, până când seminarul nostru «Andreian» va fi în stare să ne dea o sucrescență suficientă de clerici pentru trebuințele arhidiecezei.

11. Parohii și filii nouă.

Intenționând Consistorul a da un impuls mai puternic vieții religioase din toate părțile arhidiecezei și cu deosebire în părțile, unde credincioșii noștri sunt în contact zilnic cu elementele străine a inițiat, ca acele filii cari au un număr mai însemnat de suflete și nu se pot administra în mod corăspunzător, să fie ridicate la parohii de sine stătătoare.

În anul 1923 s'au declarat de parohii matere:

Beia, Racoșul-inferior, Nemșa, Gheorgheni, Madefalău, Ghimeș, Târgul-Săcuilor, Cujir, Colibi și Ormeniș.

S'a inițiat procedura de a se declara de parohii matere toate acele filii, cari au peste 300 suflete și interesul bisericii noastre pretinde, ca să fie preot în mijlocul lor.

12. Păstorul are să fie în mijlocul turmei.

Ținem să amintim, că venindu-ne la cunoștință împrejurarea, că peste 30 preoți nu locuiesc în mijlocul turmei, adecă în parohiile lor, ci în comune învecinate, de multe ori la depărtare destul de însemnată, Consistorul a luat măsuri, ca fiecare paroh să se mute în parohia sa, căci numai astfel poate fi o santinelă neadormită în mijlocul credincioșilor săi.

În executarea acestei dispozițiuni în unele locuri am întâmpinat greutăți din lipsa de case parohiale, ba chiar și din lipsa totală de a putea închiria o casă pe seama preotului.

În urma măsurilor luate 12 preoți s'au și mutat în parohiile lor, altora li-s'a dat termin de un an condiționându-se a iniția adunare de mijloace pentru zidirea caselor parohiale.

În astfel de cazuri am luat inițiativa de a se zidi case parohiale în cel mai scurt timp posibil.

13. Combaterea alcoolismului.

Cunoscând Consistorul ravagiile produse în urma consumării alcoolului și aflând că ordinul Ministerului de interne Nr. 3892 nu se mai respectă, Consistorul a făcut pașii necesari la locurile cu cădere.

Chestiunea închiderii cârciumelor este în mâna prefectilor și amintim cu plăcere, că în județul unde

se consumă mai mult alcool, al Hunedoarei, în urma pășirii energice a actualului prefect Dr. Gheorghe Dubleş, ordinele date cu privire la închiderea cârciumelor s'au observat și se observă cu rigoare.

14. Premergând aceasta în special arătăm următoarele :

I. Senatul bisericesc în decursul anului 1923 a ținut 37 ședințe.

II. Statul preoțesc se prezintă astfel:

a) În gremiul Consistorului:

Asesori consistoriali protopresbiteri	4
Oficiali consistoriali presbiteri	4
Diaconi ceremoniali	2

b) La seminar și școala normală:

Arhimandrit, director seminarial	1
Protopresbiter profesor	1
Protopresbiter, directorul școalei normale . . .	1
Presbiteri, profesori la seminar și școala norm.	5

c) În afară:

Protopresbiteri, totodată parohi	21
Protopresbiter emeritat în pensie	1
Protopop onorar, director la liceu	1
Administratori protopresbiterali și parohi . .	2
Administratori protopresbiterali	2
Parohi	495
Presbiteri adm. parohiali	65
Presbiteri în alte funcțiuni	37
Presbiteri pensionați	7
Capelani	14

În decursul anului 1923 au răposat 10 preoți, cu 7 mai puțini ca în anul 1922.

Hirotonii s'au săvârșit: 16 presbiteri, 2 diaconi.

III. Comunele bisericești:

a) Matere	655
b) Filii	280

IV. Parohii vacante la finea anului 1923 au fost 131. Conspectul lor sub lit. %.

Numărul sufletelor în arhidieceză la finea anului au fost 556,176. Față cu anul 1922 cu 5116 suflete mai mult.

Din întreaga populațiune știu ceti și scie:

a) Bărbați	175,321
b) Femei	141,438

Laolaltă . 316,759

Calculate în procente știu ceti și scie: 57%; cu 13% mai mulți ca în anul 1913.

Din numărul total al credincioșilor s'au spovedit și cuminecat peste 85%. În peste jumătate din protopopiate nu există credincios, care cel puțin odată pe an să nu se fi spovedit și cuminecat.

V. Procese matrimoniale și disciplinare:

a) Matrimoniale în decursul anului 1923 au fost finalizate 262.

b) Disciplinare pentru diferite transgresiuni și delictе au fost 9.

Cazuri mai grave disciplinare nu au obvenit.

Ne rugăm a lua acest raport la cunoștință.

Sibiiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 2 Aprilie 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

E.

(Acluz la Nr. 46, pag. 194.)

Nr. 3698/924 Școl.

Raportul școlar.

Preavenerat Sinod arhidiecezan!

Avem onoarea a prezenta următorul raport despre activitatea Consistorului arhidiecezan ca senat școlar, pe timpul dela sesiunea sinodală a anului 1923 până la sesiunea anului 1924.

I. Liceul ortodox-român „Andrei Șaguna” din Brașov.

1. Profesori.

În anul școlar 1922/23 au funcționat: 1 director, 16 profesori titulari definitivi, 1 suplinitor și 1 de igienă.

2. Elevi.

S'au înscris la începutul anului școlar 399, în decursul anului școlar 1, în total 400 elevi.

Dintre aceștia în decursul anului școlar au trecut la altă școală 5, au devenit elevi particulari 3 și au întrerupt studiul 11. Au urmat cursurile la această școală până la finea anului școlar 381 și s'au supus la examen de clasă toți 381.

Numărul elevilor particulari, cari au dat examen în decursul anului școlar a fost: băieți 62, fete 18, total 80.

După confesiune au fost: ortodocși români 442, uniți 11, romano-catolici 2, evanghelici 1 și mozaici 5.

După naționalitate au fost: români 452, evrei 5, italieni 2, sași 1 și greci 1.

3. Examenul de maturitate.

Examenul de maturitate s'a ținut la terminul reglementar din Iunie și Septembrie sub prezidenția asesorului consistorial Mateiu Voileanu, asistat de domnul director de liceu Aron Demian, ca comisar ministerial. Rezultatul examenului: maturi cu foarte bine 7, cu bine 10, cu suficient 18 și corigenți 2.

4. Internatul.

Internatul care s'a deschis la începutul anului școlar 1922/23, a fost condus de profesorul I. Hango, ajutat de profesorul Gh. Popa.

În internat au fost primiți 82 elevi, între cari 15 bursieri și 14 semibursieri. În internat au mai luat masă și 14 elevi, pentru cari a plătit costul alimentară «Masa studenților Virgil Onițiu» din Brașov.

Starea sanitară și morală a fost pe deplin satisfăcătoare.

5. Fonduri.

Fondurile administrate de direcțiunea liceului în anul 1922/23, fac în total 130,824 Lei 23 bani.

6. Serbări școlare.

Liceul a aranjat următoarele serbări școlare:

a) În zilele de 15—17 Octombrie 1922 evenimentul încoronării întâiului rege al României întregite.

b) Aniversarea sf. Sofii, patroana liceului, în 14 Octombrie 1922.

c) Comemorarea mitropolitului Andreiu Șaguna în 30 Noembrie 1922 și în 29 Iunie 1923.

7. Activitatea literară și culturală a profesorilor liceului.

a) Dr. Iosif Blaga: a ținut și publicat mai multe discursuri. A publicat Anuarul liceului pe anul 1922/23.

b) Axente Baci: a publicat «Un martir al democrației naționale» în ziarul «Coasa» (Constanța) Nr. 3 1923. — «Constatări dureroase» în rev. «Transilvania» Nr. 3 1923 și în ziarul «Gazeta Transilvaniei» articole mai mărunte. A ținut o cuvântare în numele liceului cu prilejul inaugurării secției Brașov a «Grăului Românesc».

c) Ilie Cristea: colaborează la ziare. A ținut două conferințe: «Cultura ca factor de asimilare» și «Rolul femeii în societate».

d) T. Neș: a publicat în «Legea românească»: 1. «Spiritualizare», 2. «Concepția biologică a moralei» (O. Spengler), 3. «Tăria credinței» (Școala de Nancy). În «Cele trei Crișuri» a scris: 1. «Radiul», 2. «Materia» în filosofie și 3. «Materia» în știință. A întregit și prelucrat pentru cl. III lic. «Fizica» lui T. L. Blaga.

e) N. Baboie: a ținut o conferință despre «Viața și activitatea lui A. Bârseanu», precum și două vorbiri la comemorarea zilei de 24 Ianuarie (Unirea Principatelor) și la împlinirea de 75 ani dela marea adunare de pe «Câmpia Libertății». A publicat articole în ziare.

f) Gh. Popa: a ținut discursul festiv la serbarea încoronării; conferință despre viața și opera lui N. Bălcescu la comemorarea morții scriitorului, o conferință despre «Școală și societate» la serbarea organizată de cl. VIII. A organizat cu cl. VIII un festival muzical-artistic în Săcele, vorbind despre «cultura populară» și a scris articole la «Gazeta Transilvaniei».

Anuarul școalei de pe anul 1922/23 se anexează sub % I.

II. Liceul ortodox-român „Avram Iancu“ din Brad.

1. Profesori.

În anul școlar 1922/23 au funcționat: 1 director, 4 profesori titulari definitivi, 1 titular provizor, 5 suplinitori, 3 auxiliari, 2 măestrii suplinitori și 3 cateheți auxiliari.

2. Elevi.

S'au înscris 369 elevi ordinari, 21 particulari și 10 eleve ordinare. Total 400. Au fost examinați: 235 elevi ordinari, 24 particulari și 10 eleve ordinare. Total 369.

După naționalitate au fost 369 români, 17 maghiari, 8 evrei, 3 germani și 3 slovaci. Anul școlar 1922/23 a fost an de școală însemnat în viața institutului. Până când sub regimul maghiar institutul avea numai 4 clase, în țara întregită el s'a întregit treptat așa, că în anul școlar 1922/23 a funcționat ca liceu complet cu 8 clase. Prin aceasta s'a împlinit dorința fierbinte a bărbatilor, din însuflețirea cărora a luat ființă acest institut, s'a împlinit dorința zarandenilor, de a avea liceu complet cu 8 clase, fiind rezervată bucuria aceasta nouă românilor ortodocși puși sub părinteasca oblăduire a statului nostru național.

3. Examen de maturitate.

Examenul de maturitate dela finea anului școlar 1922/23 a fost prezidat de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, asistat de comisarul ministerial, protopopul P. Piso.

Rezultatul examenului: din 15 candidați prezențați la examen s'a declarat maturi 13, corigent 1 și respins pe 1 an unul.

Fiind întâiul examen de maturitate la liceul ortodox-român din Brad, publicăm și numele candidaților:

Maturi cu foarte bine: Ioan Armean, Lazar Benea și Cornel Cruciu.

Maturi cu bine: Nicodin Borza, Nicolae Pavel și Nicolae Socaciu.

Maturi cu suficient: Petru Băd, Ioan Borza, Romul Cioflica, Gheorghe Felea, Cornel Imperat, Pompiliu Nișca și Petru Păicuț.

Corigent la 1 studiu: Gheorghe Sârb.

Respins pe 1 an: Iosif Vințan.

4. Fonduri.

Fondurile administrate de direcțiunea liceului în anul 1922/23, fac în total 32,964 Lei.

5. Serbări școlare.

Liceul a aranjat următoarele serbări școlare:

a) La 30 Noemvrie 1922 comemorarea mitropolitului Andreiu Șaguna.

b) La 5 Martie 1923 comemorarea mecenatului institutului Teodor Pop.

c) La 17 Maiu ziua eroilor.

d) La 10 Maiu 1923 Unirea.

e) La 3 Iunie 1923 Constantin și Elena, patronii liceului.

Anuarul școalei de pe anul 1922/23 se anexează sub %. II.

III. Școala normală ortodoxă-română „Andreiu Șaguna” din Sibiu.

1. Profesori.

În anul școlar 1922/23 au funcționat: 1 director, 3 profesori titulari definitivi, 5 suplinitori, 3 auxiliari,

3 învățători la școala de aplicație și 2 învățători pedagogi.

2. Elevi.

S'au înscris 286 elevi, între cari 202 băieți și 84 fete. Din aceștia s'au prezentat la examen 276. Particulari au fost în total 32 elevi.

3. Examen de capacitate.

Examenul de capacitate a fost condus de asesorul consistorial Trandafir Scorobeș asistat de comisarul ministerial Dr. Vasile Stan, directorul institutului. Din 19 candidați la examen au obținut diploma de învățător 18.

4. Internatul.

În anul școlar 1922/23 au fost provăzuți cu locuință și alimentație în internatul școalei 206 elevi și anume: 166 băieți și 40 fete, pe lângă taxa anuală de 3800 Lei.

Pentru ușurarea susținerii elevilor la școală On. Minister al instrucțiunii publice a dat 159 burse à 2000 Lei și 56 semiburse à 1000 Lei, în total 374,000 Lei.

5. Fonduri.

Fondurile administrate de direcțiunea școalei normale în anul 1922/23, fac în total 54,009 Lei 65 bani.

6. Serbări școlare.

Școala normală a aranjat următoarele serbări școlare:

a) Inaugurarea festivă a anului școlar, 17 Septembrie 1922.

b) Serbarea încoronării întâilor domnitori ai României întregite, 15 Octombrie 1922.

c) Concert religios și patriotic în 15 Noembrie

Fiind întâiul examen de maturitate la liceul ortodox-român din Brad, publicăm și numele candidaților:

Maturi cu foarte bine: Ioan Armean, Lazar Benea și Cornel Cruciu.

Maturi cu bine: Nicodin Borza, Nicolae Pavel și Nicolae Socaciu.

Maturi cu suficient: Petru Băd, Ioan Borza, Romul Cioflica, Gheorghe Felea, Cornel Imperat, Pompiliu Nișca și Petru Păicuț.

Corigent la 1 studiu: Gheorghe Sârb.

Respins pe 1 an: Iosif Vințan.

4. Fonduri.

Fondurile administrate de direcțiunea liceului în anul 1922/23, fac în total 32,964 Lei.

5. Serbări școlare.

Liceul a aranjat următoarele serbări școlare:

a) La 30 Noemvrie 1922 comemorarea mitropolitului Andreiu Șaguna.

b) La 5 Martie 1923 comemorarea mecenatului institutului Teodor Pop.

c) La 17 Maiu ziua eroilor.

d) La 10 Maiu 1923 Unirea.

e) La 3 Iunie 1923 Constantin și Elena, patronii liceului.

Anuarul școalei de pe anul 1922/23 se anexează sub %. II.

III. Școala normală ortodoxă-română „Andreiu Șaguna” din Sibiu.

1. Profesori.

În anul școlar 1922/23 au funcționat: 1 director, 3 profesori titulari definitivi, 5 suplinitori, 3 auxiliari,

3 învățători la școala de aplicație și 2 învățători pedagogi.

2. Elevi.

S'au înscris 286 elevi, între cari 202 băieți și 84 fete. Din aceștia s'au prezentat la examen 276. Particulari au fost în total 32 elevi.

3. Examen de capacitate.

Examenul de capacitate a fost condus de asesorul consistorial Trandafir Scorobeș asistat de comisarul ministerial Dr. Vasile Stan, directorul institutului. Din 19 candidați la examen au obținut diploma de învățător 18.

4. Internatul.

În anul școlar 1922/23 au fost provăzuți cu locuință și alimentație în internatul școalei 206 elevi și anume: 166 băieți și 40 fete, pe lângă taxa anuală de 3800 Lei.

Pentru ușurarea susținerii elevilor la școală On. Minister al instrucțiunii publice a dat 159 burse à 2000 Lei și 56 semiburse à 1000 Lei, în total 374,000 Lei.

5. Fonduri.

Fondurile administrate de direcțiunea școalei normale în anul 1922/23, fac în total 54,009 Lei 65 bani.

6. Serbări școlare.

Școala normală a aranjat următoarele serbări școlare:

a) Inaugurarea festivă a anului școlar, 17 Septembrie 1922.

b) Serbarea încoronării întâilor domnitori ai României întregite, 15 Octombrie 1922.

c) Concert religios și patriotic în 15 Noembrie

1922 (ziua primă a Congresului Asociației «Andrei Șaguna» a clerului ortodox).

d) Comemorarea mitropolitului Andrei Șaguna, în 11/24 Decembrie 1922.

e) Ziua unirii tuturor Românilor în 24 Ian. 1923.

f) Proclamarea independenței României, în 10 Mai 1923.

g) Ziua eroilor, la sărbătoarea Înălțării Domnului.

h) Festival religios cu ocaziunea serbărilor semicentenare dela moartea mitropolitului Andrei Șaguna.

7. Starea sanitară și morală a elevilor.

Starea sanitară a elevilor în anul școlar 1922/23 a fost în general satisfăcătoare. Asemenea mulțămitoare a fost și starea morală. În Dumineci și sărbători elevii au participat la serviciul divin în biserica catedrală, unde corul mixt al școalei sub conducerea profesorului Timotei Popovici a cântat răspunsurile liturgice. În postul Nașterii și Învierii Domnului elevii s'au mărturisit și cuminecat.

Anuarul școalei de pe anul 1922/23 se anexează sub % III.

IV. Școlile primare ortodoxe-române.

În raportul nostru către Preaveneratul Sinod arhidiecezan din anul trecut, am descris situația tristă a școlilor noastre confesionale, în urma statificării învățătorilor.

Acordul cu privire la învățământul din aceste școale — încheiat între reprezentanții mitropoliei noastre și reprezentanții On. Minister al instrucțiunii publice, în ancheta ținută la Sibiu în zilele dela 16—20 Aug. 1922 st. v. pe deoparte și art. 137 din

noua Constituție, care consideră încă în vigoare legile nemodificate din teritoriile unite — de altă parte — ne îndreptățește a crede, că până la legiferarea unificării învățământului primar, biserica își va putea exercita dreptul de administrare și control asupra școalelor primare confesionale și asupra învățământului din ele ca și în trecut.

Bazat pe acestea, Consistorul nostru prin Circulara Nr. 3498/1923 Școl. anexată aici sub *%. A*) a dispus oficiilor protopopești să fixeze și țină examenele dela finea anului școlar 1922/23 în conformitate cu §§-ii 105—109 din Regulamentul pentru învățământul din școalele primare ortodoxe-române.

Din rapoartele primite dela oficiile protopopești am constatat, că examenele dela finea anului școlar 1922/23 la școlile noastre primare — cu excepțiunea școalelor din Pianul de sus (tr. Sebeș), Măgura, Cristian și Codlea (tr. Brașov) — au fost conduse de către protopopi, asistați de revizorii școlari sau delegații acestora.

În comunele Pianul de sus, Măgura, Cristian și Codlea învățătorii statificați și detașați la școlile noastre nu au recunoscut autoritatea confesională la examenul din celelalte obiecte de învățământ, decât la studiul religiei.

Aducând aceste cazuri la cunoștință organelor de stat și cerând îndreptarea lor, revizorul școlar din Brașov cu adresa Nr. 737/1923 anexată în copie aici sub *%. B*), ne comunică ordinul Nr. 27,281/1923 al Ministerului instrucțiunii publice, prin care rezervă dreptul de control în școalele confesionale cu învățători plătiți de stat, numai pentru organele statului. În urma acestui ordin revizorul școlar din Brașov,

nu numai că nu îndreptează cazurile din Măgura, Cristian și Codlea, dar și interzice învățătorilor dela școlile confesionale, plătiți de stat, de a mai admite inspecția organelor bisericești la celelalte obiecte de învățământ, decât numai la studiul religiei. Acest lucru l-a făcut în urmă și revizorul școlar din Sighișoara, iar azi toți revizorii școlari din arhidieceză.

Constatăm cu plăcere, că Inspectoratul regional al învățământului din Sibiiu, care prin adresa Nr. 1259/1923 anexată în copie aici sub *./. C*), a recunoscut dreptul protopopilor de a fixa și țineă examenele la școlile confesionale — a reprobato atitudinea învățătorilor din Pianul de sus. Inșă prin adresa Nr. 3930/1923 anexată în copie aici sub *./. D*) și el ne comunică un alt ordin și mai jignitor pentru biserică, ordinul Nr. 61,607/1923 al Ministerului instrucțiunii publice, în care se spune textual: «Dreptul de administrare și control la școlile ai căror învățători sunt plătiți de stat, nu-l au decât organele școlare investite legal cu aceste drepturi, revizorii și inspectorii școlari. Fixarea examenelor și modalitatea ținerii lor, cad în atribuțiunile acestora».

Fată de aceste dispozițiuni contrare legilor în vigoare și contrare și cu acordul sus amintit, Consistorul nostru a remonstrat sub Nr. 4426 în 17/30 Maiu 1923 și sub Nr. 4849 în 14/27 Iunie 1923 la Ministerul instrucțiunii publice, cerând revocarea lor și respectarea drepturilor bisericeii.

La aceste remonstrațiuni Ministerul instrucțiunii publice ne-a trimis adresa Nr. 106,382 în 14/27 Octomvrie 1923 anexată în copie aici sub *./. E*), prin care aduce la cunoștință și Consistorului nostru, că «dreptul de administrare și control la școalele cu în-

vățători plătiți de stat nu-l are, decât Ministerul prin organele sale investite în mod legal cu asemenea atribuțiuni». Consistorul nostru a adus la cunoștința Prea Veneratului Consistor mitropolitan această adresă și a făcut în nenumerate ori intervenție la Ministerul instrucțiunii publice, de a reveni asupra acestor dispozițiuni ilegale și contrare acordului, însă până azi fără rezultat.

În jumătatea a II-a a anului 1923, Ministerul instrucțiunii publice a încercat să traducă și în fapte aceste dispozițiuni.

Organele administrative și școlare de stat, la îndemnul Ministerului instrucțiunii publice nu au mai admis controlul învățământului din partea organelor bisericești și au organizat comitete școlare de stat și în comunele în cari sunt numai școli confesionale. Urmarea acestor dispozițiuni a fost, că aceste comitete școlare de stat — pe unele locuri, s'au amestecat în chestiile școlilor confesionale și în mod abuziv au încercat a intra în atribuțiunile comitetelor școlare confesionale (comitetele parohiale).

Consistorul nostru luând cunoștință despre aceasta și rămânând consecvent cu concluzele Nr. 48 din 1920 și Nr. 63/1921 congresuale, prin circulara Nr. 4717/1923 Școl. anexată aici sub *%. F*), a dispus organelor sale subalterne, de a nu admite amestecul comitetelor școlare de stat în atribuțiunile comitetelor noastre școlare, cari după cum arată adresa Nr. 89,591/1922 a Ministerului instrucțiunii publice anexată în copie aici sub *%. G*) și adresa Nr. 25,000/1922 a Directorului general al instrucțiunii din Cluj anexată în copie aici sub *%. H*), erau recunoscute ca organe de administrare pe lângă școlile confesionale. Deo-

dată cu aceasta a intervenit în nenumărate rânduri și la Ministerul instrucțiunii publice, de a desființa comitetele școlare de stat din comunele, în cari sunt numai școli confesionale, sau cel puțin a interzice acestor comitete, de a se amesteca în atribuțiunile comitetelor școlare confesionale (comitete parohiale).

Toate intervențiile, memoriile și remonstrațiunile Consistorului nostru au rămas zădarnice. Incălcările drepturilor bisericeii se țin lanț.

Ministerul instrucțiunii publice a declarat dela tribuna camerei de neexistent acordul din 1922, cu privire la învățământul din școlile confesionale românești.

Comitetele școlare de stat dispun asupra edificiilor noastre școlare, fără a mai întrebă organele bisericești.

Ministerul instrucțiunii publice prin adresa Nr. 21,178/1924 anexată în copie aici sub *%. I)*, ne-a încunoștiințat că nu mai detașează învățători plătiți de stat la școlile confesionale.

Învățătorii plătiți de stat dela școlile confesionale și organele de control ale statului nu mai admit, ca organele bisericești să mai facă control învățământului dela aceste școli.

În urma acestora suntem nevoiți a arăta cu cea mai mare durere, că din toate drepturile avute, biserica noastră a rămas cu singur dreptul de proprietate asupra alor 431 edificii școlare cu 696 sale de învățământ, cu 274 locuințe pentru învățători, cu 89 jugăre de pământ, reprezentând o valoare de 53.264,748 Lei și asupra unui mobilier și rechizite de învățământ, reprezentând o valoare în suma de 3.297,982 Lei după cum arată Tabloul Nr. 3122/922 Școl. alăturat aici sub *%. K)* compus în baza datelor primite dela oficiile parohiale.

V. Cursul de analfabeți.

Consistorul nostru având în vedere foloasele cunoștinței de carte, prin Circulara Nr. 8412/1923 Școl. anexată aici sub */. L*), a dispus oficiilor parohiale, ca să organizeze în iarna anului 1923/4, cursuri de analfabeți.

Din rapoartele primite am constatat, că s'au organizat asemenea cursuri în 35 parohii cu peste 400 ascultători.

În restul parohiilor, fie din lipsa persoanelor apte de a le conduce, fie din împrejurările ocupațiunii credincioșilor noștri, fie chiar din lipsa de bărbați neștiutori de carte sub vârsta de 60 ani, nu s'au organizat cursuri de analfabeți.

VI. Catehizarea.

Despre catehizare s'a înaintat raport special.

Vă rugăm să binevoiți a lua acest raport la cunoștință, a aproba demersurile Consistorului nostru, făcute întru apărarea drepturilor bisericeii asupra școalelor confesionale și a ne da îndrumări noi în ce privește atitudinea, ce vom avea să observăm în viitor.

Sibiiu, din ședința Consistorului arhidiecezan ca senat școlar, ținută la 3/16 Aprilie 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

F.

(Acluz la Nr. 51, pag. 199.)

Nr. 3807/1924 Epitr.

Raportul epitropesc.

Venerabil Sinod arhidiecezan!

Despre afacerile epitropești, arhidiecezane cu
onoare Vă raportăm următoarele:

I.

În anul 1923 s'au împărțit fondurile și funda-
țiunile divizibile cu dieceza Cluj, urmarea este că
acele sunt în decreștere. Suma totală a decreșterilor
este de 751,625 Lei 54 bani.

În schimb suma totală a capitalizărilor face
213,661 Lei 18 bani.

Starea fondurilor, fundațiilor, depositelor și
dotației dela stat la 31 Decemvrie 1923 se cifrează
la suma de 12.915,762 Lei 65 bani. Se observă, că
în această sumă edificiile și moșiile fondurilor și
fundațiilor sunt prețuite cu prețurile lor dinainte
de războiu, înjumătățit după schimbarea valutei din
Coroane în Lei. Taxele impuse comunelor biseri-
cești în urma insistențelor noastre au început să în-
curgă către sfârșitul anului în mod corăspunzător.
Astfel am încassat sidoxie 128,339-97, adecă cu 45,000
Lei mai mult decât în anul 1922. Premii de asigurare
am încassat Lei 38,148-89 adecă cu 29,000 Lei mai

mult ca în 1922. Taxe la fondul de pensii dela biserică s'au încasat 4,065.50 Lei. Incassarea restanțelor este în curgere.

Suma totală asupra erogatelor face conform conspectului alăturat sub % la acest raport Lei 371,792.76 bani. Conform titlilor arătați în conspect supraerogatele se compun la contribuție, taxa administrativă, conservarea edificiilor și întreținerea internatelor. La compunerea bugetului nu am putut prevedea că vor obveni aceste supraerogate. Rugăm a ne da îndemnizarea recerută.

Plasări de capitale, nu s'au făcut.

Conform concluzului Ven. Sinod arhidiecezan Nr. 78/933 s'a întreprins la Ministerul finanțelor pentru răscumpărarea bonurilor de tezaur «împrumutul național al Ardealului» și avem asigurarea, ca încă în cursul lunii Aprilie a. c. va urma achitarea integrală a acestor bonuri de către administrația financiară din Sibiu.

Rapoartele comisiilor: Tipografie și Fundațiunea Andronic se înaintează separat.

II.

A. Administrarea realităților arhidiecezane.

1. Edificiile.

Administrarea edificiilor a urmat în mod normal. Chiriile s'au urcat conform legii.

Potrivit concluzului Veneratului Sinod arhidiecezan din sesiunea anului trecut de a face la edificii în caz de lipsă și reparații mai mari fără considerare la scumpete, am făcut în anul acesta astfel de reparații la casele din Strada Regina Maria Nr. 7, Piața Unirii Nr. 10, Strada Peștilor Nr. 11, Strada Dealului

Nr. 9 și Strada Șaguna Nr. 12. — În anul 1924 în interesul bunei conservări a edificiilor va trebui să continuăm cu facerea de reparaturi mai mari, și la alte edificii îndeosebi la casa din Strada Tribunei Nr. 28, pentru cari rugăm să ni-se dea aprobarea.

Toate reparaturile făcute la reședința mitropolitană s'au acoperit din fondurile primite spre acest scop dela stat.

2. Moșiile.

În cursul anului 1923 ni s'a expropriat și moșia din Budiul de câmpie. Astfel toate moșiile arhidiecezane au fost expropriate în întregime afară de moșia din Iclandul mare, unde s'au rezervat pentru arhidieceză 243 jugăre catastrale.

Aceste 243 jugăre le-am esarândat unei obști țărănești, iar pentru pământul expropriat ni s'a plătit deocamdată arândă forțată.

B. Improprietărirea comunelor bisericesti.

Precum în anul premergător, așa și în anul despre care raportăm — având în vedere marea importanță ce are reforma agrară și pentru biserica noastră, — prin mai multe circulare am îndrumat preoțimea, să ceară cu înzistență împrorietărirea comunelor parohiale cu sesiuni parohiale, cantorale, cu pământ pentru trebuințele bisericilor și cu terenuri pentru zidiri de biserici, case parohiale și case culturale.

Un deosebit pond am pus pe împrorietărirea cu terenuri pentru *zidiri de bisertci în orașe* la locuri de frunte, spre a scoate acolo bisericile noastre din situația umilită în care au fost puse de cătră stăpânirea trecută, și a le așeză la locuri de cinste, ce

li-se cuvin atât în vederea refacerii prestigiului bisericii noastre cât și în vederea naționalizării orașelor.

În interesul împrumutării comunelor bisericesti Consistorul nostru arhidiecezan a întreprins în nenumărate cazuri la comisiunile județene, la Consiliile agricole, la Comitetul agrar și la Ministerul agriculturii pentru satisfacerea cererilor lor, și s'au luat convenitele măsuri, de către factorii de cădere ca Consilierii agricoli să se intereseze personal de împrumutarea bisericilor.

Fiind împrumutarea în Ardeal încă în curs de executare — nu putem prezenta în anul acesta Veneratului Sinod arhidiecezan tabloul împrumutării bisericilor. Sperăm însă, ca pentru sesiunea anului viitor să putem prezenta un tablou multumitor.

C. Administrarea averilor comunelor bisericesti.

Administrarea acestor averi a decurs normal. Cazuri de incorectități au fost foarte puține și de tot neînsemnate.

Despre averile comunelor bisericesti administrate de organele parohiale, prezentăm și în anul acesta consemnarea anexată sub %.

D. Donațiuni.

Despre donațiunile ce s'au făcut pe seama comunelor bisericesti și instituțiilor culturale susținute de biserică — în sensul concluzului sinodal Nr. 53 din anul 1915 prezentăm un act separat. Aici amintim numai, că donațiunile făcute în cursul anului 1923 în bani și realități reprezintă o valoare de Lei 3.903,554, deci cu Lei 394,723 mai mult decât în anul premergător. În această sumă nu este cuprinsă

colecta pentru fondul «Regele Ferdinand și Regina Maria», care este încă în curs și nici daniile incurse la fondul orfelinatului, despre cari urmează raport separat.

Donățiuni mai însemnate sunt:

1. Preotul răposat Ioan Vătășan, pentru biserica din Archita — realități Lei 500,000.—.
2. Nicolae Popa și soția, pentru biserica din Gusu Lei 78,000.—.
3. Uzinele de fier din Hunedoara, pentru biserica din Hunedoara Lei 70,000.—.
4. Melente Munteanu, pentru biserica din Romos Lei 50,000.—.
5. Ana D. Chirilă, pentru biserica din Lancrăm Lei 50,000.—.
6. Preotul Atanasiu Daju, pentru biserica din Pui Lei 20,000.—.
7. Petru Clecan și soția, pentru biserica din Pui Lei 20,000.—.
8. Constantin Bursan, deputat, pentru biserica din Hunedoara Lei 20,000.—.
9. Andrei Balteș, pentru biserica din Ocna Lei 14,000.—.
10. Aurel Ionescu, pentru biserica din Zlaști Lei 14,000.—.
11. Nicolae Stângu, pentru biserica din Sibiu Lei 12,000.—.
12. Reuniunea femeilor din Hunedoara, pentru biserica din Hunedoara Lei 10,357.—.
13. Gheorghe Naneș, pentru școala din Voivodenii-mici Lei 10,000.—.
14. Societatea «Mina Sălătruc», pentru biserica din Livezeni Lei 10,000.—.

15. Societatea «Petroșeni», pentru biserica din Petrila Lei 10,000.—.

16. Petru Joandrea, pentru biserica din Sibiu Lei 10,000.—.

17. Simion Chirca, pentru biserica din Hunedoara Lei 10,000.—.

18. Gheorghe Lupescu, pentru biserica din filia Sohodol Lei 10,000.—.

19. Simion Chirca, pentru biserica din Teliuc Lei 10,000.—.

20. Societatea «Mica», pentru biserica din Ruda Lei 10,000.—.

21. Dr. Dionisie Roman, avocat, pentru biserica din Mediaș Lei 10,000.—.

E. Cumpărări și vinderi de realități

s'au făcut și în anul acesta puține.

Cumpărare mai de preț s'a făcut de către biserica din Armeni, unde s'a cumpărat o casă parohială cu Lei 130,000.—.

F. Zidiri de biserici, case parohiale și case culturale.

Zidirea de biserici, case parohiale și culturale întâmpină greutăți aproape de neînvins, din cauza scumpetei materialului și a lucrului. Cheltuielile de zidire întrec mult forțele materiale ale parohiilor și credincioșilor noștri, iar Ministerul cultelor, încă nu ne-a putut da sprijin mai efectiv.

Ținem însă să facem constatarea, că pe lângă toate aceste greutăți, zidirea de biserici și case parohiale — grație simțului de jertfă al credincioșilor noștri — față de anul premergător a luat un avânt îmbucurător în cursul anului 1924.

Astfel am aprobat *repartiții* însemnate pentru zidiri de biserici noi în parohiile: Zărnești, Alun, Federi și Poenița Tomii. *Planuri* pentru zidiri de biserici noi am aprobat pentru parohiile: Ghelar, Teliuc și Voivodenii-mari, iar dintre zidirile de biserici aprobate în anii premergători se află astăzi în curs de executare zidirea bisericii din Poiana sărată, Mermezeu Văleni, Sântandreș și Lupeni.

Zidirea bisericii din Vulcan — prot. Hațeg — s'a terminat în cursul anului 1923 și s'a predat destinațiunei sale. Tot în acest an s'a terminat și renovarea radicală a bisericii din Petroșeni.

Case parohiale s'a cumpărat în parohiile: Armeni, Hundrubechiu și Teliuc, s'au zidit în parohiile Geoagiul de jos, Joseni, Ferihaz, Ghelar și Blăjel, iar în stadiu de zidire avem în parohia Tău.

Zidire de casă culturală am aprobat pentru parohia Călnic.

Reparaturi s'au aprobat mai multe.

G. Procese.

În cursul acestui an s'a accelerat terminarea procesului pentru rămasul răposatului asesor consistorial Galacteon Șagău și al soției sale. Consistorul arhidiecezan a câștigat la tribunal până acum procesul intentat pentru invalidarea testamentului verbal al răposatei Maria Șagău, ordonându-se sechestru asupra averii nemișcătoare a răposatei, precum și asupra averii mișcătoare a ambilor soți, iar partea a doua a procesului pentru invalidarea contractului de sustentațiune al răposatului Șagău va ajunge la dezbateri în cursul lunei Maiu 1924.

Un al doilea proces mai însemnat este pro-

cesul ce purtăm pentru invalidarea codicilului răposatului Pantaleon Lucuța, în baza căruia erezii răposatei Elena Lucuța reclamă jumătate din casa pe care răposatul a lăsat-o în testament fundațiunei sale. Acest proces încă se va judeca în cursul lunei Maiu a. c.

Alte procese mai însemnate în cursul anului 1923 n'am avut.

III.

Situația

socotelilor bisericești (rațiocinii) cu finea anului 1923 se prezintă în modul următor:

Cu finea anului 1923 trebuia să intre	
la exactorat din 22 protopresbiterate cu 660 parohii matere	1,641 rațiocinii
Din acestea au intrat	1,411 „
Rămânând astfel un rest de	230 rațiocinii.
Rațiocinii intrate, dar neresolvate cu finea anului 1922 au fost	1,479 bucăți
La cari adaugându-se rațiociniile intrate în anul 1923	1,411 „
Ne dau suma totală de	2,890 bucăți
cari toate au fost rezolvate cu finea anului 1923, ne mai rămânând nici o restanță pentru anul 1924.	

Aici amintim, că din restanța de 230 rațiocinii, cari se aflau în parohii, în decursul anului 1924 au intrat până acum 89 rațiocinii rămânând astfel neintrate încă 141 rațiocinii, cari sperăm, că vor fi trimise Exactoratului spre revidare, în termenul cel mai scurt ajungând astfel în deplină ordine și cu rațiociniile.

Ce privește revidarea rațiociniilor în comparație cu anul trecut, ea se prezintă astfel:

In anul 1922 s'au revidat 1,487 rațiocinii
 In anul 1923 s'au revidat 2,890 „
 Deci s'au revidat mai mult cu . . 1,403 rațiocinii
 ca în 1922.

Restanțele neintrate cu finea anului 1923, după
 protopresbiterate — se prezintă astfel:

Protopoplatul	Restează cu	Observare	Protopoplatul	Restează cu
Agnita . .	7		Orăștie . .	26
Brașov . .	52		Săliște . .	6
Dobra . .	3		Sibiiu . . .	6
Geoagiu . .	6	(Oltuz și Sf. Gheorghe)	Târnava . .	5
Hațeg . . .	1		Treiscaune .	5
Mediaș . .	5		Olt	5
			Zarand . . .	14

Suma totală a restanțelor 141

Sibiiu, din ședința Consistorului arhidiecezan
 ca senat epitropesc, ținută la 30 Martie 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
 arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
 secretar consistorial.

G.

(Acluz la Nr. 66, pag. 207.)

Proiect

pentru modificarea statutului provizor al fondului de pensuni al preoților și funcționarilor din arhidieceza ortodoxă-română de Alba-Iulia și Sibiu din anul 1923.

§ 5.

Se adaugă ca alineatul al 2-lea:

«Favorul acordat de acest § se dă în urma unei cereri înaintate în răstimp de un an dela intrarea în serviciul bisericii.»

§ 6.

Alineatul prim se suprimă.

§ 9.

Ultimul alineat se formulează așa:

«Pensia nu poate fi mai mare decât salariul și gradațiile — la protopresbiter plus salariul de protopresbiter — primite în ziua pensionării și după cari s'au făcut reținerile conform §§-ilor 18, 19 și 20.

La statorirea pensiei se numără numai anii întregi, lunile și zilele se consideră în favorul fondului.»

§ 12.

Ultimul alineat se formulează așa:

«Drept escontentare pentru sine și copiii săi primește odată pentru totdeauna:

a) văduva unui funcționar care a răposat înainte de a împlini 5 ani de serviciu o sumă egală cu a 5-a parte, și

b) văduva unui funcționar, care a răposat înainte de a împlini 10 ani de serviciu o sumă egală cu jumătate a pensiunii pe un an, la care ar fi avut drept bărbatul după un serviciu de 30, 35 sau 40 ani.

Orfanii de etate sub 18 ani ai unui funcționar văduv răposat înainte de a împlini 5 resp. 10 ani de serviciu primesc odată pentru totdeauna drept escon-tentare jumătate din suma la care ar fi avut drept mama lor.»

§ 18.

Se adaugă ca al 2-lea alineat:

«Protopresbiterii plătesc taxa fundamentală și după salariul primit dela stat în calitate de protopres-biteri în suma egală cu salariul pe o lună.»

§ 19.

Se formulează: «Taxa anuală se statorește la 10% dela salar, gradații și salar de protopresbiter, care se reține în rate lunare la cassa arhidiecezană.

Acestea rețineri se fac numai în decurs de 40, 35 și 30 ani dela ceice au intrat în serviciu după 1 Aprilie 1921.»

§ 26.

Alineatul ad a) se formulează:

«Cererile de pensionare sunt a se instrui:

1. Cu atestat de botez.
2. Cu atestat despre continuitatea serviciului.
3. Cu certificat medical despre starea sănătății.
4. Cu atestat despre purtarea oficiului dela au-toritatea imediată sub care stă petentele.

Consistorul supune pe petent unei vizitațiuni din partea comisiunii sale exmise din plenul consistorial cu concursul a doi medici, care imediat transpune la Consistor protocolul despre expertiză provăzut cu opiniunea sa. Medicii cercetează pe petente în prezența membrilor comisiunii, cari sunt de tagma preoțească.

Spesele expertizei medicale satorite de Consistor le supoartă petentele având a le anticipa la Consistor.

Membrii fondului de pensiuni cari au ajuns limita vârstei (§ 10) sau au împlinit numărul anilor de serviciu sistemizați în § 8 sunt dispensați dela cercetare.»

§ 26.

Se adaugă ca alineat ultim:

«La lichidarea pensiunei se iau numai luni întregi, fracțiunile cad în favorul fondului.»

§ 27.

Se suprimă «3 Dovadă despre plata taxelor», iar numerii următori să se rectifice în mod corăspunzător, așa ca

punctul 4 devine punctul 3

„	5	„	„	4
„	6	„	„	5
„	7	„	„	6
„	8	„	„	7

§ 27.

Ultimul alineat se modifică așa:

«Pensiunea văduvelor sau orfanilor se lichidează cu prima lunei a patra, care urmează după moartea capului de familie, iar dacă cererea de pensiune se înaintează după 3 luni dela moartea soțului

sau tatălui, pensiunea se lichidează cu prima acelei luni, care urmează după intrarea cererii.

Cererile intrate după 3 ani dela moartea soțului sau tatălui nu se mai iau în considerare.

Pensiunile neridicate în decurs de 2 ani după scadența lor rămân în favorul fondului.»

§ 30.

În rândul al treilea se adaugă după cuvântul «gradațiile» — la protopresbiteri și cu salariul de protopresbiter.

§ 34.

Alineatul al 2-lea:

1. Să se adauge în rândul al patrulea după cuvântul «taxele — luându-se de bază până la 10 ani de serviciu pe fiecare an 4% din suma asigurată ca pensie».

2. Penultimul și ultimul rând se modifică așa: «statut o pensie egală cu 4% din salariu și gradații — la protopresbiteri și din salariu de protopresbiter.»

§ 34.

Alineatul al 3-lea: În rândul al 5-lea să se substituie numărul «2» cu numărul «4» iar la finele acestui alineat să se adauge după cuvântul «sus» «în decurs de 5 ani dela cererea răscumpărării».

§ 34.

Alineatul al 5-lea: În rândul al 5-lea să se substituie «4» cu «3».

§ 34.

Se adaugă ca alineatul al 6-lea (nou):

«Cererile membrilor fondului de pensii referitoare la răscumpărarea anilor serviți înainte de 1

Aprilie 1921 se pot înainta Consistorului până la 31 Decemvrie 1924.

După acest termen cererile intrate nu vor fi luate în considerare.»

§ 36.

Se adaugă ca alineatul al 2-lea (nou):

«Dacă în urma unor asemenea măsuri legislative fondul de pensuni nu va fi în stare să satisfacă obligamentelor statutare, iar statul nu ar asigura pensuni corăspunzătoare celor asigurate prin prezentul statut, Sinodul arhidiecezan la timpul său va stabili modalitățile după cari se vor despăgubi membri de atunci ai fondului, ținând seama de deosebirea contribuțiilor, ce le-a făcut fiecare la fond.»

H.

(Acluz la Nr. 66, pag. 207.)

Proiect de instrucțiune

pentru fondul de pensiuni al preoților și funcționarilor bisericești din arhidieceza ortodoxă de Alba-Iulia și Sibiu din anul 1923.

§ 1.

Membrii fondului de pensiuni în mod obligator sunt: preoții din arhidieceză, profesorii seminariali dela seminarul «Andreian», funcționarii și oamenii de serviciu consistoriali.

Inscrierea membrilor noi la fondul de pensii se face din oficiu.

§ 2.

Taxele, cu cari contribuiesc membrii fondului de pensii conform §§-ilor 18, 19, 20 și 21 din Statut, se rețin din retribuții la cassa arhidiecezană.

§ 3.

Fiecare parohie contribuie la fondul de pensii cu taxa normată în §-ul 21 din Statut.

Filiile încă contribuiesc la fond, dacă dispun de averea corăspunzătoare.

Statorirea taxelor pentru comunele bisericești o face Consistorul ca senat epitropesc în conțelegere cu oficiile protopresbiterale respective.

Edificiile bisericeii, școalei, utensiliile și în genere averea, care nu aduce venit, nu se ia în combinație la statorirea cotei pentru comuna bisericească.

§ 4.

Taxele cuvenite fondului de pensii dela comunele bisericești se vor lua în bugetul parohiilor și fi-liilor și vor fi administrate cassei Consistorului din partea oficiilor protopresbiterale în pătrarul prim al fiecărui an pe lângă un tablou despre suma încassată dela singuraticile parohii.

După primirea banilor cassa Consistorului va eliberă oficiilor parohiale adeverință despre banii solviți.

§ 5.

Rezultatul discului purtat în biserici în favorul fondului de pensii, — după ce se va introduce în jurnalul de cassă al parohiilor la intrate și eșite — se va administra la cassa arhidiecezană din partea oficiilor protopresbiterale cel mult în 30 zile după Dumineca Floriilor și după Rusalii pe lângă un tablou despre sumele intrate dela singuraticile parohii.

§ 6.

Devenind vre-o parohie sau vre-un protopresbiterat vacant, senatul bisericesc, respective plenul consistorial comunică senatului epitropesc următoarele date :

1. Ziua, luna și anul	} devenirei în vacanță.
2. Cauza	
3. Numele și locuința	} administrato-
rului.
4. Ziua, luna și anul numirii	

§ 7.

Dotația parohială nu se poate lua dela destinațiunea sa nici pe timpul vacanței — deci fiecare administrator are să incasseze toate beneficiile din parohia vacantă, iar jumătate din această dotație — pe

lângă 10% din salariul de administrator parohial, — are să o dea fondului de pensii.

Pentru statorirea dotației, administratorul parohial este îndatorat a consemna veniturile preoțești din parohia vacantă într'un tablou, care verificat de protopresbiterul concernent îl va înainta Consistorului arhidiecezan, unde senatul epitropesc va stabili suma cu care contribuie administratorul la fondul de pensii și va dispune reținerea acestei sume din retribuțiile administratorului parohial.

Administratorii protopresbiterali, întru cât au în biserică oficiu sistemizat contribuiesc cu 10% din salariul ce-l primesc dela stat pentru administrarea protopresbiteratului.

§ 8.

Pensiunea funcționarilor și oamenilor de serviciu din gremiul consistorial și a profesorilor, precum și a văduvelor și orfanilor acestora se solvește în rate lunare decursive pe lângă chitanță timbrată și subscrisă de către cel îndreptățit la pensiuă, iar tuturor celorlalți pensionați se solvește în rate trei lunare decursive pe lângă chitanță timbrată în ordine și vidimată de oficiul parohial concernent.

Vidimarea oficiului parohial se consideră drept autenticare a subscrierei. Oficiul parohial concernent este dator a aduce la cunoștință Consistorului prin oficiul protopresbiteral respectiv cazul de moarte al vre-unui pensionar sau momentele cari invoalvă sistarea pensiunei.

§ 9.

Dispoziții pentru administrare:

1. Consistorul arhidiecezan în ședința plenară:

a) notifică senatului epitropesc devenirea în vacanță a vre-unui protopresbiterat și dotațiunea aceluia;

b) chirotesirea și introducerea protopresbiterilor și dă toate datele necesare la satorirea anilor de serviciu;

c) instituirea funcționarilor, cari cad în competența plenului consistorial și sunt obligați a fi membri la fondul de pensiuni și comunică toate datele necesare la satorirea anilor de serviciu.

2. Senatul strâns bisericesc:

a) ține în evidență parohiile vacante și notifică senatului epitropesc datele recerute în § 6;

b) notifică senatului epitropesc datele referitoare la întregirea parohiilor;

c) chirotenirea diaconilor și presbiterilor de orice categorie și dă toate datele necesare la satorirea anilor de serviciu;

d) notifică senatului epitropesc aprobarea de gradații la salariile preoțești;

e) notifică aceluia decisiunile și sentințele, cari au vre-o consecință pentru dreptul de pensiune al celui pedepsit.

3. Senatul școlar:

a) notifică senatului epitropesc datele necesare la instituirea vre-unui profesor, carele este obligat a se face membru la fondul de pensiuni și îi dă toate datele necesare la satorirea anilor de serviciu.

4. Senatul epitropesc:

a) statorește taxele la fondul de pensiuni ale membrilor și comunelor bisericești;

b) veghează asupra solvirei taxelor;

c) ține în evidență venitele fondului de pensiuni dela parohiile vacante;

d) veghează asupra încasărilor discurilor la Florii și Rusalii;

e) notifică din caz în caz serviciului pensiilor schimbările obvenite în decursul anului în statul personal al membrilor și în averea parohiilor, ca să introducă pe membrii noui primiți și să scoată din evidență pe cei răposați;

f) statorește cuantumul pensiei, ajutorului de înmormântare și altor ajutoare și dispune lichidarea lor prin serviciul pensiilor.

5. Cassa arhidiecezană:

a) administrează fondul de pensii după normele în vigoare pentru administrarea celorlalte fonduri arhidiecezane și după instrucțiunea ce s'a statorit în ședințele plenare.

6. Serviciul pensiilor poartă:

a) Registru despre membri activi	} ai fondului de pensii al preoților și funcționarilor bisericești din arhidieceza ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiiu.
b) Evidența despre contribuțiile membrilor activi	
c) Indice alfabetic despre membri activi	
d) Registru despre pensionări	
e) Evidența despre plata pensiilor și ajutoarelor	
f) Indice alfabetic al pensionărilor	
g) Registru despre parohiile vacante și despre administratorii acestor parohii.	
h) Evidența despre contribuțiile comunelor bisericești la fondul de pensii (taxa dela biserici și discurile dela Florii și Rusalii).	

Dispozițiunile din instrucțiunea votată de Sinodul arhidiecezan prin concluzul dela 25 Aprilie (8 Maiu) 1902 Nr. 58 Sinod. prin normele statorite acuma se abroagă.

I.

(Acluz la Nr. 67, pag. 207.)

Nr. 3007/924.

Literile fundaționale pentru „fondul Dr. Ilarion Pușcariu“, fost Arhiereu și Vicar arhiepiscopesc în Sibiu.

I.

Pe temeiul testamentului din 5 Februarie 1922 al fericitului Dr. Ilarion Pușcariu, Arhiereu și Vicar arhiepiscopesc în Sibiu, subsemnatul Consistor înființează un fond, care se va numi: «Fondul Dr. Ilarion Pușcariu fost Arhiereu și Vicar arhiepiscopesc în Sibiu».

II.

Fondul acesta constă din efecte în valoare nominală de Lei 63,167, din care substrăgând pasivele în sumă de Lei 18,796 — rămâne avere curată la 31 Decembrie 1923 Lei 44,391 — patruzeci și patru mii treisute nouăzeci și unu.

III.

Averea aparținătoare acestui fond are să rămână pentru toate timpurile inalienabilă; formează însă proprietatea arhidiecezei. Din venitul fondului 20% se vor adăuga la capital, iar 80% se vor împărți din partea arhiepiscopilor de pe vremuri din Sibiu ca ajutoare momentane în cazuri de mare lipsă sau de

nenorociri, după buna chibzuială a respectivilor arhiepiscopi.

IV.

Averea fondului o administrează Consistorul arhidiecezan ca și pe cealaltă avere a arhidiecezei sub controlul Sinodului arhidiecezan.

Literile fundaționale intră în vigoare după aprobarea Sinodului arhidiecezan.

Sibiiu, din ședința plenară, a Consistorului arhidiecezan, ținută la 1 Aprilie 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

K.

(Acluz la Nr. 68, pag. 208.)

Literile fundamentale

ale fondului: „Ioan Droc fost protopresbiter și soției sale Agapia Droc născută Burbea“.

I. Pe temeiul testamentului din 9 Iunie 1911 al fericitului Ioan Droc, fost protopresbiter în Mercurea și al soției sale Agapia Droc născută Burbea se înființează din averea rămasă după dâșii prin actul acesta fondul: *«Ioan Droc fost protopresbiter și soția sa Agapia Droc născută Burbea»*.

II. Fondul acesta constă la 31 Decembrie 1923 din efecte și depuneri în valoare de Lei 39,627.54 — treizeci și nouă mii șasesute douăzeci și șapte Lei 54 bani.

III. Averea acestui fond, care este proprietatea arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiiu, este inalienabilă și are să se întrebuințeze venitul lui pentru toate timpurile spre scopul indicat în punctele următoare:

IV. În răstimp de 50 de ani socotiți dela inactivarea fondului 20% — douăzeci procente — din venitele fondului se vor adăuga la capital, iar 80% — optzeci procente — le va întrebuința Consistorul arhidiecezan ortodox român din Sibiiu, căruia îi este încredințată organizația și administrația fondului, spre satisfacerea și respective delăturarea acelor lipsuri pe care Consistorul le va considera de mai arzătoare și a căror satisfacere sau delăturare va pro-

movă mai bine interesele religioase, culturale și morale ale arhidiecezei.

V. Din venitele acestui fond se vor da între altele 200 — două sute — Lei, odată la an asesorilor consistoriali, profesorilor seminariali ori parohului catedralei, pentru cel puțin două cuvântări de model rostite în cursul anului cu binecuvântarea Arhiepiscopului în catedrala din Sibiiu.

VI. Tot din venitul de 80% al fundațiunei se poate da o remunerațiune potrivită diaconului ceremonial al bisericei catedrale din Sibiiu precum și catiheților acelora din Sibiiu și airea, cari prin zel creștinesc și apostolic își împlinesc cu scumpătate misiunea lor de a crește tinerimea școlară în spirit creștinesc și ortodox.

VII. Premiile și remunerațiile precum și eventualele ajutoare ce se vor da din acest fond, le fixează și votează Consistorul arhidiecezan în senatul bisericesc.

VIII. Consistorul arhidiecezan ia asupra sa răspunderea morală și materială pentru corecta administrare și chivernisire a averii fondului.

IX. Fondul se reprezintă înaintea tuturor autorităților civile și administrative de Consistor și organele sale.

X. Fondul se privește înființat și își începe activitatea sa, îndată ce aceste litere fundamentale vor fi primit aprobarea Sinodului arhidiecezan.

Sibiiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat epitropesc, ținută la 1 Aprilie 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

L.

(Acluz la Nr. 70, pag. 209.)

Arondarea

cercurilor electorale din arhidieceza ortodoxă-română de Alba-Iulia și Sibiiu pentru alegerile deputaților la Sinodul arhidiecezan.

1. *Cercul Sibiiu.* — Locul central Sibiiu. Boița, Bungard, Cisnădie, Gușterița, Hașag, Loamneș, Mohu, Ocna de jos, Ocna de sus, Poplaca, Rășinar, Râusadului, Rusciori, Ruși, Sadu, Sibiiu-Cetate, Sibiiu-Suburbiul-Josefin, Sibiiu-Poarta-Turnului, Slimnic, Șelimbăr, Șura-mare, Tălmăcel, Turnișor, Veseud.

2. *Cercul Săliște.* — Locul central Săliște. Aci-liu, Alamor, Amnaș, Cacova, Cristian, Galeș, Gurarâului, Mag, Săcel, Săliște, Sibiel, Rod, Tilișca, Topârcea, Vale.

3. *Cercul Mercurea.* — Locul central Mercurea. Apoldul de jos, Apoldul de sus, Boz, Cărpiniș, Cunța, Dobârca, Gârbova, Gusu, Jina, Ludoș, Mercurea, Poiana, Reciu, Sângătin, Șpring, Vingard.

4. *Cercul Sebeș.* — Locul central Sebeș. Berghin, Cacova, Căpâlna, Călnic, Cioara, Daia, Deal, Drâmbariu, Hepria, Lancrăm, Laz, Limba, Loman, Oarda de jos, Oarda de sus, Petrifalău, Pianul de jos, Pianul de sus, Răchita, Răchita-Purcăreț, Răhău, Săsciori, Sebeș, Sibișel, Sibișani, Șugag, Tărtăria, Totoiu, Vințul de jos.

5. *Cercul Blaj*. — Locul central Blaj. Abuş, Armeni, Bachnea, Bernade, Beşineu, Blaj, Bobohalma, Bogatu, Broşteni, Căpâlna de sus, Cetatea de baltă, Chesler, Cinadie, Coroiu-Sânmartin, Crăciunel, Cuştelnic, Diciosânmartin, Feisa, Laslăul-român, Lepindea, Lupu, Mihalt, Ohaba, Păuca, Şomfalău, Şoimuşul-român, Subpădure, Suplac, Tău, Țapu.

6. *Cercul Orăştie*. — Locul central Orăştie. Balomir, Beriu, Binţinţi, Bucium, Castău, Cugir, Dâncul-mare, Dâncul-mic, Gelmar, Ludeşti, Măgura, Mărtineşti, Orăştie, Orăştioara de jos, Orăştioara de sus, Petreni, Pişchinţi, Pricaz, Romos, Romoşel, Sereca, Sibişelul-nou, Sibişelul-vechiu, Şibot, Simeria, Tămaşasa, Tolţia-mare, Turdaş, Vaideiu, Vinerea.

7. *Cercul Deva*. — Locul central Deva. Almaşul-mic, Almaşul-sec, Băcia, Banpotac, Bârcea-mică, Bărsău, Bejan, Biscaria, Boholt, Cainelul de jos, Cârjiţi, Certegiul de sus, Chergeş, Chişcădaga, Cristur, Dealumare, Deva, Fizeş, Fornădia, Hărău, Hondol, Leşnic, Măgura, Nevoieş, Noşag, Săcărâmb, Sântandres, Săliştioara, Simeria, Şoimuşul-mureşan, Suligete, Tâmpa, Vălişoara, Varmaga, Vulcez.

8. *Cercul Haţeg*. — Locul central Haţeg. Aninoasa, Băieşti, Băreşti, Băţalariu, Boşorod, Chitid, Covragiu, Federi, Fizeşti, Gânţaga, Grid, Haţeg, Livezeni, Luncani, Lupeni, Măceu, Nucşoara, Ocolişul-mic, Ohaba de sub peatră, Petrila-Brad, Petrila-Lunca, Petrila-Poeni, Petrila Regele Ferdinand, Petroşeni, Rea, Ruşi, Ruşor, Sălaşul de sus, Sânpetru, Silvaşul de jos, Silvaşul de sus, Streiu-Plopi, Vâlcelele-bune, Vâlcelele-rele, Vulcan.

9. *Cercul Hunedoara*. — Locul central Hunedoara. Alun, Baia lui Craiu, Batiz, Booz, Cerbel, Ce-

rișor, Cincis, Găunoasa, Ghelariu, Hășdău, Hune-
doara, Josani, Lelese, Mănierău, Nădăștia de jos, Nă-
dăștia de sus, Nandru-Vale, Ocolișul-mare, Peștișul-
mare, Ruda, Sâncraiu, Sântă-Măria de peatră, Socet,
Streiu-Săcel, Streiu-Sângeorgiu, Valea-Nandrului, Va-
lea-Sângeorgiu, Teliuc, Zlaști.

10. *Cercul Ilia*. — Locul central Ilia. Almaș-Să-
liște, Baștea, Bătrâna, Brâsnic, Cerbia, Dobra, Fin-
toag, Lăpușul de jos, Lăpușul de sus, Lăpușnic, Mi-
cănești, Mihaiești, Muncelul-mare, Panc, Poenița-
Tomii, Rădulești, Roșcani, Săcămaș, Teiu, Tisa, Zam,
Bacea, Bărești, Booz, Brădățel, Branișca, Burjuc,
Câmpuri-Câmpeni-Surduc, Cărmăzănești, Certejul de
jos, Fueș-Băgara, Furcșoara, Gialacuta, Glodghilești,
Godinești, Gothatea, Gurasada, Ilia, Mureș-Bretea,
Runcșor, Sirbi, Tătărești, Visca, Vorța.

11. *Cercul Geoagiu*. — Locul central Geoagiu.
Almașul-mare-Brădet, Almașul-mare-Joseni, Almașul-
mare-Suseni, Almașul de mijloc, Almașul-mic, Ardeu,
Băcăia, Băcăinți, Balșa, Bobâlna, Boiu, Bozeș, Bulbuc,
Cerubăcăinți, Cibu, Cigmău, Feredeșu, Folt, Geoagiu
de jos-joseni, Geoagiu de jos-suseni, Glod, Homo-
rod-Joseni, Homorod-Suseni, Mada, Mermezeu-Văleni,
Nădăștia, Poiana, Porcurea, Rapoltul-mare, Rapoltul-
mic, Renghet, Stăuini, Techereu, Uroi, Valea-Epii,
Valea-mare, Voia.

12. *Cercul Zarand*. — Locul central Brad. Băița,
Birtin, Blăjeni-Criș, Blăjeni-Grosuri, Blăjeni-Plaiu,
Blăjeni-Sat, Brad, Buceș-Vulcan, București, Bulzești
de jos, Bulzeștii de sus, Căinel, Caraci, Cărăstău,
Cebea, Crăciunești, Crisciori, Curechiu, Dupăpeatra-
Sat, Dupăpeatra-Valea-Porcuri, Grohot, Herțegani,
Juncul de jos, Lunca, Luncoiul de jos, Luncoiul de

sus, Mesteacăn, Mihăleni, Ormindea, Peștera, Podele, Potingani, Prihodiște, Ribicioara de jos, Ribicioara de sus, Ribița, Rișca, Rovina, Ruda, Scroafa, Săliște, Șesuri, Stănița de jos, Stănița de sus, Tomnatecul de jos, Tomnatecul de sus, Trestia, Țărățel, Vaca, Valea-Brad, Zdrapți.

13. *Cercul Mediaș.* — Locul central Mediaș. Agârbiciu, Alma, Ațel, Beșa, Biertan, Blăjel, Boian, Brateiu, Buzd, Copșa-mare, Copșa-mică, Crit, Curciu, Daneș, Dârlos, Dupușdorf, Elisabetopole, Ernea-săsească, Felța, Frâua, Idiciu, Hetur, Hundorf, Jacul-român, Laslea-mare, Mediaș, Malencrav, Moșna, Motișdorf, Noul-săsesc, Nadeșul-săsesc, Nemșa, Păucea, Richișdorf, Șaldorf, Șaroș, Șmig, Șeica-mare, Sebeșul-mare, Șoala, Ștenea, Țapu, Velț, Vorumloc.

14. *Cercul Sighișoara.* — Locul central Sighișoara. Agoștin, Andrașfalăul-român, Archita, Beia, Bodogaja de jos, Bogata-Olteană, Boiul-mare, Boiul-mic, Bundorf, Cața, Cohalm, Criș, Dăișoara, Draos, Feleag, Felmer, Fântâna, Ferihaz, Galomfalăul-mare, Hălmeag, Hașfalău, Hendorf, Jibert, Lovnic, Mateiaș, Merchiașa, Mihaiu-Viteazul, Mucundorf, Paloș, Racoșul de jos, Retișdorf, Roadeș, Șaeș, Șard, Șarpotoc, Saschiz, Sas-Daia, Sighișoara, Ștena, Țelina, Ticușul-român, Trapold, Ungra, Valendorf, Vidacutul-român, Varghiaș.

15. *Cercul Oituzului.* — Locul central Sfântu-George. Aita-mare, Aita-seacă-Bătani, Apața, Arini, Arpătac, Bacitelec, Barcan, Belini, Bicsad, Boroșneul-mic, Brețcu, Budila, Cernatu de jos, Chezdi-Martinuș, Chichiș, Covasna, Dobârlău, Doboli de jos, Georgeni, Ghimeș, Heghig, Hălchiu, Intorsura-Buzău, Lisneu, Madefalău, Măieruș, Marcoș, Mercurea-Ciuc, Micoui-

falu, Ormeniș, Ozun, Poiana-Sărată, Rotbav, Sfântu-George, Sita-Buzău, Teliu, Târgu-Săcuilor, Vama-Buzău, Vâlcele, Zăbala, Zagon.

16. *Cercul Brașov.* — Locul central Brașov. Bacifalu, Bod, Brașov-Cetate, Brașov-Dărste, Brașov-Scheiu, Brașov-Stupini, Brașov-Tocile, Brașov-Vechiu, Cernatu, Crizbav, Feldioara, Herman, Pleșmer, Purcăreni, Sâmpetru, Satulung bis. Adormiri, Satulung biserica SS. Arhangeli, Tărlungeni, Țânțari, Turcheș, Zizin.

17. *Cercul Branului.* — Locul central Râșnov. Cheia, Codlea, Cristian, Fundata, Ghimbav, Holbav, Măgura, Moeciu de jos, Moeciu de sus, Peștera, Poiana-Mărului, Poarta, Predeal, Râșnov, Șimon bis. nouă, Șimon bis. veche, Șirnea, Sohodol bis. nouă, Sohodol bis. veche, Tohanul nou, Vlădeni, Vulcan, Zărnești.

18. *Cercul Făgărașului.* — Locul central Făgăraș. Beclean, Berivoii-mari, Berivoii-mici, Breaza, Boholț, Calbor, Cincșor, Comăna de jos, Comăna de sus, Cuciulata, Dridif, Făgăraș, Galați, Herseni, Hurez, Lisa, Ludișor, Luța, Mândra, Mărgineni, Părău, Perșani, Recea-Telechiană, Riușor, Rotbav, Rucăr, Sâmbăta de jos, Sâmbăta de sus apus., Sâmbăta de sus răs., Șercaia, Șercăița, Șinca-nouă, Șona, Toderița, Veneția de jos, Veneția de sus, Voila, Voivodenii-mari, Voivodenii-mici.

19. *Cercul Avrîg.* — Locul central Avrîg. Arpașul de jos, Arpașul de sus, Avrîg, Colun, Corbi, Drăguș, Feldioara, Glimboaca, Oprea-Cârțișoara, Porcești, Porumbacul de jos, Porumbacul de sus apus, Porumbacul de sus răs., Săcădate, Sărata, Scorei, Sebeșul de jos, Sebeșul de sus, Streza-Cârțișoara,

Ucea de jos, Ucea de sus, Viștea de jos, Viștea de sus, Cornățel, Nucet, Roșia, Vurpăr.

20. Cercul Agnita. — Locul central Agnita. Agnita, Alțina, Bărghiș, Bendorf, Bruiiu, Cichindeal, Cincul-mare, Chirpăr, Coveș, Fofeldea, Găinar, Ghi-
jasa de sus, Hosman, Hundrubechiu, Iacobenii, Ighiș-
dorf, Ilimbav, Măgărei, Marpod, Merghindeal, No-
crichiu, Proștea, Ruja, Săsăuș, Seliștat, Șoarș, Șo-
mărtin, Șulumberg, Toarcla, Veseud, Vecerd, Vărd,
Zlagna.

Sibiiu, din ședința plenară a Consistorului ar-
hidiecezan, ținută la 1 Aprilie 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

M.

(Acluz la Nr. 78, pag. 214.)

Regulamentul

Academiei teologice ortodoxe „Andreiane“ din Sibiiu.

Introducere.

Art. 1. Pentru a cultivă științele teologice și în deosebi pentru a da candidaților la preoție calificațiunea reclamată de necesitățile timpului și de trebuințele religioase-morale și culturale ale fiilor biserice, se organizează «Academia teologică Andreiană» din Sibiiu.

Ea va aveà patru ani de studiu, fiecare împărțit în câte două semestre.

Art. 2. Academia stă sub jurisdicțiunea Consistorului arhidiecezei ortodoxe-române de Alba-Iulia și Sibiiu.

Art. 3. Limba oficială a Academiei este exclusiv cea română.

Art. 4. Patronul Academiei este sfântul marele mucenic Nichita Romanul.

CAPITOLUL I.

Organismul Academiei.

A. Corpul profesoral.

Art. 5. Corpul profesoral al Academiei se compune din profesori titulari, provizori, suplinitori, conferențieri și profesori extraordinari.

Art. 6. Profesorii titulari și provizori formează Consiliul profesoral al Academiei.

Art. 7. Consiliul profesoral alege dintre profesorii titulari pe rectorul Academiei pe o durată de 3 ani. Rectorul e reelegibil.

Art. 8. Alegerea rectorului se face în ultima conferință reglementară a anului școlar, cu care se încheie trieniul rectorului.

Art. 9. Profesorii extraordinari sunt profesorii pentru cântările bisericești și tipic.

B. Dotațiunea profesorilor.

§ 6. Dotațiunea profesorilor o stabilește Consistorul arhidiecezan printr'un normativ special.

C. Instituirea profesorilor.

Art. 10. Instituirea profesorilor se face de către Consistorul arhidiecezan după următoarele norme:

1. Instituirea se face în ședința plenară a Consistorului arhidiecezan.

2. Pentru studiile teologice poate fi instituit numai acel candidat, care a absolvat facultatea teologică ortodoxă și și-a câștigat licența ori doctoratul în teologie. Pentru celelalte studii, pot fi instituiți numai astfel de persoane, cari posed cualificația specială în materie. Vor fi preferiți aceia, cari au și cualificație teologică.

3. Titular poate fi numit acel profesor, care a dat examenul de cualificație normat prin regulament special.

4. Profesor extraordinar de cântările bisericești și tipic, poate fi ales numai acel candidat, care pe lângă absolutor din cursul teologic, are și absolutor dela Conservator cu dreptul de publicitate.

5. Devenind vacantă o catedră de profesor sau înființându-se o catedră nouă, pentru ocuparea ei, Consistorul publică concurs în organul de publicitate al arhidiecezei, indicând specialitatea catedrei vacante și specificând condițiunile ce au să le întrunească concurenții.

6. După expirarea termenului de concurs, Consistorul examinând petițiunile intrate în ședința plenară face alegerea.

7. Profesorul ales funcționează în postul său deocamdată numai provizor. După 3 ani, prestând examenul de definitivare, Consistorul arhidiecezan îl întărește profesor titular definitiv.

Pe profesorii dela alte institute, cari au reputație științifică recunoscută, invitați să ocupe vre-o catedră, Consistorul îi poate institui și fără examen de cualificație.

D. Drepturile și datorințele rectorului Academiei.

Art. 11. Rectorul are a se îngriji de conducerea imediată a Academiei și e responsabil pentru mersul normal al instrucțiunei și disciplinei.

El reprezintă Academia în lăuntru și în afară și îngrijește de corespondența oficială și de executarea ordinelor consistoriale, precum și a concluzelor consiliului profesoral. Rectorul e dator a ține în continuă evidență starea Academiei atât în cele administrative cât și în cele științifice, asigurând mersul normal și unitatea învățământului în deplină armonie cu învățăturile genuine ale bisericei ortodoxe.

Art. 12. În special drepturile și datorințele rectorului sunt:

1. A supraveghea, ca funcționarii Academiei să-și îndeplinească cu acurateță datorințele lor.

2. A purtă un protocol de esibite; un protocol de înscriere; un protocol de clasificare a studenților; un protocol pentru cronica institutului, în care se vor introduce momentele mai însemnate din viața Academiei; un protocol în care în resumat se induc ordinele și deciziunile normative; inventar despre mijloacele și colecțiunile mijloacelor de învățământ; un protocol în care se înseamnă studenții cari au fost pedepsiți, pe lângă indicarea vinovăției și pedepsei; păstrează și îngrijește sigilul oficial al Academiei.

3. A țineă în bună ordine arhivul Academiei și a supraveghea ținerea în bună regulă a colecțiunii obiectelor de învățământ și a bibliotecii.

4. A încasă taxele destinate pentru biblioteca Academiei și pentru depunerea examenelor.

5. La mandatele consistoriale, ridică sumele votate pentru trebuințele Academiei și le administrează conform normelor în vigoare.

6. A concedia pe profesori în caz de necesitate pe timp de 5 zile.

7. A face consiliului profesoral propuneri pentru suplinirea profesorului absent pe timp mai îndelungat de 15 zile.

8. Concedii pe timp mai îndelungat, pentru orice motiv, se pot acorda numai din partea Consistorului.

9. A acorda studenților concedii în cazuri grave pe timp de 6 zile, liberându-le bilet de legitimare.

10. A liberă certificate, atestate de frecventare, certificate de curs și absolutorii despre cursurile terminate și a îngrijii, ca aceste din urmă să le subscrie și profesorii.

11. A liberă duplicate de certificate de curs și absolutorii, conform normelor în vigoare.

12. A convocă și prezidă consiliile profesoriale.

13. A pune numai decât în lucrare concluzele consiliilor profesoriale, privitoare la disciplină și ordine, iar cele de reforme și eliminări din Academie, după aprobarea Consistorului.

14. A transpune Consistorului spre revizuire procesul verbal al consiliului în restimp de 8 zile dela ziua ținerii consiliului, iar concluzele cari reclamă aprobare specială le înaintează Consistorului cu esibite separate.

15. A îngriji de publicațiunile oficiale ale Academiei.

16. În caz de împiedecare pe 8 zile se substituie prin un profesor titular. Fiind silit a absență timp mai îndelungat, va face raport Consistorului, care va lua măsurile de lipsă.

E. Drepturile și datorițele profesorilor.

Art. 13. Drepturile și datorițele profesorilor sunt:

1. A conlucra în armonie și colegialitate, la prosperarea Academiei, în special la cualificarea studenților pentru chemarea lor și la susținerea disciplinei.

2. Fiecare profesor va propune obiectele de învățământ din specialitatea sa în cel puțin 8 ore de curs și 2 ore de seminar. Numai în caz de supliniri se pot îndatora profesorii și la mai multe ore. Plusul de ore și orele de suplinire cari trec peste 30 de zile se remunerează special după bugetul disponibil.

3. A ține regulat orele de instrucțiune, a îngriji de buna ordine, și susținerea disciplinei în orele sale și a îndeplini însărcinările primite dela consiliul profesoral și dela Consistorul arhidiecezan.

4. A suplini în caz de împiedecare pe colegi în predarea obiectului de învățământ și la examene.

5. A da ajutor rectorului pentru executarea normelor disciplinare și pentru supravegherea conduitei studenților.

6. A concedia din cauze acceptabile pe studenți dela orele sale pe timp de cel mult 1 zi.

7. A îndrumă studenții la ordine pentru excese mai mici.

8. A participa la consiliile corpului profesoral și la examenele normate în acest regulament.

9. A face propuneri în consiliul profesoral.

10. A raporta asupra obiectelor ce i-s'au încredințat spre studiere prin rectorat, prin consiliul profesoral și prin Consistorul arhidiecezan.

11. A raporta rectoratului și corpului profesoral despre excesele ce le vor fi observat la studenți.

12. A clasifica studenții din obiectele de învățământ ce le propune.

13. A redacta la rândul său procesele verbale ale consiliilor profesorale.

14. A administra biblioteca de curs.

15. Fiind un profesor necesitat a absentă dela oficiu, fie și pe timp mai scurt, anunță pe rectorul, fiind necesitat a absentă pe timp de 5 zile, își cere concediu dela rectorul Academiei, iar pe timp mai lung dela Consistor prin rectorat.

§ 12. Drepturile și datorițele medicului și ale profesorilor extraordinari le normează Consistorul arhidiecezan cu ocaziunea instituirii lor.

F. Consiliile profesorale.

Art. 14. Consiliile sunt didactice și administrative. Consiliile didactice se țin când află de lipsă corpul profesoral, iar consiliile administrative se vor

țineă în fiecare lună odată, altfel de câte ori va cere trebuința.

Art. 15. Membrii consiliilor sunt:

1. Rectorul ca prezident, profesorii provizori cu vot decisiv, toți ceilalți membri ai corpului profesoral vor aveă vot consultativ.

2. În afaceri de conduită și disciplină și spiritualul are vot decisiv.

3. Consiliile profesorale lunare se țin la începutul fiecărei luni în timp liber de instrucțiune.

4. Consiliile extralunare se țin când rectorul află de lipsă sau când 2 profesori propun rectorului verbal sau în scris ținerea lor indicând și obiectul.

5. Consiliile le convoacă rectorul eventual substitutul lui, despre consiliu se poartă proces verbal, care se subscie de toți profesorii, însemnându-se cei absenți.

6. Deciziunile consiliului profesoral se aduc cu majoritatea de voturi a celor prezenți, fiind voturile egale, votul prezidentului decide.

7. În chestiuni mai ponderoase se poate face și votare nominală, care se face evidentă în procesul verbal.

Art. 16. Contra deciziunilor luate se admit voturi separate date în scris, cari sunt a se prezenta rectoratului în timp de 24 ore dela încheierea consiliului și se aclud la procesul verbal.

Art. 17. La desbaterea și deciderea afacerilor în consiliu nu pot participa membri interesați personal. Desbaterile și decisiunile consiliului sunt a se țineă secret.

G. Obiectele consiliilor didactice sunt:

Art. 18. Tratarea de chestiuni, prin cari se au în vedere, introducerea de îmbunătățiri pe terenul educațiunii și al învățământului.

H. Obiectele consiliilor lunare administrative sunt:

Art. 19. Impărtășirea ordinelor consistoriale, cari privesc Academia și corpul profesoral, având să fie în resumat trecute în procesul verbal al consiliului dimpreună cu dicisiunile acestuia.

2. Distribuirea studiilor între profesori după specialitatea fiecăruia, stabilirea programei orelor și a manualelor, cari toate se tratează în consiliul din luna Maiu.

3. Pregătirea planurilor de învățământ și a regulamentelor privitoare la ordinea și disciplina din Academie.

4. Alegerea de bibliotecar pentru biblioteca Academiei și pentru bibliotecile de curs.

5. Propuneri pentru procurarea mijloacelor de învățământ și de cărți pentru biblioteca Academiei și celor de curs.

6. Aprecierea stării învățământului, a disciplinei și a purtării studenților în și afară de Academie.

7. Ținerea în evidență a absențelor studenților dela lecții.

8. Judecarea exceselor și transgresiunilor comise de studenți.

9. Decidere asupra propunerilor relative asupra obiectelor de învățământ, disciplină și moralitate sulevată de profesori.

10. Luarea de deciziuni asupra afacerilor încredințate corpului profesoral de Consistor.

11. Decideri asupra festivităților aranjate din partea Academiei.

12. Statorirea raportului general anual despre starea Academiei, învățământului și a disciplinei, care raport va fi însoțit de propunerile ce se vor afla necesare, pentru promovarea buneistării a Academiei.

CAPITOLUL II.

Instrucția obiectelor de învățământ.

a) Teologie.

1. Biblice.

Art. 20. a) Isagogie, introducere în cărțile T. V. și T. N. cu istoria canonului.

b) Exegeza Testamentului Vechiu și Nou.

c) Ermineutica biblică.

2. Istorice.

a) Istoria bisericei universale.

b) Patrologia și Patristica.

c) Istoria bisericii ortodoxe-române.

d) Istoria dogmelor.

3. Sistematice.

a) Apolegetica.

b) Dogmatică, Simbolică.

c) Morala.

4. Practice.

a) Dreptul bisericesc.

b) Pastorală.

c) Liturgică.

d) Catehetica.

e) Omiletica.

f) Cântări bisericești și tipic.

5. Pedagogice și Filosofice.

- a) Psihologie.
- b) Pedagogie.
- c) Didactica și metodică.
- d) Istoria Pedagogiei.
- e) Introducere în Filosofie.
- f) Economia națională și Sociologia.

Auxiliare.

- a) Limba și literatura română.
- b) Igiena pastorală.
- c) Muzica vocală.

Facultative.

- a) Gramatica idiomului T. N.
- b) Limba ebraică.
- c) Limbi moderne.
- d) Limba engleză.

Art. 21. Impărțirea obiectelor de învățământ după cursuri se face în cadrul planului de învățământ.

Art. 22. Pentru instrucțiune sunt destinate zilele de peste săptămână cu excepțiunea Duminicii, a sărbătorilor, a zilelor anume decretate ca zile libere de instrucțiune și a timpurilor de vacanță.

Art. 23. Orele de instrucțiune se țin în intervalul dela 8 până la 1 (ora 8—13) și 3—6 p. m. (15—18 ore) după planul de împărțire a orelor, ce se statorește pentru fiecare an academic din partea corpului profesoral și se aproabă de Consistor.

Art. 24. În Dumineci și sărbători toți studenții sunt obligați a participa la serviciile religioase precum și la serviciile de peste săptămână prescrise.

Art. 25. Absențările dela prelegeri și biserică

studentii le pot justifica numai cu acordarea de concedii dela superioritățile bisericești.

Studiile.

Art. 26. In Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiiu se predă Teologia exegetică biblică, istorică, sistematică și practică.

Art. 27. Academia conferă diploma de candidat în teologie; studiile după an sunt:

In anul I.

1. Arheologia biblică	2 ore
2. Introducerea în cărțile T. V.	3 „
3. Exegeza T. V.	4 „
4. Ermineutica biblică	1 „
5. Istoria bisericească universală până la 1054	4 „
6. Psihologia (Logica)	2 „
7. Introducerea în filozofie	2 „
8. Istoria limbii și lit. rom.	2 „
9. Cântări bisericești	2 „
10. Tipic bisericesc	1 „
11. Muzica vocală	1 „
12. Seminar biblic	1 „
Total	25 ore

In anul II.

1. Introducere în cărțile T. N.	3 ore
2. Exegeza Noului Testament	3 „
3. Exegeza Vechiului Testament	2 „
4. Istoria bis. universală dela 1054 până în prezent	4 „
5. Istoria bisericii românești	3 „
6. Patrologie și Patristică	2 „
7. Didactică și Metodică	2 „
8. Cântări bisericești	2 „

9. Tipic bisericesc	1 ore
10. Muzica vocală	1 „
11. Seminar istoric	1 „
Total	24 ore

In anul III.

1. Exegeza Testamentului Nou	3 ore
2. Teologia Fundamentală (apologetică)	5 „
3. Teologia dogmatică (partea I)	4 „
4. Teologia morală	6 „
5. Catehetica teoretică	2 „
6. Omiletica teoretică	2 „
7. Pedagogie și istoria pedagogiei	2 „
8. Cântări bisericești.	2 „
9. Tipic bisericesc	1 „
10. Muzica vocală	1 „
11. Seminar dogmatic	1 „
Total	29 ore

In anul IV.

1. Exegeza Testamentului Nou	2 ore
2. Teologia dogmatică (partea II)	3 „
3. Dreptul bisericesc	4 „
4. Teologia Pastorală	2 „
5. Liturgica	3 „
6. Omiletica practică	1 „
7. Catihetica practică	2 „
8. Sectele (misiune internă)	2 „
9. Sociologie	2 „
10. Cântări bisericești	2 „
11. Tipic bisericesc	1 „
12. Higienă pastorală	1 „
13. Muzică vocală	1 „
14. Seminar practic	1 „
15. Seminar biblic	1 „
Total	28 ore

Art. 29. Pe lângă acestea se mai propun limba greacă a T. N. Limba ebraică și o limbă modernă.

Art. 30. Pentru prevederea acestor discipline sunt necesare următoarele catedre sistemizate:

1. Studiul biblic al N. T. (Introducere) Exegeză și Ermin. 1 catedră.

2. Stud. bibl. al V. T. (Introducere Exegeză și Arheol. bibl.) 1 catedră.

3. Dogmatica, Apologetica (Polemică, Simbolică, Secte) 1 catedră.

4. Morala (și Sociologie) 1 catedră.

5. Istoria bisericii universale (cu Patrologie și Patristica), Istoria bisericii ort. rom. 1 catedră.

6. Teologia practică (Drept bis.) 1 catedră.

7. Teologia practică (Liturgica, Omiletica, Pastorală, Catehetica) 1 catedră.

8. Științele pedagogice și fil. 1 catedră.

9. Cântări și tipic bis. 1 catedră.

10. Medicul Academiei.

Art. 31. Studiile se propun conform planului de învățământ special (analitic).

Art. 32. Anul școlar se împarte în 2 semestre: Semestrul de iarnă din 15 Septembrie până în 1 Februarie și Semestrul de vară din 1 Februarie până în 30 Iunie.

Art. 33. Primirea studenților în Academia teologică o face Consistorul arhidiecezan.

Art. 34. Petenții cari aspiră a fi primiți în Academia teologică au a-și prezentă Consistorului arhidiecezan cererile instruite în regulă cel mai târziu până la 15 August, având cei primiți a fi supuși cu intervenirea unui comisar consistorial, a rectorului, a profesorului de muzică și a medicului institutului,

cercetării medicale, pentru examinarea întregităţii lor spirituale şi corporale şi aptitudinei în cântare, care cercetare e a se face la 1 Septemvrie şi dela rezultatul căreia depinde primirea definitivă a petenţilor.

CAPITOLUL III.

Inscrierea şi frecvenţa.

Art. 35. În Academia teologică ortodoxă «Andreiană» se pot înscrie absolvenţii de seminarii, precum şi absolvenţii cu diplomă de bacalaureat ai liceului clasic. Absolvenţii celorlalte şcoli secundare, vor putea fi înscrişi, numai dacă vor da examenul de diferenţă pentru obţinerea diplomei de liceu clasic.

Art. 36. Absolvenţii altor şcoale secundare pot fi admişi ca ascultători extraordinari.

Art. 37. Inscrierile în Academie se fac din 1 până în 8 Septemvrie a anului şcolar.

Art. 38. Inscrieri ulterioare se pot face numai în baza unei cereri bine motivate făcută în scris — adresată Consistorului arhidiecezan.

Art. 39. Inscrierile se fac la rectorul Academiei. Cererile de înscriere în Academie se vor înzestra cu următoarele documente:

Actul de naştere şi de botez.

Diploma de bacalaureat.

Chitanţa despre taxele plătite.

Art. 40. Atât cei primiţi din nou cât şi foştii studenţi, cari intră în cursuri superioare, au să se prezinte în cele dintâi 8 zile ale lunii Septemvrie, la rectorul Academiei pentru înscriere, având a documentă, că au solvit la cassa Consistorului didactrul, că şi-au procurat manualele prescrise pentru cursul

în care intră și că au satisfăcut tuturor cerințelor prescrise pentru studenții Academiei.

Art. 41. La înscriere sunt a se solvi Rectorului taxele prescrise. Despre înscriere se dă studentului din partea Rectoratului, bilet de legitimare și regulamentele și normativele în vigoare pentru Academie.

Art. 42. Dela datul înscrierii, studenții intră în drepturile și datorițele stabilite pentru student.

Art. 43. Documentele studenților până la absolvirea cursurilor se păstrează în arhiva rectoratului. Pentru trebuințe justificate rectoratul poate extradă documentele studenților, dar după întrebuintare sunt a se restitui rectoratului.

Art. 44. Nici un student nu poate cercetă în acelaș an, ca student ordinar, alte institute de învățământ.

Art. 45. Studenții pot părăsi institutul și în decursul anului școlar, sunt datori însă a anunța aceasta în scris rectoratului și documentele li se vor extradă numai dacă nu subversează vre-un angajament neachitat față de Academie.

Art. 46. Studentul numai până atunci se consideră student al Academiei, până când se conformează intru toate normelor în vigoare.

Art. 47. Orice înscriere neregulat făcută ori când se va dovedi, se va anulă, iar examenele depuse vor fi nule de drept. Deasemenea vor fi nule de drept examenele depuse de studenții înscriși prin fraudă, însușindu-și acte ce nu le aparțineau, sau cari se vor dovedi că au fost substituiți la examen.

Art. 48. Primirea și inmatricularea dela alte Academii teologice, se pot face numai cu aprobarea Consistorului.

CAPITOLUL IV.

Examene și diplome.

Art. 49. Examenele sunt: Anuale, fundamentale și finale. Nimeni nu va fi promovat în un an următor fără să fi prestat examenul integral din materia anului precedent.

Art. 50. Examene anuale se fac din toate disciplinele audiate în cursul anului școlar respectiv, înaintea titularilor disciplinelor în decursul lunii Iunie. Aceste examene pot fi conduse de comisari consistoriali.

Art. 51. Examene fundamentale sunt două: unul la sfârșitul anului al II-lea și altul la sfârșitul anului al IV-lea.

Art. 52. Obiectele examenului I. fundamental sunt: Studiile teologiei biblice și studiile teologiei istorice.

Art. 53. Obiectele examenului al II-lea fundamental sunt: Studiile teologiei sistematice și studiile teologiei practice.

Art. 54. Examenul fundamental se face înaintea unei comisii compusă din titularii disciplinelor respective, sub prezidiul comisarului consistorial, iar în absența acestuia sub prezidiul rectorului Academiei sau a celui mai bătrân dintre titulari.

Art. 55. Termenul de înscriere la examenele fundamentale pentru sesiunea din Iunie e până la 31 Maiu, iar pentru sesiunea din Septembrie până la 31 August. Înscrierea la examen o face rectorul Academiei, la cererea înaintată în scris de către studenți.

Art. 56. Cererile venite după termenul indicat mai sus nu vor fi luate în considerare.

Art. 57. Comisiunea examinătoare, va fi invitată la examenele fundamentale prin adresă oficială

din partea rectorului Academiei. În adresă se va trece numele studenților cari au a susține examen, ziua și ora examinării.

Art. 58. La examenele fundamentale studenții vor fi admiși în serii, după chibzuința rectorului Academiei.

Art. 59. Indreptățiți a face examenul fundamental sunt toți studenții cari au prestat cu succes examenele anuale anterioare.

Art. 60. Lista candidaților la aceste examene o face rectorul Academiei.

Art. 61. Pentru depunerea acestor examene se fixează 2 sesiuni: I-a sesiune din 15 până în 30 Iunie, iar a II-a sesiune din 15 până în 30 Septemvrie.

Art. 62. Examele anuale și cele fundamentale sunt orale.

Art. 63. La examenele anuale și fundamentale răspunsurile din singuraticile discipline vor fi clasificate cu următoarele note: Foarte bine (1), Bine (2), Suficient (3), Nesuficient (4). Rezultatul examenului se comunică de cătră președintele comisiunii.

Art. 64. Despre fiecare examen se va dresa un proces verbal corespunzător, în o condică, care proces verbal va fi semnat de toți membri comisiunii, cu prezidiul împreună. Rezultatul dat este definitiv și fără apel.

Art. 65. Studentul care nu se prezintă la timpul determinat pentru examinare este de drept amânat pentru sesiunea următoare.

Art. 66. Studentul, care a obținut la examenul anual nota nesuficient din una sau mai multe discipline poate face examen de corigență în proxima sesiune; obținând și la corigență una notă nesuficient este avizat la repetiția anului școlar.

Art. 67. Studentul, care a obținut la examenul fundamental nota de nesuficient și numai din un studiu, va fi avizat la repețirea examenului fundamental integral în proxima sesiune.

Art. 68. Drept de apel în contra notei date de examinători nu există.

Art. 69. Studenții, cari în decurs de doi ani consecutivi nu vor fi trecut examenele la terminii hotărâți prin acest regulament, vor fi șterși din matricula Academiei.

Art. 70. Asupra reînscrierilor are dreptul de a se pronunța numai colegiul profesoral al Academiei.

Art. 71. Studentul, care n'a susținut cu succes examenul fundamental întâiu, nu poate fi admis la înscriere în anul al III-lea.

Art. 72. Studentul, care a prestat cu succes examenul al II-lea fundamental primește absolutorul teologic și poartă titlul de absolvent în teologie.

Art. 73. Absolutoriile și certificatele de curs se provăd cu timbru prescris și cu sigilul oficios al Academiei. Absolutoriile se subscrie de rector și de toți profesorii cari au propus obiectele de învățământ cuprinse în absolutor. Certificatele de curs se scriu numai de rector.

Art. 74. Pentru extradarea absolutoriilor, certificatelor de curs și a atestatelor de frecventare se solvește rectorului taxa prescrisă.

Art. 75. Extradarea absolutoriilor și a certificatelor de curs, rectorul o face evidentă în protocolul de clasificare.

Art. 76. În locul certificatelor de curs și al absolutoriilor liberate în original, la ordinul autorității în drept, se dau și duplicate, cari încă sunt a se

provedeă cu timbrul prescris pentru original, cu sigilul Academiei, făcându-se provocare la ordinul, pe baza căruia se extradau. Din protocolul de clasificare copii nu se dau.

Art. 77. Pentru instrucțiune, pentru diferite examene, precum și pentru extradarea de certificate, duplicate se plătesc anumite taxe, cari se vor stabili de consiliul profesoral în ședința primă din fiecare an. După aprobare din partea Consistorului aceste taxe intră în vigoare. Intru cât consiliul în vre-un an nu decide asupra taxelor, rămân în vigoare cele din anul premergător.

CAPITOLUL V.

Mijloacele de învățământ.

Art. 78. Afară de manualele prescrise, Academia are bibliotecă proprie și colecțiuni de obiecte și aparate de învățământ, precum și biblioteci de cursuri.

Art. 79. Biblioteca Academiei precum și colecțiunile obiectelor de învățământ se susțin și înmulțesc din:

a) Taxa de înscriere ce este a se solvi numai odată la prima înscriere.

b) Taxele pentru extradarea certificatelor de curs, absolutoriiilor și atestatelor de frecventare.

c) Suma ce din caz în caz se va vota din fondul Academiei.

d) Eventuale donațiuni.

Art. 80. Bibiotecile de cursuri se susțin și înmulțesc din:

a) Taxa specială pentru bibliotecă, pe care o solvesc studenții an de an la înscriere.

b) Eventuale donațiuni.

Art. 81. Banii destinați pe seama bibliotecii Academiei, pentru acvирarea mijloacelor de învățământ și pentru bibliotecile de curs se administrează de rectorat.

Art. 82. Pentru întrebuințarea acestor bani, rectorul, la începutul fiecărui an școlar, în consiliul prim lunar, prezintă corpului profesoral proiectul de buget care acceptat de consiliu se așterne Consistorului spre aprobare. Pentru biblioteci se procură mai ales cărți din ramul teologic și pedagogic de cari au trebuință profesorii și studenții Academiei.

Art. 83. Despre banii incasați pe seama bibliotecii Academiei și a bibliotecilor de cursuri, precum și pentru procurarea mijloacelor de învățământ și folosirea lor, la finea anului școlar rectoratul prezintă corpului profesoral rațiociniul documentat, care se așterne Consistorului spre suprarevizuire și aprobare.

Art. 84. Bibliotecile și colecțiunile, mijloacele de învățământ stau sub îngrijirea corpului profesoral și sub controlul rectoratului. Purtarea de grijă pentru colecțiunile mijloacelor de învățământ, referitoare la o anumită specialitate, o va avea profesorul de specialitate, fiind el responsabil pentru conservarea lor în bună stare. Despre aceste obiecte profesorii respectivi poartă inventare speciale, în care se induc obiectele când se procură. Despre obiectele deteriorate și scoase din inventar se face arătare consiliului profesoral.

Art. 85. Regulele speciale pentru folosirea bibliotecii și a bibliotecilor de cursuri, le statorește corpul profesoral și le supune aprobării Consistorului.

CAPITOLUL VI.

Disciplina.

Art. 86. Studenții pot face uz de beneficiile Academiei, numai până corespund normelor în vigoare.

Art. 87. Fiecare student e dator în special:

a) A cercetă regulat lecțiile și biserica în timpul prescris.

b) A fi cu diligență în studii și a fi cu atențiune în orele de instrucție.

c) A da respectul și ascultarea cuvenită profesorilor și celorlalți funcționari ai Academiei.

d) A observă regulile de bunăcuviință, de moralitate și colegialitate.

e) A evită deteriorarea localităților, mobilierului, cărților din biblioteci și mijloacelor de învățământ din Academie.

f) A respectă averea, onoarea și sănătatea altora.

g) A evită locurile și societățile cu reputațiune rea.

h) A evită în și afară de Academie jocurile oprite.

i) Nu e permis, ca în afaceri ce le-ar avea vre-un student în și afară de Academie să-și ia însuși satisfacție, ci are a recurge la superioritatea competentă.

j) Nu este permis a colecta bani fără concesiune dela rectorat.

l) Este interzisă participarea la întruniri și demonstrațiuni politice.

m) Nu este permis, ca studenții să țină la sine arme sau obiecte acomodate pentru vătămări corporale.

Art. 88. Cercetarea regulată a lecțiilor și a bisericii se controlează lunar de consiliul profesoral și

absentările nescuzate se înseamnă în procesul verbal al Academiei, iar rectorul le ține în evidență.

Absentarea nescuzată de 20 ore peste an dela lecții are ca urmare pierderea anului școlar.

Art. 89. Transgresiunile studenților se pedepesc pe cale disciplinară prin organele de control și supraveghere, conform normelor de ordine și disciplină în vigoare.

Art. 90. Studenții Academiei de sine nu formează o corporațiune publică, nu pot fi membrii la societăți ce nu stau în legătură cu Academia, nu pot participa fără concesiune dela superiori la producțiuni și întruniri publice afară de Academie.

Pot însă formă cu concesiunea corpului profesoral, în interiorul Academiei, sub conducerea sau supravegherea profesorilor, societăți de lectură, de cântări ș. a., pot ține în localitățile Academiei întruniri, ocupându-se cu obiecte ce privesc perfecționarea lor.

Art. 91. Rugări și eventuale plângeri, privitoare la referințele și afacerile lor din Academie, studenții pot adresa verbal sau în scris rectorului. Asemenea rugări și plângeri se rezolvă în sfera de competență a rectorului sau a corpului profesoral sau se promovează spre decizie la Consistor.

Art. 92. După înscriere nu este iertat studenților a se adresa și a înainta rugări și plângeri în afacerile lor, ca studenți ai Academiei, la corporațiuni și persoane cu ocolirea autorităților din Academie, nici nu este iertat a recurge ocolind instanțele proprii Academiei.

CAPITOLUL VII.

Intreținerea.

Art. 93. Studenții Academiei teologice au să intre cu toții în internatul Academiei, unde vor primi locuință și alimentație în condițiunile și pe lângă taxele stabilite de Consistorul arhidiecezan. Toți studenții Academiei au să locuiască în internat.

CAPITOLUL VIII.

Vacanțele.

Art. 94. Ca timp liber de instrucție se normează:

1. Duminecile și sărbătorile de peste an.
2. Aniversarea zilei patronului Academiei Nichita Romanul la 15 Septemvrie.
3. Ziua nașterii și onomastica Domnitorului.
4. Serbările naționale și școlare decretate de legislațiunea țării ca obligatorii.
5. La nașterea Domnului, din 23 Decemvrie până la 7 Ianuarie.
6. La învierea Domnului, dela Dumineca Floriilor până inclusive Dumineca Tomii.
7. La pogorârea Duhului Sfânt: 2 zile Luni și Marți.
8. Onomastica 30 Noemvrie, și ziua morții, 29 Iunie a fericitului în Domnul Arhiepiscop și Mitropolit Andreiu.
9. Lunile Iulie și August.

CAPITULUL IX.

Examenul final.

Art. 95. Absolventul în teologie înainte de a intra în cler e dator a se anunța la examenul de candidat la preoție.

Art. 96. Examenul de candidat la preoție constă din o lucrare în scris asupra unui subiect dat de comisiunea examinătoare. Lucrarea va avea să dovedească temeinicia cunoștințelor și orientarea științifică a candidatului. Lucrarea va indica și aparatul bibliografic utilizat. Se pot admite și traduceri din domeniul literaturii bisericești. Teza lucrată se prezintă rectorului, care o va transmite profesorului de specialitate. În caz de forță majoră, arătat de profesorul specialist, teza va putea fi trimisă în cercetare acelui profesor, care predă studii apropiate de cele ale profesorului specialist.

În urma referatului satisfăcător dat în scris de către profesorul specialist rectorul aprobă teza. Aprobata teza urmează examenul oral în fața comisiunii prezidate de delegatul I. P. S. S. Mitropolitului și a Consistorului, compusă din profesorul de specialitate și alți 3 profesori.

Art. 97. Examenul oral de candidat la preoție stă în susținerea tezei și în susținerea alor 4 pozițiuni, câte una din fiecare ram al teologiei, pusă de membrii comisiunii.

Art. 98. Președintele comisiunii examinătoare pentru examenul oral de candidat la preoție este I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului sau delegatul său și al Consistorului. Acesta, în înțelegere cu rectorul Academiei, fixează termenul examenului oral.

Art. 99. În caz de forță majoră cercetătorul tezei va putea fi înlocuit de către rectorul Academiei, cu unul din membrii comisiunii, dacă cazul i-se va fi adus la cunoștință.

Art. 100. Dela prezentarea tezei la rectorul Academiei până la susținerea ei, trebuie să treacă un interval de timp de cel puțin 14 zile.

Art. 101. Pentru depunerea examenului de candidat la preoție se statoresc 3 sesiuni anuale.

Sesiunea I 15 până la 30 Septembrie.

„ II 20 „ „ 30 Ianuarie.

„ III 15 „ „ 30 Iunie a fiecărui an școlar.

Art. 102. Răspunsurile candidatului la examenul de candidat la preoție se clasifică cu notele:

Foarte bine, bine, suficient, pe baza cărora candidatul e declarat: «Candidat la preoție» cari vor fi introduse și în diplomă.

Art. 103. Candidatul, care la examenul de candidat la preoție nu a obținut aprobarea comisiunii, poate să se prezinte din nou la examen numai după un an.

Art. 104. Candidatul, care a prestat examenul de candidat la preoție, va depune în fața comisiunii jurământ și va primi o diplomă de candidat la preoție.

Formula jurământului este următoarea: «Înainte de a mi-se da titlul de candidat la preoție eu (numele candidatului) jur înaintea Atotștiutorului și Atotputernicului Dumnezeu, că în toată viața mea voi păzi și voi propovedui fără schimbare învățătura sfintei noastre biserici ortodoxe de Răsărit, așa cum ni s'a dat de Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos, cum s'a propoveduit și predat de sf. Apostoli și sf. Părinți ai Bisericii noastre ortodoxe, cum s'a stabilit de către cele 7 sinoade ecumenice, așa cum se păstrează de sf. biserică ortodoxă și mi s'a predat de către profesorii mei în Academia teologică «Andreiană»; jur că în toată viața mea voi păstra și voi apăra bunul nume al acestei instituțiuni de cultură teologică. Amin».

Art. 105. Diploma de candidat la preoție va fi subscrisă de Înalt Prea Sfințitul Mitropolit al Ardealului și de comisiunea examinătoare împreună cu rectorul.

CAPITOLUL X.

Dispozițiuni transitorii.

Art. 106. Drepturile câștigate de profesorii titulari aflați în funcțiune la intrarea în vigoare a acestui regulament, rămân nealterate.

Art. 107. Toți acei studenți, cari la intrarea în vigoare a acestui Regulament se găsesc înscriși în Academia teologică «Andreiană» cad sub obligativitatea articolelor privitoare la examenele anuale fundamentale și ale examenelor de candidat la preoție.

Art. 108. Studenții, cari în anul școlar 1923/24 au fost în anul al II-lea teologic fac în luna Septembrie 1924 examenul I fundamental conform acestui Regulament.

Art. 109. Studenții, cari la intrarea în vigoare a acestui Regulament sunt în anul al IV-lea teologic vor face după examenul anual de pe anul al IV-lea examenul al II-lea fundamental.

Art. 110. Acest regulament va intra în vigoare cu începutul anului școlar 1924/25.

Sibiiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 5/18 Aprilie 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

N.

(Acluz la Nr. 78, pag. 214.)

Normativ

**pentru ordinea internă a Academiei teologice
„Andreiane“.**

CAPITOLUL I.

Art. 1. Studenții înmatriculați în Academia teologică «Andreiană» se ocrotesc în internatul Academiei, unde vor primi locuința, alimentarea și educația corăspunzătoare chemării lor viitoare.

Dela intrarea în internat poate fi cineva dispensat numai cu permisiune specială din partea Consistorului arhidiecezan.

Art. 2. Internatul stă sub supravegherea rectorului și a consiliului profesoral și e condus de directorul internatului ajutat de spiritualul și economul internatului.

Art. 3. Directorul, spiritualul și economul se instituie prin Consistorul arhidiecezan, la propunerea consiliului profesoral.

Având directorul să îngrijească în toate privințele de conducerea internatului și de educația studenților, el va fi ales din șirul profesorilor Academiei, preferiți fiind cei necăsătoriți și cei fără familie.

Directorul, spiritualul și economul vor avea locuința și întreținerea în internat.

CAPITOLUL II.

Înscrierea.

Art. 4. La începutul fiecărui an școlar toți studenții Academiei, atât cei noi primiți, cât și cei cari au să continue cursurile, sunt obligați a se înscrie în termenul normal.

Art. 5. Înscrierea se face în cele dintâi 8 zile ale lunii Septemvrie în cancelaria rectoratului dela 11—12 ore a. m. și dela 5—6 ore p. m.

Art. 6. La 8 Septemvrie înscrierile se încheie. Înscrieri ulterioare se pot face numai cu încuviințarea Consistorului arhidiecezan.

Art. 7. La înscriere fiecare student este obligat a se prezenta în persoană, a produce dela Cassa arhidiecezană adeverință despre solvirea taxelor prescrise.

Art. 8. Cu ocaziunea înscrierii fiecare student are a prezenta rectoratului adeverință că și-a procurat toate cărțile necesare și că este provăzut cu schimburile, încălțămintele și cu utensiliile pentru curățenie, precum și cu o ladă pentru păstrarea lor. — Aceste din urmă le constată și adevărește economul. (Art. 80, lit. d).

În lipsă acestor adeverințe înscrierea nu este admisă.

Art. 9. Fiind împlinite cele prescrise, studentul primește după înscriere bilet de legitimare, un exemplar din Regulamentul Academiei teologice și din acest normativ, eventual și alte Normative în vigoare pentru ordinea din institut, având a se conforma dispozițiunilor cuprinse în ele.

Biletul de legitimare este documentul, prin care se justifică legătura studentului cu institutul. Această

legătură înceată numai prin absolvarea cursurilor, prin părăsirea Academiei sau prin eliminare.

Art. 10. Intrarea în institut se face în urma înscrierii, iar alimentarea în ziua ce urmează după înscriere.

Art. 11. În scopul alimentării și al distribuirii prin salele de studii, dormitor și refector, studenții înscriși se prezintă fără amânare cu biletul de legitimare la directorul internatului. Acesta îl introduce în internat, îi dă un număr ce-l poartă la toate obiectele sale și îi avizează locul și mobilierul, ce are să folosească și adecă masă, scaun și dulap în sala de studiu, pat în dormitor și loc în refector. Toate acestea numerizate.

Ceice nu posed bilet de legitimare, sunt excluși dela beneficiile internatului.

Eventuala pierdere a biletului de legitimare este a se anunța rectorului fără amânare.

Deteriorarea obiectelor primite spre folosire cad în sarcina studentului.

Art. 12. După terminarea obiectelor toți studenții se supun cercetării medicului institutului pentru constatarea stării sanitare și pe baza raportului medicului se iau dispozițiunile necesare din partea directorului.

În urma cercetării medicale, fiind indicată eschiderea vre-unuia din rândul studenților, cazul se aduce la cunoștința Consistorului arhidiecezan.

CAPITOLUL III.

Ordinea din institut.

Art. 13. Studenții înscriși sunt obligați a observa ordinea din institut.

În timpul liber de ocupațiuni studenții pot petrece în curtea și interiorul institutului, în timpul admis și afară de institut, în tot locul însă purtându-se cuviincios, potrivit chemării și pozițiunei lor.

Art. 14. Intrarea și ieșirea din institut este permisă numai pe poarta designată spre acest scop.

Art. 15. La timpul prescris toți studenții trebuie să intre în institut.

Dela această dispozițiune se poate face abatere numai cu concesiunea directorului, în absența lui a spiritualului, care este suplinitorul directorului.

Intrarea în institut după timpul prescris se ține în specială evidență din partea directorului într'un conspect lunar, pe care subscris de dânsul îl prezintă prin rectorat consiliului profesoral în fiecare conferință lunară.

Cu această ocaziune directorul va face și eventuale propuneri pentru pedepsirea celor vinovați, sau pentru înlăturarea inconvenientelor.

Pe baza conspectelor lunare ale directorului, rectorul compune un sumar anual care va servi de bază la statorirea notelor din moralitate.

Art. 16. Ieșirea din institut după închiderea porții este admisă numai cu concesiunea directorului.

Art. 17. Timpul de ocupațiune cu studiul, cel pentru mâncare și dormit, au să-l petreacă studenții în salele destinate spre acest scop.

Folosirea localităților pentru scopuri contraremenirei lor, e interzisă.

În special ordinea din institut se normează:

A. În salele de studii.

Art. 18. Timpul dela 6—7½ d. m. și dela 8—9 ore seara, în Dumineci și serbători timpul dela 5—7½

ore d. m. și dela 8—9 ore seara este destinat pentru studiare.

Dela această dispozițiune sunt scutiți numai studenții, cari la ordinul medicului institutului petrec în infirmărie.

Pe timpul studierii toți studenții au să fie în salele de studii, la locurile lor.

Eșirea arbitrară din sala de studiu, preumblarea prin sala de studiu, conversarea, sau învățarea cu glas și peste tot conturbarea liniștei, sunt interzise.

Art. 19. Pentru susținerea liniștei și peste tot a bunei ordine în salele de studii directorul instituie îndată la începutul anului școlar dintre studenții din o sală de studiu un ductor și un substitut al lui.

Ductorul prin purtare de model, sub supravegherea directorului va căuta să preîntîmpine orice abatere dela ordinea prescrisă.

Despre cei, cari nu se vor acomoda ordinei nici în urma admonierii, ductorul va raporta directorului spre a fi trași la răspundere.

Art. 20. Purtarea în salele de studii se normează astfel:

a) La intrare în salele de studii studenții au să-și pună pălăriile și hainele în cuier.

b) Pe masă nu este permis să se țină decât cărțile și revizitele de scris, cari și ele au să fie ținute în deplină ordine și și acestea numai pe timpul de studiat.

c) Să se evite orice murdărie, ce ar putea jigni condițiunile igienice și simțul de curățenie al colegilor.

d) Este oprit a ține în salele de studii schimburi murdărite, vestminte, încălțăminte etc., cari nu servesc trebuințelor zilnice.

e) Curăţitul hainelor este a se face în anticamerile destinate spre acest scop.

f) Nu este permis în salele de studii a mânca, a fuma, a bea beuturi spirituoase, a juca cărţi sau alte jocuri.

g) Nu este permis a petrece în salele de studii pe timpul instrucţiei şi în timpul prescris pentru biserică, precum nici după timpul prescris pentru culcat.

h) Pentru deteriorarea mobilierului din sala de studii dacă făptuitorul nu se poate constată, cei cari ocupă sala, sunt solidari responsabili.

Art. 21. La 9 ore seara la signalul dat studenţii părăsesc sala de studiu şi merg la culcare în dormitorii. Servitorul încredinţat cu curăţirea deschide apoi ferestrele şi după curăţire încuie sala de studiu.

B. În dormitoriil.

Art. 22. Studenţii au voie a dormi numai în dormitorii.

Dela această dispoziţiune sunt scutiţi studenţii primiţi prin medicul institutului în infirmărie.

Art. 23. Culcatul se face la 9 ore seara.

Scularea se face vara la ora 5½ dimineaţa, iarna (adecă dela 15 Octomvrie până la 28 Februarie) la ora 6 dimineaţa.

Atât pentru culcare, cât şi pentru sculare se dă signalul prin clopoţel.

Art. 24. La 6 resp. 6½ ore dim. toţi studenţii au să părăsească dormitoriile. Servitorul încredinţat cu curăţirea deschide ferestrele şi încuie dormitoriile.

Art. 25. Pentru susţinerea bunei ordine în dormitorii directorul instituie dintre studenţii împărţiţi în acelaş dormitor un ductor de dormitorii şi un substitut al lui.

Ductorii dormitoriilor constată prezența studenților, îngrijesc ca culcarea și scularea să se facă la timpul prescris și să se observe liniștea și buna ordine, iar pe ceice s'ar abate dela aceste dispozițiuni îi face atenți la respectarea ordinei și la caz de neascultare, îi arată directorului.

Art. 26. Purtarea în dormitorii se normează astfel:

a) Este interzisă orice purtare prin care se conturbă liniștea și odihna, precum și culcarea în patul altuia.

b) La signalul dat pentru sculare studenții au să se ridice din așternut, să se spele fără a face murdărie împrejur, să se îmbrace, să-și pună în ordine așternutul și să se îndepărteze din dormitor.

c) Curățitul încălțămintei și al hainelor este permis a se face numai în anticamerile destinate spre acest scop.

d) Dela 6 resp. $6\frac{1}{2}$ ore dim. încolo până la timpul de culcare sub nici un motiv nu le este permis studenților a intra în dormitorii.

e) Nu este permis ca în dormitor să se țină albituri folosite, vestminte superflue sau alte obiecte, cari ar putea jigni simțul de curățenie al colegilor, sau ar putea fi dificultate din punct de vedere igienic.

f) Pentru deteriorarea mobilierului în dormitorii, dacă făptuitorul nu se poate constată, cei din acelaș dormitor, sunt solidari responsabili.

C. In refector.

Art. 27. Dejunul și peste tot mâncarea se ia în refector.

Art. 28. Dejunul se ia în timpul de după rugăciunea de dimineață la $7\frac{1}{2}$ ore; prânzul la $12\frac{1}{2}$ ore, iar cina la $7\frac{1}{2}$ ore seara.

Art. 29. La signalul dat toți studenții merg în refector și se așează fiecare la masa și locul, ce i-s-a designat, apoi în ordinea satorită de director se face rugăciunea și se servește mâncarea.

Vorbirea cu glas tare și orice necuviință este oprită.

Terminată mâncarea, se face rugăciunea de mulțumită și toți deodată se scoală dela masă și se îndepărtează din refector.

Art. 30. Studenții, cari nu se prezintă la timpul prescris, se lipsesc pentru aceea dată de mâncare.

Intrarea în refector după rostirea rugăciunii, sau eșirea din refector înainte de rostirea rugăciunii, este interzisă.

Art. 31. La susținerea ordinei în refector directorul instituie la fiecare masă un ductor și un substitut.

Art. 32. Purtarea în refector se normează astfel:

a) Impărțirea mâncărilor se face după o regulă specială, stabilită de director.

b) La masă fiecare student este dator a mânca și a se purta cuviincios în conversațiune, a se feri de glume și cuvinte nepotrivite și a respecta peste tot spiritul de colegialitate.

c) Sub nici un titlu nu se permite luarea și ducerea mâncărilor și a tacâmurilor în alte sale.

d) Orice reclamă are să se facă directorului și numai în cale de apel la ductor. Asupra economului institutului, a bucătarului și a personalului de serviciu nu se admite studenților nici un fel de dispunere imediată.

e) Pentru deteriorarea mobilierului dela masă, dacă făptuitorul nu se poate constată, cei dela aceiaș masă sunt solidari responsabili.

D. Instrucția.

Art. 33. Instrucția se începe la 9 Septembrie. Intervenind o Duminică sau sărbătoare, începerea se amână pe ziua următoare.

Instrucția se ține conform programei statorite de consiliul profesoral și afișată.

Art. 34. Inaugurarea festivă a anului școlar se face de regulă în 15 Septembrie, ziua patronului, marele martir Nichita Romanul.

Inaugurarea se începe cu chemarea sf. Duh în biserică și se termină în institut prin o vorbire ocazională.

La inaugurarea festivă a anului școlar sunt datori a participa toți studenții dimpreună cu membrii corpului profesoral.

Art. 35. Timpul dela 8 până la 12 ore a. m., și dela 2 până la 6 ore d. m. afară de Dumineci și serbători, e timp de instrucție.

În timpul acesta are să fie în institut liniște.

Art. 36. Studenții, cari nu au instrucție în vre-una din orele dela 8—12 a. m. și dela 2—6 d. m. au a petrece timpul acesta în liniște în salele de studii, iar în celelalte ore libere pentru ei se pot preumblă în curtea internatului, pot face și gimnastică la aparatele din curte, însă fără a conturbă liniștea.

Art. 37. Începerea și terminarea orelor de instrucție se anunță prin clopoțel.

Art. 38. Absentarea studenților dela orele de instrucție se poate scuză numai cu certificat dela rector, în caz de morb dela medicul institutului.

Certificate dela medici străini se consideră nu mai pe timpul absentării studenților din institut.

Art. 39. Pentru susținerea bunei ordini înainte de a intra profesorul și pentru îngrijirea de recvizitele necesare la instrucțiune sunt responsabili directorii cursurilor, resp. substituții lor, instituți la propunerea directorului prin consiliul profesoral.

Ei execută ordinele speciale ale profesorilor referitoare la instrucțiune și conduită și orele de instrucțiune.

Art. 40. Pentru deteriorarea mobilierului din salele de instrucție și a recvizitelor de instrucție sunt responsabili cei ce se folosesc și întrucât nu se poate constată făptuitorul, toți solidari.

E. Rugăciuni și cercetarea bisericii.

Art. 41. În fiecare zi, la 6^{1/2} ore dim., afară de Dumineci și serbători sunt datori toți studenții a participa la rugăciunea de dimineață, iar Sâmbăta, în Dumineci și serbători, precum și în zilele înainte de serbători și la rugăciunea de seară.

Art. 42. Rugăciunile de seara și dimineața se țin în biserică. Pe baza vre-unui ordin special consistorial aceste rugăciuni se pot ține și în institut.

Art. 43. În Dumineci și serbători studenții au să participe la serviciul divin la timpul prescris.

Participarea la Liturgia înainte sfințită, denii, parastase și alte asemenea servicii se face la timpul indicat de director din caz în caz.

Art. 44. Cercetarea bisericii peste tot are să se facă astfel: la signalul dat prin clopoțel studenții se adună în curtea institutului, se pun în rând după cursuri, doi cu doi, în biserică se așează fiecare la locul său și după terminarea serviciului în aceiaș ordine se întorc în institut.

Art. 45. Evidența despre cercetarea bisericii o poartă spiritualul, care înseamnă în conspectele lunare pe cei absenți, sau cari ar ieși din biserică înainte de a se termina serviciul divin.

Absentarea dela biserică se poate scuză numai la spiritual și numai prin modalitatea indicată în Art. 38.

Art. 48. În ziua primă a fiecărei luni spiritualul compune conspectul sumar lunar despre absențele dela biserică și subscris îl predă directorului spre a-l prezenta consiliului profesoral în conferența lunară, raportând și despre eventuale inconveniente ce ar reclama dispozițiuni speciale.

Datele din conspectele lunare ale spiritualului se vor introduce în sumarul anual, prescris la Art. 15, având la satorirea notelor de moralitate a se luă absențările dela biserică în deosebită considerare.

F. *Infirmăria.*

Art. 47. O sală corăspunzătoare se aranjează după inviațiunile date de medicul institutului, ca infirmărie pentru îngrijirea studenților morboși.

Art. 48. Studenții cuprinși de morburi contagioase sau morburi mai grave, constatate de medicul institutului au a se cură pe spesele proprii, afară de institut.

Art. 49. Anunțarea studenților la medicul institutului spre cercetare se face în infirmărie, în timpul prescris și numai în caz de necesitate presantă și la locuința medicului.

Art. 50. Medicul are să cerceteze pe studenții morboși cel puțin odată pe zi la ora designată de

Direcțiune, iar în caz de necesitate și de mai multeori.

Art. 51. Despre studenții bolnavi medicul poartă un protocol.

Art. 52. Studenții din infirmărie au a se conforma dispozițiilor medicului introduse din caz în caz în protocolul amintit în articolul precedent, având economul a îngriji pentru observarea și executarea acelor dispozițiuni.

Art. 53. Pentru ordinea ce e a se observă în infirmărie, se dispun în special:

a) Nu este permis nici unui student a intra în infirmărie fără permisiunea sau ordinul medicului institutului.

b) La intrarea în infirmărie fiecărui student morbos i-se designează prin econom un pat și alt mobilier necesar, toate pe lângă consemnare.

c) A petrece în infirmărie și a cercetă pe morboși peste tot, o pot numai cei ce au permisiune specială pentru aceasta dela medic sau director.

d) Nici un morbos nu poate părăsi infirmăria fără permisiunea medicului.

e) Morboșii cu permisiunea medicului pot ceti cărți și ziare. Ori ce altă distracție este interzisă în infirmărie.

f) Pentru deteriorarea mobilierului din infirmărie, întrucât nu se poate constată făptuitorul, sunt responsabili solidari, acei cari se află în infirmărie.

Art. 54. Medicul institutului este totodată și fizicul institutului și ca atare în calitate de expert are dreptul și datorința a supraveghea și starea igienică din institut și a alimentării, cu privire la curățenie, calitate și cantitate.

Pentru delăturarea scăderilor, medicul raportează directorului și face propuneri în această privință. În caz de perpetuare a scăderilor aflate, raportează rectorului.

G. Magazine.

Art. 55. Lăzile studenților cu obiectele, ce nu au loc în dulapuri se păstrează în magazine. Spre acest scop se designează localități corăspunzătoare.

Art. 56. Supravegherea magazinelor cade în sarcina economului, iar îngrijirea pentru ordinea necesară cade în sarcina magazinerului. Spre acest scop la începutul anului școlar, la propunerea economului se denumeste prin director un magaziner și un substitut al acestuia.

Art. 57. Pentru ordinea ce e a se observă peste tot în magazine, se dispun următoarele:

a) Lăzile se așează în magazine, având fiecare ladă să fie provăzută cu o ședulă, pe care se însemnează numele proprietarului.

b) Umblarea la lăzi e permisă numai la un timp anumit, ce se statorește din partea economului în conșelegere cu magazinerul.

c) Magazinele se încuie și cheia are să stea la magaziner, care e responsabil pentru încuierea magazinului.

d) La ora fixată pentru a umbla la lăzi, magazinerul sau substitutul său are să fie prezent.

e) Indepărtarea lăzii din magazin se poate face numai cu știrea economului.

f) Pentru eventualele deteriorări ale mobilierului ce se află în magazine, întrucât nu se poate constata făptuitorul, sunt responsabili solidari toți cari au lăzi în acel magazin.

CAPITOLUL IV.

Mărturisirea și cuminecarea.

Art. 58. Toți studenții sunt datori a se mărturisi și a se împărtăși cu sf. cuminecătură de 2 ori pe an, în postul Nașterii Domnului și în postul Învierii Domnului.

Art. 59. Mărturisirea se face la spiritual, care în conțelegere cu directorul statorește timpul și ordinea de urmat.

Spiritualul are a raportă în conferența proximă întrucât unul sau altul dintre studenți s'a subtras dela această datorință creștinească și eventual dacă unul sau altul dintre studenți a fost împiedecat prin vre-o cauză acceptabilă dela împlinirea acestei datorințe.

Scalda.

Art. 60. Toți studenții sunt datori a se scălda odată pe lună corporativ sub controla și supravegherea ducătorilor de cursuri în ziua și timpul ce se designează din caz în caz de director.

Art. 61. Taxa pentru scaldă se solvește rectorului, care în baza conspectului de scaldă, solvește lunar taxa celor ce s'au scăldat. La finea anului școlar rectorul prezintă consiliului profesoral rațiociniul documentat despre folosirea taxelor încassate.

Escedentul pentru scaldele neîntrebuințate din ori ce cauză, nu se restituie, ci intră în fondul pentru trebuințele studenților.

Art. 62. Subtragerea dela scăldat fără motiv acceptabil, constituie transgresiune disciplinară.

Spălatul schimburilor.

Art. 63. Spălatul schimburilor studenților se face prin unul sau mai mulți întreprinzători sub supravegherea directorului.

Pentru achitarea taxelor acordate pentru spălatul schimburilor, în caz de lipsă directorul intervine prin remediile de disciplină.

Correspondența.

Art. 64. Orice corespondență din afară, epistole simple sau recomandate, epistole cu bani sau asemnate postale, colete, ziare etc. studenții le pot primi dela oficiul poștal numai prin mijlocirea directorului, eventual a altei persoane designată spre acest scop din partea directorului.

Abatere dela această dispozițiune constituie transgresiune disciplinară.

Imprumutări.

Art. 65. Este oprit, ca studenții între sine să se împrumute cu bani, manuale, vestminte sau altceva.

Fără știrea și încuviințarea directorului studenții nu pot înființa casse comune pentru nici un fel de trebuințe.

Art. 66. Studenții institutului nu pot lua angajamente de credit și orice creditare rămâne în rizicul creditorului. Rectoratul nu intervine pentru astfel de angajamente.

Producțiuni.

Art. 67. Studenții pot aranja și pot participa la producțiuni, petreceri, solemnități numai între marginile dispozițiunilor Regulamentului institutului și cu

concesiunea consiliului profesoral sau a rectoratului. Participarea la producțiuni sau petreceri sociale, ce nu sunt compatibile cu chemarea lor, este interzisă.

Art. 68. Participarea studenților la înmormântări și în special participarea în corpore la ritualele altor biserici, numai cu încuviințarea consiliului profesoral se poate face.

CAPITOLUL V.

Vacanțe.

Art. 69. Zile libere de instrucțiune sunt cele indicate în Regulamentul institutului.

În caz că studenților se dă voie în cursul anului școlar a merge acasă, la reîntoarcere au să prezinte rectorului certificat dela oficiul parohial, unde au petrecut timpul vacanței, despre cercetarea bisericii și conduita morală peste tot.

Cei rămași în institut au a se conforma întru toate ordinei prescrise pentru Dumineci și serbători.

CAPITOLUL VI.

Dispozițiuni disciplinare.

Art. 70. Studenții institutului au să petreacă între sine atât în internul institutului, cât și afară de institut în colegială bună înțelegere, respectând mai presus de toate averea altuia și reținându-se dela orice cuvinte sau fapte vătămătoare și agresive.

Art. 71. Ductorilor, magazinerilor și tuturor superiorilor lor au să le dea respectul cuvenit, și să fie față de dâșii cu supunere și ascultare.

Art. 72. Între marginile Regulamentului institutului și a acestui Normativ în linia primă sunt datori

a îngrijii pentru susținerea bunei ordine cei instituți spre acest scop, după sfera lor de activitate. Este însă datoria și a fiecărui student a se îngrijii, ca prestigiul și buna reputațiune a institutului să fie conservate și transgresiunile cari ar vătăma acest prestigiu a le aduce la cunoștința celor în drept.

Art. 73. Studenții sunt datori a respecta instanțele prescrise în toate afacerile.

Art. 74. La îndepărtarea din institut chiar și pe timp mai scurt obiectele primite de studenți spre folosire sunt a se predă economului.

Orice daună, ce ar obveni din nerespectarea acestei dispozițiuni, cade în sarcina studenților.

Art. 75. Pe lângă cazurile de transgresiune prevăzute în Regulamentul institutului și acest Normativ este interzis studenților în special:

a) a primi oaspeți în institut, decât numai în localul destinaț spre acest scop;

b) a fuma în salele institutului, pe stradă și în locuri publice peste tot; asemenea jocul de cărți în și afară de institut; aducerea în institut și consumarea de beuturi spirtuoase; intrarea și petrecerea în birturi ordinare; înjurăturile, necurătenia și peste tot purtarea necuviincioasă.

Art. 76. Pentru deteriorarea obiectelor ce se folosesc în comun de toți studenții institutului, dacă nu se poate constata făptuitorul, sunt responsabili toți studenții solidari.

Art. 77. Studenții, precum și ducorii de cursuri, ducorii din salele de studii, de dormitorii, magazinerii și substituții tuturor acestora neobservând dispozițiile acestui Normativ, se pedepsesc conform dispozițiunilor cuprinse în Regulamentul institutului.

Art. 78. Pentru angajamente neachitate față de institut, ce cad sub executiva directorului, extradarea de documente se ține în suspens până la achitare.

Adaos.

Art. 79. Afacerile economice ale institutului le provide economul sub supravegherea directorului, în cele igienice și sub inspecțiunea medicului institutului, conform dispozițiunilor Regulamentului institutului și a specialelor dispozițiuni consistoriale.

Art. 80. În sarcina economului cad:

a) Provide alimentarea, procură mobilier, furnituri de pat, lemne, materialul necesar de luminat și premenirea paturilor.

b) Ține în evidență deteriorările și le notifică directorului, precum și pe culpabili, îngrijește de reparările necesare.

c) Angajează și dimitte personalul necesar pentru serviciu, îngrijește de curățirea și încălzirea tuturor salilor institutului la timp și în formă corăspunzătoare, precum și ținerea în curățenie a closetelor și a curților institutului.

d) Inspecționează magazinele și infirmăria.

e) Notifică directorului cele ce cad în sfera de activitate proprie, precum și transgresiunile studenților.

f) Provide cu viza sa documentele despre spe-sele ce sunt a se acoperi în sfera sa de activitate din bugetul Academiei, și în fine

g) Prezentează directorului în 30 lunie a fie-cărui an inventarul subscris de dânsul despre mobi-liarul din:

1. Cancelaria rectorului și din locuința directo-rului; 2. sala corpului profesoral; 3. biblioteca insti-

tutului; 4. locuința spiritualului; 5. locuința economului; 6. sala de rugăciuni; 7. salele de instrucție; 8. salele de studii; 9. dormitorii; 10. infirmărie; 11. refectorii; 12. magazine; 13. salele pentru societatea de lectură a studenților; 14. odaia portarului; 15. locuința servitorilor; 16. coridoare; 17. closete; 18. muzeul bisericesc; 19. recvizite de învățământ; 20. poduri; 21. pivnițe; 22. în curți; 23. precum și dela economat și despre obiectele ce sunt rezervate pentru folosire la anumite ocaziuni și pentru anumite trebuințe. -

Inventarul e a se compune după îndrumările speciale primite dela rectorat.

Art. 81. Serviciul necesar în toate privințele în institut îl provăd servitorii institutului sub îngrijirea pedelului (portar) și cu acesta împreună sub controla directorului și a economului peste tot, sub supravegherea rectorului.

Art. 82. Studenților nu le este permis a dispune în cale imediată servitorilor.

Sibiiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 5/18 Aprilie 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Virgil Nistor m. p.,
secretar consistorial.

0.

(Acluz la Nr. 78, pag. 214.)

Regulament

**pentru examenul de definitivare a profesorilor
dela Academia teologică „Andreiană“.**

§ 1. Profesorii provizori ai Academiei teologice Andreiane, cari doresc a fi profesori definitivi sunt îndatorați a face un examen special de definitivare.

§ 2. Catedrele de specialitate teologică sunt cele indicate la art. 30 din Regulamentul Academiei.

§ 3. La susținerea acestui examen se admit numai candidați români ortodocși din patrie.

§ 4. Cererile pentru admitere la examen se adresează Consistorului arhidiecezan împreună cu următoarele documente:

1. Carte de botez.
2. Certificat de bacalaureat.
3. Diplomă de licență sau doctorat dela o academie sau facultate de teologie ortodoxă.
4. Eventuale certificate despre ascultarea sau absolvirea altor studii academice.
5. Practică de cel puțin 2 ani ca profesor provizor sau suplinitor.
6. Testimoniu de conduită dela rectoratul Academiei «Andreiane».

7. Lucrările literare ce le-a publicat.

8. Eventual alte documente de recomandare.

§ 5. Examenul este scripturistic și verbal.

§ 6. Chestiile privitoare la acest examen cad în competența senatului bisericesc.

§ 7. Hotărîrea Consistorului despre admitere la examen, dimpreună cu rugarea și documentele candidatului, se predau comisiunei de examinare. Asemenea se dau comisiunei și temele lucrate în scris ale candidatului.

§ 8. Contra concluzului consistorial de neadmitere la examen, nu există apel.

§ 9. Deodată cu admiterea la examen Consistorul numește o comisiune de examinare care se va compune din arhiepiscop (sau delegatul lui) ca președinte, doi asesori consistoriali și doi profesori titulari, dela Academia de teologie ca membri.

§ 10. Comisiunea de examinare își împlinește lucrările sale în sfera sa proprie de activitate în mod independent în ce privește censurarea lucrărilor în scris cât și examinarea verbală a candidatului.

Concluzele se iau cu majoritate de voturi și în prezența tuturor membrilor.

Dacă un membru este împiedecat a lua parte la ședințele comisiunei trebuie să notifice în scris comisiunei care ia măsuri pentru substituie.

Intocmai procedează președintele comisiunei și în cazul când vre-un membru renunță în scris sau trece din viață.

Comisiunea ia în fiecare ședință protocol în care se înseamnă datul, membrii prezenți, chestiunile discutate și decisiunile luate.

Protocolul îl autentică și îl subscriu toți membrii comisiunei.

Examenenele.

A. Examenenele scripturistice

§ 12. Examenul scripturistic constă din lucrarea a două teze din specialitatea catedrei respective.

§ 13. Teza primă o designează Consistorul.

Teza a doua și-o alege însuși candidatul.

Ca a doua teză candidatul poate prezenta și o lucrare a sa apărută mai înainte în tipar, acceptarea sau neacceptarea ei atârână dela aprecierea Consistorului.

§ 14. Pentru lucrarea tezelor se dă candidatului timp de 6 luni, la cerere se poate prelungi termenul cu alte 3 luni. Prelungirea o dă Consistorul.

§ 15. La compunerea lucrărilor în scris candidatul are deplină libertate de a se folosi de izvoarele ce-i convin, dar în note subliniare trebuie să indice opurile de cari s'a folosit.

§ 16. Tezele în scris se trimit Consistorului, care le dă comisiunei de examinare cu act oficial.

§ 17. Președintele comisiunei distribue tezele în scris între membrii comisiunei.

La aprecierea lucrărilor în scris examinatorii au să fie cu considerare la temeinicia, siguranța cunoștințelor, claritatea noțiunilor, corectitatea vederilor precum și la limba în care acelea sunt exprimate.

Membrii comisiunei prezintă în scris părerea motivată asupra fiecărei teze.

§ 18. După ce singuraticii membrii ai comisiunei au terminat examinarea tezelor în scris președintele îi convoacă la ședință în scopul de-a decide asupra lucrărilor.

§ 19. Dacă rezultatul examenului în scris este favorabil, se va fixa termenul pentru examenul verbal.

În caz de rezultat nefavorabil al examenului în scris fie și numai din o singură teză, candidatul nu se admite la examenul verbal, ci prezidentul transpune actele la Consistor cu raport în scris.

Contra concluzului comisiei examinătoare nu se admit remedii de drept.

B. Examenul verbal.

§ 20. Examenul verbal constă în susținerea celor două teze lucrate în scris de către candidat, precum și asupra întregii materii a specialității sale.

Fiecare membru din comisie este în drept să-i pună candidatului întrebări în legătură cu tezele lucrate și cu materia specialității.

§ 21. După examenul verbal comisiunea se întrunește în ședință pentru a se pronunța asupra rezultatului.

Prezidentul înaintează apoi toate actele referitoare la examen Consistorului spre ulterioară afacere.

§ 22. Dacă candidatul a susținut examenul cu succes, Consistorul în baza procesului de examinare îi eliberează certificatul de calificare. Împlinind și stagiul regulamentar îl numește titular și-l prevede cu decret.

§ 23. Pentru examenul de calificare se solveste o taxă ce se stabilește prin Consistor din an în an.

§ 24. Neputându-și susține oral tezele candidatul va fi respins, având putința să repeteze examenul integral după un interval de cel puțin un an.

§ 25. Repetirea examenului se face numai odată.

§ 26. Regulamentul acesta intră în vigoare la 1 Septemvrie 1924.

Prin dispozițiunile acestui regulament se scot din valoare dispozițiunile regulamentului din 1909.

Nr. 78 Sinod.

Votat în ședința sinodală dela 25 Aprilie (8 Maiu) 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. George Proca m. p.,
notar general.

P.

(Acluz la Nr. 87, pag. 221.)

Statutele

cercului tinerimii adulte Sfântul-Gheorghe.

CAP. I.

Numele și scopul Societății

§ 1. În legătură cu „Casa culturală“ se înființează cercul: Tinerimii adulte Sfântul Gheorghe din comuna

§ 2. Scopul societății este:

a) a se îngriji de dezvoltarea vieții religioase-culturale, sociale și cetățenești a membrilor săi.

CAP. II.

Mijloacele.

§ 3. Pentru atingerea scopului fixat slujesc aceste mijloace:

1. Cercetarea regulată a bisericii.
2. Mărturisirea și cuminecarea, cel puțin odată pe an, în sf. Paresimi.
3. Participarea celor apti la corurile bisericești.
4. Citirea sfintei Scripturi și a altor cărți religioase.

Fiecare membru va avea Noul Testament și cartea sa de rugăciuni.

5. Participarea la cursul de catehizare dela vecherniile din Dumineci și sărbători.

6. Participarea la conferențe religioase și culturale.

7. Prăznuirea sărbătorilor naționale și cultivarea datinelor bune în legătură cu serbătorile religioase și naționale.

8. Cinstirea memoriei eroilor naționali și îngrijirea mormintelor acelora de pe teritoriul comunei.

9. Păstrarea în bună regulă a cimiterului și îngrijirea plantațiilor din jurul bisericii.

10. Abonarea și citirea de gazete și cărți bune, de cuprins instructiv și educativ.

11. Aranjarea de șezători culturale cu declamări, cântări, teatru și joc.

12. Reglementarea jocului și petrecerilor tinerimii.

13. Combaterea luxului și alcoolismului, a jocurilor de noroc și a altor obiceiuri și năravuri rele.

14. Desvoltarea simțului de cruțare și dedarea la economii.

15. Sprijinirea acțiunilor filantropice și de ajutorare creștinească.

16. Intovărașirea pentru îndeplinirea de lucrări în comun pe seama celor săraci și neajutorați.

17. Formarea unei echipe de pompieri sub conducerea unui comandant.

18. Obișnuirea tineretului cu călătoria și aranjarea excursiilor instructive în regiuni și localități istorice și cunoașterea bogățiilor țării.

19. Dedarea la anumite lucruri de mână; trezirea interesului pentru industria de casă, potrivit împrejurărilor ținutului și a trebuințelor vieții locale.

CAP. III.

Membrii Societății.

§ 4. Onorari, activi și ajutători. Ei trebuie să fie cetățeni ai țării și creștini.

§ 5. Membrii onorari se numesc de adunarea generală festivă la propunerea Sfatului, în semn de recunoștință, dintre acele persoane din localitate sau de ori unde din țară, cari și-au câștigat merite deosebite ca fii ai bisericii și buni români, precum și prin daruri mai însemnate făcute societății. Ei au dreptul să ia parte la adunările generale cu povețele și îndemnurile lor folositoare.

§ 6. Membrii activi sânt toți tinerii și fetele, dela etatea de 15—24 ani, respective până la căsătorie, cari își îndeplinesc datorițele către Societate și duc o viață exemplară.

§ 7. Membrii ajutători sânt ceice intră în Societate în anul întâi, după absolvirea cursului complementar al școalei primare.

În acest timp de probă vor fi admiși la toate lucrările societății, fără să aibă drept la vot și la funcții.

După anul de probă, cu prilejul adunării generale festive, se promovează între membri regulați ai Societății, cu care ocazie fac înaintea preotului și a comitetului Societății următoarea mărturisire solemnă:

Eu N. N. declar că cunosc Statutele societății T. A., le aprob și-mi însușesc scopul societății, promițând sărbătorește că voiu ținea rânduielile ei și le voiu împlini cu tragere de inimă, îndemnând și pe alți să le urmeze la fel.

Acestea declar și așa voi face, Amin!

§ 8. Toți membrii activi și ajutători plătesc o taxă anuală, stabilită de adunarea generală.

§ 9. Din taxele anuale și din veniturile Societății, dela petreceri, plăci, din colecte, donațiuni și ajutoare dela alte așezăminte să se susție o casă pentru întruniri, după putință în legătură cu „casa culturală”. Intr’o sală împodobită cu steagul Cercului, cu icoane sfinte, cu chipurile MM. LL. și a bărbaților mari ai neamului și cu alte chipuri frumoase și instructive, se va aranja o bibliotecă cu cărți bune și se vor citi gazetele abonate. Vremea când sala stă deschisă, se va hotări de sfat, care va îngriji de curățenie, de luminat și încălzit.

În curtea casei culturale se va clădi un pavilion de joc, ori aiurea, în loc potrivit, dacă e un parc, în nici un caz însă în apropierea cârciumii.

§ 10. Societatea poate înființa orice fonduri cu scop de a-și realiza țintele sale religioase, patriotice și sociale.

§ 11. Membrii tinerimii adulte, când ajung vârsta de 24 ani, respective, când se căsătoresc, sânt obligați a intra la Casa Culturală, respective la: „Reuniunea femeilor ort.”, dar vor continua să dea tot sprijinul moral și material Societății, din care au făcut parte.

CAP. IV.

Conducerea, funcționarii.

§ 12. În fruntea cercului stă Sfatul, constător din:

1. Directorul, care e parohul locului. Din cauză de bătrânețe, sau renunțare de bună voe, poate cedă locul altui om cu carte, învățător etc. designat de comitetul parohial.

Directorul ia inițiativa și se îngrijește de partea religioasă și culturală din activitatea cercului. Are să raporteze în scris Comitetului parohial și autorității bisericești (Consistorului) la sfârșitul fiecărui an despre mersul societății.

2. Un președinte, ales de adunarea generală pe doi ani, care poartă răspunderea desfășurării afacerilor administrative.

3. Un vicepreședinte, care înlocuiește pe președinte, și are să poarte evidența membrilor Cercului.

4. Un casier, care strânge taxele, amenzile și orice alte venituri ale Cercului.

5. Controlorul, care ține în evidență pe cei care absentează dela biserică, dela cursul de catehizare și celelalte întruniri culturale și oficiale obligatorii.

6. Un bibliotecar, care împarte și primește cărțile și ziarele Cercului și le ține în rândueală.

7. Un secretar, care ia procesele verbale ale ședințelor sfatului și al adunării generale.

8. Doi membri aleși de adunarea generală pe un period de 2 ani, pe lângă doi delegați ai comitetului parohial și un delegat al casei culturale din localitate.

§ 13. Sfatul se întrunește în fiecare lună: resolvă toate chestiile în interesul bunului mers al Cercului.

Deleagă în mod permanent sau cu rândul pe supraveghetorul tinerimii, pe conducătorul (vătavul) jocului și al petrecerilor și orânduiește toate cele de lipsă pentru îndrumarea vieții sociale în sânul societății, execută hotărârile adunării generale.

§ 14. În sfat raportează fiecare funcționar despre îndeplinirea agendelor sale.

Față de funcționarii, cari nu îndeplinesc chemarea cu tot zelul, se iau măsuri.

CAP. V.

Adunarea generală.

§ 15. Adunarea generală e întrunirea tuturor membrilor Societății. Se convoacă de sfat cu opt zile înainte și se ține odată pe an, în Decembrie, sub conducerea directorului Societății, alegându-se în birou și doi delegați pe lângă secretarul societății.

Hotărârile se iau cu majoritatea de voturi a celor prezenți, cari trebuie să fie cel puțin $\frac{1}{3}$ din membrii Cercului.

Dacă la întâia convocare nu s'ar întruni numărul cerut, se convoacă a doua adunare, care se ține cu oricâți membri ar fi de față.

De adunarea generală se ține:

1. Aprobarea socotelilor de pe anul trecut și votarea bugetului pe anul următor.

2. Stabilirea taxelor anuale pentru membrii activi și ajutători.

3. Alegerea sfatului și a funcționarilor.

4. Aprobarea propunerilor sfatului privitoare la bunul mers al Cercului, rezolvirea apelatelor date împotriva deciziunilor sfatului în chestii disciplinare și pedepsirea abaterilor și dedărilor rele ce s'ar ivi.

5. Hotărâre asupra propunerilor, venite dela membri, spre a rezolvi agendele de control și de îndrumare, pentru alegerea funcționarilor, promovarea solemnă a membrilor tineri, pentru stabilirea taxelor anuale, a diferitelor pedepse, precum și pentru rezolvirea chestiilor promovate de sfat.

§ 16. Adunările generale sânt de caracter administrativ sau sărbătoresc.

1. Cele administrative sânt electorale, pentru control, afaceri disciplinare, procurări materiale, și se țin odată în an, în cursul lunii Decembrie.

2. În afară de adunarea generală administrativă se ține, la ziua patronului Cercului, adunare generală festivă, cu participare la biserică și cu șezătoare culturală.

Patronul cercului e Sfântul Gheorghe.

În adunarea festivă se numesc membrii de onoare, se primesc membrii ajutători și se promovează ceice au trecut anul de probă.

Adunare festivă se mai ține la ziua eroilor, cu procesiune la mormântul vreunui erou, dacă se găsește în comună, sau la un loc comemorativ închinat eroilor, constător din plantații de pomi, arbori etc., precum și la alte ocazii festive.

CAP. VI.

Chestii disciplinare.

§ 17. Petrecerea în crâșmă, beția, furtul, purtarea necuviincioasă în public, constituie abatere, care se pedepsesc cu amendă și cu excludere temporală, sau pentru totdeauna din Societate.

§ 18. Măsura pedepselor disciplinare o stabilește adunarea generală la propunerea Comitetului.

§ 19. Abaterile, pentru care se aplică pedeapsă constătătoare din dojană înaintea Comitetului, sau amendă și la nevoie cu escluderea din Societate.

Aceste abateri sânt:

a) Absențările nemotivate dela biserică și dela întrunirile Cercului.

b) Viața desordonată, gălăgioasă, întrebuintarea de cuvinte ofensătoare la adresa membrilor, înjurăturile, hula celor sfinte, ocările, minciună, purtarea necuviincioasă în biserică.

c) Neîmplinirea cu punctualitate a datorințelor de membru.

d) Chinuirea animalelor.

§ 20. Celce e pedepsit de 3 ori după oaltă pentru abateri, se esclude pe timp vremelnic.

§ 21. Escluderea temporală sau definitivă se va aduce la cunoștința Comitetului parohial, unde cel exclus poate să apeleze.

CAP. VII.

Dispoziții transitorii.

§ 22. Toate societățile existente pentru organizarea tinerimii adulte se vor acomoda după acest Statut.

§ 23. Cercul tinerimii adulte primește pe cei ieșiți din vârsta școalei primare și pregătește pe membrii săi pentru „casa culturală“, cu care împreună face parte din așezămintele sociale ale Bisericii ortodoxe, în cadrele Statutului organic și stă sub controlul autorității bisericești.

§ 24. Orice alte dispoziții relative la organizația și activitatea societății, potrivit împrejurărilor locale, se vor vota în adunarea generală a membrilor și se vor supune comitetului parohial spre aprobare, care simțind necesitatea va cere și încuviințarea Consistorului eparhial.

Hotărârile mai importante nu vor putea fi puse în aplicare înainte de a obține aprobarea Consistorului arhidiecezan, care are conducerea supremă, centrală a Cercului tinerimii din întreagă arhidieceza ort.-rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

Votat în ședința Sinodului arhidiecezan din 26 Aprilie 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. George Proca m. p.,
notar general.

R.

(Acluz la Nr. 89, pag. 222.)

Nr. 2355/923.

Proiect de Regulament

pentru viața internă în internatul arhidiecezan
pentru orfanii de preoți.

I. Scopul.

1. Internatul adăpostește elevi de școale secundare «Orfani de preoți, apoi întru cât este posibil și alți copii de preoți și mireni», dându-le locuință și întreaga întreținere, precum și o bună întregire a educației lor creștinești și românești, pe lângă controlul și îndrumarea progresului lor în studiu.

II. Organizația internă.

2. Internatul stă sub supravegherea și controlul Consistorului arhidiecezan.

3. Conducerea internatului se încredințează unui *director*, ajutat de un *prefect de studii*, numiți de Consistor. Directorul are speciala însărcinare de a îngriji de administrația internatului și de educația elevilor, iară prefectul de studii de a controla și ajuta pe elevi la studiu. Conducerea internatului ține locul părinților și este responsabilă pentru dispozițiile pe cari le ia în interesul disciplinei și a bunului mers în viața internatului.

4. *Directorul* angajează personalul de serviciu: pe econoamă cu aprobarea Consistorului, apoi spălătoreasă, servitori și servitoare, după trebuință; îngrijește și supraveghează ca hrana elevilor să fie de calitate bună și în cantitate suficientă; procură cele de lipsă alimentării ajutat de econoamă și dă socoată lunară despre cheltuielile de întreținere. În schimbul serviciului său directorul are locuință și întreaga întreținere în internat.

5. *Prefectul de studii* ia parte la orele de meditații (silențiu) pentru pregătirea lecțiilor după cum sunt fixate în ordinea de zi, îndrumă și ajută pe elevi la studiu, iară în schimb primește locuința și mâncarea dela internat.

6. *Econoama* poartă grije de cele ce se țin de alimentare, curățenie și bună rânduială, propune directorului lista mâncărilor după sezon, procură lucrurile mărunte din piață, pregătește mâncarea, fiind responsabilă pentru curățenie și hrana sănătoasă. Poartă grije de vasele și rechizitele dela bucătărie și spălătorie, cum și de buna ordine în aceste localități ca și în magazia, pivnița și podul internatului. Supraveghează spălatul rufelor, curățirea și orânduirea prânzitorului, dormitoriilor și salelor de studiu. — Pentru toate trebuințele îi stă la îndemână *personalul de serviciu inferior*: spălătoreasă, servitor, servitoare. Asemenea cercetează pe elevii bolnavi în infirmerie, când sunt, supraveghind executarea ordinelor medicului.

III. Primirea elevilor.

7. Primirea în Internat o face Consistorul arhidiecezan pe bază de petiții, ce se vor înainta în fiecare an până la 31 Iulie. Nu pot fi primiți elevi

cu nota nesuficient, sau cu purtarea morală necorăspunzătoare.

Petițiile se vor însoți de următoarele anexe:

1. Extras de botez.
2. Atestat de vaccinare și certificat medical, că elevul este deplin sănătos.
3. Certificat de studiile făcute.
4. Certificat de starea familială și condițiile materiale.

8. Orfanii de preoți vor fi întreținuți cu alimentație și locuință gratuit în internat (bursieri) până la împlinirea etății de 12 ani. Deaci încolo până la terminarea școalei secundare vor fi întreținuți gratuit numai aceia, cari prin purtare și progres în studiu arată că sunt vrednici de o cualificație mai înaltă. Ceilalți vor fi îndrumați spre carierile practice. Cei alți elevi primiți în internat vor plăti pentru alimentație și locuință o taxă anumită, în 4 rate, după hotărârea Consistorului.

9. La intrarea în Internat elevii solvenți trebuie să prezinte chitanță de plătire a ratei prime din taxa de întreținere și toți elevii se vor supune vizitei medicale. Cvartalul început în internat în caz de retragere, ori eliminare, se consideră ca sfârșit și din taxa plătită nu se restituie nimic. Asemenea nu se relaxează din taxă nici în caz de absență mai îndelungată din internat din pricină de boală, decât dacă elevul a petrecut în spital.

10. Toți elevii adăpostiți în internat se introduc într'un registru, cu datele lor personale. În aceste se ține evidență de conduită și se însemnează numerii de ordine dela dulap, pupitru, scaun, rufe etc. Nimenia nu poate schimba locul designat sau lucrurile primite în folosință fără încuviințarea directorului.

11. Datoria de a se conforma normelor disciplinare din internat începe cu data intrării, iară alimentarea cu ziua următoare.

12. Toți elevii vor aduce cu sine: 6 cămăși de zi, 6 gulere, 3 cămăși de noapte, 6 perechi de ismene, 4 ștergare, 5 părechi ciorapi, 6 batiste, 2 servete, 1 sac de pânză (pentru rufe schimbate: 50 cm. lung 40 cm. lat), 2 rânduri de haine, 2 perechi de ghete, perie de cap, de haine, de ghete și de dinți, pieptene, săpun etc. apoi haine de pat: saltea (*strejac*), plapomă (*țol*), covertură, perină cu 2 fețe și 2 cearșafuri.

La prezentarea în Internat pe lângă aceste toți elevii vor depune la mâna directorului și o sumă de bani stabilită prealabil de Consistor pentru usageul mobilierului de peste an și o altă sumă de bani pentru trebuințele individuale și școlare, ca spălatul rufelor, medicină, recuizite școlare, pe cari elevii le vor satisface sub controlul directorului.

IV. Datoriile elevilor.

13. Elevii sunt datori să trăiască o viață creștinească, să cultive adevărata religiozitate, ferindu-se de păcat și stăruind în virtute. Vorbele și ori ce fapte îndreptate contra religiunii și moralei creștine sunt strict oprite. În special se opresc și se vor urmări cu asprime sudalmele, vorbele deșarte despre lucrurile sfinte, cuvintele echivoce și de ocară, conversațiile și cântările necuviincioase, precum și orice atitudine ce nu concoardă cu caracterul și demnitatea unui tinăr bine educat, sau ar contribui la ruina sufletască a deaproapelui.

14. Ca exerciții în cele religioase elevii iau

parte și recitează în comun, cu toată pietatea, rugăciunile de dimineața și de seara în sala anume destinată, asemenea spun rugăciunea înainte și după masă, la fiecare mâncare în prânzitor.

15. Sâmbăta și în preajma sărbătorilor participă la citirile biblice și meditațiile ținute de director.

În ziua Duminecii și a sărbătorilor elevii urmează la meditațiile ținute de cateheții și profesorii de religie la respectivele școale și de acolo vin în corpore să asculte sf. Liturghie în biserica catedrală. Întru cât nu s'ar țineă aceste meditații la școală și n'ar merge toți elevii dela școala lor la biserică, elevii internatului ascultă acasă meditația directorului și apoi iau parte cu toții la sf. Liturghie în biserică. Nimenea nu poate lipsi dela cercetarea bisericii fără motiv apreciabil din partea conducerii internatului.

16. În postul Crăciunului și a Paștilor deodată cu ceilalți elevi ai școalelor se vor împărtăși de sf. taină a mărturisirii și cuminecării și vor lua parte și la eventuale alte deprinderi spirituale ce s'ar țineă pentru toți elevii respectivelor școale.

17. Față de superiorii internatului elevii se vor purta cu iubire, respect și ascultare, față de celălalt personal cu bunăcuviință și între olaltă cu frățietate și bunăvoință. Vorbele răstite, amenințările, batjocorirea reciprocă, vătămarea trupească ori luarea satisfacției cu dela sine putere, sunt oprite. Cel ofenzat ori nedreptățit va reclama superiorilor.

18. Fraternizarea și prietenia cu personalul de serviciu este strict interzisă. Asemenea este oprită intervenirea directă a elevilor la bucătărie, ori la personalul de serviciu pentru îndeplinirea unor lucruri de interes particular, fără încuviințarea directorului.

19. În orice timp, dar mai ales în orele de meditații pentru pregătirea lecțiilor și seara după rugăciune și ora de culcare este oprit orice sgomot în sală ca și în coridoare.

20. În sale elevii își descoper capul și pun în cuier hainele mai grele. Pe mese nu se pot ține în timpul studiului decât cărți și rechizite de scris.

21. Hainele și rufele se păstrează în dulap, cărțile în pupitru, în cea mai deplină ordine. Cărțile nefolositoare ori direct dăunătoare bunei educații sunt strict oprite și se vor confiscă de conducerea internatului.

22. Pentru cultivarea elevilor prin lectură potrivită le stă la îndemână și o mică bibliotecă de casă, pusă sub îngrijirea prefectului de studiu, ajutat de un bibliotecar dintre elevi.

23. Curățitul hainelor și a ghetelor se face în anticamere și nici de cum în salele de studii sau dormitorii. Asemenea se oprește ducerea resturilor de mâncare din prânzitor în aceste sale, sau păstrarea articolelor de hrană în dulapuri sau pupitre. Orice resturi de hârtie, de mâncare etc. nu se vor arunca pe jos, ci în lădițele destinate pentru aceasta.

24. Nu se îngăduie împrumutarea între olaltă cu bani, cu haine ori cărți și pentru eventuale neînțelegeri din această cauză elevii se vor pedepsi, iar nerespectarea averii altuia sau înstrăinarea de lucruri formează delict disciplinar și se va pedepsi cu asprime.

25. În orice lipsuri ale lor elevii se vor adresa directorului, care le va da ajutorul de trebuință, în caz când lucrul nu suferă amânare, până răspund părinții de acasă.

26. Poșta de orice fel o primește directorul și o distribuie apoi elevilor.

27. Fiecare elev este dator a contribui însuși la observarea regulilor, la susținerea disciplinei și să contribuie la împiedicarea și înlăturarea scăderilor. Datoria aceea este o datorie de conștiință și de control reciproc: vădirea și anunțarea faptelor rele, a uneltirilor împotriva ordinii și a disciplinei. Solidaritatea este de lăudat în lucruri bune, dar tot așa este de osândită când acopere rele și păcate împotriva bunei rânduieli și a moralei.

V. Ordinea de zi.

28. Este următoarea:

La ora 6—6 $\frac{1}{2}$ scularea, spălarea și repetiția lecțiilor.

La ora 7 rugăciunea de dimineață și dejun.

„ „ 7 $\frac{1}{2}$ plecarea la școală.

„ „ 8—13 cursuri.

„ „ 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$ prânz și recreație.

„ „ 14 $\frac{1}{2}$ —16 întrucât nu sunt cursuri meditație pentru pregătirea lecțiilor.

La ora 16—17 liber.

„ „ 17—19 meditații pentru pregătirea lecțiilor.

„ „ 19 $\frac{1}{2}$ cină.

„ „ 20—21 repetiția lecțiilor.

„ „ 21 rugăciunea de seară și culcare.

Pe timp potrivit prepararea lecțiilor se poate face și în curtea și grădina internatului.

Sâmbăta după amiaza și în preajma unei sărbători pe timp frumos ieșire liberă între ora 15—17.

29. Ora de sculare, de mâncare și de studiu se anunță prin clopoțel.

30. Pentru respectarea ordinei de zi și peste tot a disciplinei în internat, directorul și prefectul de studii sunt ajutați de ductori aleși pentru fiecare sală, dintre elevii cei mai distinși în purtare și studii, din clasele superioare. Ei supravegheză ordinea, liniștea și chiar conversația elevilor și în cazuri mai ușoare de transgresiune sau neascultare sunt datori și îndreptățiți să intervină față de cei de sub ascultarea lor, iară în cazuri mai grave reclamă intervenirea superiorilor. — Ductoratul e oficiu de încredere și distincție, dar în aceeași vreme și de binefacere pentru ceilalți elevi, cari sunt îndrumați în creșterea lor și ajutați la studiu prin ductori.

31. Pentru supraveghierea curățeniei în sale, pentru aerisire, îngrijirea de apă de băut, de foc, de aprinderea și stângerea luminei, controlul așternerii paturilor, respectarea dispozițiilor incidentale etc. se institue în fiecare sală *săptămânal*, pe rând dintre toți elevii. Ei stau sub supraveghierea imediată a ductorilor.

VI. Eșirea în oraș.

32. Este îngăduită pentru participarea la cursuri și mergerea la biserică, apoi în ora liberă, ori în celelalte cazuri numai cu îngăduirea superiorilor internatului.

33. În întreaga lor ținută în, ca și afară de internat, elevii sunt datori să dovedească cultură și bună creștere, să fie model de modestie și bună purtare pentru colegi, ca și înaintea străinilor. Umblarea în grup pe stradă, vorbirea sgomotoasă și orice purtare desordonată este strict interzisă. La ieșirea pe stradă hainele și ghetetele trebuie să fie de o curățenie ireproșabilă.

34. Participarea îngăduită de direcțiunea respectivei școale la distracții — concert, teatru, cinematograf, producții publice, — trebuie să fie încuviințată și de directorul internatului, care va lua dispoziții de supraveghiere, având dreptul de a opri pe cei răi în semn de pedeapsă.

35. În timpul silențiului și peste tot după ora 17 ieșirea din internat nu se îngăduie decât în cazuri de extremă necesitate.

36. Elevii ieșiți fără concesiune sau întârziati peste ora fixată, se vor pedepsi în măsura vinovăției. Ceice în timpul nopții au petrecut afară de internat se vor elimina.

VII. Vizitarea internatului.

37. Din partea străinilor se poate face numai cu știrea directorului.

38. Primirea vizitelor se face în odaia anume designată.

39. Ori care elev ar vedeă un străin intrând în internat este dator a saluta cu cuviință și văzându-l neorientat a-l întreba ce dorește și a-l conduce la director. În nici un caz străinii nu vor fi introduși în salele de studii sau în dormitorii de cătră elevi, nici chiar părinții ori rudeniile nu pot intra în localitățile destinate pentru elevi, fără știrea superiorilor.

La intrarea și ieșirea străinilor în sale elevii sunt datori a se ridica și saluta.

40. Elevii externi pot cerceta pe colegii lor. Nu vor putea fi introduși însă în salele de studii sau în dormitorii și nu vor putea petrece în internat în orele de silențiu și după ora 17 decât în cazuri excepționale. Elevii sunt datori să facă înșiși atenți pe co-

legii lor, ca să nu fie nevoită a interveni conducerea internatului.

VIII. Regule sanitare.

41. În decursul fiecărei vacanțe de vară în internat se repară și curăță temeinic, mobilierul se dorește, ca în noul an școlar elevii să intre într'un loc neescepționabil. Datoria elevilor este să vegheze înșiși ca să fie păstrată mereu curățenia ca un titlu de mândrie, a lor. Se va încunjura orice murdărie ori stricarea zidului, a mobilierului, — scaune, dulapuri, paturi, pupitre — se interzice cu stricteță scrierea cu creion ori cretă pe uși, pe ferestre, coridoare, closete, pe mobilier și harte. Ori ce stricăciune sau murdărie se repară îndată pe cheltuiala făptuitorului, care se și pedepsește după gravitatea cazului. Când vinovatul nu se poate descoperi, paguba se repartizează asupra celor din aceeaș cameră, ori asupra tuturor elevilor.

42. Ca lucruri stricăcioase tineretului sunt strict interzise în cuprinsul internatului fumatul și beutura. Contravenienții în caz de repețire se vor îndepărta din internat.

43. În fiecare săptămână elevii își vor schimba rufe și cel puțin odată pe lună își vor premeni patul și vor face baie.

44. Nimenea nu are voie să bea apă din care stă la dispoziție, ci trebuie să se servească din pahar.

45. Nu se pot folosi doi inși de acelaș ștergar, ori de acelaș pahar, ori perie de dinți.

46. Saliva din gură nu se aruncă ori unde ci numai în ceștile destinate pentru aceasta. — Elevii mai mari vor fi atenți și vor împiedeca pe cei ce greșesc împotriva acestei dispoziții.

47. La intrarea în internat și după întoarcerea din vacanțe, medicul internatului va examina pe elevi, ca să constate sănătatea lor și să nu se introducă germeii vre-unei boale molipsitoare.

48. Elevii bolnavi sunt căutați de medic în infirmeria internatului. Aici se tratează numai boale ușoare. În caz de boală grea sau molipsitoare, bolnavul se transportă la spital, ori e dus de părinți acasă, până la însănătoșire.

49. Cercetarea elevilor bolnavi în infirmerie se poate face numai cu știrea conducerii internatului și pe timp scurt.

IX. Pedepse.

50. Pentru abaterea elevilor dela îndatoririle lor, pentru călcarea disciplinei și a bunei ordine se va aplica anumite pedepse:

1. Admonierea individuală.
2. Admonierea în fața colegilor.
3. Admonierea în fața tuturor elevilor.
4. Oprirea dela distracții.
5. Avizarea părinților.
6. Oprirea pe timp mai scurt ori mai îndelungat dela ieșirea din internat în timpul liber.

7. Pentru abateri grave precum și pentru persistarea în neobservarea ordinei: eliminarea pe un timp oarecare sau pentru totdeauna din internat.

51. Bursierii orfani de preoți incapabili de a învăța, ori cu statornică rea voință, sau cu purtarea rea, vătămătoare pentru ordinea și morala instituției, se vor elimina din internat.

52. Cazurile de disciplinare mai gravă, precum și propunerile de eliminare se vor supune Consistorului spre decizie.

53. Orfanii, bursierii, rămași repetenți sau eliminați pentru purtarea rea nu mai pot fi reprimiți în internat.

54. Pedepsele se vor introduce în registrul elevilor. Ajuns un elev la gradul al 4-lea de pedeapsă sau comițând un delict mai grav, se vor aviză imediat părinții și direcțiunea școlii respective.

X. Articolul final.

55. Toate normele de mai sus sunt obligatorii deopotrivă pentru toți elevii din internat. În aplicarea lor însă conducerea internatului va țineă seamă de individualitatea elevilor, de caracterul, capacitatea și însușirile lor, pentru a-i putea face părtași de o bună educație.

Regulamentul prezent intră în vigoare în mod provizor cu datul de față.

Nr. 89 Sinod.

Votat în ședința sinodală dela 26 Aprilie (9 Maiu) 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. George Proca m. p.,
notar general.

S.

(Acluz la Nr. 98, pag. 227.)

Bugetul

fondurilor și fundațiunilor Consistorului arhidiecezan ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiiu pe anul 1925.

1. Fondul general administrativ.

		Lei b.
A) Acoperire	— — — — —	2.560,080.—
B) Recerințe:		
a) Personale	— — — — — 1.833,080.—	
b) Materiale	— — — — — 727,000.—	2.560,080.—

II. Fondul Regele Ferdinand și Regina Maria.

A) Acoperire	— — — — —	41,520.—
B) Recerințe	— — — — —	41,520.—

III. Fondul Seminarial.

A) Acoperire:

1. Pentru Institutul teol. «Andreian»	1.876,080.—	
2. Pentru Școala Normală	— — — 3.821,892.—	5.697,972.—

B) Recerințe:

1. La institutul teologic Andreian:

a) Personale	— — — 746,580.—	
b) Materiale	— — — 983,650.—	
c) Alte cheltueli	— — — 145,850.—	1.876,080.—

2. La Școala Normală:

a) Personale	— — — 1.016,892.—	
b) Materiale	— — — 340,000.—	
c) Burse	— — — 600,000.—	
d) Alimentare	— — — 1.240,000.—	
e) Mobiliar	— — — 125,000.—	
f) Repar. și div.	— — — 500,000.—	3.821,892.—
		5.697,972.—

IV. Fondul Catedralei.

A) Acoperire	— — — — —	705,340.—
B) Recerințe:		
a) Personale	— — — — —	217,440.—
b) Materiale	— — — — —	450,000.—
c) Alte cheltueli	— — — — —	37,900.—
		<u>705,340.—</u>

V. Fondul Tipografiei.

A) Acoperire	— — — — —	48,427.50
B) Recerințe	— — — — —	24,842.—
Capitalizare	— — — — —	23,585.50
		<u>48,427.50</u>

VI. Fondul bisericilor sărace.

A) Acoperire	— — — — —	1,312.50
B) Recerințe	— — — — —	1,131.—
Capitalizare	— — — — —	181.50
		<u>1,312.50</u>

VII. Fondul școlar eparhial.

A) Acoperire	— — — — —	40,005.—
B) Recerințe	— — — — —	40,005.—

VIII. Fondul de pensuni arhidiecezan.

A) Acoperire	— — — — —	98,252.50
B) Recerințe	— — — — —	2,950.—
Capitalizare	— — — — —	95,302.50
		<u>98,252.50</u>

IX. Fundațiunea Moga.

A) Acoperire	— — — — —	2,387.50
B) Recerințe	— — — — —	2,238.—
Capitalizare	— — — — —	149.50
		<u>2,387.50</u>

X. Fundațiunea Șaguna.

A) Acoperire	— — — — —	5,375.—
B) Recerințe	— — — — —	4,231.75
Capitalizare	— — — — —	1,143.25
		<u>5,375.—</u>

XI. Fundațiunea Pantazi.

A) Acoperire	— — — — —	180,000.—
B) Recerințe	— — — — —	62,406.—
Capitalizare	— — — — —	117,594.—
		<u>180,000.—</u>

XII. Fundațiunea Andronic.

A) Acoperire	— — — — —	78,937·50
B) Recerințe	— — — — — 36,457·65	
Capitalizare	— — — — — 42,479·85	78,937·50

XIII. Fundațiunea Miron Romanul.

A) Acoperire	— — — — —	1,575·—
B) Recerințe	— — — — — 657·—	
Capitalizare	— — — — — 918·—	1,575·—

XIV. Fondul Cultural.

A) Acoperire	— — — — —	25,425·25
B) Recerințe	— — — — — 18,541·—	
Capitalizare	— — — — — 6,884·25	25,425·25

XV. Fondul de Asigurare.

A) Acoperire	— — — — —	76,950·—
B) Recerințe	— — — — — 62,695·—	
Capitalizare	— — — — — 14,255·—	76,950·—

XVI. Fundațiunea Ioan Meșianu.

A) Acoperire	— — — — —	8,520·—
B) Recerințe	— — — — — 852·—	
Capitalizare	— — — — — 7,668·—	8,520·—

XVII. Fondul Orfelinatului.

A) Acoperire	— — — — —	405,958·—
B) Recerințe	— — — — —	405,958·—

XVIII. Fundațiunea Alexandru Lebu.

A) Acoperire	— — — — —	57,080·—
B) Recerințe	— — — — — 13,516·—	
Capitalizare	— — — — — 43,564·—	57,080·—

XIX. Fundațiunea Dr. A. Mihaileu.

A) Acoperire	— — — — —	1,620·—
B) Recerințe	— — — — — 1,162·—	
Capitalizare	— — — — — 458·—	1,620·—

XX. Fundațiunea Peloviciu.

A) Acoperire	— — — — —	122·50
B) Recerințe	— — — — — 12·—	
Capitalizare	— — — — — 110·50	122·50

XXI. Fundațiunea N. Vlad.

A) Acoperire	— — — — —	4,176·50
B) Recerințe	— — — — — 1,849·—	
Capitalizare	— — — — — 2,327·50	4,176·50

XXII. Fundațiunea Mihail Cîrlea.

A) Acoperire	— — — — —	568·75
B) Recerințe	— — — — — 356·—	
Capitalizare	— — — — — 212·75	568·75

XXIII. Fundațiunea Internatul arhidiecezan.

A) Acoperire	— — — — —	540,000·—
B) Recerințe	— — — — — 533,780·—	
Capitalizare	— — — — — 6,220·—	540,000·—

* Nr. 98 Sinod.

Votat în ședința sinodală dela 26 Aprilie (9 Maiu) 1924.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. George Proca m. p.,
notar general.

Indicele alfabetic

al concluzelor sinodale din anul 1923.

Concluz		Pagina
3	Alegeri supletorii. Cercuri Braşov, Blaj, Mediaş, Sibiiu, Sighişoara — — — —	4
7, 62	America. Situaţia credincioşilor — — — —	6, 31
82	Asesori consistoriali onorari. Ales Dr. Ioan Dobre — — — — — — — —	48
82	Asesori consistoriali ordinari. Ales Dr. Ioan Stroia — — — — — — — —	48
11, 17	Asesor consistorial. L. Triteanu renunţare	9, 10
17	Bârseanu Andreiu, ases. cons., mort —	11
31, 32	Biblioteci parohiale — — — — — — — —	18, 19
2	Birou provizor — — — — — — — —	3
5	Birou definitiv — — — — — — — —	4
16	Biserica de încoronare. Alba-Iulia sfinţire	11
31, 32	Case culturale — — — — — — — —	18, 19
7, 63	Case parohiale. Consemnare — — — —	6, 31
66	Catehizarea — — — — — — — —	35
5	Comisiuni sinodale — — — — — — — —	4
74	Comisiunea adm. a tipogr. arhid. Raport	44
75	” ” ” ” ” Buget	44
	Concedii :	
13	Eugen Munteanu pe durata sesiunii	10
13	Dr. Simeon Dragomir ” ” ”	10
13	Dr. Emil Şelariu ” ” ”	10
13	Petru Russu ” ” ”	10
13	Dr. Iosif Blaga 3 zile — — — —	10
13	Dr. Dionisie Roman 3 ” — — — —	10
13	Constantin Moldovan 2 zile — — — —	10
53	Dr. Petru Groza pe durata sesiunii	27
53	Dr. Virgil Olariu ” ” ”	27
53	Dr. Ioan Stanciu ” ” ”	27
53	George Popa-Liseanu ” ” ”	27
30	Concubinagiu. Stârpire — — — — —	18

Concluz		Pagina
6, 15	Consistorul arhid. Raport din plen — —	6, 17
7, 25	„ „ „ bisericesc —	6, 17
8, 41	„ „ „ școlar — —	7, 22
9, 45	„ „ „ episcopesc —	7, 23
35	Conferențe preoțești — — — — —	20
38	Crășmele închiderea în Dumin. și sărbăt.	21
37	Cursul teologic, ridicare la 4 ani — — —	21
76	Deputați sinodali, diurne — — — — —	44
1	Deschiderea sinodului — — — — —	3
83	Diurnele sesiunii prezente — — — — —	62
9, 49	Donățiuni pe anul 1922 — — — — —	8, 25
9, 77	Fondurile și fundațiunile arhidiecezane:	
	Socoteli pe 1922 — — — — —	7, 44, 45
9, 78	Dtto. Buget 1924 — — — — —	7, 45
9, 79	Dtto. Supraerogat — — — — —	7, 46
6, 67, 68	Fondul de pensii arhid. Statut — — —	6, 40, 42
54	„ „ „ „ Alimentare —	7, 43
6, 27, 37	Fondul Regele Ferdinand și Regina Maria	6, 17, 29
6, 56	Fondul A. Lebu. Litere fundaționale —	6, 29
9, 70	Fundațiunea Andronic. Ajutoare — — —	7, 43
12	Hramul școlii. Introducere — — — — —	9
6, 55	Internatul arhidiecezan. Statut — — —	6, 28
6, 48	Impărțirea fondurilor cu dieceza Clujului	6, 49—60
16	Incoronarea Regelui și a Reginei — —	11
48	Improprietărirea arhidiecezei și a institu-	
	țiunilor culturale — — — — —	24
11, 59	Lazăr Gheorghe. Centenarul dela moarte	9, 29
71	Librăria arhidiecezană. Socoteli pe a. 1922	7, 43
42	Liceul din Brașov. Situația — — — — —	22
43	„ „ Brad. Situația — — — — —	22
11, 58	Mitropolitul Șaguna. Aniversarea 50 ani	
	dela moarte — — — — —	9, 29
26	Mitropolitul Dr. N. Bălan. Cuvântarea	
	dela Senat — — — — —	15
47	Moșiile bisericești. Expropriere — — —	22
34	Muzeu bisericesc — — — — —	20
60	„ „ Secția școlară — — — — —	30
17	Nistor Virgil ales secretar consistorial —	13
7, 61	Orfelinat arhidiecezan. Situația — — —	6, 30

Concluz		Pagina
28	Preoți misionari — — — — —	18
12	Preotul Gr. Preșmereanu, Codlea, acuzat	9
33	Pressa bisericească. «Telegraful Român», «Revista Teologică», «Lumina Satelor»	19
19	Protopopiate nouă. Oituz, Jiu, Băița, Olt, Târnava-mare — — — — —	14
20	Protopopiate vacante — — — — —	15
16	Protopopul Dum. Moldovanu răposat —	17
17	Protopopul Andreiu Ludu, ales referent școlar, renunță — — — — —	14
9, 69	Dr. I. Pușcariu. Rămasul — — — — —	7, 42
83	Referent școlar ales Dr. Andreiu Gâlea	48
8, 64	Școalele primare. Situația — — — — —	7, 31, 32
44	Școala normală Andreiu Șaguna. Situația	15
17	Scorobeț Trandafil ales ases. cons. ordinar	13
18	Seminarul arhidiecezan. Situația — — —	14
36	Secte — — — — —	21
22	Ședințele consistoriale — — — — —	15
21	Sinoadele protopopești. Situația — — —	15
50	Socotelile bisericești. Restanțe — — —	26
72	«Telegraful Român». Bilanț 1922/923 —	43
9	Tipografia arhid. Conducătorul — — —	8
9, 73	„ „ Socoteli 1922 — — —	7, 43
39	Vădulele și orfanii din țara Jiului. Ajutor Verificări:	21
14	Mateiu Voileanu, cercul Sibiiu — — —	10
14	Pompeiu Morușca, cercul Sighișoara —	10
14	Dr. Nicolae Stinghe, cercul Brașov — —	10
14	Dr. Dionisie Roman, cercul Mediaș —	10
14	Anastasia Boiu, cercul Târnava — — —	10
29	Viața religioasă-morală a poporului. E- vidență — — — — —	18
17	Vicarul arhiereu Dr. Ilarion Pușcariu mort	11
26	Vizitația canonică în Treiscaune — — —	17

Anexe pe anul 1923.

		Pagina
A.	Convocarea sinodului — — — — —	67
B.	Vorbirea de deschidere — — — — —	68—73

		Pagina
C.	Raport din plen — — — — —	74—80
D.	„ bisericesc — — — — —	81—97
E.	„ școlar — — — — —	98—109
F.	„ epitropesc — — — — —	110—121
G.	Statutele internatului arhidiecezan — —	122—125
H.	I. Literile fundaționale. Fondul cultural	
	A. Lebu — — — — —	126—130
H.	II. Literile fundaționale. Fondul cultural	
	A. Lebu, Cacova — — — — —	131—133
I.	Literile fundaționale. Fondul Regele Fer-	
	dinand și Regina Maria — — — — —	134—136
K.	Statutul provizor. Fondul de pensuni ar-	
	hidiecezan — — — — —	137—150
L.	Bugetul consist. pe anul 1924 — — — —	151—163

Concluzele mai însemnate din 1924.

Concluz		Pagina
78	Academia ortodoxă Andreiană — — — —	214
43	Alcoolismul, combaterea — — — — —	193
16, 82	America. Situația bisericii noastre — —	168, 217
23, 81	Alegeri sinodale, schimbarea procedurii	180, 217
18, 59	Amortizarea acțiunilor dela «Industria»,	
	«Hondoleana», «Jiana» — — — — —	177, 201
3	Actele electorale sinodale — — — — —	168
15, 67	Arh. Dr. Il. Pușcariu. Litere fundaționale	175, 207
15, 69	Ases. cons. Dr. A. Gâlea. Anii de serviciu	175, 202
25	Arhidieceza, împroprietărire prin pădure	219
2	Birou sinodal, interimal — — — — —	167
14	„ „ definitiv — — — — —	173
55	Bisericile, zidire și reparare, subvenție	
	dela stat — — — — —	200
52	Bonurile de tesaur, rescumpărare — — —	199
16, 71	Catehizarea — — — — —	176, 209
53	Catedrala, reparare — — — — —	199
34	Catedrala din Cluj, piatra fundamentală	188
30	Cărți de rugăciuni pentru elevii de școală	189
38	Case culturale — — — — —	191
15, 70	Cercurile electorale sinodale. Arondare	175, 209
18, 94	Comisia tipografiei arhid. Raport — —	177, 224

Concluz		Pagina
14	Comisiuni sinodale — — — — —	173, 174
36	Congres misionar din partea Asociației clerului — — — — —	189
36	Conferențe religioase în posturi — — —	189
	Concedii:	
19	Dr. Ioan Dobre pe durata sesiunii — —	177
19	Dr. Petru Groza „ „ „ — —	178
19	Dr. Virgil Olariu „ „ „ — —	178
19	Constantin Radovici pe 3 zile — — —	178
29, 95, 96	Consistorul arhidiec. Reconstituire — —	184, 225, 226
15, 29	„ „ Raport din plen — —	175, 183
16, 32	„ „ „ bisericesc — —	176, 187
17, 46	„ „ „ școlar — —	176, 194
18, 51	„ „ „ epitropesc — —	177, 199
37	Curs pastoral — — — — —	190
53	Depunerile, urcarea etalonului — — —	195
29	Deputați congresuali, alegeri nouă — —	185
29	„ sinodali, „ — —	185
84	Diurne deputaților, stabilire — — —	218
100	„ „ solvire — — —	228
18, 58	Donățiuni, consemnare — — —	177, 201
36	Duhovnic permanent în spitale — — —	190
29	Episcopul L. Triteanu salutat — — —	185
18, 98	Fondurile arhidiecezane. Buget — — —	227
18, 97	„ „ Socoteli — — —	177, 227
15, 52, 64	„ „ Impărțirea cu dieceza Clujului — — — — —	176, 199, 203
15, 66	Fondul de pensiuni, statut, modificare — —	175, 207
18, 60	Fundațiunea Andronic. Burse, ajutoare — —	177, 201
18, 99	„ I. Bidu. Estradare — — —	177, 228
18	„ tipografiei arhid. Buget — — —	177
50	Inspector general școlar — — — — —	198
75	Inspecțiunea religiunii în școalele se- cundare — — — — —	211
16	Internatul arhidiecezan. Situația — — —	177
69	Literile fundamentale ale fondurilor. Re- dactare — — — — —	208
29	Lazăr Gheorghe, aniversarea de 100 de ani dela moarte — — — — —	184

Concluz		Pagina
18, 92	Librăria arhidiecezană. Socoteli — — — —	177, 223
47	Liceul din Braşov. Situaţia — — — —	194
48	„ „ Brad. „ — — — —	195
29	Mitropolitul Şaguna, aniversarea 50 de ani dela moarte — — — —	183
33	Mitropolitul Dr. N. Bălan. Cuvântarea dela Senat — — — —	187
16, 83	Muzeul bisericesc — — — —	176, 218
17, 88	Orfelinatul arhidiecezan. Situaţia — — — —	177, 222
36	Oficiile publice. Crucea ortodoxă — — — —	190
54	Parohiile, să li se dea sesiune — — — —	200
19	Păraştas pentru mecenajii poporului — — — —	178
36	Păstorirea sufletească, în garnizoane, spitale, etc. — — — —	190
42	Preoţii să locuiască stabil în parohie — — — —	192
22, 80	Profesorul D. Comşa, majorarea pensiei — — — —	179, 217
15, 68	Protopopul Ioan Droc. Fundaţie — — — —	175, 208
15, 79	Prot. Emilian Stoica, fondul de pensiune — — — —	175, 216
65	Retribuţiunile dela stat. Modificări — — — —	204—206
15, 40	Salarizarea preoţiei — — — —	175, 192
15, 63	Secretarul cons. Virgil Nistor, ani de serviciu — — — —	175, 203
50	Şcoale cantorale — — — —	198
73	Şcoalele primare, religiunea — — — —	210
49	Şcoala norm. Andreiu Şaguna. Situaţia — — — —	193
50	Şcoalele primare. Situaţia — — — —	196
16, 76	Sectele — — — —	168, 211
6, 8, 10, 11	Secţiuni verificătoare — — — —	168—172
21	Seminarul, ridicare la rangul de Academie teologică — — — —	179
21	Sinoadele protopopeşti, activitate — — — —	185
94	«Telegraful Român». Socoteli — — — —	224
16, 87	Tinerimea adultă, organizare — — — —	176, 220
18, 90	Tipografia arhidiecezană. Buget — — — —	177, 222
91	„ „ „ Socoteli — — — —	224
	Verificări:	
24	Alegerea preoţească, cerc. Blaj. Anulare — — — —	180
25	„ mirean, cerc. Bran — — — —	181
26	„ „ „ Orăştie. Dr. A. Vlad. Anulare — — — —	181, 182

Concluz		Pagina
27	Alegerea preoțească, cerc. Brașov — —	182
28	„ mirean, cerc. Făgăraș. Se rec- viră actele — — — — —	182
34	Vizitațiuni canonice — — — — —	188
35	Vizitațiunile oficiilor protopopești — —	188

Anexe pe anul 1924.

	Pagina
A. Convocarea sinodului — — — — —	235
B. Vorbirea de deschidere — — — — —	236—241
C. Raport din plen — — — — —	242—249
D. „ bisericesc — — — — —	250—265
E. „ școlar — — — — —	266—277
F. „ episcopesc — — — — —	278—286
G. Fondul de pensuni, modificare — — —	287—291
H. Proiect de instrucțiune la fondul de pens.	292—296
I. Literile fundamentale, fondul Dr. Ilarion Pușcariu — — — — —	297—298
K. Literile fundamentale, fondul Ioan Droc	299—300
L. Arondarea cercurilor electorale la Sinod	301—306
M. Regulamentul Academiei teologice «An- dreiane» — — — — —	307—332
N. Normativ pentru ordinea internă a Aca- demiei «Andreiane» — — — — —	333—351
O. Regulament pentru examenul de defini- tivare a profesorilor — — — — —	352—356
P. Statutele cercului tinerimei sfântul George	357—364
R. Proiect de regul. viața internă la Inter- natul arhidiecezan — — — — —	365—376
S. Bugetul consist. pe anul 1925 — — —	377—380

